ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\detektvky a valečné\Celosvetova.Literatura.eBooks.CZECH-PDR\Warhammer - Abnet D. - Jízda mrtvých.pdb

PDB Name: Warhammer-Dan Abnett-Jizda_mrtv
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 27.6.2007
Modification Date: 27.6.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Dan Abnett
JÍZDA MRTVÝCH
(RIDERS OF THE DEAD)

Games Workshop, the Games Workshop logo and Warhammer are trademarks of Games Workshop Ltd., registered in the UK and other countries around the world. The Black Library and the Black Library logo are trademarks of Game Workshop Ltd.

Games Workshop, loga Games Workshop a Warhammer jsou ochranné známky Games Workshop Ltd., registrované ve Velké Británii a v jiných zemích světa. Black Library a logo Black Library jsou ochranné známky Games Workshop Ltd.

Copyright © 2003 Games Workshop Limited
All rights reserved
Translation © 2005 Games Workshop Limited,
přeložila Barbora Matoušková a Štěpán Hlavsa
Cover illustration by Adrian Smith
ISBN 80 - 7332 - 065 – 7

Toto je temný věk, krvavý věk, věk démonů a magie.
Je to věk boje, smrti i konce světa.
Mezi vším ohněm, plameny a zběsilostí je to také
věk mocných hrdinů, smělých skutků
a velké odvahy.

V srdci Starého světa se rozprostírá Říše,
největší a nejmocnější království lidí.
Je známá svými mechaniky, čaroději, obchodníky
a vojáky. Je to země strmých hor, mohutných řek,
temných hvozdů a slavných měst.
Na trůnu v Altdorfu vládne císař Karl Franz,
duchovní potomek Sigmara, zakladatele Říše,
jenž vládne i jeho magickým válečným kladivem.

Ale civilizované časy již minuly.
Křížem krážem po celém Starém světě,
od knížecích paláců Bretonnie po zasněžený Kislev
na dalekém severu, zní válečný hřmot. Ve vysokých
Horách na konci světa se shromažďují kmeny orků
k dalším útokům. Lupiči a odpadlíci plení divoké
jižní kraje Hraničních knížat. Mluví se o krysácích,
skavenech, kteří vylézají ze stok a bažin po celé zemi.
A ze severu ustavičně hrozí vpád Chaosu,
démonů a bestií, zvrácených uctívačů Temných bohů.
V blížícím se čase bojů potřebuje Říše hrdiny
víc než kdykoli dřív.

Jen vyjdi, mladíku! Duchové zpívají,
pohleď, co válka spřádá.

Na živých vrší mohyly pohřební,
a jízdy mrtvých pořádá.
—z kislevské válečné písně

HULÁNI

I

Z Vatzlu do Durbergu, z Durbergu do Hamstadtu, z Hamstadtu do Brodnovo, v jediném zběsilém týdnu: nepřetržitý cval, dvojřad pohupujících se a třepotajících kokard a praporů.

Krátký odpočinek v Brodnym, pak znovu na cestu, až na samou hranici gubernie. Za Brodnym začala být jména vesnic nezvyklá, protože v těch místech jim Říše začala vyklouzávat z prstů jako plášť ve větru.

A před nimi se rozkládaly řídce osídlené hýždě Kisleva.

Na západě bylo vidět zubatý obrys Středového pohoří, požíraný nenasytnou mlhou. Obloha byla jasná a průzračná jako sklo. Nekonečné lány zelených polí šumících ve větru. Louky porostlé hlodášem a bodláčím. Skřivani zpívající v takové výšce, že je nebylo vidět.

Z Brodnovo do Emsku, z Emsku do Gorodnovo, z Gorodnovo do Čojky, nesčetnými vesničkami, kterým nikdo neměl čas dát jméno, malinkatými osadami s dřevěnicemi, natlačenými kolem osamělých svatyní.

Na cestě nakupené oddíly pěchoty pod prapory a každý za sebou vláčí karavanu s proviantem, dlouhou jako ocas komety. Pár volů, kuchyňské vozy, dráteníci s trakán, proviantníci s valníky naloženými bečkami a sudy, mezkaři, válečné vozy naplněné až po okraj šípy, kůly a dřívím a všechno se to trmácí na sever. Zástupy mechaniků, vlekoucích dělové lafety a koše s koulemi a prachem, a voli a tažní koně zápasící s vozy zapadlými do bláta. Zástup piknerů a halapartníků, který z dálky vypadá jako zimní les na pochodu. Písně do pochodu. Tisíc hlasů duní gubernií. Sto tisíc.

Říše sklání hlavu a šikuje se do zbraně.

Přišlo jaro Roku, na který se nezapomíná. Strašlivého roku, kdy kralovala beznaděj, morové rány a útrapy, kdy se Sever vzedmul jako nikdy předtím a vrhal své hordy do slabin světa jako kopí. Bylo to roku patnáctistého dvacátého prvního říšského kalendáře, který se počítal ode dne, kdy Kladivonoš spolu s Dvanácti kmeny založili Říši na svalech a oceli. Bylo to za vlády císaře Karla Franze.

II

V Čojce, kde byla řeka široká a tekla pomalu, nechali koně na den odpočinout. Místní si je měřili s mrzutým výrazem a pohled na padesát říšských hulánů vjíždějících bok po boku na náměstí na ně neudělal žádný dojem. Koně byli všichni těžcí valaši, hnědí, černí nebo šedí, a muži byli do jednoho odění v poloplátovém brnění a na hlavách měli rudé přilby. Každý z nich třímal v pravé ruce lehké kopí. U sedel se jim houpaly pistole nebo jezdecké bambitky.

Trubač dvakrát zatroubil, jednou dlouze a jednou krátce, huláni zamávali kopími a za kovového rachotu se jali sesedat. Uvolňovali podpěnky a poplácávali koně.

Jednotce velel dvaatřicetiletý důstojník Meinhart Stouer. Sundal si přilbu, chytil ji za podbradníky a vyklepával z chocholku travní semena.

Přitom přes rameno štěkl na trubače: „Karle! Zjisti, jak se tahle díra jmenuje!"

„Čojka, kapitáne," odpověděl mladík, který už zasouval signální roh zpátky do pouzdra na sedle.

„Ještě, abys to ty nevěděl," usmál se Stouer. „A ta řeka?"

„Lynsk, kapitáne."

Kapitán rozpřáhl paže jako prosebník a huláni kolem se rozesmáli. „Chraň mě ruka Sigmarova před vzdělanci!"

Trubač se jmenoval Karl Reiner Vollen. Bylo mu dvacet let a na škádlení reagoval pokrčením ramen. Stouer by se neptal, kdyby nečekal, že to bude vědět.

Na náměstí se konečně přikodrcaly zásobovací vozy a seřadily se za koňmi. Stouer vzal jejich příjezd na vědomí a odbelhal se k fontáně. Z dlouhé jízdy měl nohy celé rozbolavělé a ztuhlé. Stáhl si koženou jezdeckou rukavici, nabral do ní vodu a opláchl si obličej. Potom si vypláchl ústa a hnědou tekutinu vyplivl na zem. V hustém špičatém plnovousu se mu zatřpytily pramínky vody.

„Sebolde! Odamare! Sežeňte nějaké krmení pro koně. A ne ať vás oberou. Gerlachu! Ty zas sežeň něco k snědku pro nás. A pro tebe platí totéž. Vem s sebou Karla. Nejspíš bude znát i ten jejich zatracený jazyk! A jestli jo, tak mu kup pivo. Foukat do toho rohu a přitom ještě přemýšlet, až se z člověka kouří, z toho jednomu vyschne v hrdle."

Gerlach Heileman nosil prapor kumpanie, čímž si vysloužil o polovinu vyšší plat a titul vlajkonoše. Prapor byl na masivní, tři pídě dlouhé jasanové žerdi. Držadlo měl pozlacené a omotané pruhy kůže. Nahoře se šklebila dračí hlava a vzadu visely dva pruhy látky jako šosy. Ty symbolizovaly Dvouocasou hvězdu, která se objevila pokaždé, když se schylovalo k nové epoše dějin Říše. A poslední dobou bývala znovu k vidění; alespoň se to říkalo.

Pod bronzovou dračí hlavou byl kříž a na něm barevný prapor kumpanie - z těžkého plátna, lemovaný zlatou výšivkou. Na zadní straně visela leopardí kůže s útržky pergamenu s citáty ze Sigmarova evangelia. Na červených a bílých polích talabheimského praporu se skvěly zelenozlaté státní symboly: dřevěná sekyra, trojlístek a Říšské kladivo a kolem něj omotaný okřídlený had.

Gerlach políbil žerď praporu a podal ho hulánovi, který mu držel koně. Potom si sundal přilbu a rukavice a kývl na trubače.

Dvojice kráčela přes náměstí; každý její krok byl provázený chřestěním zbroje. Vysoké boty z buvolí kůže, jaké nosí huláni, jim obepínaly nohy až po stehna. Od stehen po krk je chránilo lesklé brnění: plátový pancíř navlečený přes

filcem obšitou drátěnou košili. Jezdectvo bylo elitou vojska a rekrutovalo se - narozdíl od odvedenců a stálého vojska - z řad šlechty. Huláni si museli obstarávat zbroj na vlastní náklady a tím pádem se podle ní daly rozpoznat jemné rozdíly v jejich společenském postavení. Gerlach Heileman byl druhým synem Sigbrechta Heilemana, přísežného rytíře řádu Rudého štítu, stráže kurfiřta hraběte z Talabheimu. Až odslouží svou zkušební lhůtu v hulánské kumpanii, připojí se ke svému otci a staršímu bratrovi a stane se součástí jejich vznešeného řádu. Jeho zbroj těmto slibným vyhlídkám odpovídala. Pláty pancíře byly leptány tak, že zdárně napodobovaly naběhlou, rozdrásanou ránu barvy dvorského sametu nebo damašku. Kyrys byl zhotoven v elegantním stylu, jako vpředu sepjatá vesta.

Přestože navenek podobná, byla zbroj Karla Reinera Vollena prostší a více odpovídala tradici. Rodokmen Vollenů sahal až ke staré sollandské šlechtě, jejich majetky ale lehly popelem ve válce roku 1707. Od té doby, vykořenění a zcela bez prostředků, sloužili členové této rodiny na dvoře svých bratranců - Heilemanů. Gerlach byl o dva roky starší než Karl, vyrůstali ale ve stejných zdech, dostalo se jim stejného vzdělání a výcviku ve zbrani. Přesto byli velmi rozdílní a měli se sobě vzdálit ještě více.

III

Borovicové sruby Čojky na Lynsku měly střechy pokryté šedivými osikovými šindely, poskládanými přes sebe jako rybí šupiny. Lidé na tomto místě sídlili už tisíc let. Současnou podobu měla Čojka dvě stě let, od požáru za časů Magnuse Pobožného. Stará, temná a vyschlá, znovu snadno lehne popelem, až přijde její hodina.

Vollen s Heilemanem vešli do ponurého sálu, který sloužil jako městský hostinec. Rám dveří byl vykládaný kousky malachitu, překlad nad nimi ověšený amulety, snítkami bylin a starými bruslemi z dřevěných prkýnek.

Pod střechou z kouřem zčernalých trámů panovalo neustálé příšeří. Podlahu z udusané hlíny zakrývalo špinavé rákosí a stála na ní nesourodá změť trojnožek, stoliček a lavic. Kouř z ohniště se kroutil v pruzích světla pronikajícího úzkými otvory, které sloužily jako okna, a zamořoval vzduch. Vollena udeřil do nosu pach koření, rožněného masa, octa a chmele. Heilemanovi tu páchlo úplně všechno.

Tři starci s plnovousy, shrbení nad malovaným stolem, vzhlédli od svých stopeček se samohonkou, které zahřívali v artritidou prolezlých rukou. Kalné oči ve vrásčitých tvářích byly naprosto bez výrazu.

„Zdar a čest, pantátové," pozdravil zběžně Heileman. „Kde je krčmář?" Starci na něho civěli bez jediného mrknutí.

„Povídám, pantátové, krčmář, kde je krčmář?"

Nedočkal se odpovědi, ani náznaku, že by vůbec slyšeli, co říká.

Heileman přehnanými gesty předvedl usrkávání nápoje doprovázené hlazením se po břiše.

Karl Reiner Vollen se odvrátil; nebyl zvědavý na nadutost Gerlacha Heilemana ani na jeho blahosklonnou pantomimu. Raději věnoval pozornost obrovskému meči se širokou čepelí, který zahlédl viset na zdi. Čepel byla skvrnitá od rzi. Byla to kislevská zbraň, dvoubřitý, dlouhý gospodarský meč, s hlubokým žlábkováním. Šaška, tak se mu říká, pomyslel si.

„Co vy tady?" ozval se hluboký hlas za jeho zády. Vollen se otočil, podle hlasu očekával muže, ale místo toho před sebou uviděl obtloustlou, sinalou ženu, která se vynořila ze zadní místnosti a tiskla si k pruhované zástěře kulatý jídelní nůž. Její oči byly jen úzké štěrbiny v sádelnaté tváři. Tupě na Gerlacha zírala.

„Jídlo? Pití?" řekl Gerlach.

„Nemá jídlo, nemá pití," odpověděla.

„Já ho ale cítím," trval Gerlach na svém.

Ženská pokrčila otylými rameny a celá se pod šálem shrbila.

„To hořet dřevo."

„Ty kobylo stará, mizerná," vyštěkl Gerlach. Serval z opasku váček z kůzlečí kůže a vyprázdnil ho na podlahu babě k nohám. Říšské stříbrňáky se kutálely a poskakovaly po špinavém rákosu. „Tam venku mám šedesát dva hladových a žíznivých mužů! Šedesát dva! V téhle smradlavé stoce se nenajde hovado hodné vyčistit boty jedinému z nich!"

„Gerlachu..." snažil se Vollen přerušit druha.

„Nech mě, Karle!" Heilemanův krk začal polévat ruměnec, což znamenalo, že se dostává do nepříjemné nálady. Vykročil k povadlé ženské, z ničeho nic se shýbl a chňapl po jedné z mincí. Drže ji mezi ukazovákem a palcem, strčil ji babě před tvář.

„Vidíš? To je Jeho Svatá Výsost Karl Franz! Na jeho rozkaz jsme zdvihli zbraně a přišli chránit tuhle všivou díru! Měli byste být vděční! Měli byste být šťastní, že nás můžete nakrmit a zahřát, abychom měli sílu střežit vaše duše! Nechápu, proč jsme vás tu jednoduše nenechali usmažit zaživa!"

Žena Gerlacha překvapila. Necouvla před ním. Přiskočila a vyrazila mu minci z ruky takovou silou, že se svistem prolétla sálem. Do tváře mu vmetla příval kleteb v drsné kislevštině.

Poté významně zamávala nožem.

Gerlach Heileman o krok couvl. Sáhl po dýce.

Vollen se postavil mezi ně. „Dost!" štěkl na Gerlacha a jednou rukou ho odstrčil. „To stačí, matko!" dodal a mával rukama na babu, aby se zklidnila.

Gerlach odešel. Cestou cedil pohrdavé kletby. Vollen se otočil tak, že se díval ženě přímo do tváře. Ruce nechal rozpřažené, aby ji uklidnil.

„Potřebujeme jídlo a pití, za obojí zaplatíme," řekl pomalu.

„Nemá jídlo, nemá pití!" opakovala.

„Ne?"

„Všechno pryč! Vzali!"

Luskla prsty, aby šel za ní, a vydala se do malé postranní místnosti, kde byly vyrovnány pytle žita. Na pytlích trůnila velká dřevěná truhla. Ženská truhlu otevřela a ukázala Vollenovi, co je v ní.

Byla po okraj plná říšských stříbrňáků. Truhly pokladníků většiny kumpanií by ve srovnání s ní působily uboze.

Prohrábla stříbro tlustými prsty. „Vzali!" opakovala sveřepě.

„Pověz mi, co se stalo," řekl.

IV

Jen za poslední týden projelo Čojkou sedm říšských oddílů. Prvním z nich byla hulánská kumpanie a Gerlach podle ženina popisu poznal altdorfské Lovce. Obyvatelé je uvítali a poskytli jim všechno, co potřebovali: maso, nápoje, nocleh, píci. Všech sedmdesát mužů přijali jako bratry.

Od dva dny později dorazila z Wissenlandu pěší kolona o devíti stech mužích - většinou pikneři, ale také slušný počet arkebuzníků. A v patách měli dalších dvě stě kopí z Nordlandu a dělostřeleckou baterii z Nulnu. Té noci se počet obyvatel Čojky takřka zdvojnásobil.

Sotva tyto jednotky odtáhly, valila se na městečko další záplava vojska. Lučištníci, arkebuzníci a halapartníci, podle ženy v černé a žluté, takže zřejmě Averlandští.

Potom šedesát urostlých chlapíků z Carrobergu, na ramenou těžké, jeden a půl ruční meče. Po nich, v noci, patnáct set říšských odvedenců, kteří pili tolik, že měli jen krůček ke vzpouře.

Následující den přijelo třicet Panteřích rytířů. Musela uznat, že ti působili nejimpozantněji, vysocí a ve zbroji knížat. Byli zdvořilí a zasloužili si větší úctu, ale obyvatelé už měli nezvyklé podívané dost.

Čojka byla vyždímána do sucha.

„Je tu stěží dost jídla, aby vydrželi do žní," konstatoval Vollen. „Mávej si prachama, jak chceš, nic za ně nekoupíš." Stáli venku, pod štítem hospody. Heileman se pomalu otočil k Vollenovi.

„Cítil jsem, že něco vaří, smrdělo to hnusně, ale jídlo to bylo."

Vollen zavrtěl hlavou. „Vaří pro celý město, dali dohromady všechno, co jim zbylo. Ti, co šli před námi, jim sebrali i většinu dříví na oheň. To, co jsi cítil, bylo jídlo pro všechny tady, na jediným ohni, co si můžou dovolit."

„No tak si ho vezmeme," řekl Gerlach prostě.

„Chceš, aby pomřeli hlady?"

„Jestli budeme o hladu my, jsou stejně mrtví. Až přijdou Seveřani, vypálí to tu, kdekoho znásilní a rozsekají a nás s prázdnými žaludky taky."

Vollen pokrčil rameny.

„Pro tentokrát kapitánovi nic neřeknu," řekl Heileman.

„Cože?"

„Z úcty k našemu přátelství nebudu nic hlásit."

„Nic hlásit o čem?" ptal se Vollen.

Heilemanovy oči se zúžily. „Ale no tak, Vollene! Byl jsi ke mně neuctivý, tam vevnitř! Jsem praporečník! Druhý důstojník! Žádný cucák se ke mně takhle nebude chovat! Občas se necháváš unést, zapomeneš se a mně je jasné proč."

Vollen se ovládl. „Jsem poctěn vaší laskavostí, praporečníku. Budu mít na paměti své postavení."

Heileman kývl hlavou a odvrátil se, hryzaje si ret. „Dobrý, Karle, to stačí, jenom mě mrzí, že jsi už zapomněl na to, že jsi tady jenom díky mně."

Karl Reiner Vollen ztuhl. Stálo ho hodně námahy potlačit touhu jednu Gerlachu Heilemanovi vrazit. Ten nadutý parchant...

Z druhé strany náměstí na ně zavolal kapitán Stouer. Vyrazili po dláždění z kočičích hlav k němu.

V

Stouer podal otěže svého valacha jednomu z mužů a přitom sledoval Heilemana s Vollenem, kteří se vraceli od hospody.

Věděl, že jeho praporečníka čeká velká budoucnost. Byl ostatně z dobré krve a měl styky. Za rok nebo za dva se stane rytířem Rudého štítu nebo jiného významného řádu a tím pádem členem kurfiřtovy družiny. Dokonale se na takovou úlohu hodil. Urostlý, přes šest stop vysoký, krátké světlé vlasy, světlé až plavé, krátce střižené vousy a oříškově hnědé oči. Měl vznešené vystupování, postavu, jaká se dala očekávat uvnitř těžkého brnění ze stříbrných plátů, a přesně takovou tvář, jakou byste si přáli najít za sklopeným hledím.

Zato Vollen... Jako Heileman nadaný jezdec a stejně houževnatý, ale tím to také končilo. Jeho budoucnost zdaleka nevypadala tak nadějně. Byla to otázka krve. Vollen neměl skvělý rodokmen ani vlivné zastánce. Mohl by to možná dotáhnout na kapitána státního vojska, ale to bylo tak všechno. Nebýt doporučení Sigbrechta Heilemana, nezískal by ani místo v hulánské kumpanii.

Vollen byl o hlavu menší než Gerlach Heileman a tak tmavý, jak byl Heileman světlý. Byl hladce oholený, jako chlapec, a bradu nosil bojovně vysunutou. Oči měl modré jako letní obloha. Byl nejvzdělanějším vojákem, jakému měl kdy Stouer to potěšení velet. Huláni i z těch nejvznešenějších rodin byli pologramotní a Stouer sám toho také mnoho nenastudoval. Vollen studoval tvrdě a s dobrými výsledky. Zřejmě si tím chtěl vynahradit nízké společenské postavení.

„Chci slyšet, jak se věci mají, a žádné vytáčky," rozkázal kapitán, když dvojice dorazila.

„Žádné potraviny tu nejsou, kapitáne," odpověděl Heileman. „Město úplně vyjedly jednotky, které se sem dostaly před námi. Nějaké jídlo van, jsou to ale poslední výškrabky z jejich špižíren. Měli bychom radši čerpat z vlastních zásob, než obírat tyhle lidi."

Stouer pokýval hlavou.

„Karl chtěl jídlo sebrat násilím. Já si ale myslím, že by si tihle mírumilovní lidé zasloužili slušné zacházení."

Stouer pohlédl na Vollena.

„Je to pravda?"

Trubač ztuhl a vypadal, jako by si nejraději odplivl. Řekl prostě: „Chuť k jídlu mě přemohla, kapitáne. Praporečník nelže."

Stouer se poškrábal na uchu. Velmi dobře věděl, že je v tom ještě něco jiného, ale vlastně ho to ani moc nezajímalo. Rozmazlovat vojáky nemělo smysl. Pokud byla pravda to, co slyšel ve Vatzelské pevnosti, čekaly je všechny perné časy. Stouer věděl své, protože v gubernii sloužil už před pěti lety. Byla to tvrdá země, svým podnebím mnohem krutější než kterákoliv jiná část Říše, a zdála se táhnout do nekonečna. Lidé tu byli srdeční a tvrdošíjní, ale nikdy nebyl čas se jimi příliš zaobírat. Tohle obrovské, kruté a civilizací jen částečně dotčené území tvořilo přirozený nárazník mezi Říší a Severními pustinami. Často slýchal kislevské muže holedbat se, že jsou jedinými skutečnými ochránci Severu, strážci severní hranice Říše. Byl to samozřejmě nesmysl. Říše vládla největší armádou na světě, a pokud se, tak jako teď, dala do pohybu, aby odvrátila hrozbu vpádu, obvykle musela zachraňovat kůži i Kislevanům. Tuhle oblast obývali jen ze Sigmarovy milosti a nebýt císařovy armády, přišli by o ni.

Nyní divoké kmeny Severu opět zdvihaly hlavy. Vřelo to mezi nimi jako nikdy předtím. Jednotlivé tlupy se spojovaly v hordy, které se jako záplava mravenců rozlézaly tundrou směrem na jih. Zjevovala se zlá znamení; všude bylo slyšet věštby a proroctví. I kdyby byla hrozba zveličená, nadcházející rok bude tvrdý. Stouer si nebyl vědom, že by kdy Říše vyslala na Sever tak velké vojsko nebo že by povolala tolik spojenců. Bretonskou těžkou jízdu, tileánské oddíly, a dokonce i jednotky těch zatracení hodných Starých ras. Tohle nešlo brát jinak než vážně.

Kapitán šel k sedlovým brašnám a vytáhl z nich pouzdro na listiny. „Karle, podívej se na tohle, prosím tě!" řekl Vollenovi.

Oba muži se stále ještě navzájem nevraživě měřili a Stouerovi bylo jasné, že potřebují trochu rozptýlit. Jsou jako sourozenci, tihle dva, pořád jsou v sobě.

Stouer vytáhl z pouzdra malou mapu. „Tohle je Čojka, ne?"

Vollen mapu prohlédl a přikývl. „Ano, pane."

„Tady je řeka. Brod je tamhle." Stouer přejížděl po mapě ukazovákem. Byla to pro něho jen skoro nesrozumitelná čmáranice a nechtělo se mu přiznat, že to s jeho vzděláním není nijak slavné.

„Tohle je Lynsk, kapitáne," ukazoval Vollen. Věděl už o kapitánových potížích s písmeny, často mu dělal písaře. „Brod je tady, zhruba míli proti proudu."

Kapitán prohlížel mapu a moudře přikyvoval, jako by mu všechno bylo naprosto jasné. „Podle rozkazu se máme zítra v poledne setkat s maršálem Neiberem a wissenlandskými piknery severně od brodu. Na místě zvaném Žedevka. Takže, Žedevka... Žedevka..."

„Tady, pane," ukázal Vollen.

Stouer se narovnal a zamyšleně se zhluboka nadechl. „Zbývá ještě pár hodin světla. Vezmi si tři muže, Gerlachu, a zjisti, jak to u brodu vypadá. Zjisti, co se dá. Do setmění buďte zpátky."

„Ano, pane," řekl Heileman. Natáhl si od otěží rozedřené rukavice. „Sebolde? Johanne? A ty taky, Karle."

Stouer se naježil. Měl v úmyslu držet Gerlacha s Karlem od sebe a pořádně je zaměstnat. K čertu! Kdyby měli co na práci, roupy by je přešly.

VI

Na východ od města se rozprostíraly lány nezralého ječmene a žita a na sever se táhla změť močálů a rákosových ostrůvků, roztroušených v podmáčené záplavové oblasti řeky. Obloha byla zatažená a zbarvila se zvláštním odstínem bílé, přesto bylo stále dost světla. Tam, kde cesta vedla podél řeky, poletovaly vzduchem vážky, třpytící se jako živoucí šperky.

Proti proudu řeky klusali čtyři huláni, zbraně přivázané u sedel. V místech, kde se cesta rozšiřovala, přecházeli v trysk. Všichni měli nakrátko utažené třmeny, podle předpisů, takže když se v nich ve velké rychlosti postavili, byl mezi jezdcem a sedlem prostor nejméně na šířku ruky. Gerlach jel jako první na velkém šedákovi, tři roky starém koni jménem Saksen. Kumpanie dávala přednost mladým koním, protože měli jiskru a energii, i když občas dovedli být vzpurní a obtížně zvladatelní, a Saksen byl divoký většinu času. Za ním klusali bok po boku Vollen a Sebold Truchs, muž s protáhlým obličejem, který byl ve svých devětadvaceti letech po kapitánovi nejstarším vojákem jednotky. Truchs byl považován za veterána a mladší muži k němu vzhlíželi pro jeho zkušenosti. Jel na mohutném hnědákovi s bílou skvrnou na čele. Vollenův kůň, Gan, byl vraník divokého ducha, ale přece jen vyrovnanější než Gerlachův sedák. Skupinu uzavíral devatenáctiletý Johann Friedel, třetí syn jistého baroneta, stejně nezkrotný jako jeho mladý černý kůň. Pro všechny kromě Truchse to byla první válečná zkušenost. Skutečná válka. Jejich dosavadní vojenská dráha obnášela výcvik ve zbrani a v jezdeckém umění, manévry a slavnostní přehlídky. Všichni byli dychtiví a vyděšení zároveň, ale navenek ukazovali jen tu dychtivost.

Truchs byl v boji už čtyřikrát; zúčastnil se dvou pohraničních šarvátek a dvou tažení proti odporným bestiím z Drakwaldského lesa. Měl spoustu zábavných, barvitých historek, které si, popravdě řečeno, vzájemně dost

odporovaly. Boj, jak se říká, už viděl, ale ne zase tak zblízka. Zeď ze štítů v dálce, za hustého deště. Pohraniční město, ostřelované říšským dělem z pozice na větrném kopci tři míle daleko. Odložený a znovu započatý útok na lesík, ve kterém, jak se ukázalo, nikdo nebyl. A čtyři mrtvá těla na vyprahlém poli poblíž Wurschenu, ohavně znetvořená a rozsekaná na kusy. Tahle epizoda ho ještě po nocích budívala ze spánku.

Jeho historky ale byly dobré, o to lepší, že je neustále přibarvoval. A ať už vykonal nebo nevykonal cokoliv, pravda byla, že toho zažil víc než všichni ostatní, s výjimkou kapitána, který byl jednou ve skutečné válce. Možná právě proto by byl Sebold Truchs mnohem spokojenější, kdyby tohle léto nemusel trávit na Severu. Raději by se zdržoval ve spartánské budově jezdecké školy v Talabheimu a věnoval se tréninku a cvičením.

Protože jedno o téhle výpravě na třeskutý Sever věděl jistě: tohle je skutečná válka a dny jednotvárného výcviku jsou pryč jednou provždy.

Hladina řeky byla po jarním tání zvednutá a bublání vody znělo jako cinkot mincí. Cesta se dlouhým pomalým obloukem stáčela k severu. Dojeli k brodu, kde stál na pěti kamenných pilířích široký most z prken. Gerlach nezvolnil krok. Jen popohnal šedáka a most přejel. Celou cestu plival do vody, aby odvrátil smůlu, kterou přinášejí podkovy na dřevě.

Ostatní tři ho napodobili, i když Vollen jen tak ze zvyku. O kyrys se mu rozprskla Gerlachova slina, nesená poryvem větru. Praporečník klidně mohl zamířit někam stranou, ale neobtěžoval se. Vollen plivanec mlčky setřel.

Sjeli z mostu na rákosem zarostlý severní břeh, postavili se do třmenů a popohnali koně vzhůru do rozbahněného svahu. Před nimi se rozprostírala otevřená travnatá pláň, širá, rovná a nedozírná. Pod plochým bílým nebem vypadala jako šedé moře. Stébla se vlnila ve větru. O několik mil dále na severovýchod se vypínal mohutný pahorek. Jeho křivka hrdě vystupovala z trávy jako oblina těhotného břicha.

Gerlach utáhl otěže a zklidnil vzrušeného, divoce odfrkujícího koně. Ostatní zastavili po jeho boku.

„Žedevka je někde tam?" zeptal se.

„Leží na pláni poblíž pahorku Staré rasy," řekl Vollen. „Takže bych řekl, že ano."

„Staré rasy?" zvolal Johann Friedel. „Myslíš tím Útlé?"

Měl na mysli elfy. Jen to řekni, pomyslel si Karl Reiner Vollen. Připadalo mu nesmyslné a směšné, ostýchal-li se muž vyslovit tak prosté slovo. Nazývat elfy pravým jménem prý přinášelo smůlu. A lidé tomu pořád věřili, blázni zatracení.

„Nemyslím elfy," řekl Vollen a Johann hrůzou nadskočil v sedle, jak to slovo zaslechl. „Mám na mysli Skythy, koňské válečníky ze starých časů. Gospodarové a tím pádem i Kislevané je považují za své předky. Vládli tu ještě před příchodem blahoslaveného Sigmara. Tahle země jim patřila. Stavěli města, jejichž trosky prý dodnes děsí poutníky stepí. Vztyčovali taky kurgany."

„Kurgany?" vyhrkl Truchs poděšeně.

„Tamhle to je kurgan," řekl Vollen nevzrušeně a ukázal na vzdálený kopec.

„Kde? Kde je tu do hajzlu nějaký kurgan?" Truchs opsal koněm nervózní kruh.

„Buď zticha," okřikl ho Gerlach. „Karl si s tebou jenom hraje, zas vytahuje to svoje zpropadené vzdělání, viď Karle?" Trubač, opíraje se o hrušku sedla, pokrčil rameny.

I ten nejnevzdělanější syn Říše znal slovo kurgan. Bylo to jméno pro příšeru, výraz pro temné kmeny, které číhaly na severu, pro otroky Stínu. Právě proti těmhle bestiím sem přišli bojovat.

„Kurgan," řekl Vollen, „Je člověkem vytvořený kopec, pohřební pahorek z dávných dob. Ohavným kmenům severu se tak říká nejspíš proto..." Vollen se usmál. „Nejspíš proto, že se chystají postavit podobné kopce z našich kostí."

Truchs se na ochranu před zlými kouzly dotkl jílce svého meče a hlasitě si odplivl. Na jeho vkus tu bylo trochu moc rouhačských řečí. Ve vzduchu cítil smůlu.

Jeli na severozápad a v čele byl teď Friedel. Studený vítr jim šlehal do tváří, až ztráceli dech. Když se přiblížili k pahorku a zjistili, jak obrovský ve skutečnosti je, vztyčil se najednou Johann Friedel prudce ve třmenech a varovně vykřikl.

Před nimi byli jezdci. Asi tucet mužů se pomalu a nehlučně vynořilo z vysoké trávy. Jeli na malých, podsaditých hnědočervených kobylách, s dlouhými těžkými ocasy a chundelatými hřívami. Muži byli zavinutí do plášťů, přikrývek a kožešin. Byli to barbaři, o tom nemohlo být pochyb.

Gerlach zpomalil do klusu a jel teď jako první. Otrhaní jezdci se zarazili a bez hnutí sledovali, jak se k nim blíží. Gerlach Heileman se najednou cítil plný života. Byl hrdý na lesknoucí se zbroj, na elegantního válečného oře s pěkně upravenou hřívou a zastřiženým a podvázaným ohonem.

Jak Saksen zpomalil, znovu se postavil do třmenů a přes rameno vrhl pohled na své muže.

„Co budeme dělat? Co budeme dělat?" blekotal Johann.

„Pozdrav je, praporečníku," radil Vollen.

„Zdravit je? Podívej se na ně, Karle! Vždyť jsou to Seveřani! Nájezdníci! Proč bych je měl zdravit?" Gerlach otevřel sedlová pouzdra na pistole a rychle natáhl kohoutky předem nabitých zbraní. Potom vytasil jezdecký meč. Byla to zbraň s košovou záštitou a rovnou, na sáh dlouhou dvojsečnou čepelí. Po celé délce a po obou stranách se táhly žlábky na krev a hrot byl špičatý podobné jako hrot kopí. Byla to bodná zbraň.

„To ne!" vykřikl Vollen rychle nevěřícně. „To ne... praporečníku..."

„Vztyčit v sedlech! Kupředu!" zvolal Gerlach. Truchs a Friedel s ním srovnali krok a pomalu vyrazili kupředu, obnažené čepele mečů vztyčené. Jezdci před nimi se ani nehnuli.

Vollen zaostával pozadu, meč stále v pochvě. Gerlach, Truchs a Friedel přešli z kroku do ostrého klusu. Ruce, v nichž svírali meče, teď měli zapřené o pravá stehna, takže hroty zbraní mířily přímo vpřed.

„Gerlachu!" vykřikl Vollen.

„Do řady, trubači!" zařval na něj Heileman. „Krucinál, zařaď se, nebo se to dozví kapitán!"

Klus se změnil v trysk. Už byli necelých osmdesát délek od nehybných jezdců.

„Do útoku!" zavyl Heileman. Tři paže s meči vylétly vzhůru, hroty zamířily na nepřítele a pak se v pozdravu křížem dotkly přileb.

Otrhaní jezdci se dali do pohybu. Začali kroužit dokola a v mdlém světle se kalně zaleskly obnažené šavle.

Vollen vytrhl trubku z pouzdra a mocně zadul. Krátce-dlouze-dlouze-krátce. A znovu.

Tři kopiníci zbrzdili trysk a zmateně mávali meči. Nepřátelští jezdci roztáhli formaci do šířky a obloukem obstoupili Gerlachův nezdařený výpad. Jeden z nich zdvihl kostěný roh a odpověděl Vollenovi stejným motivem.

Vollen pobídl koně a jel rovnou k barbarům. Gerlach, Friedel a Truchs se obloukem vraceli, aby se k němu připojili.

Jezdci byli obalení špínou a blátem. Vollen nemohl necítit pach potu a výkalů - koňských i lidských. Muži zasunuli tenké, zakřivené čepele zpět do pochev a zvědavě Vollena obstoupili. Ze změti kožešin a sádlem napuštěných těžkých plášťů na něho zlobně zíraly hrubé kníraté tváře.

„Říšský?" zeptal se jeden z nich. Byl to mohutný muž a zdálo se, že střapatý poník, na kterém seděl, se pod jeho vahou musí každou chvíli složit. Chyběly mu přední zuby.

„Ano," přitakal Vollen. „Druhá kumpanie Hipparšských hulánů z Talabheimu. Zdar a čest!"

„Ty? Ty být velitel mužů?" zeptal se bezzubý obr.

„Ne," řekl Vollen. „Jsem trubač."

„Trubač?"

Vollen mávl rohem.

Tryskem se přihnal Gerlach s ostatními hulány a prudce zbrzdili koně. Kruh páchnoucích stepních jezdců se rozevřel a vpustil je do svého středu.

„Co to k čertu děláš, Vollene?" zařval Gerlach. „Praporečníku Heilemane, dovolte, abych vám představil..." Vollen s očekáváním pohlédl na kolozubého siláka na chundelatém poníkovi.

Mohutný Kislevan sevřel rty a pak řekl: „Belednij, rotamastěr rota Ječičskiego krugu, Blindtskiego vojska, Sanyzskiego polka, gospodarstvo, svjet Kislev."

„Jsou na naší straně," řekl Vollen praporečníkovi, jako kdyby to nebylo dost jasné. „Jsou to kislevští kopiníci. Spojenci."

„Spojánci, já!" zvolal velitel Kislevanů. Hluboce se Gerlachovi v sedle uklonil a smekl kožešinovou čapku. Hlavu měl, až na dlouhý spletený cop vyrůstající na temeni a povadlý knír, zcela vyholenou. Jeho muži zahlaholili a zarachotili ratišti kopí. Každý z nich měl tři, zasunuté v plátěném pouzdře u sedla: dva krátké tenké oštěpy s dlouhými ostrými hroty a píku, zakončenou úzkou čepelí.

„Tihle barbarští pohani?" zeptal se Gerlach nedůvěřivě.

„Pogá-ní?" opakoval Belednij tázavě.

„Máte naší úctu," řekl pomalu a pečlivě Vollen. Belednij chvíli přemýšlel, načež horlivě pokýval hlavou.

Gerlach si opovržlivě odplivl „Neumí ani pořádně mluvit," řekl.

„Luviť?" zopakoval Belednij.

„Mluví naším jazykem líp než ty tím jeho," připomněl mu Vollen.

Gerlach na něho nenávistně pohlédl. „Omluv se," řekl.

„Mám se omluvit?" zopakoval Vollen překvapeně.

„Jo, sakra, za ten náš zmýlený útok."

Vollen strnul. Chvíli bez mrknutí oka vzdoroval Gerlachovu pohledu. „Někdy po mně chceš opravdu moc."

„Odmítáš to udělat?" zeptal se praporečník a zrudl.

„Jistěže ne," odpověděl Vollen. Nadechl se a pohlédl na Belednije. Obr a jeho jezdci se snažili sledovat tok jejich slovní přestřelky.

„Rotmistře, velmi se omlouváme za ten unáhlený útok a ehm..."

Belednij odehnal střapcem jezdeckého bičíku močálovou mouchu, která mu obletovala tvář, a druhou rukou udělal zvláštní gesto. Ledabyle mávl zápěstím, jako by rozséval hrst kukuřice. „Nic nestalo," dodal a lhostejně, téměř teatrálně se zamračil.

„Nechtěli jsme vás urazit, pane..."

Znovu stejné gesto a dolů stažené koutky úst. „Nic nestalo," opakoval Belednij a popošel o pár kroků směrem k Vollenovi.

Poplácal ho po paži: neformální, blahosklonné gesto. „Všichni budeme žít," pravil moudře. Pak se naklonil k Vollenovu uchu. Vollena zasáhl palčivý zápach potu, moči a mužův hnilobný dech. „Vebla?" řekl a ukázal bičíkem na Gerlacha.

„Vebla, da?"

Několik kislevských jezdců to zaslechlo a rozchechtalo se.

„Co říkal?" zeptal se Gerlach ostře.

„Nevím, praporečníku. To slovo neznám."

Heileman se zapřel v sedle. Byl podrážděný. Vysmívali se mu, pohani. Udělali si z něho terč nějakého křupanského vtipu.

O kislevských kopinících slyšel spoustu příběhů. Popisovaly je jako rozené vítěze, skvělé jezdce v honosné zbroji a peří, kteří se směle mohli rovnat říšským rytířům. Kdosi mu jednou vyprávěl, jak nezřídka zaženou nepřítele na útěk samotným vzhledem zbroje, která svou nádherou jasně dokazuje zdatnost majitele.

Tihle psi ale vypadali docela jinak. Zřejmě byly všechny příběhy o Severu jen snůška lží. V téhle krajině ani jejím lidu nebylo po vznešenosti ani stopy a proslulí jezdci byli vyloženě odporní.

„Žedevka," řekl Vollenovi. „Prostě se ho zeptej, kde je Žedevka."

VII

Belednijova malá jednotka kopiníků je bez dlouhých řečí odvedla zhruba míli na sever, až měli velký kurgan za zády. Žedevka ležela na pláni za ním, napůl ukrytá v nekonečném moři trávy a stínu blízkého lesa. Další malé ostrůvky lesů byly roztroušeny porůznu v krajině kolem vesnice.

Teď, když dorazilo říšské vojsko, vypadala Žedevka skoro jako skutečné město. Celé akry země byly pokryty stany, táborovými ohni, lesy pík a halaparten a spoustou koní a dobytka. V polích na sever od vesnice stály dělostřelecké baterie, chráněné valem z drnů a proutěnými zákopovými koši. Před valem trčely směrem k lesu ze země přiostřené kůly.

Od východu přišlo jemné mrholení a ledové kapky bubnovaly jezdcům o zbroj. Kislevané si těsněji utáhli huňaté kožichy. Skupina vjela do města.

Gerlach se pokoušel odhadnout velikost shromážděného vojska. Napočítal nejméně patnáct standart, všechny říšské, několik dělostřeleckých praporů a také standarty dvou tileánských pěších jednotek. To, i podle střízlivého odhadu, znamenalo alespoň šest tisíc mužů ve zbrani.

Takhle by mělo vypadat vojsko, pomyslel si Gerlach. Tohle je říšská branná moc. Spolu s jednotkami, které se právě shromaždovaly podél řeky Lynsk, vyčistí Sever od nepřátel a odvrátí vzdouvající se vlnu temnoty.

Jak se blížili po blátivé rozježděné cestě k táboru, naplnila ho nezkrotná pýcha. Byli tu pochodující halapartníci, v čistých kytlích jasných barev: modré, rudé, zlaté a bílé. Pikneři v neposkvrněných kabátcích, se zářícími ocelovými přilbami. Kolem procválala řada hulánů z jiné jednotky, kokardy a prapory jim vlály ve větru. Muži se špičatě zastřiženými bradkami, v křiklavých krátkých nabíraných sametových kalhotách a naleštěných drátěných košilích, přejížděli brouskem čepele těžkých mečů z bílé oceli. Dudáci, pištci, tamboři, trubači na rohy. Tympány a dlouhé trumpety polních trubačů se blyštily v denním světle. Lučištníci v kožených čapkách a dlouhých blůzách, vyzbrojení tisovými luky, cvičili střelbu do slaměných terčů.

Na křižovatce jezdci zpomalili a kolem nich projelo šest Panteřích rytířů, následovaných pážaty a nosiči kopí. Mohutní váleční oři, mocná kopyta zdobená rozcuchanými péry, odění do skvostných čabrak, vyšívaných nachem, lila a zlatem. Jezdci jako obři v těžkých plátových zbrojích, přes ramena přehozené panteří kůže. Obraz vznešené nádhery.

Gerlacha rozzlobilo, když viděl, že na Belednije a jeho muže ta skvělá podívaná neudělala nejmenší dojem. Někteří z nich se titánským jezdcům dokonce pošklebovali a měli jízlivé poznámky. Vypadalo to, že jediná věc, která je zaujala, byla primitivní dřevěná bojová zástava - štít na konci dlouhé hrubě opracované tyče, ověšený červenými a bílými pruhy látky. Na štítu bylo po celé ploše přibito několik orlích křídel. Zástava označovala pole, kde tábořili odvedenci Kislevské konfederace. Další barbaři v kožešinách, jejichž smradlaví poníci volně pobíhali mezi koženými stany. Žádná disciplína, pořádek, ani stopa po nějaké hrdosti.

Belednij jim vlažně pokynul, spíš Vollenovi než ostatním hulánům, a vyrazil se svými muži směrem ke kislevskému ležení.

Rád, že je má konečně z krku, jel Gerlach dále k radnici neboli zalu. Radnice měla šindelovou střechu tvaru cibule a byla nejvyšší budovou v celé Žedevce.

Tam se ubytoval maršál Neiber.

Gerlach vzal Vollena s sebou jako doprovod a Friedela s Truchsem nechal venku u koní. Ve dvoře zalu seděli netečně Neiberovi trabanti, šest mužů s meči, dva tamboři a dva pištci. Kolovala mezi nimi láhev kořalky. Všichni na sobě měli výstřední hedvábné kalhoty, široké klobouky zdobené volavčími péry a krátké přiléhavé kabátce lemované damaškem. Dvěma procházejícím hulánům stěží věnovali pohled.

Neiber, polní maršál celého vojska, byl obtloustlý shrbený muž s odulou tváří, kterou mu v mládí kdosi poznamenal v souboji. Do čtverce zastřižený vous měl divoce rozcuchaný. Hrbil se zřejmě pod vahou vlastního těla a svůj díl na tom mělo i víno, které popíjel. V otevřeném krbu plápolal oheň a huláni cítili pach drůbežího tuku a cibule. Neiber usrkával víno z malé číše, kterou si pravidelně doléval. Číše pocházela z luxusního cestovního kufříku, ležícího dokořán na stolku u zdi. Rozepnuté kožené popruhy odhalovaly saténem vykládané pouzdro na sklo. Kufřík měl také zásuvku na stříbrné příbory s maršálovým erbem. Ten byl vyleptán i na sklenicích.

„Co jste sakra zač?" zeptal se úsečně Neiber, když před něj muži předstoupili, salutujíce, přilby podle předpisů opřené o ohbí levého lokte.

„Druhá kumpanie Hipparšských hulánů z Talabheimu, pane," hlásil Gerlach.

„Schotte! Schotte! Kde seš, ty špinavý malý smraďochu?"

Objevil se zakrslý, proplešatělý chlapík, který svým postojem připomínal Vollenovi příliš často bitého mezka. Měl na sobě krátký kabátec a přes něj plášť štábního sluhy.

„Zde jsem, můj maršále."

„Kde ses k čertu schovával?"

„Dohlížel jsem na přípravu vaší večeře. Podle rozkazu."

„Radši drž hubu." Neiber se usadil do nízkého křesla u krbu a chodidla nastavil ohni. Byl zahalen do kožešinového pláště a na nohy se mu lepily mokré ponožky. Na klíně mu ležela hůlka polního maršála.

„Boty už mám suché?" zachroptěl, obrátil do sebe sklenici a nastavil ji k dolití. Schott spěšně sáhl po vínu, aby mu vyhověl.

„Pracuji na tom, můj maršále," odpověděl, zatímco doléval sklenici.

„Druhá kumpanie Hipos... huláni... jak to sakra bylo?"

„Druhá kumpanie Hipparšských hulánů, pane," opakoval Gerlach.

„To je ono. Schotte, kdo jim velí?"
Schott přešel k pracovnímu stolu, pokrytému hromadou jízdních deníků, rozpisů hlídek, map a taktických studií.
„Ty jsi jejich velitel?" Neiber zamžoural na Gerlacha a ukázal na něho hůlkou.
„Ne, pane, jsem praporečník, pane."
„A kde je zatraceně váš velitel?"
„Stouer, můj maršále," zvolal Schott.
„Kde je Stouer? Kde k sakruje ten Stouer?"
„Je s oddílem v Čojce, pane."
Neiber si říhl a vstal ze židle. Jeho maršálská hůl spadla na zem a zakutálela se pod židli. „Tady není?"
„Ne, pane."
„Proč je sakra v Čojce? Co tam k čertu dělá? Tam dole žádná válka není!"
„Náš... náš rozkaz byl hlásit se vám tu zítra v poledne, pane. Kapitán mě poslal napřed, abych vás kontaktoval."
„Cože? To udělal, jo? Zatracený blb. Dolít!" Neiber zamával číší. Schott byl zaměstnán listinami.
„Dolej mi! Hej, chlapečku!" Neiber pohlédl na Vollena. „Přines tu zatracenou flašku!"
Vollen rychle vykročil, sebral ze stolku u zdi láhev a dolil Neiberovu sklenici.
Neiber ji do sebe obrátil. „A ještě jednu, když se tady motáš jako starý pšouk."
Vollen udělal, co mu přikázal.
Neiber se zadíval na Gerlacha. „Tam v lese se potulují všelijaké věci, to jsi nevěděl?" prohlásil náhle.
„Nevěděl, pane."
„Všelijaké věci. Mám to od zvědů, které jsem rozeslal." Neiber se poškrábal prstem na nose. Povedlo se mu to až na druhý pokus. „Ne od všech, chápeš? Poslal jsem jich padesát a vrátilo se jich pět. Pět! To mě podělej, Sigmare, jenom pět! Nepřítele máme za humny. Pouhý den jízdy odsud se v lesích houfuje horda pohanské sběře. A brzy přitáhnou sem. Brzy, rozumíte? Přijdou si pro nás pro všechny. Kluku!"
Vollen přiskočil s lahví. Neiber se napil, olízl si rty a znovu se posadil. Vypadal vyčerpaně a jeho hlas se ztišil. „Ženou se na nás všelijaké věci. Větší, houževnatější a o moc divočejší, než si ti idioti tam na jihu vůbec dovedou představit. Mají být dva týdny cesty odsud, ale nejsou. Kdepak." Neiber hlasitě zachrochtal a pak si odplivl do ohně. Podíval se na Gerlacha: „Takže tím, že vaše jednotka bude sedět na zadku v Čojce, mi moc nepomůže. Ten Stouer musí být obzvlášť velký blb. Sedni na koně a jeď mu to vyřídit. A řekni mu taky, že pro něj bude lepší, když dorazí před úsvitem, nebo mu dám vrazit do zadku hlaveň kanónu a vlastnoručně zapálím doutnák."
„Pane."
„Kde mám boty, Schotte?" zařval Neiber.
„Stále ještě se suší, můj maršále."
„Ty neschopný parchante! Měl bych tě dát zastřelit. Cha! Akorát že by takového prcka nikdo netrefil! Ha ha ha!"
„Váš vtip je skutečně nepřekonatelný, můj maršále," řekl Schott.
„Jo, k čertu s tebou!" Neiber si odplivl a hodil sklenicí po svém sluhovi.
„Můžete jít," řekl Schott Gerlachovi s Vollenem.
„Dolej mi, Schotte! Dolej! A... a přines další zatracenou sklenici!"
„Ano, můj maršále."

VIII

Venku už se stmívalo, dříve a rychleji, než čekali. Po celém táboře muži zapálili koše s dřevěným uhlím a plameny se teď mihotaly v pološeru jako k zemi připoutané hvězdy. Gerlach a Karl byli zase pohromadě s Friedelem a Truchsem. K uším jim doléhaly útržky písní tábořících vojáků.
„Praporečníku!"
Schott je volal zpátky na verandu zalu. Podal Gerlachovi zapečetěnou listinu.
„Řekněte vašemu kapitánovi, ať ujíždí plnou rychlostí a připojí se k nám co nejdříve. Vaše postavení bude na pravém křídle. Vyznačil jsem to místo na mapě. Jsou to podmáčené louky východně od města. Budete krýt Sanyzský pluk."
„Koho?"
„Maršál si přeje, aby se silné hulánské jednotky propojily s místními oddíly."
„S Kislevany? No dobrá," řekl Gerlach, kterému se to vůbec nezamlouvalo.
„Hoďte sebou. Zaujměte postavení, jak nejrychleji můžete. Váš kapitán ať se hlásí tady u maršála. Neočekáváme střetnutí alespoň tři příští dny, ale buďte připraveni.
„Vyrazíme okamžitě," řekl Gerlach. Odmlčel se. „Maršál... je v pořádku?"
„Je opilý," odpověděl Schott věcně.
„Stává se to... často?"
„Ne," odvětil pobočník. „Opil se, protože má strach. Má poměrně slušnou představu o tom, co přijde."
„Tak zlé to snad být nemůže..."
„Že nemůže? Už jste někdy bojoval v pohraničních válkách, praporečníku?"
„Ne."
„Pak, mám-li být upřímný, nemáte nejmenší tušení, o čem vlastně mluvíte."

IX

Jeli zpátky houstnoucí temnotou, provázeni zvukem císařských bubnů zaznívajícím z tábora u Žedevky. Padala noc a hustě pršelo. Karlu Reineru Vollenovi se zdálo, jako by mezi vzdalujícími se rytmy říšských bubnů zaslechl ještě jiné. Temnější, hlubší a pomalejší údery vycházející z lesa.

ŽEDEVKA

I

Z Čojky do Žedevky to bylo ostrou jízdou devadesát minut.

Kapitánu Stouerovi se podařilo připravit jednotku k odjezdu kolem půlnoci. Celou dobu padal studený, rezavý déšť. Čtveřice, která podnikla cestu do Žedevky a zpět, strávila na lůžku - ve stodole, na hromadě zatuchlého sena - pouhé tři hodiny. Karl cítil, jak ho z vlhka bolí klouby, a Friedel hlasitě nadával, oči zarudlé z nedostatku spánku.

Náves byla pochmurná a pustá. Byla taková tma, že viděli jen to, na co dosáhlo mihotavé světlo luceren na kozlících jejich vozů. Nikdo z obyvatel Čojky se nepřišel podívat na jejich odjezd a nikdo jim nepřišel pochodní posvítit na balení. Vojáci tápali temnotou a zápasili s promrzlou zbrojí, hrubými jezdeckými postroji a neklidnými koňmi.

Stouerova tvář byla zamračená, částečně z nedostatku spánku a zčásti i kvůli neveselým zprávám o Neiberově rozpoložení. Napjatě naslouchal, když mu Gerlach tlumočil poznatky, které polní maršál získal o šikujícím se nepříteli. Nasedl na koně, naklonil se dopředu a pošeptal mu několik uklidňujících slov. Potom zavolal Gerlacha. Praporečník popojel kupředu a pozdvihl prapor.

„Je jednotka připravena?" zeptal se Stouer.

„Jednotka nastoupena a připravena na cestu, kapitáne."

Na Stouerův pokyn zatroubil Vollen signál k odjezdu a jednotka se dala do pohybu. Kopyta koní čvachtala na vyšlapané cestě. Vollenovi bylo jasné, že se kapitán chce dostat na místo určení ještě před rozbřeskem; chtěl udělat na maršála dobrý dojem.

Cesta byla překvapivě dobrá. Déšť zeslábl a vyšel kalný, vodnatý měsíc; vypadalo to, jako by poskakoval na vrcholku velkého kurganu. Zvedla se mlha a zahalila krajinu.

Dorazit k cíli jejich přesunu před rozbřeskem nebyl náročný úkol, ale déšť rozmáčel cesty, takže zásobovací vozy zaostávaly vzadu a některé zůstaly vězet v blátě. Jezdci byli nuceni se vracet, sesedat a zdlouhavě je vyprošťovat.

Ve chvíli, kdy se podařilo uvolnit ty nejhůř zapadlé, už se na východě začalo rozlévat našedlé, špinavé světlo. Do rozbřesku zbývala necelá hodina.

Stouer obrátil koně a stanul po Gerlachově boku. „Pokusíme se to stihnout. Veď je dál, praporečníku," řekl.

„Kapitáne?"

„Veď je dál a dostaň je na místo. Plán znáš. Pojedu napřed do Žedevky a podám hlášení."

Gerlacha zaskočilo, že na chvíli povede jednotku, a snažil se nedat najevo, jak je touto vyhlídkou nadšený. „Jste si jist, kapitáne?"

„Nasrat Neibera je ta poslední věc, kterou bych chtěl udělat."

„Opravdu si nemyslím, že bude vzhůru tak časně..."

„Na tom nezáleží. Řekl za úsvitu. Zvládneš to?"

„Bude to pro mne čest, pane," odvětil Gerlach a pozdvihl prapor.

„Vezmu si doprovod. Uvidíme se za pár hodin."

Stouer vyrazil na západ a držel se cesty. Doprovázel ho Friedel, Anmayer a trubač.

Podle nařízení měl trubač doprovázet polního velitele při každé příležitosti, ale Karlovi bylo jasné, že ho kapitán vybral hlavně kvůli tomu, kdyby bylo nutné číst nějaké listiny a mapy.

Jednotka postupovala dál pod vedením praporečníka.

II

Kroniky pojednávají o Roce, na který se nezapomíná, rozsáhlým a vyčerpávajícím způsobem. Jak se vyjádřil Anspracht z Nulnu, byla to doba ‚živoucí historie', čímž chtěl říct, že se tehdy každý den odehrávaly události, při nichž se během několika hodin mohla zásadním způsobem změnit budoucnost celé Říše. Dějiny utvářené takovou rychlostí měly mnoho očitých svědků. To nebylo to dlouhé, rozvážné odkapávání času, jež přetváří osudy tak pomalu, že je to pro současníky prakticky nepostřehnutelné. Byl to žhnoucí okamžik, tvrdě drcený na kovadlině osudu.

Každá jednotlivá událost, každý detail, jsou někde zaznamenány, ať již Ansprachtem, Gottimerem, abatyší z Vrie, Ocveldem Starším, Teladinem z Bretonnie nebo někým jiným z bezpočtu autorů, včetně písařů a kronikářů Starých ras.

Přesto je v rozsáhlých spisech, pojednávajících o událostech tohoto roku, věnována bitvě u Žedevky obvykle jen krátká zmínka. V Ansprachtově díle se objevuje v poznámce pod čarou, Ocveld se o ní zmiňuje pouze letmo. Šlo totiž jen o epizodu rozsáhlé akce nazývané Jarní nápor. Tento silně eufemistický, nic neříkající výraz označuje nepředstavitelnou hrůzu a utrpení - úder, z něhož se Říše vzpamatovala jen stěží. Stojí za povšimnutí, že ačkoliv texty historiků se o jménu Žedevka zmiňují zřídka, žalostně často se objevuje na hrobech, pomnících, pamětních deskách a v rodokmenech po celé Říši.

Protože Žedevka poznamenala životní osudy mnoha lidí. A většina jich tam také skončila.

Celé to začalo za rozbřesku, v době, kdy těla spáčů jsou ještě studená a pomalá. Polní kaplani se připravovali k ranní modlitbě, kuchaři ještě neměli čas rozdělat ohně pod hrnci. Déšť od východu halil kalnou záři zapadajících měsíců. Krajina byla potemnělá a zahalená mlhou.

Katastrofa přišla bez jakéhokoliv varování.

III

Dělostřelecký pozorovatel z Nulnu, který seděl na hlídce v zákopu u pozice baterie severně od města, zahlédl na okraji vzdáleného lesa proud pohybujících se stínů. Spěšně se vydal do stanu střelmistra. Ten ale zrovna hledal ztracenou zástavu lásky od své manželky, a tak nechal pozorovatele čekat.

Ve stejné chvíli naštěstí zpozorovala varovné signály i předsunutá hlídka jednotky piknerů, východně od dělostřelců, a okamžitě začala zvonit příručním zvonkem na poplach. Další dvě hlídky předaly poplašné zvonění dál a začaly probouzet své muže ze spánku. Za nimi, na poli pokrytém stany, byl podobným způsobem zburcován oddíl lučištníků. Stráže přivolaly zvoněním velitele hlídky a podaly mu hlášení. Byly vyslány běžecké spojky do hlavního štábu, k polnímu veliteli jízdy a k trubačům, utábořeným poblíž městských sýpek.

Jakmile však běžci dorazili do hlavního štábu, sdělil jim Inver Schott, maršálův pobočník, že maršál je indisponován. Když byl zpraven o závažnosti situace, vydal se k trubačům osobně. Ti rozhodně odmítli začít troubit bez přímého rozkazu polního maršála. Polní velitel jezdectva, který byl rovněž na pochybách, vyslal do hlavního stanu vlastní spojky, protože byl přesvědčený, že kdyby hrozilo bezprostřední nebezpečí, už dávno by zněly rohy.

Jak je zřejmé ze záznamů, nikdo tehdy nevěřil, že nepřítel skutečně útočí. Přestože byly podnikány výpady bez varování a běžně docházelo k šarvátkám mezi menšími oddíly, bitva a překvapivý útok byly z hlediska strategie dva zcela odlišné koncepty, které se jednoduše neslučovaly. Alespoň ne, pokud byla v poli velká vojska. Takhle se prostě války nevedly.

I v boji s krvelačnými severskými divochy platil jistý protokol a bitvy se vedly podle daných pravidel. Byla primitivní, ale obě strany s nimi byly srozuměny. Vojska se shromáždila v poli, tváří v tvář, zakopala se a hodiny, někdy i celé dny na sebe hulákala urážky a navzájem se vysmívala, až se střet stal nevyhnutelným. Vlastně zhusta docházelo k tomu, že se celá bitva omezila pouze na řev a urážky. Pokud měla jedna z armád dostatečnou převahu a byla dostatečně bojechtivá, protivník se mohl prostě stáhnout, aniž došlo k fyzického střetnutí.

Tento zvyk měl kořeny v jednoduché skutečnosti. Ozbrojené síly o více než několika stech mužích totiž k tomu, aby na sebe zaútočily, potřebují opravdu silnou motivaci. Osamocená jednotka může podniknout nečekaný výpad. Velká masa mužů ale potřebuje řádně zpracovat. Vojsko musí být vydrážděno k zuřivosti ohnivými proslovy, neustávajícím vířením bubnů a hojnými příděly kořalky. Je třeba ho uvést do varu. Jedině tak se z tisíců jednotlivců utvoří dav, který je ochoten zaútočit.

A i kdyby se něco takového dalo zařídit, aniž by to protivník zaregistroval - a to je prakticky nemožné - neohlášený útok z okraje lesa za studeného kalného letního rozbřesku se nezdál přinášet mnoho taktických výhod. Muži by se zbytečně vyčerpali, a než by dorazili na pozice nepřítele, jejich vražedné odhodlání by opadlo. Takhle se zkrátka bitvy nevedly.

IV

První útočná vlna Seveřanů zasáhla vnější linii obrany devět minut poté, co služebně mladší pozorovatel poprvé zahlédl pohyb na okraji lesa. Přihnali se divokým tryskem, přestože od okraje lesa museli překonat asi míli zvlněného terénu. Nejednalo se přitom o předvoj nebo zběsile řvoucí berserky s pěnou u úst, kteří v záchvatu vražedného šílenství předběhli své soukmenovce. Byli to prostě válečníci na čele mohutné vlny rohatých stínů, která se vyvalila z lesa. Ranní vzduch se chvěl údery bubnů a kladiv v rukou barbarských bubeníků, které se nesly nad divokou vřavou útočící hordy. Ti, kterým se podařilo přežít, to později popisovali jako zlý sen. Oživlou noční můru. Cosi nepředstavitelného.

Pozice dělostřelectva byly ztraceny dříve, než mohl být jediný moždíř nebo dělo nulnské školy připraveny ke střelbě.

Proutěné ochranné náspy podlehly náporu masy těl. Pozorovatel, který jako první zahlédl postupujícího nepřítele, byl také mezi prvními mrtvými; sekery a dvoubřité meče ho doslova rozsekaly na kusy. Střelmistrovi už nebylo dopřáno, aby nalezl dárek od své ženy. Stany a vozy zachvátily plameny.

V tomto stadiu bitvy se na odpor zmohl jen oddíl wissenlandských piknerů podporovaný spřízněným oddílem lukostřelců. Postavili se k zoufalé obraně severní linie města a z pík vztyčili hustou naježenou zeď. Příval nepřátel je oblil jako vlny lodní příď a vtekl dovnitř ze stran. Muži byli systematicky stínáni, zkrvavené hlavy naráženy na hroty jejich vlastních pík a neseny jako příšerné trofeje na špici útočící hordy, jako špína na hřbetě přílivové vlny. Lukostřelci byli po několika zdařilých salvách převálcováni nepřítelem a s usekanými pažemi ponecháni v blátě.

Poté vtrhla horda do samotné Žedevky a rozpoutala se jatka.

Veliteli hlídek na západní straně ležení, okolo obilných sýpek, se podařilo shromáždit dvě kumpanie nordlandských pěších piknerů, halapartníku a oddíl arkebuzníků, oděných do žlutočerných averlandských kabátců. Vzbudila je vřava, ale bez velení jenom zmateně pobíhali kolem. Mnozí z nich byli oblečení jen částečně. Rekruti se už s hrůzou rozprchli, nechávajíce za sebou poházené části uniforem a osobních věcí.

Velitel hlídek spolu s ohromeným majorem ve spěchu uspořádali nordlandské do formace podél severní stěny sýpek. Muži s kratšími halapartnami stáli v mezerách mezi svými druhy, kteří měli píky s mnohem delší násadou. O kus dál na jih byli seřazeni arkebuzníci. Nad městem se vznášela mlha a oblaka dýmu naplňovala studený ranní vzduch.

Vojáci ztuhli hrůzou a zpocenýma rukama pevně sevřeli rukojeti zbraní, když k nim skrze dým dolétl pekelný řev a po chvíli se zhmotnil do podoby útočících postav. Tehdy poprvé spatřili svého nepřítele. Hnali se na ně otrhaní, zarostlí muži s pomalovanými tvářemi, v drátěných košilích z černého kovu a kožených brněních, ověšení kožešinami. V lojem

vyztužených vlasech měli zapletené zuby, kosti a jiné trofeje. Na holých rukou jim chřestily železné kruhy, ukované ze zbraní jejich obětí. Většina z nich měla na hlavách rohaté přilby. Vyzbrojeni byli převážně těžkými válečnými sekyrami nebo dlouhými meči. V běhu vyli jako divá zvěř. Byli příšerní.

Část nordlandského útvaru propadla panice a dala se na útěk. Ti kteří zůstali, se pevně semkli kolem své korouhve a nesli hlavní nápor hordy. Seveřané houfně umírali na hrotech pík. Váha mrtvých těl ale ohýbala dlouhá ratiště a mnohá z nich zlámala. Arkebuzníci, seřazení ve dvou řadách, vypálili, až se tlumeně zablesklo. Pak dobili a vypálili znovu. Dvě salvy si vyžádaly zhruba tři tucty obětí a vytvořily zeď hustého, bílého dýmu.

Zrovna dobíjeli podruhé, když byli pohlceni vlnou útočníků. Některým z nich se podařilo tasit krátké katzbalgery; meče se záštitou ve tvaru písmene S, a probít se k okraji útvaru piknerů.

Polní velitel jezdectva shromáždil šedesát mužů, převážně hulánů. Tento oddíl vyrazil na západ, překročil v plné rychlosti hlavní městskou silnici a kopími napadl pravé křídlo nepřítele. Žádný z jezdců neměl čas odjišťovat pistole. Byla to bravurní akce, která na chvíli vrátila nordlandským piknerům ztracenou smělost. Vykročili kupředu, hroty zbraní sklopené a vyrovnané do řady, jak se tomu naučili při výcviku. Za bojového pokřiku zatlačili nepřítele o dobrých dvacet kroků zpět.

Pak se ale od západu ozval hrůzostrašný jekot. Z mlhou zahalených nížin se vyřítil další útočný oddíl Seveřanů, mávajících zuřivě sekerami. Spěchali podpořit své soukmenovce a sevřeli nordlandské jako čelist kovářských kleští. Velitel hlídek dokázal udržet pozici dostatečně dlouho na to, aby se jeho muži zformovali do obraného čtvercového postavení. Další nápor jim byl ale osudný. Vzdorovali zoufale asi čtyři minuty a pak se jejich čtverec rozpadl. Byli do jednoho zmasakrováni.

Polní velitel jízdy opsal se svou jednotkou hulánů široký oblouk okolo stájí, které stály vedle sýpek, a jelikož mnozí z mužů přišli během prvního výpadu o svá kopí, rozkázal vytasit šavle. Několik jezdců ho úpěnlivě prosilo, aby zavelel k ústupu. On ale vyrazil kupředu, postavil se do třmenů, pozdravil zbraní protivníka a vrhl se do masy těl. Všichni jeho muži ho následovali. Než jejich úder ztratil rychlost a spád, pobili přes čtyřicet severských válečníků.

Pak byli obstoupeni, přemoženi, strženi na zem a rozsekáni na kusy.

V

„Co je to za hluk?" podivil se náhle Truchs.

Gerlach zarazil koně a zaposlouchal se. Jednotka byla ještě asi čtvrt míle od pozice na východním křídle, kde se měli dle rozkazu hlásit. V ranním šeru toho mnoho neviděl, ale Truchs měl pravdu.

Doléhal k nim vzdálený rachot. Země i vzduch se chvěly. Přízračné dunění bubnů a řev mnoha hrdel.

Heileman reagoval instinktivně: „Vztyčit v sedle! Kupředu!" zařval. Muži okolo něj se dali do smíchu.

„Splňte rozkaz!" zařval. Jak k nim doléhaly zvuky vzdálené řeže, muži pomalu přestávali reptat.

Spojit se s kislevským plukem na východním křídle, tak zněl Stouerův rozkaz. Gerlach si v duchu přísahal, že ho splní. Náznými gesty srovnal své hulány do řady a hulákal přitom na ty, kteří nebyli dost rychlí.

Konečně vyrazili, v řadě, čepele mečů opřené o pravé rameno.

„Stále vpřed, připravit k palbě!" zařval Gerlach. Sám by rád tasil meč nebo si přichystal pistole. Jeho úkol byl ale držet prapor hrdě vztyčený. Jednotka nabírala rychlost. Klus, cval a teď trysk. Řítili se do mlhy, vstříc neviditelné hrozbě. Někteří jezdci útočné řady zaostávali, Gerlach začínal pochybovat o jejich jezdeckých schopnostech. „Do řady! Držet formaci!" Jel nyní takovou rychlostí, až vítr rozezněl bronzového draka na špici korouhve; tak prudce proudil vzduch skrz jeho rozevřený chřtán. Drak vydával basový zvuk podobný býčímu rohu. Jeho ocas se divoce třepotal.

Náhle se z mlhy před nimi vynořili jezdci. Gerlach je na chvíli považoval za nepřátele. Pak v nich poznal otrhané Kislevany, prchající z boje. Vyděšeně uháněli na zpěněných ponících. „Zbabělci!" zařval na ně, jak se řítili kolem a narušili mu už tak dost nedokonalou řadu vojáků.

Druhá kumpanie Hipparšských hulánů se hnala ostrým tempem kupředu. Údery kopyt teď dělaly takový hluk, že přehlušovaly zlověstné dunění vycházející z mlhy. Gerlach nedokázal rozeznat, jestli je to zvuk bubnů, dusot koní nebo pochodujících mužů.

Huláni, vedeni ryčícím drakem, sjeli do podmáčené kotliny a tam se čelně střetli s nepřítelem.

Byla to nepřátelská jízda, rohatí jezdci temní jak soumrak, na obrovských ořích s kopyty zdobenými péry. Jeli plnou rychlostí, protože hodlali rozprášit prchající říšské jednotky. Pobídli koně a přešli do útoku.

Padesát koňských délek - pak třicet a huláni se řítili v sevřené řadě vstříc barbarským jezdcům. Naříkavé vytí útočících Seveřanů přehlušilo i údery kopyt. Gerlach ale slyšel jen hluboký řev svého draka.

Když byli jen deset koňských délek od nepřítele, napjali jezdci paže a vypálili. Někteří huláni měli pár pistolí s kolečkovým zámkem, jiní jezdecké muškety, pažbu zapřenou o náprsní krunýř. Salva byla devastující. Nepřátelští koně a jezdci se s řevem káceli k zemi. Huláni se řítili rozbitou formací a mnohé z nepřátel rozdrtila mocná kopyta jejich koní.

„Meče a kopí!" zavelel Gerlach, snažící se ve velké rychlosti udržet těžký prapor vztyčený. Vedle něho, na hrotu útočící jednotky, jeli Odamar s Truchsem, kopí připravená k boji.

Střetli se s druhou vlnou Seveřanů. Zdrcující nárazy, tvrdé údery a muži padající ze sedel. Odamar srazil jednoho Seveřana kopím a Gerlacha zasáhla krvavá sprcha.

Potom Odamar zmizel. Ozval se zastřený, křupavý zvuk a Odamarův valach uháněl dál bez jezdce.

Gerlach se zběsile rozhlédl kolem a po svém levém boku uviděl cválat urostlého barbarského válečníka v bronzové přilbě. Z ostří zdvižené sekery odkapávala krev. Gerlach povolil otěže, vytasil jednu z pistolí a střelil nepřítele přímo do čela. Muž rozepjal mohutné paže zdobené náramky, jakoby k modlitbě, a hlava se mu zvrátila dozadu. Pak se skácel na stranu. Vyděšený kůň brzy mrtvého jezdce shodil a cválal dál.

Tělo leželo v mazlavém blátě u kopyt Gerlachova koně, záda zkroucená v křeči, jedna z paží nepřirozeně zkroucená dozadu. V čele mrtvoly zel rozšklebený jícen průstřelu, lemovaný spáleným, bělavým masem, uprostřed důlek plný krve.

Zabil jsem, pomyslel si Gerlach. Ta představa mu připadala nesmyslná. Celá jeho mysl se upínala k rozšklebené krvavé jámě uprostřed roztříštěného čela. Zabil jsem člověka. Vzal jsem život v bitvě.

Saksen, který měl chvíli povolené otěže, se začal plašit. Ten nečekaný pohyb Gerlacha vytrhl z podivného omámení. Zápasil, aby si udržel vládu nad koněm, a s námahou držel prapor vztyčený tak, aby byl všem na očích. Podařilo se mu zvíře zkrotit.

„Zpátky do řady! Držet řadu!" řval do kouře a bitevní vřavy. Proti němu vyrazil další jezdec a nad hlavou mával mečem. Kroužící železná čepel vydávala svištivý zvuk. Gerlach nevzrušeně zasunul použitou pistoli do pouzdra a vytáhl druhou. Vyšlehl malý obláček horkého kouře a Seveřan se skácel z koně.

Prudkému výpadu hulánů už ale docházel dech. Kolem sebe viděl Gerlach své muže, bojující na šavle s nepřátelskými jezdci. Viděl své přátele a soukmenovce, ubité a zkrvavené, padat ze sedel zle poraněných koní.

Vytasil šavli, pobídl Saksena a čepel zbraně i žerď praporu pozdvihl co nejvýše. Klusajícího koně ovládal koleny.

„Za kumpanii! Za kumpanii! Za císaře!" zařval.

Okamžitě se na něho vrhli dva Seveřané, hlavy a čepele zbraní skloněné. Gerlach otočil Saksena právě včas, aby jednomu z útočníků rozsekl záda. Pak se zakymácel, protože mu na pravou paži, chráněnou plátem pancíře, dopadl drtivý úder.

Prapor mu vypadl z ruky a zapíchl se žerdí do bláta. Zůstal ale vztyčený a dál vlál ve větru. Gerlach s temnými kletbami obrátil svého valacha a vyměnil si se severským válečníkem několik úderů. Ocel divoce řinčela o železo.

Nějak se mu podařilo zasadit nepříteli ránu do tváře a ten zařval bolestí, obličej zalitý krví. Gerlach mu probodl hruď. Stálo ho veliké úsilí znovu nabýt vládu nad koněm a přišel při tom o meč. Vyděšený Saksen divoce ržál a tloukl kolem sebe kopyty, a zatímco se ho Gerlach pokoušel zkrotit, vzdálil se o několik kroků od kácejícího se praporu.

V tu chvíli se tryskem přiřítil Truchs, vytrhl žerď praporu ze země a zamával jím nad hlavou tak, aby ho všichni huláni mohli vidět.

Stouer by měl Truchse za tento projev odvahy a cti rozhodně vyznamenat, pomyslel si Gerlach.

Pak se ale Truchs najednou začal svíjet a strašné křičet. Byl to příšerný zvuk, tak zdeformovaný, že už ani nepřipomínal lidský hlas. Z mužova břicha trčel ostnatý oštěp a jasně rudá krev stříkala všemi směry. Truchs chvíli bezmocně chňapal po zbrani zaražené do těla, načež naposledy zařval a spadl z koně.

A s ním padl i prapor.

VI

Stouer se svým doprovodem vjížděl do Žedevky právě v okamžiku, kdy poprvé zazněly rohy. Jižní část města byla k jejich překvapení vylidněná a vzduchem se nesl podivný hukot -jakési rytmické bušení.

„Bubny," prohlásil s jistotou kapitán. Karl přikývl. Snažil se porozumět signálům, které k nim doléhaly. Byly příliš rychlé, hektické. Trubači měli špatný nátisk i frázování.

Po hlavní silnici se k nim z kopce řítili zpěnění koně bez jezdců s vytřeštěnýma očima. Patřili říšské jízdě. Otěže vlekli za sebou. Jezdci byli nuceni přibrzdit, aby se s nimi nesrazili. Rozdivočelí koně proběhli kolem a jižní branou opustili město.

Huláni ostražitě cválali za Stouerem. Cítili kouř a dunění bylo čím dál hlasitější. Anmayer vytasil šavli.

„Dej to pryč!" vyštěkl Stouer.

„Kde jsou všichni, kapitáne?" ptal se Friedel.

„Palné zbraně," zavrčel Stouer. Vytáhl pistoli s kolečkovým zámkem. Anmayer s Friedelem ho napodobili. Každý z nich měl dvě pistole, zavěšené v pouzdrech po stranách sedlové hrušky. Vollen měl místo toho po pravé straně sedla mušketu ve vaku z kůzlečí kůže a po levé straně se mu houpalo pouzdro s polnicí. Muži se ujistili, že zbraně jsou nabité a klíči k tomu určenými natáhli spouštěcí mechanismus.

„Připravit křesadla," zavelel Stouer. Všichni sklopili kohoutek s křesadlem, z něhož kolo vykřesá jiskry.

Z ničeho nic se odkudsi vynořil nějaký muž a běžel jim vstříc. Ruce měl široce rozpřažené a z úst mu vycházel podivný kňouravý zvuk. Soudě podle ošacení šlo pravděpodobně o averlandského arkebuzníka. Na sobě měl černožlutý kabátec. Scházela mu bota. Obutá noha vězela v široké, vykrojené škorni. Nohavice z šedé látky měl rozervané. Dělal zvláštní, krátké a rychlé kroky a motal se jako batole.

Postavil se před Stouera a s rozpřaženýma rukama naříkavě kňučel.

„U Sigmara!" zvolal Anmayer. Muž měl pod bradou cosi, co všichni považovali za vous, střižený do tvaru kozí bradky. Kozí bradka to ale nebyla. Byla to černá šípová pera. Jak se muž obrátil ke Stouerovi, mohli si prohlédnout i zbytek. Ze zadní strany krku mu trčel na paži dlouhý šíp. Averlanďan chňapl po Stouerovi. Ten se zhrozil a o krok ustoupil. Jeho kůň se vyděšeně vzepjal. Pak začal muž dávit krev. Zapotácel se a začal padat. Při pádu se zoufale snažil zachytit kluzkého koňského boku. Skončil na zemi, s tváří obrácenou k jezdcům, a ve smrtelné křeči tloukl nohama. Z úst mu vycházely krvavé bubliny.

Stouer nad ním udělal Shallyino znamení a Anmayer si odplivl a sevřel v ruce železný jílec meče, aby, jak praví pověra, unikl zlému osudu. Vollen s Friedelem prostě jen zírali na umírajícího muže.

„Jedeme!" vyrazil ze sebe Stouer. „Veď nás, Karle! Doveď nás k maršálovi!"

Karl pobodl Gana a skupinka vyrazila po hlavní cestě směrem k zalu, jehož cibulovitá kopule vyčnívala nad úrovní střech.

Nevšímajíce si, co se děje kolem, mířili přímo k zalu, když se před nimi najednou otevřel výhled na bitvu, zuřící na severním okraji města. Ve skutečnosti viděli vlastně jen vzdouvající se mračno prachu a dýmu, ale nikdo z nich ani na okamžik nepochyboval o tom, co se za ním skrývá. Dokonce ani ti, kteří viděli bitvu prvně.

Karlu Reineru Vollenovi, který si, stejně jako Gerlach Heileman, většinu svého života přál zúčastnit se opravdové bitvy, to připadalo bizarní. Celé to bylo zmatené a bez jakéhokoliv řádu. Těžko poznat, co se na bitevním poli vlastně odehrávalo. Vystupovaly před ním jen útržky, náhodné situace. Viděl plačící muže na kolenou, jak se marně snažili chránit si hlavy holýma rukama. Těžké palcáty jim z nich v mžiku nadělaly krvavou kaši. Kolem projížděli děsiví, rohatí jezdci na temných koních, tak rychle, až kouř vířil v podivných spirálách. Viděl sedící mrtvolu s roztaženýma nohama, zhroucenou dopředu natolik, nakolik dovoloval oštěp, zabodnutý v nešťastníkově hrudi. Zahlédl postavu v plamenech, jak vrávoravým krokem opouští bitevní vřavu.

To, co viděl, se vůbec nepodobalo tapiseriím, které zdobily zdi domu Heilemanů. Ani to nepřipomínalo dřevořezy v knihách o dějinách válečnictví, které studoval od útlého mládí. Tohle bylo, jak se sám brzy přesvědčil, naprosto skutečné. Dým a vřava a nepříčetní muži, lapení v oživlé noční můře, šílení hrůzou nebo bolestí, nebo obojím.

„Kupředu!" vyrazil ze sebe Stouer. Zahlédli skupinu rohatých jezdců, mířících k zalu, kde už nějací barbaři sesedli z koní a snažili se sekerami s dlouhými topory prolomit hlavní bránu.

„Palte!" zařval Stouer, když se jeho družina dostatečně přiblížila k nepříteli. Několik rohatých se s vytím obrátilo. Jeden z nich se v sedle zvrátil dozadu, krk rozervaný. Karla zabrnělo na prsou a uvědomil si, že to byl on, kdo vypálil z muškety. To on ho zabil. Ten krk rozervala jeho olověná kule.

Na to, aby znovu nabil, neměl čas. Zastrčil mušketu do pouzdra a dalšího z nepřátel zneškodnil kopyty jeho kůň. Pak vytasil šavli.

Stouer s Anmayerem také vypálili z pistolí a oba zasáhli. Zasunuli zbraně do pouzder a tasili meče. Friedel minul. Dva jezdci se obrátili a rozjeli se tryskem k němu a on propadl panice; zařval hrůzou a ztratil kontrolu nad koněm. Vzápětí byl vyhozen ze sedla a tvrdě dopadl na zem.

Karl strhl Gana, přeskočil omráčeného Friedela a postavil se útočícím jezdcům. Šavle, kterou držel v napřažené ruce, zasáhla jednoho z jezdců a rozsekla mu tvář, spíš náhodou než úmyslně.

Muž si stiskl ránu a s řevem se svalil z koně. Druhý z jezdců se po Karlovi ohnal dlouhým mečem. Tvrdý úder do přilby trubačovi málem zlomil vaz.

Pokusil se bránit, ale v okamžiku krize úplně zapomněl na svůj šermířský výcvik a jen kolem sebe mával šavlí. Gan vyděšeně tancoval a každou chvíli se mohl splašit úplně. Vzduch byl prosycen pachem krve, střelného prachu a zvratků.

Karlovi se podařilo Gana zkrotit, ale utržil přitom další omračující ránu do přilby a kůň měl rozťatý bok. Jeho protivník byl podsaditý chlapík, na hrudi a pažích, obtočených tucty trofejních náramků, se mu vlnily mohutné svaly a kolem boků měl uvázanou vlající medvědí kůži. Jeho rohatá přilba, tepaná z černého bronzu, měla hledí tvarované do podoby vlčí tlamy. Kůň, černý jako uhel, byl devatenáct pěstí vysoký a hříva mu divoce vlála.

Karl se rozmáchl šavlí, ale její ostří se smeklo po kruzích na válečníkově levé paži. Tak tak se stačil skrčit, když mu dlouhý meč - půldruhé paže dlouhá, tři palce široká, jako břitva ostrá čepel - prosvištěl nad hlavou. Ucítil náraz v týlu a najednou byl vzduch plný třepotajících se peříček. Meč mu setnul kokardu.

Na pokraji zoufalství přitáhl otěže a přiměl Gana o krok ustoupit. Pak se znovu rozmáchl šavlí. Rohatý Severan, vyjící skrz průzor vlčí masky, úder odrazil a okamžitě kontroval prudkou ranou, kterou promáčkl Karlovi náloketník. Do paže mu vyšlehla taková bolest, že málem upustil šavli.

Skoro současně utržil další úder přes pancířový plát na zádech. Rána dokonce pronikla ocelí a zastavila ji až kroužková košile. Karl cítil, jak se mu zlámané kroužky sypou po zádech do kalhot.

Přesto otočil koně a znovu vyrazil do útoku. Špička jeho šavle konečně zajela na šířku dlaně do obnaženého ramene jezdce s vlčí tváří. Když šavli z rány vytrhl, vytryskl krvavý gejzír. Urostlý Severan zařval a úplně ztratil kontrolu nad svým koněm. Ten se splašil a tryskem se řítil do dáli. Barbar na jeho hřbetě sebou házel, snaže se za každou cenu udržet v sedle.

Karl se pokusil narovnat. Cítil prudkou bolest v zádech a předloktí. Mám zlámané kosti, pomyslel si.

V tom se pod ním Gan svalil na stranu a zle s ním smýkl o zem.

Karl se s námahou postavil na nohy. Gan ležel na boku a divoce kopal nohama. Krev stříkala všemi směry. Rána, kterou jezdec s vlčí tváří koni zasadil, byla mnohem vážnější, než si Karl myslel.

Nemohl dělat nic. Zvířeti nebylo pomoci. Gan se svíjel v blátě, bil mohutnými kopyty, ušlechtilou hlavu měl zvrácenou a ve zpěněné hubě vyceněné zuby. Krev se z něj Hnula potokem. Během minuty byl Karlův milovaný valach mrtev.

Karl doběhl k Friedelovi a začal ho vléct směrem k bráně zalu. Uvědomil si, že mu po tváři stékají slzy, slzy nenávisti a hněvu. Friedel skučel a vzlykal jako dítě. Měl vyhřezlá střeva.

„Kde máš zbraň? Šavli, kde ji máš?" zařval Karl

„Podělal jsem se! Tolik se stydím, Karle! Úplně jsem se podělal!"

„Drž hubu, Johanne!" Karl se snažil nedávit - pach z výkalů a vyhřezlých útrob byl příšerný. „Připrav si zbraň!"

Anmayer byl mrtvý. Ležel tváří v blátě. Na pažích, ramenou a na hlavě mu zely rány až na kost, jak se holýma rukama snažil zaštítit před neúprosnými údery těžkých mečů. Stouer sesedl z koně, v jedné ruce šavli a ve druhé zbývající pistoli. Byl obklopen nepřáteli, krvácel z mnoha ran, ale bil se jako šílený.

Karl stál u brány zalu naposledy včera, ale připadalo mu, jako by od chvíle, kdy je Schott zavolal s Gerlachem zpátky, uplynuly už celé měsíce.

Podivnou shodou náhod tu byl Schott i dnes, na tomtéž místě. Tentokrát byl ale mrtvý, rozťatý až na páteř.

Pestře odění Neiberovi trabanti sváděli tuhý boj u dveří do maršálova štábu. Dva z deseti už padli, ale zbývající se houževnatě bránili.

Jakožto maršálova tělesná stráž byli trabanti špičkoví válečníci. V rukou třímali svoje charakteristické zbraně: široké, krátké meče se zakulacenou špičkou a dvakrát prohnutou záštitou, takzvané katzbalgery. Nákladná skvělost oděvů hovořila o jejich vysokém statusu. Skolili už přes tucet Seveřanů.

Karl se k nim připojil. Friedel se mu kdesi ztratil. Přesto ho nepřestával volat jménem. Ocitl se po boku jednoho z trabantů. Byl to starší muž v bohaté zbroji a krátkých pestrobarevných kalhotách. Rázem ho obklopil houf dotírajících nepřátel. Karl ucítil, jak ostří šavle prošlo čímsi měkkým a uvědomil si, že právě zabil dalšího člověka.

Jeden z trabantů vykřikl, nepřátelé ho strhli k zemi a přelili se přes něj.

„Jak se jmenuješ?" zařval muž vedle Karla.

„Karl Reiner Vollen."

„Běž, Karle! Běž dovnitř! Najdi maršála a postarej se o něho!"

„Ale..."

„U Sigmara! Nemůžeme ho nechat zabít! Poslal jsem muže, aby přivedl koně k západním dveřím. Dostaň tam maršála! V celku! My podržíme dveře!"

Karl váhal. Muž byl celý od krve a jeho katzbalger se míhal jako rozmazaná šmouha.

„Prosím..." naléhal muž.

Karl se podvolil a vběhl do zalu.

Najednou bylo ticho. Venkovní vřava přešla v tlumený křik. Karl prošel vstupní halou. Na podlaze se povalovala rozbitá loutna, kterou tam kdosi upustil. Zaslechl podivné, mlaskavé zvuky. Došlo mu, že to je krev, odkapávající na dlažbu z jeho čepele.

Serval si přilbu a mrštil jí stranou.

„Maršále? Maršále Neibere? Pane?"

Oheň v sále byl vyhaslý. Místnost byla tichá a chladná, jen tu a tam se zachvělo trámoví pod úderem zvenčí. Maršálův luxusní cestovní kufřík ležel na svém místě a v saténovém pouzdře teď scházely dvě sklenice.

Karl odložil šavli na stůl, vytáhl jednu ze zbylých sklenic a nalil si z otevřené láhve muškátové víno. Obrátil ho do sebe a trochu se mu ulevilo. Trámoví zalu se znovu zatřáslo.

Položil sklenku na stůl a chopil se šavle.

„Maršále Neibere?"

Karl odhrnul špičkou šavle sametový závěs a nahlédl do jednoho z maršálových pokojů.

Byl prázdný.

Postupoval dál a šavlí rozrazil dveře do kuchyně. V místnosti nikdo nebyl, jen dým stoupal z vyhasínajícího krbu.

Došel až do ložnice a tam také našel Neibera.

Polní maršál byl mrtev. Ležel na zádech v posteli, jen v kalhotách. Byl zardoušen svou vlastní holí. Tvář měl zčernalou a nateklou.

Karl přistoupil k posteli. Uvědomil si absurdnost celé situace a rozchechtal se. Trabanti tam venku jsou odhodláni bojovat do posledního muže, jen aby udrželi maršála při životě, a on si tady leží mrtvý.

Najednou ztuhl. Tohle si maršál nemohl způsobit sám. Neiber byl zavražděn.

Uskočil stranou a zvedl šavli, právě včas, aby odrazil útok válečníka, který se náhle vynořil ze stínu a sápal se po něm. Byl velice mrštný a nahý až na kožené řemeny, obtáčející jeho svalnaté tělo. Tvář měl skrytou pod bronzovou maskou, připomínající býčí hlavu se třemi zkroucenými rohy.

Seveřan inkasoval ránu přes býčí tlamu a upadl na zem. Ihned se ale zase vymrštil a v každé ruce svíral dlouhou dýku. Karlovi připadal děsivý i směšný zároveň, s tou bronzovou maskou, koženými řemeny a ověšený šňůrami korálů a úlomků kostí.

Nohy, hrudník, paže a třísla měl ale odhalené. Všechna zranitelná místa, která muži obvykle zakrývají železem a cudností, byla obnažená, zato hlava musela vězet v kovovém obalu. Chvíli kroužil za cinkání korálků kolem, našlapuje po dlažbě jako kočka, a pak se na Karla vrhl.

Ten pevně sevřel šavli a zapojil do úderu obě ramena. Svištící čepel dopadla z boku na přilbu a Seveřan odlétl zpátky do stínu. Obě dýky dopadly s řinčením na podlahu. Jedna šňůra s koraly a kostmi se přetrhla a všechno se to rozsypalo po podlaze.

Karl se dal do běhu. Utíkal k západním dveřím. Tam, jak slyšel od velitele maršálovy stáže, budou koně.

V běhu rozkopl dveře.

Venku stál severský válečník s vlčí hlavou, orámovaný září požáru. Z ramene mu crčela krev. V ruce svíral sekeru. Skočil do dveří a srazil Karla k zemi. Pak se rozmáchl a ťal.

VII

Jitřní obloha byla temná jako umrlčí rubáš. Gubernii zahalila oblaka temného kouře a vítr je rozháněl jako mlžné stěny na moři. Žedevka byla v plamenech.

Gerlach Heileman to pozoroval z pole východně od města. Viděl, jak jasné plameny přeskakují z domu na dům, jak hladově olizují zdi a hroutící se střešní trámy. Oheň, který požíral osikové šindele na cibulovité střeše zalu, měl téměř modrobílou barvu. Obraz hořící vesnice se střídavě objevoval a mizel v chuchvalcích dýmu, podle toho, jak zrovna foukal vítr. Kouř byl cítit po hořícím dřevu, rozžhaveném železe a spáleném mase. Měl slanou příchuť.

Gerlach si uvědomil, že to není kouř, co chutná po soli. Byly to jeho slzy. Už hezkou chvíli plakal, aniž by o tom věděl.

Saksen se celý třásl, podupával na místě a U huby měl pěnu. Gerlach jej pobídl a cvalem se vydal do závoje hustého černého dýmu. Zdupaná tráva byla posetá těly. Mrtví muži, koně, rozbitá zbroj a zlámaná kopí. Jako přízraky prchali mlhou koně bez jezdců. Gerlach se pokoušel nalézt prapor. Prodral se oparem na místo, kde jej naposledy spatřil. Objevil jen Truchsovo zohavené tělo.

V dálce bylo slyšet osamělé výstřely.

Z oblak dýmu se vynořili Linser s Demieterem, oba značně zbědovaní. Linser přišel o přilbu a Demieter byl pokryt krví a stěží se udržel v sedle. Spatřili Gerlacha a zamířili k němu.

„Praporečníku!" zavolal Linser.

„Kde je bojová linie?" zeptal se ho Gerlach.

Linser pokrčil shrbenými rameny a přejel si rukou po tváři. Nechávala za sebou krvavou šmouhu.

„Linie?" zeptal se, jako by to slovo slyšel poprvé.

„Musíme shromáždit muže a obnovit—" spustil Gerlach.

„Nejsou žádní muži," přerušil ho měkce Demieter. Držel se oběma rukama za břicho a tvář, rámovanou ocelovou přilbou, měl popelavě bledou bolestí. „U Sigmara, ty zatracený blázne! O jakých mužích to mluvíš? Všichni jsou mrtví!"

Kaus Demieter patřil k nejslušnějším a nejváženějším mužům v jednotce. Tenhle nový, opovržlivý tón jeho řeči Gerlacha zaskočil.

„Kausi, musíme shromáždit jednotku. Vzpomeň na přísahu! Musíme—"

„Čert tě vem, Heilemane. Ať tě bohové proklejí, ty zatracený nadutý skrčku!"

„Kausi—"

Demieter odplivl krev a probodl praporečníka pohledem. „Když budeme mít kliku, velkou kliku, možná se nám podaří dostat se zpátky na křižovatku. Do Čojky. V tom případě se možná dožijeme zítřka. Ale jestli tu zůstaneme, jestli zahodíme svoje šance kvůli nějakým tvým podělaným idealistickým představám o vedení války, tak je do hodiny po nás."

„Má pravdu, Gerlachu," řekl Linser. „Tady je to peklo na zemi."

Zpoza závojů kouře k nim dolehl řev a zrůdné skřeky. Všichni tři muži ztuhli, když se kolem přehnaly siluety rohatých jezdců.

„Doprdele!" vyhrkl Gerlach. Pohlédl na své společníky.

„Dostaneš nás odsud?" zeptal se Kaus Demieter. „Mě a Linsera? Dokážeš nás odvést na křižovatku? Já chci žít, Gerlachu. Chci zase vidět svoji holčičku."

Gerlach trhl otěžemi a pevně stiskl Saksena koleny. „Za mnou!" zařval.

Hnali se tryskem přes hromady těl na bitevním poli a cestou se vyhýbali splašeným koním. Zvedl se vítr, kouřová clona řídla a na okamžik se docela vyjasnilo. Gerlach zahlédl skupinu severských jezdců, jak se otáčí na ohněm stravovaném poli a míří k nim.

„Rychleji!" zařval. Měli poměrně slušný náskok - kolem třiceti koňských délek. Mohli nepřítele setřást. Po boku zahlédli osamělého hulána. Hnal se jako šílený, aby se k nim mohl připojit. Byl to Hermen Volks.

„Sem!" zavolal Gerlach.

V dálce, jižně od nich, se kouřová clona úplně rozplynula. Stála tam řada jezdců. Bez hnutí a beze slova, čepele mečů a topory seker opřené o sedla. Byli oděni do kroužkové zbroje z černého bronzu a na hlavách jim seděly rohaté přilby bez hledí. Tváře měli pomazané dehtem.

Pole teď ovládal nepřítel. Jezdci je systematicky pročesávali a pořádali štvanice na přeživší říšské vojáky. Gerlach mnohokrát lovil v kurfiřtových oborách. Dobře věděl, jak uštvat kořist, jak ji hnát do kopce, jak ji napadnout z boků, zahnat do kouta a zabít.

Teď poznal, jaké to je být takovou kořistí.

„Roztáhněte se!" vykřikl. Čtyři huláni uháněli podmáčeným polem a od kopyt odlétaly sprškybláta. Severané se nijak nevzrušovali. Dál klidně utvářeli řadu napravo od prchajících jezdců. Když se Gerlach ohlédl, uviděl, jak se muži ze zadní části řady jeden po druhém oddělují, aby se připojili k tlupě jezdců, které měl v patách. Bylo jich dvacet nebo třicet, možná ještě víc.

Tohle nebyla válka. Nepodobalo se to žádnému ze způsobů boje, pro které byl Gerlach vycvičen. Vypadalo to spíš jako nějaký nesmyslný krutý vtip. Jako jeden z rozmarů boha Ranalda, známého to šprýmaře, který si libuje v lidském utrpení.

Kapitán Stouer jednou Gerlachovi vylíčil noční můru, která se mu stále vracela. Ocital se na bitevním poli, docela sám a na špatném místě. Jako by už to nebylo dost, byl úplně nahý a beze zbraně. Potom zaútočil nepřítel. Samozřejmě to skončilo smrtí, děsivou smrtí osamoceného muže, vzdorujícího zdrcující přesile. Ale nejhorší na tom snu byla hanba a ponížení, které cítil. Skutečnost, že byl tak zranitelný, jak jen člověk může být, a nemohl se ani bránit. Ponížení se kapitán děsil ze všeho nejvíc.

Gerlach si teď připadal, jako by se ocitl v přesně takovém snu. V pasti, proti přesile, na poli, kde kraluje smrt, kde tráva hon a doutná a kde se daleko do všech stran povalují rozervaná a znetvořená těla přátel a druhů ve zbrani. Jako kořist, jako zvěř, jež má být hnána a uštvána zrůdami bez tváře v rohatých maskách.

Rohatí lovci štvali hulány zpátky na sever, do podmáčených luk, a odřízli je od ústupové cesty, ve které hledali spásu. Čtyři z hulánů jeli o život, v sevřeném útvaru. Jen Demieter lehce zaostával. Gerlach zaznamenal v Saksenově kroku nezdravé zneklidňující napětí, jako by byl valach unavený nebo, v horším případě, zchroml či ztratil podkovu.

Před nimi ležel řídký hájek. Směrem k východu porost houstl, až přešel v samotný les.

Gerlach zamířil tam, ke stromům. Za zády jim znělo rychle se blížící dunění válečných rohů a třeskot čepelí o štíty.

Z lesa vyjeli tři Severané na černých hřebcích a chystali se uprchlíkům odříznout cestu. Nebylo jak se jim vyhnout.

Gerlach vytrhl kopí a zaútočil na prvního z nich. Ozvala se tupá rána a Severan s výkřikem spadl ze sedla. Noha se mu zahákla ve třmenu a kůň ho vláčel mokřadem a roštím.

Volksovi - Sigmar s ním - se podařilo nabít mušketu. Tváří v tvář dvěma útočícím jezdcům s ní ale jen neohrabaně zápolil, vypálit nebyl schopen.

Gerlach strhl Saksena prudce vlevo, aby mohl Volksovi oplatit službu. V plné rychlosti a se sklopeným kopím se mu podařilo dostat se do boku jednoho z útočících jezdců a provést výpad. Hrot kopí cíl minul, zato koně se prudce střetli. Náraz srazil rohatého ze sedla a Gerlachovi vyrval zbraň z rukou. Když přišel k sobě, zjistil, že sám se udržel v sedle jen tak tak.

Mezitím dosáhli lesíka. Cválající koně si klestili cestu větvemi a mladými stromky. Vzduchem létaly úlomky kůry a spršky rosy a potu. Gerlach zahlédl Volkse po levé a Demietera po pravé straně.

Linser už s nimi nebyl.

Gerlach se ohlédl. Třetí jezdec Linsera dostal, zabil pod ním koně a srazil ho na zem. Část lovců zastavila a utvořila kolem opěšalého hulána kruh. Gerlach zahlédl, jak se snaží chránit holýma rukama, ječí, uhýbá, poskakuje sem a tam a pokouší se až do posledního okamžiku uniknout stahující se změti dotírajících mečů a vincích seker. Chechtající se Severané si hráli se svou kořistí, jako si lovci hrávají se zraněným kancem. Potom Linsera zasáhl meč a uťal mu část paže. Nebožákův řev proťal mlhu a dým jako ledové ostří.

Ó Sigmare! Ó Sigmare, ušetři ho!

„Heilemane!"

Gerlach se zmateně rozhlédl. To na něho volal Volks, aby pobídl koně ostruhami a uháněl k lesíku. Demieter ležel zhroucený na koňském hřbetu. Volks se chopil otěží a vedl jej.

„Dělej, Gerlachu! Pojeď, u Sigmara!"

Ti pronásledovatelé, kteří nezastavili, aby týrali Linsera, už dosáhli lesa a rychle je dohánělí. Gerlach zvolil směr a vyrazil. Volks, který vláčel Demietera za sebou, ho následoval bludištěm bezlistých jasanů a temných borovic.

Vzduch byl prosycen těžkým pachem tlejícího listí, půda byla podmáčená a kluzká, pokrytá hustým rozkládajícím se blátem. Museli zpomalit. Z mýtiny za zády Gerlach jasně slyšel praskot a čvachtání kopyt v rozbahněné zemi. Nepřítel jim byl v patách.

Jeli teď pomaleji, takže měl Gerlach čas nabít si pistole. Jeden po druhém natáhl oba kolečkové zámky. Saksena přitom ovládal koleny. Podle instrukcí se tahle činnost měla provádět v klidu, a ne za jízdy. Zvládnout to v sedle klusajícího koně bylo velice obtížné. Než to dokončil, ztratil Gerlach tři koule a spoustu prachu. Ale ve chvíli, kdy opouštěli hájek, měl už zbraně připravené a nabité, kolečková křesadla důkladně natažená a kohoutky sklopené. Volks se svou mušketou provedl totéž.

Prostor před nimi byl šedavý a klidný. Hájek zachytil většinu kouře z ohňů vyvražděného města, jen nad vlhkými trávami se vznášela mlha a halila kraj lesa napravo od nich.

Tím směrem hnal Volks svého znaveného válečného oře a koně s Demieterem táhl za sebou. Ohlédl se zpět, na praporečníka.

„Gerlachu? Dělej, chlape! Do lesa!"

Gerlach ho neslyšel. Strnule zíral skrz řídký lesík západním směrem na plápolající, kouřem lemované pole smrti. Docela zapomněl na Severany, razící si cestu porostem za jeho zády.

„Gerlachu! Zatraceně! Pojeď!"

Zhruba půl míle směrem na západ se kolem svého vůdce shromažďovala masa jízdních a pěších nepřátelských jednotek. Mnozí oslavovali vítězství zběsilým křepčením. Čepele zbraní, zdobené hlavami pobitých nepřátel, se divoce míhaly. Někteří svírali ukořistěné prapory a zástavy říšského vojska. Spíláním a ranami bičem poháněli kupředu zajatce, rozedrané a zkrvavené postavy v hadrech, jen vzdáleně připomínajících uniformu Říše. Gerlach zahlédl Williama Weitze, Gunthera Stoelma, Kurta Vohmberga...

Zalesklo se zlato. Ze severního okraje pole klusem přijíždělo pět jezdců, přinášejících další trofej k nohám svého pána.

Byl to prapor druhé kumpanie Hipparšských hulánů. Jeho prapor.

„Gerlachu!" hulákal Volks. „Hni sebou!"

„To je náš prapor," řekl Gerlach.

„Jasně, ale—"

„Náš prapor, Hermene."

Volks pohlédl na Gerlacha. Praporečník měl v očích slzy.

„Já vím, ale—"

Gerlach tasil šavli. Pronásledovatelé se rychle blížili.

„Nebuď zatracený blázen!" zavřeštěl Volks.

„Ano," odpověděl Demieter, který se z ničeho nic postavil ve třmenech. „Buď zatracený blázen. Sláva je to jediné, co nám teď zbývá."

Gerlach na něho zděšeně zíral. Demieter zvolna pozdvihl ruce. Pancíř měl proražený a vnitřnosti, růžové a kluzké, mu vyhřezávaly ven. „Svoji holčičku už asi neuvidím, že?" řekl tiše.

Gerlach zavrtěl hlavou.

„Jdeme na to," zachroptěl Demieter a opatrně vytáhl z pouzdra kopí. Druhou rukou si přidržoval vnitřnosti.

„Volksi?"

Hermen Volks pozdvihl mušketu. „Jdeme na to. Než mi dojde, že jste se oba zbláznili."

Pobídli koně a vyrazili k západu. Vyjeli z mlhy a řítili se podél lesíka, dva připraveni k palbě, ten třetí s kopím skloněným. Z porostu vyrazili severští jezdci a hnali se za nimi.

Jak Saksen nabíral rychlost, vztyčil se Gerlach v sedle. Jednu ruku měl na otěžích a ve druhé svíral pistoli. Když Seveřané vezoucí prapor zaslechli dusot kopyt na mokré zemi, ohlédli se.

Ozvaly se překvapené varovné výkřiky. Čepele mečů vylétly z pochev a matně se zaleskly.

Gerlach v trysku vypálil a jeden z jezdců se svalil na zem. Gerlach zastrčil zbraň zpátky do pouzdra a vytáhl její zkázonosné dvojče. Volks mezitím vystřelil z muškety. Další Seveřan sebou smýkl v sedle a s křikem si pevně sevřel zmrzačenou paži. Jeho kůň, zbavený kontroly, začal střečkovat.

Gerlach vypálil podruhé. Rána šla nízko a na místě zabila koně pod dalším z jezdců. Urostlé zvíře se svalilo a shodilo jezdce ze sedla. Seveřan se pokoušel odvalit, ale padající mršina ho zachytila, rozdrtila mu nohu a uvěznila ho pod sebou.

Pak došlo na souboj tváří v tvář. Gerlach se zbavil pistole a vytasil šavli. V trysku zasadil několik úderů muži vezoucímu prapor a pravděpodobně ho oslepil, ale Saksen se řítil dál, a tak jezdce brzy ztratil. Ocitl se uprostřed změti postav. Řev mužů se mísil se ržáním koní. Ucítil tupou ránu; cosi ho zasáhlo z boku a Saksen se zapotácel. Vystříkl blátivý gejzír. Kolem hlavy mu prolétlo dřevěné ratiště oštěpu nebo kopí. Kdosi zařval. Kolem stříkaly husté provazce slin zpěněných koní.

Gerlach otočil koně a hnal se zpátky. Uhnul opěšalému řvoucímu Seveřanovi, který se mu s těžkou válečnou sekerou hnal naproti. Na přilbě měl vlající červenou koňskou ohářku.

Zornice jeho očí, černé jako uhel, lemovalo nažloutlé bělmo. Byly to oči vzteklého psa. Gerlach vyrazil kupředu a šavlí mu rozťal hruď. Byl to čistý horní sek podél klíční kosti, který se naučil od zkušených důstojníků z jezdecké školy.

Gerlach vytrhl zbraň a rozťatý muž se skácel k zemi. Poblíž se svalil z koně další z nepřátel, pokud mohl Gerlach soudit zcela bez příčiny. Kdosi se po něm ohnal oštěpem, užívaným k lovu kanců, ale naštěstí byl příliš krátký. Zaťal Saksenovi ostruhy do slabin a najel přímo do vřavy, sekaje kolem sebe hlava nehlava. Ozval se nelidský výskot.

Skrze tlačenici zahlédl Volkse. Pevně svíral násadu praporu a probíjel si cestu ven. Gerlach s vypětím všech sil odrazil široký meč, mířící mu do tváře. Cítil, jak se kůň pod ním vyděšeně chvěje. Jezdec se širokým mečem, vztyčený v sedle mohutného černého hřebce, zaútočil znovu. Tentokrát najel Saksenovi do slabin. Divoký černý hřebec kopal a kousal. Gerlach zasadil jednu dvě rány hranou šavle, jelikož soupeř byl příliš blízko na to, aby se mohl rozmáchnout k čistému zdrcujícímu úderu. Nevěděl, jestli se trefil, ale barbar se širokým mečem mu náhle zmizel z očí.

„Volksi!" zařval. „Jeď! Jeď!"

Ztratil Volkse z dohledu, ale po chvíli se náhle nad masou dorážejících těl objevil prapor a divoce se třepetal ve větru.

Hnali se sem další Seveřané, chtiví zapojit se do šarvátky. Když dorazili, ztratil Gerlach z očí Demietera. Dostal ránu do levého nárameníku a takřka zároveň pocítil ostrou bolest v levém boku. Obklopili jej smrdutí, vztekle vyjící válečníci, stejně semknutí a smrtící jako smečka vlků. Brzy měl šavli lepkavou a kluzkou od prolité krve.

Náhle se mlžné mraky roztrhly a objevilo se slunce. Byl to zvláštní úkaz. Možná se obrátil vítr. Nebo na okamžik zasáhli bohové a poručili živlům, aby odpověděly na tento výjimečný okamžik bitvy. Později si tím byl jistý. To Ulric, nelítostný bůh odvahy, potěšený pohledem na krveprolití, nebo Myrmidie, bohyně války, vzdávající hold statečným, či snad znovu šprýmař Ranald, rozehnal závoj temnoty nad výjevem, který náležel spíše jeho urputnému bratranci Morrovi, záhrobnímu to božstvu.

Vyšlo slunce, jasné a zářící jako Sigmarova zbroj. Paprsky studeného jarního slunce zalily bitevní pole. Protínaly černý dým a šedavé mraky jako mohutné stříbrné pruty. Všechno se zaskvělo v jejich svitu: čepele zbraní, krůpěje potu, pancíře... Všechno bylo prozářeno světlem, jen černá zbroj válečníků Severu ještě víc potemněla jako stíny noci před úsvitem.

Ze svahů na západě se blížili jezdci. Když je Gerlach poprvé spatřil skrz bitevní vřavu a když mu k uším skrze hluk šarvátky pronikl dusot jejich kopyt, byli už blízko - téměř mezi zápolícími muži. Bylo jich nejméně čtyřicet. Hnali se tryskem, a jak na ně dopadaly sloupce slunečního svitu, blyštěli se jako andělské bytosti. Když je Gerlach spatřil, vstoupila do něj jakási posvátná hrůza, jakou rván v tvář Seveřanům nepociťoval. A neopustila ho, ani když si uvědomil, že tihle skvostní jezdci nepatří k nepříteli.

Byli to kopiníci. Kislevští kopiníci.

Každého z jezdců chránila kroužková zbroj, zhotovená ze stříbra, a dlouhý kabátec ze spojovaných, zlatem vykládaných plátů pancíře, které se na slunci třpytily jako letní moře zpěněné v příboji. Zakulacené přilby, zakončené špicí, s dlouhými chrániči krku z ocelových kroužků, měly otevřené hledí ve tvaru srdce, sbíhající dolů a chránící tak nos. Šaty měli purpurové a tmavomodré a mnozí se halili do černobíle žíhaných kožek sněžného leoparda. Ze zad jim trčela úžasná, dva sáhy dlouhá orlí křídla, jejichž péra se v prudkém vichru způsobeném zběsilou jízdou divoce třepotala. Dlouhá kopí měli skloněná a připravená k úderu.

Příběhy o hrůzné vznešenosti okřídlených kislevských jezdců, které Gerlach slýchal, byly tedy přece jen pravdivé.

Kopiníci udeřili na přelévající se vřavu barbarských válečníků tak prudce, až Gerlach ucítil, jak se země pod ním chvěje. Zručně zapřená kopí čerpala v rukou zkušených mužů, přikovaných do sedel, svou drtivou sílu nejen z paží, které je vedly, ale i z rychlosti tryskem se ženoucích ořů. Probodávala štíty, koňská i lidská těla a smetla všechno, co jim přišlo do cesty. Severští bojovníci a splašení koně bez jezdců se jim v šílené hrůze klidili z cesty.

Hlavní část nepřátelské jízdy se s kislevským náporem střetla čelně. Vyzbrojeni zahnutými sekerami a dlouhými meči nepředstavovali Seveřané pro soupeře větší hrozbu. První útočnou vlnu barbarů zmasakrovala dlouhá jezdecká kopí během několika vteřin.

Gerlach zaslechl mocný hlas, udílející rozkazy. Ozval se ryk kostěných rohů. Kislevané pomalu ztráceli rychlost a útočná řada se disciplinovaně rozdělila na skupinky po dvou či po třech mužích, které se plynule zapojily do šarvátky. Muži za sebou zanechávali dlouhá jezdecká kopí, zaražená špicí do země, a v rukou se jim objevily zahnuté meče nebo krátké oštěpy se zubatým ostřím. Tyhle tenké a lehké oštěpy létaly jako šípy a kosily jednoho Seveřana za druhým.

Každý z kopiníků měl dva a Gerlach obdivně zíral na okouzlující ukázky jezdeckého umění, které při boji s nimi předváděli. Vrhali je vrchem, aby je pak, sehnuti v sedle, vlastně jen visíce v třmenech a krytí tělem svých koňů, za jízdy rvali z těl mrtvých nepřátel a vysílali proti novým cílům.

Kruh dotírajících mužů kolem Gerlacha se rozpadl a zem všude kolem byla pokrytá mrtvými těly. Rozhlédl se, hledaje Volkse nebo Demietera - kohokoliv - ale viděl jen děsivou spoušť, strašlivá jatka, která za sebou zanechal útok kopiníků. Hbitě skolil zkoprnělého barbara, který se potácel poblíž. Ruce se mu nekontrolovatelně třásly. Byl zmatený a sotva popadal dech. Nával slepé nenávisti, který ho vtáhl do boje, pomalu ustupoval.

Znovu zadul kostěný roh. Těžký příkrov mraků opět pomalu zakrýval slunce a světla ubývalo, jako by se bohové rozhodli, že dnešní zjevení je u konce. Okřídlení jezdci otáčeli koně a dávali se na ústup. Vryli do nepřátelských řad hlubokou brázdu, ale kdyby zůstali na bojišti bez rychlosti, která jim dávala zdrcující údernou sílu, barbarská horda by je brzy pohltila.

Vracející se jezdci teď projížděli kolem Gerlacha. Stáli ve třmenech a vyráželi vítězný pokřik. Každý z nich se cestou předklonil a vzal si zpátky jedno z kopí, která zůstala zabodnutá v zemi. Jeden z mužů na špici útvaru pozdvihl prapor a ostatní ho následovali. Na korouhvi byla orlí křídla a za ní se třepetal rudobíle pruhovaný prapor.

Mezi kislevskými jezdci spatřil Gerlach konečně Volkse s Demieterem. Volks měl prapor jejich kumpanie a pokoušel se ho ve velké rychlosti vztyčit.

Gerlach pobodl Saksena a projel houfem zmatených, ustupujících barbarů. Nepřítel, byť zaskočený a otřesený, se zmohl na protiútok. V čele jeli lučištníci a pálili jeden šíp za druhým.

Gerlach štval koně, dokud nesrovnal krok s kopiníky a nezařadil se mezi ně. Znovu ztratil z očí Demietera a Volkse, jel však po boku velitele Kislevanů a jezdce s okřídleným praporem. Znavený Saksen ze sebe vydával vše, aby udržel tempo s menšími, ohnivými kislevskými oři. I tak trochu zaostával.

Vůdce kopiníků, s tváří ukrytou pod srdčitým hledím, se obrátil v sedle, cosi zavolal a naléhavě mu kynul. Do blátivé stepní půdy kolem začaly se zlověstným svistotem dopadat černě opeřené šípy. Jeden z nich zasáhl jezdce po Gerlachově levici mezi ocelové pláty, chránící ramena. Muž rozhodil ruce a bez hlesu se svalil na zem.

„Jeď! Přidej!" domlouval Gerlach hrbící se v sedle svému koni. Hnali se teď svahem na východní straně pole, směrem k lesu.

Pak ho černý šíp zasáhl do levého ramene. Paží mu vystřelila prudká bolest a síla úderu jím smýkla na stranu.

Pokoušel se znovu soustředit, ale zásah ho úplně vyvedl z rovnováhy. Na okamžik se ho zmocnila panika a vzápětí inkasoval další strašnou ránu. Vlna bolesti mu projela celým tělem. Ocitl se na zemi, otřesený a v šoku. Nebyl si zcela jistý, kde se právě nachází.

Vstal. Nepřítel byl vzdálený jen asi dvacet koňských délek a valil se nahoru po úpatí svahu. Vzduchem létaly černé šípy. Pohlédl směrem na východ. Lučištníkům padli za oběť další dva kopiníci. Jedním z nich byl praporečník, zasažený do krku i do hrudi. Padl i se svým koněm. Ten se však, potřásaje hlavou, dral opět na nohy a chřestil přitom skvostnou válečnou výstrojí.

Gerlach zvedl paže a rozběhl se k němu. Chtěl ho uklidnit, ale spíš ho ještě víc poplašil. Zvíře sebou škublo a zamířilo k lesu dříve, než stačil popadnout opratě.

„Já! Já!" zaduněl hluboký hlas. Z pravé strany se rychle blížil velitel kopiníků. Vrátil se pro Gerlacha. Prudce se obrátil a teď k němu cválal. Za sebou vedl Saksena.

„Ty jít honem! Já!" zařval na Gerlacha.

Gerlach na zlomek vteřiny zaváhal, pak se shýbl a popadl žerď padlého kislevského praporu. Vztyčil orlí standartu a rozběhl se vstříc blížícímu se jezdci.

„Vem si to! Vem si ten krám!" zařval a strkal prapor jezdci do rukou. Pak se vrhl do sedla na Saksenově hřbetě a společně se rozjeli za hlavním vojem Kislevanů, který se ztrácel mezi stromy.

Přízračná řvoucí masa je následovala.

VIII

Vjeli do šera mezi stromy. Kislevané jako by se rozplynuli. Čas od času se před Gerlachem zalesklo stříbro nebo zahlédl purpur či zlato, jak kopiníci mizeli ve stínech a hustých, temně zelených křovinách, aby se po chvíli zase vynořili. Pod střechou z listoví se rozléhal dusot kopyt, cinkot kroužkových zbrojí a hlasy. Gerlach a jeho kůň postupovali kupředu po rozryté, jako uhel černé zemi, samý trs, kámen a kořen. Do tváří ho šlehaly a bodaly větve. Projel trnitým roštím a cítil, jak mu po lících stéká krev. Pod dutou klenbou z lesních velikánů se z dálky nesly tlumené zvuky pronásledování.

Připojil se ke dvěma jezdcům. Jedním z nich byl velitel, pevně svírající prapor, který se často zachytával mezi větvemi. Společně sjeli do potoka a dali se doprava, podél listím zanesené hladiny klikatící se strouhy. Gerlach se prostě držel nových druhů. Neměl ponětí, kam jede, jenom se domníval, že jeho průvodci směřují přibližně na východ.

Zhruba po hodině zvolnili tempo a dali vydechnout znaveným koním. Povyk severských lovců za nimi postupně utichal.

O chvíli později vyjeli z lesa na blata, lemovaná pitvorně pokroucenými, zčernalými vrbami. Shromažďovali se tu okřídlení kopiníci a napájeli koně.

Gerlach povolil otěže a vyčerpaně se opřel o sedlovou hrušku. Ruce se mu stále ještě chvěly. Velitel Kislevanů zastavil vedle něho, zdvihl hledí, rozevřel pláty, chránící tváře a sejmul ocelovou přilbu. Poté svlékl i koženou kapuci. Hlavu měl až na cop rašící z temene a dlouhé, povislé kníry docela holou. Ušklíbl se a odhalil tak čelist bez předních zubů.

Byl to Belednij.
„To byl den, da, Vebla, da? To byl den!"

IX

Od močálu se ke kraji lesa přihnalo hromové burácení a za okamžik proťal houstnoucí závoj temných mraků blesk. Na chvíli obloze propůjčil podobu černé leštěné, bohatě žilkované žulové desky. Někteří z okřídlených kopiníků se s hrůzou chopili železných záštit zahnutých mečů, aby tak, mumlajíce modlitby, zažehnali zlé bouřkové čáry. Jiní směle vmetli do tváře kislevského boha hromu příval kleteb.
Gerlach Heileman pozoroval, jak si Belednij rukavicí stírá pot a mastnou špínu z tváře a z holé lebky.
„Nepoznal jsem tě," pravil Gerlach.
„Što?" Belednij se ušklíbl a přimhouřil oči.
„Nepoznal jsem tě... Nevěděl jsem, kdo jsi, když jsi měl na sobě tohle." Gerlach ukázal na Kislevanův složitě vyšívaný kabátec, lemovaný stříbrem, zlaté nárameníky a límec a na skvostná křídla z černobílých per. Když se posledně setkali, vypadali Belednij a jeho muži jako trháni, žebráci zabalení do hadrů a kůží.
Belednij se usmál. „Na bitva, to oblékáme. Šaty ze železo, šišak a krzídla. Když čas bojovat, my radost na pogled. Oblékáme.. . a samozřejmě ogolit?"
„Holíte se? Jaký to má význam?"
„Što?"
„Já jen... to je jedno. Odkud jste přijeli?"
Belednij se znovu zamračil.
„V bitvě. Bitva. Odkud jste přišli?"
Belednij se zamyslel. „V bitva, my przišli od východ, s plukem."
„Cože?"
„Východ... časť... časť... Říkáte ‚časť', da? Východní časť louky, kde polk sgromažďuje."
„Cože?Co je to ‚polk'?"
Belednij se usmál a rozhodil ruce. „Polk je... bitva..." snažil se najít správná slova, „...smečka. Bítevná smečka. Rota Ječičskiego krůgu časť Sanyszskiego polku. Mnogo rota dává polk, mnogo rota... jedna, dvě - mnogo!"
„Rota," zamumlal Gerlach. To slovo už slyšel. Rozhlédl se kolem, doufaje, že mezi shromažďujícími se jezdci spatří Volkse nebo Demietera.
„Dá! Rota! Vaše slovo pro to... ‚prápor'. Dá? Prápor? Ty zachránil Ječič prápor, Vebla. Zvedl ze země, když Michail Rousa padl mrtvý. Ty pro nás udělal zachránit čest!"
Belednij teď působil velmi vážně. Napřáhl ruku. Zmatený Gerlach mu podal svou a málem o ni pod tlakem vděčného stisku rotmistrovy tlapy přišel.
Přicválal kopiník, vysoký a štíhlý, s jizvou táhnoucí se přes levou tvář, a zašeptal cosi Belednijovi do ucha. Rotmistr se zasmušil.
„Pojď, Vebla. Pojď," řekl.

X

Demieter ležel u nohou svého koně v černém jílu na kraji močálu. Okřídlení kopiníci sesedli z koní a obstoupili ho. Dva z nich se nad ním skláněli. Gerlach seskočil z koně a poklekl vedle spolubojovníka.
„Kausi?"
„Heilemane? Jsi to ty? Blbě vidím. Je tma."
„Blíží se bouřka..."
„Ne, to vy sami jste stíny." Rána v Demieterově břiše byla hrozivá. Zbroj měl zbrocenou krví.
„Kde je Volks?" zeptal se Gerlach.
Než Demieter odpověděl, olízl si rty a namáhavě polkl. „Ty jsi to neviděl? Já ano, Gerlachu. Už byl tak blízko. Zastřelili ho těsně před začátkem lesa. Zrovna, když jsme vjeli mezi stromy. V zádech měl tucty šípů."
„A prapor? Kde je prapor, Kausi?"
Z Demieterových plic vyšlo jen suché zahvízdání. Byl mrtvý.
Gerlach vstal a stáhl si rukavice. Zvláštní shodou okolností se jim podařilo zachránit bezcenný, úplně zbytečný kislevský prapor a podruhé přitom ztratit svůj vlastní. Chtělo se mu zvracet. Zůstal z celé druhé kumpanie Hipparšských hulánů jediný. Ani jejich milovaný prapor nevyváží. Byl sám a jako praporečník zcela zneuctěn. Ztratil barvy své jednotky. Raději měl zemřít na pláni. Ti kislevští psi ho raději měli nechat zdechnout na poli se ctí.
Znovu zaburácel hrom a po severní obloze tančily v temnotě mezi zlatavě zářícími mraky svazky blesků. Belednij a jeho muži Gerlacha upřeně pozorovali.
Něco musel zachránit. Poslední zbytek cti.
„Jedeme," řekl Belednijovi. „Do Čojky nebo jiného města na Lynsku. Musíme tam jet. Varovat je."
Belednij se podrbal na bradě a pokrčil rameny.
„Musíme tam jet!" opakoval Gerlach. „Severané právě vyvraždili celou Žedevku! Zamíří na jih, k řece! A potom ještě dál! Sigmar nás zachránil před dnešním masakrem! To je příležitost, kterou musíme využít!"
„Ne," namítl Belednij. „Východ."
„Zatraceně! Říšská vojska pořád postupují k hranici, na sever! K řece! Jestli je nevarujeme, vpochodují jim přímo do

chřtánu!"

„Ne, Vebla. To nejlepší, co můžeme, je jít na východ. Pryč odsud. Vrátíme později."

„Ne—"

„To jediná možnost, da? Když zamíříme na západ nebo na jih, zagyneme mnoga smrtí. Tady smrt, tady smrt, tady smrt a tady zase smrt. Tady nemůžeme dělat nic. Ale východ, da! Málo a mnogo, mnogo po málo. Jako zkazka o člověk, co měl oblázek a chtěl palác. S málo on—"

„Zmlkni! Kde je k čertu tvoje oddanost? Kde je k čertu tvoje čest?"

Belednij se zamračil a ukázal na prapor s orlím křídlem.

„To rota," prohlásil, jako by šlo o zcela samozřejmou věc.

Zadul kostěný roh. Nepřítel, pročesávající les, byl na dohled. Kopiníci zamířili ke koním. Belednij pohlédl na Gerlacha.

„Málo a mnogo, Vebla, mnogo po málo," řekl a odvrátil se, aby nasedl. Ukázal na Gerlachova vojenského koně. Saksenovy boky byly pokryty zaschlým potem.

„Jeď, Vebla. Jeď, abys žil. Když ty žít, můžeš vybrat, jak umřít."

KURGANI

I

Samotný vesmír se stal nesnesitelným místem.

Všechno zčernalo, smrsklo se do podoby tenké, vertikální přímky nesmírné hmotnosti a hustoty, která ho tlačila do čela a do kořene nosu.

Veškerá temnota, celý vesmír, všechny jednotlivé části světa, celá ‚podstata', jak to dnes v knihách nazývají velcí učenci, se smrskla do téhle přímky a učinila ji tisíckrát těžší než kámen, stokrát tvrdší než železo. Obsáhla v sobě dokonce i temnotu. Vyprázdnila ji a učinila svou součástí. Měl pocit, že mu přísemý tlak co nevidět prorazí lebeční kost a rozmáčkne hlavu jako přezrálé ovoce.

Jedinou částí veškerého bytí, kterou tahle přímka nepojmula, byl zápach. A tím zápachem byl odporný puch výkalů.

Karl Reiner Vollen se rozkašlal a zjistil, že žije. Ihned mu došlo, že ta strašlivě těžká přímka bolesti, drtící jeho hlavu, je ve skutečnosti hrozivou puklinou v lebce, kam ho zasáhla sekyra muže s vlčí tváří. Raději se nehýbal, protože měl pocit, že kdyby se o něco takového pokusil, jeho obličej by se mu rozevřel jako kniha.

Zašátral kolem sebe holou rukou bez rukavice. Ležel na břiše na velice nerovném a tvrdém povrchu a hlavu měl natočenou na stranu, protože ji měl k něčemu přitisknutou. K nějaké tyči. K mříži.

Ohmatal si obličej. Úplně rozťatou hlavu neměl, i když ho levá tvář příšerně bolela při každém doteku mříže. To byla ta tenká přímka, to koncentrované utrpení.

Otevřel oči. Uviděl světlo plamenů; rozmazaně. Pach výkalů byl stále velmi silný, ale teď ještě smíchaný s kouřem, čpícím potem a krví. Celou tu dobu, co byl v bezvědomí, měl otevřená ústa a jazyk a hrtan měl teď vyprahlé na troud.

Pokusil se pohnout. Přitom zasténal bolestí a odpověděly mu další hlasy, také sténáním a kletbami. Zjistil, že leží na hromadě těl. Svezl se dolů a posadil se. V hlavě mu bolestivě bušilo.

Byl v kleci. V narychlo sestavené kleci z kopí a halaparten, z dlouhých násad, zatlučených do země na šířku dlaně od sebe. Vytvářely kruh, zhruba o průměru pěti sáhů. Celé to drželo pohromadě pomocí bronzových řetězů, kterými byly tyče uprostřed a nahoře svázané. Klec byla bez střechy, otevřená bouřkovým mrakům.

Halapartny, kopí... všechno válečná kořist. Zbraně padlých mužů.

Z provizorní klece nebylo vidět nic kromě vzdouvajícího se prachu, dýmu a odlesků ohně. Z hořících budov stoupala mračna jisker a sazí. Tmou se nesl řev a víření bubnů. Karl neměl tušení, kde je. Předpokládal ale, že je stále v místech, kde stávala Žedevka.

Podlahu klece tvořila změť těl. Samí říští vojáci: zkrvavení, páchnoucí a většinou v bezvědomí. Někteří byli očividně mrtví. Leželi na hromadě tak, jak je tam pohodili. Karl si uvědomil, jaké měl štěstí, že ho sem hodili jako posledního, takže skončil na vrcholu příšerné hromady. Ti dole se jistě zadusili. Z odporné změti vyčnívaly údy, zkroucené a polámané. Některé trčely prostorem mezi mřížemi ven.

Vedle Karla ležel muž z Carrobergu, dvouřadý kabátec nasáklý krví, čelist přeraženou. Pod ním wissenlandský pikner, ucho urvané a zmodralé rty pokryté pěnou. Dole, trochu stranou, jakýsi lučištník, v bezvědomí nebo mrtvý. Ostatní muže, zkrvavené a olepené krví, špínou a výkaly, mnohé navíc docela nahé, zařadit nedokázal.

Sám měl šaty rozervané na cáry a zbroj zprohýbanou. Znovu ucítil ránu v obličeji a otřásl se bolestí. To ta sekyra! Jak to, že ještě žije?

„Co s námi udělají?" zaslechl tichý vystrašený hlas.

Karl se rozhlédl. Na hromadě těl, zády opřený o mříže, seděl další wissenlandský pikner. Zíral na něho. Byl ještě mladý. Kabátec měl rozervaný a přes hruď se mu táhla dlouhá rána. Vlasy měl zplihlé krví a potem.

„Huláne? Co s námi udělají?"

Karl potřásl hlavou.

„Jak se jmenuješ?" zeptal se mladý pikner.

„Karl R—" začal Karl. „Prostě Karl."

„Já jsem taky Karl!" vyhrkl pikner a tvář se mu na kratičký okamžik rozjasnila. Pak se zase zkroutila do původního vyděšeného šklebu. „Karl Fedrik z Wissenlandu. Všechny nás pobijí, že?"

„Zatím to neudělali," odbyl ho Karl. Nikdo přece nestaví klec, jakkoliv by byla primitivní, pro muže, které stejně hodlá pobít. Nechtěl o tom mluvit, ale měl pocit, že obyčejná smrt je z jejich možných vyhlídek tou nejméně děsivou.

„A co tedy? Co?" koktal mladý pikner.

„Zmlkni, chlapče! Drž sakra hubu, u Sigmara!"

Karl se rozhlédl a na druhé straně klece uviděl prošedivělého veterána z Averlandu, který se opíral o mříže a nemotorně balancoval na hromadě těl.

„Drž hubu," řekl ten muž. Paži měl zraněnou mečem a tiskl si ji druhou rukou k tělu. Kdosi mu uřezal vous, zřejmě nedávno, a soudě podle krvavých odřenin na bradě, velmi brutálně.

Karl se pokusil pohnout, ale pod ním se ozvalo kvílivé zaúpění. Byl si skoro jistý, že šlo jen o poslední vydechnutí, vymáčknuté z mrtvých plic. Dusil se mrtvolným puchem, linoucím se z rozkládajících se těl. Mračna masařek započala své hrůzné dílo.

Když kolem klece proklusali dva severští jezdci, mladý pikner se schoulil do klubíčka. Severané se ztratili v hustém a dusivém dýmu.

„Bude to dobré," utěšoval Vollen chlapce. „Bude to dobré, Karle." Ale sám tomu nevěřil. Dobré to rozhodně nebude.

Pohlédl znovu přes klec na averlandského veterána, právě včas, aby zahlédl, jak z krví zbroceného rukávu vytahuje dýku. Sevřel ji oběma rukama, zapřel si ji hrotem proti krku a zavřel oči.

„Ne!" Karl se k němu vrhl, nevnímaje křik a sténání vycházející z těl pod jeho nohama. Srazil staršího muže na zem a vytrhl mu dýku z krku. Z rány vytékala temná krev. Veterán zařval a vrhl se na Vollena pěstí volné ruky. Ten ale dál pevně svíral zápěstí paže s dýkou a vrazil muži několik tvrdých facek.

Veterán se poddal a Vollen mu sebral zbraň.

„Co to k čertu děláš?"

„Vrať mi to! Vrať mi to!" skučel starší muž.

„Ne! Co si sakra myslíš, že děláš?"

Averlanďan Karla odstrčil a plivl na něho: „Čert tě vem! Jsme mrtví! Všichni jsme mrtví! Vrať mi můj dirk, ať si můžu podřezat krk a ukončit to rychle! Ušetři mi bolest, kterou pro nás připravují!"

„Ne. Sklapni," zachrčel Karl.

„Prosím! Ty parchante!"

Karl jím mrštil o mříže takovou silou, že měděný řetěz zařinčel.

„Jsme vojáci Říše... přísahali jsme věrnost Karlu Franzovi! Až si nás smrt zavolá, tak si nás zavolá. Dřív ne - ne vlastníma rukama! Vždycky je naděje!"

Muž se zvrátil dozadu a ztěžka oddychoval. V očích se mu odrážela záře ohňů. „Pro nás už naděje není. Už ne, huláne," řekl tiše. „Vůbec nic nevíš. Ti pohané nás tu zavřeli jednoduše proto, aby měli oběti pro ty své zabijácké hry."

„Ne," řekl Karl. „Budeme tu jako rukojmí, dok—"

Muž se mu vysmál do tváře. Smál se tak divoce, až mu z úst spolu se slinami létala i krev: „Bojoval jsi už někdy proti Severanům, chlapče?"

„Ne."

„Co o nich víš? O divokých kmenech? O Kurganech?"

„Něco málo jsem četl—"

„Pak nevíš nic!" Muž sklonil hlavu. Povzdechl si. „Před dvěma roky sem bojoval proti Kurganům. Viděl jsem věci... To se nedá popsat. Naprosté barbarství. Víš, oni nejsou lidi. Jsou to démoni. Dělají hromady z lebek a z nepřátel stahují kůži. A ty jejich obřady. Sigmar mě ochraňuj. Jejich obřady. Krvavé oběti jejich pekelným bohům. Proč si myslíš, že jsme ještě naživu?"

„Já—"

„Rukojmí? Ha ha ha! Ty idiote! Chtějí nás živé, aby naše srdce ještě tloukla, až nás nabídnou svým bohům!"

Mladý pikner na druhé straně příšerné klece při té představě zaúpěl.

„Zmlkni!" vyštěkl Karl a znovu muže udeřil. „Strašíš toho kluka!"

„Měl by se bát..." zasyčel veterán.

„Zavři hubu, ty blázne!" opakoval Karl a přidal další políček. „Můžeme se odsud dostat. Můžeme—"

„Ne, huláne. Nemůžeme. Teď jsme dobytek. Obyčejný dobytek. Jestli ti záleží na životě spolubojovníka, opravdu záleží, vrátíš mu jeho dirk. Pak, až bude po něm. prokážeš stejnou službu klukovi a nakonec sobě. To je Sigmarovo milosrdenství."

Karl zavrtěl hlavou.

Muž natáhl ruku. „Ten dirk. Prosím!"

„Jak se jmenuješ?" zeptal se Karl.

„Drogo Hance z Averlandu."

„Drogo Hanci, dostaneme se odsud. Přísahám na čest svojí jednotky. Smrt není jediné východisko."

Averlanďan se mrazivě zasmál a odvrátil se.

Zvenčí se ozval hluk. Z kouře se vynořili tři rohatí válečníci, vlekoucí muže v kompletní plátové zbroji. Jeden ho držel za kotníky, druzí dva v podpaždí. Muž byl v bezvědomí nebo mrtvý. Podle zbroje se dalo snadno odhadnout, že je to jeden ze vznešených Panteřích rytířů. Jak ho vláčeli, celý řinčel a chřestil.

Kurganští bojovníci ho hodili na zem a začali z bezvládného těla strhávat lesklé ocelové pláty. Házeli je stranou, rozbíjeli kroužkovou zbroj a odřezávali kožené popruhy. Náramenníky, střapce, prsní plát, panteří kůže. Strhali z rytíře kabátec z ocelových kroužků a rozervali košili a prádlo.

Muž teď ležel tváří k zemi, nahý. Ještě se neprobral.

Karl se doplazil k mřížím, aby se mohl dívat.

Jeden z Kurganů zmizel v závoji kouře a po chvíli se vrátil s dřevěným soudkem. Postavil jej na zem a druzí dva přes

něj bezvládného muže přehodili tak, že mu podepíral hruď a hlava mu visela přes okraj.

Další z trojice, kterému se na pažích vlnily mohutné svaly, vytasil palaš - dlouhý rovný meč s dvojitým ostřím.

„Držte ho," rozkázal. Druzí dva poslechli. Rytíř se začínal hýbat. Kurgan s palašem se rozmáchl k ráně.

„Přestaňte! Okamžitě toho nechtě!" zaburácel hluboký hlas.

Rohatý válečník neochotně spustil paže. Do světla ohňů vkráčely z temnoty tři vysoké postavy. Jeden z nich byl kurganský tělesný strážce, zahalený v plášti z černých ocelových kroužků. K hrudi tiskl berdychu. Druzí dva očividně patřili k těm, kteří téhle hordě velí. Štíhlý, až nelidsky vysoký muž v černé plátové zbroji a urostlý válečník s přilbou ve tvaru vlčí hlavy.

Ten měl plece ovázané zkrvavenými hadry.

„Co to tady provádíte?" obořil se na trojici hubený muž v oceli. Zbroj měl bohatě zdobenou a potřenou černou smolou. Pokrývaly ji složité obrazce, spirály, kličky a hvězdy vyryté ostrým nástrojem přímo do kovu. Špičatá přilba s horizontálním řezem místo hledí byla vyvedena v podobném stylu.

„Bereme lebku, zare Blajdo," odpověděl jeden z Kurganů, ruku položenou na srdce.

„Tuhle lebku?"

Válečník vrátil palaš do pochvy a stejně jako jeho druh si položil uvolněnou ruku na srdce. „Zar Herfil si žádá další dvě pro svou trofejní hromadu—"

„Tuhle ne. Tohohle chci pro sebe." Vysoký hejtman sňal z opasku malou koženou lahvičku. Hrdlo měla zalité voskem a v něm byla zabodnutá dlouhá kovová jehlice. Hejtman jehlici vytáhl, zdvihl rytířovu bezvládnou hlavu za vlasy a třikrát mu prudce probodl kůži na pravé lícní kosti. Pak nechal hlavu padnout. „Tak. Teď má moji značku."

„Ale zar Herfil—"

Vytáhlá postava v černé zbroji se prudce otočila a udeřila reptajícího muže do tváře. Ten zavyl a odvrávoral několik kroků pozpátku.

„Žádné ale, pse. Herfil dostane svoje lebky." Otočil se a ukázal na klec. „Vezměte si z tamtěch."

Kurgani vyrazili ke kleci a nahý rytíř se pomalu sesunul k zemi. Jeden z barbarů uvolnil sekerou bronzový řetěz kolem provizorní klece. Další vyrval ze země několik volných tyčí a pohodil je stranou.

„Všichni jsou mrtví!" oznámil jeden z kurganských válečníků, když nahlédl dovnitř.

„Tamhle je jeden," ukázal zar Blajda.

Kurganští válečníci vytáhli zoufale se vzpouzejícího Karla Fedrika z Wissenlandu z klece. Řval jako pominutý.

„Nechte ho!" hulákal Vollen ve snaze je zastavit. Několik tvrdých kopanců ho odhodilo ke stěně klece.

Karla Fedrika z Wissenlandu, který byl tak vyděšený tím, co ho čeká, že se znečistil, hodili na bečku. Kurgan dvakrát zamával palašem a uťal mu hlavu. Z pahýlu krku rytmicky vystřikovala krev.

„Jeho taky?" zeptal se zar Blajda a ukázal na Vollena.

„Ne. Toho nechte." Slova, hluboká a temná, vycházela z čenichu vlčí masky. „Ten je označený."

„Dobrá. Tak tady toho."

Muži popadli Droga Hanceho a vyvlekli jej z klece. Když ho táhli, upíral oči na Vollena a řval: „Říkal jsem ti to! Já jsem ti to říkal, ty parchante! Říkal jsem ti to! Mohl jsi mě toho ušetřit! Mohl jsem to udělat rychle! Ty parchante!"

Rychlé to bylo na každý pád. Zasvištěl palaš a Hanceho hlava se kutálela po zemi.

Zar Blajda zdvihl obě hlavy za vlasy. Hance a Fedrik, ústa dokořán, oči v sloup.

„Herfil bude mít radost," řekl.

Vlčí maska hleděla skrz mříže na Vollena, zatímco muži vhodili nahé tělo Panteřího rytíře do klece a znovu ji uzavřeli.

„Ty počkáš na mě," řekl muž s vlčí maskou. Pak se otočil a odkráčel kalužemi krve, vytékající ze dvou bezhlavých těl.

II

Jakmile byl sám, začal Karl zvracet. Odpor a hrůza, hrůza a odpor, ty dvě věci se mu honily hlavou stále dokola. Neměl daleko k panice. Železitý pach vlažné krve byl tak silný, že znovu začal zvracet a přestal, až když už nebylo co. Snažil se ušetřit ostatní v kleci a skrýt své ponížení, místa však bylo málo. „Promiňte! Promiňte!" sípal mezi jednotlivými záchvaty a snažil se setřít zvratky z mužů pod sebou.

Zdálo se však, že všichni ostatní v kleci jsou mrtví.

Nakonec se, zmítán zimou a suchými křečemi vyčerpaného žaludku, zhroutil proti mřížím. Venku, ve žhnoucí temnotě, zaduněl kostěný roh a další se přidávaly. Některé docela blízko, jiné v dálce. Kvílely a duněly několik minut a pak konečně utichly.

Karl si uvědomil, že leží schoulený na stejném místě, které předtím zabíral jeho jmenovec, nebohý Karl Fedrik z Wissenlandu. To pomyšlení... to srovnání... bylo to nesnesitelné. Nedokázal se ani přinutit, aby pohlédl na bezhlavá těla, pohozená před klecí. Plazil se kolem, dokud nenalezl vhodnější místo k sezení. Při každém jeho pohybu se z hromady těl ozýval nářek a sténání.

Když se znovu usadil, uvědomil si, že cosi svírá v levé ruce. Cosi malého, studeného a tvrdého.

Byl to Hanceho dirk.

Karl ho pomalu zvedl k očím. Byl to pěkný kousek, zakalený v kovárnách averlandských mistrů oceli: na dlaň dlouhá čepel, zaoblená a zužující se jako list tulipánu. Měla jednoduchý bronzový jílec, obtočený matně černým drátem. Zbraň ideální k opasku nebo do boty, typická součást výzbroje pěšáků. Zhotovená k zasazování ran skrz průzor přilby a skuliny mezi ocelovými pláty, ve chvíli, kdy halapartna nebo píka vykonaly svou práci a opancéřovaný protivník byl sražen k zemi. Pikneři takovým dýkám říkali ‚věrní zabijáci'. Byli sice proslaveni prací se zbraněmi s dlouhou násadou, ale když došlo na samotné zabíjení, hrály prim právě malé dirky a dýky.

Karl zíral na dirk. Věrný zabiják. Uvědomil si, že Hance měl zřejmě pravdu. Malá, rychlá čepel pro malou, rychlou smrt. Milosrdná a šetrná. Protože hrůza a utrpení, které ho čekaly venku, byly nepředstavitelné.

Tohle byla prostá, čestná cesta.

Karl Reiner Vollen zavřel oči a pomodlil se k Sigmarovi. Požádal za odpuštění císaře Karla Franze. Snad budou mít bohové pochopení.

Jednou rukou si přitiskl ostří dirku ke krku a prsty druhé se pokoušel najít tepnu. Byla tlustá a citelně pulzovala, jak mu srdce divoce tlouklo.

Pootočil dirkem tak, aby měl hrot proti masu. Další modlitba, vzpomínka na sestru, na otce a matku, na Uldina, který ho učil jezdit na koni, a—

Hryzl se do rtu.

Ruka se nepohnula.

„Sigmare, prosím..." zamumlal.

Nedokázal to udělat. Jakási zoufalá vůle k životu mu v tom bránila, zadržovala mu ruku. I kdyby nic jiného, použít zbraň Říše k ukončení života říšského vojáka bylo něco naprosto nemyslitelného.

„Ať tě bohové zatratí. Drogo Hanci!" vyrazil ze sebe Karl a odhodil dirk. Pak, se slzami v očích, zašeptal: „A ať ušetří tvou duši..."

„Haló...?" ozval se hlas.

Karl se rozhlédl. Panteří rytíř, svlečený donaha a pohozený na hromadu těl, se rozhlížel prázdným pohledem kolem sebe a s námahou se pokoušel narovnat.

„Je tu někdo? Kdokoliv? Haló... je tu někdo?" Muž měl hluboký a silný hlas, teď ale trochu nakřáplý.

„Jste v pořádku. Úplně v pořádku," pokoušel se ho uklidnit Karl a přitom se k němu plazil přes hromadu těl a údů.

„Co jsi zač? Nevidím. Nevím, kde jsem."

„Jsem Karl Vollen, pane. Druhá kumpanie Hipparšských hulánů. Trubač. Je to dobré, pane... zatím je to dobré."

Rytíř se převalil, odhalený a zranitelný, a vztahoval paže vstříc zvuku Karlova hlasu. „Karle Vollene? Kde jsi?"

„Tady, pane." Karl vztáhl ruku, rytíř ji sevřel.

„Jsem slepý," řekl. Skráň měl tmavou, silně zhmožděnou, oči tupě vyvalené.

Pevně sevřel Karlovu ruku. „Kde to jsme?"

„Nebudu vám lhát, pane. Je to zlé. Jsme zajatci Seveřanů, zavření v kleci jako zvěř."

„Ach," vzdychl rytíř a pokýval hlavou. „Toho jsem se obával. Dostali mého koně. Chudák Schalda. Pak mě něco udeřilo do tváře. Do hlavy. Asi kopí. Nebo možná sekera, nevím. Je mi zima."

„Sebrali vám zbroj a šaty," řekl Karl. Chtěl dodat, že málem přišel i o hlavu, ale raději o tom pomlčel.

„To jsem to tedy dopracoval," řekl rytíř.

Karl hrábl do hromady těl a našel muže, který byl očividně mrtvý. Podařilo se mu svléci z něho kožený kabátec a vlněné podvlékačky.

„Pane?" řekl. „Oblečte si tohle. Bude vám tepleji."

Rytířovy oči ve své slepotě jakoby prohlédly a muž jakýmsi způsobem vycítil cestu ke špinavým hadrům, které mu Karl podával.

„To už je lepší," řekl. „Za tuhle prostou laskavost jsem tvým dlužníkem, trubači Vollene. Tvoje jednotka je z Talabheimu, že ano?"

„Ano, pane."

„Už jsi složil přísahu? Jsi připravený nosit ostruhy?"

Rytíř se ptal, jestli se Karl připravuje na vstup do některého z rytířských řádů.

„Já... můj původ není dostačující, pane. Takže nejsem."

Rytíř se k němu otočil, ale neviděl ho. Jeho prázdné oči zíraly kamsi nad Karlovo levé rameno.

„Jestli se nám odsud podaří uniknout, Karle, nebude už tvůj původ důležitý. Mohu se ti odvděčit za to, co jsi pro mě udělal."

„Neudělal jsem to, abych..."

„Jistěže ne! Neměl jsem v úmyslu té urazit."

„Jak se jmenujete, pane?" zeptal se Karl.

„Von Margur," odpověděl rytíř a zimomřivě se objal pažemi.

„Von Margur? Jako ten velký hrdina z Altdorfu?"

Na tváři slepého rytíře, zírajícího špatným směrem, se objevil úsměv.

„Bohové!" vyhrkl Karl. „Vy jste von Margur z Altdorfu!"

„To jsem. Pokud není ještě nějaký další, o kterém nevím."

„Je to pro mne velká čest, pane," vyhrkl Karl, ale pak náhle zmlkl. Uvědomil si směšnost celé situace. Jsou zavřeni v kleci, čekaje příšerná smrt a on tu uctívá hrdinu.

Holá pravda byla, že jeho hrdina je stejně bezmocný jako on sám. Zemřou.

„Karle? Kde jsi?" zasípal von Margur.

„Jsem tady, pane," odpověděl Karl. Hrabal se v hromadě těl, hledaje dirk. Nahmatal jej a vytáhl.

A přitiskl si ho na prsa.

III

Rytíř po chvíli upadl do spánku - hlubokého, chorobného spánku raněných. Karl se posadil zády k mřížím a dirk si zastrčil pod košili.

Otočil hlavu a poprvé pohlédl ven na bezhlavá těla. Byla obalená hejny much.

Z kouře se vynořila postava. Býčí maska, tepaná z bronzu, tři nepravidelné rohy. Kožené řemeny. Cinkající šňůry korálů a ohlazených kostí. Jinak docela nahé tělo.

Byl to ten barbar, se kterým se Karl střetl v ložnici maršála Neibera.

Muž kráčel těžce kupředu a jeho bosé nohy čvachtaly v blátě. Byl malý a podsaditý a měl silný krk. V každé ruce se mu pohupovala dlouhá dýka.

Došel k mřížím provizorní klece a probodl Karla očima. Ten ani na okamžik nepochyboval o tom, že ho rohatý démon poznal. Naopak, měl neodbytný pocit, že Severan přišel jenom proto, aby ho našel. Po straně přilby mu zel dlouhý hluboký šrám od Karlovy šavle.

Muž zasunul jednu z dýk do pochvy a volnou ruku pozdvihl k ostnu, který vybíhal z čela jeho přilby. Postupně po něm přejel všemi prsty. Železo je rozřízlo až ke kosti.

Pak švihl zápěstím směrem ke Karlovi a ohodil ho sprškou krve.

„Jsem Ons Olker, maso," zachrčel jazykem Říše, váhavě, ale dostatečně srozumitelně. „Svázal jsem nás krví, tebe a mě. Za to, co jsi provedl, si vezmu tvoji duši."

Pak zase odkráčel, otřepávaje si z ruky krev, až zmizel v kouři.

IV

Karla probudil déšť, studený a prudký. Nevěděl, kdy nebo jak usnul. Déšť - nejsilnější, jaký ho zastihl od chvíle, kdy opustili Brodnyj - byl ledový. Rozhýbal i několik uvězněných mužů, které Karl považoval za mrtvé, včetně von Margura. Najednou jich bylo tolik, že už se nedalo sedět ani plazit. Vězňové byli nuceni stát, sténající a roztřesení zimou, na tělech těch, kteří se už nejspíš nikdy nezvednou.

Někteří plakali, jiní vykřikovali nesouvislé nesmysly. Několik mužů společně odříkávalo modlitby k Sigmarovi. Prosili ho o sílu, odvahu a vykoupení.

Karl si uvědomil, že mu z úst vycházejí stará, v paměti ukrytá slova, o kterých si myslel, že je dávno zapomněl. Byl tak promočený a promrzlý, že už déle nedokázal ovládnout třas. Dohlédl od kraje klece jen asi čtyři sáhy před sebe, tak hustý byl déšť. Přemítal, jestli je někdo hlídá. Nebylo by možné vytáhnout jednu nebo dvě píky, tvořící mříže, a vzniklým otvorem uprchnout?

Ale kam? Pokus o útěk by jistě jen vyprovokoval krutou odplatu ze strany barbarů. Co by ale mohlo být horší než situace, ve které se nacházeli nyní?

Karl pevně sevřel žerď před sebou.

„Co to děláš?" zasyčel muž vedle něho. Karl neodpověděl.

„Přestaň s tím!" dodal muž. „Všechny nás pobijou, jestli—"

Karl na něho pohlédl. Byl to dobře stavěný muž ve středních letech, v rozervaném koženém kabátci, přepásaném zástěrou kováře nebo dělostřelce.

„Pobijí nás tak jako tak," řekl Karl.

„Karle? Jsi to ty?" zavolal von Margur, tápaje rukama před sebou.

„Kluk se snaží utéct!" oznámil mu podsaditý muž.

„Nech toho, Karle," řekl mírně von Margur.

„Venku nikdo není, pane..." začal Karl, cloumaje ratištěm ve snaze vyrvat čepel, pohřbenou v zemi.

„Ale ano," odpověděl von Margur.

„Jak to můžete vědět? Nemůžete... přece..."

„Cítím je. Cítím, že nás hlídají," řekl slepý rytíř. Řekl to tak přesvědčivě, že Karl provinile sundal ruce z kopí.

Po několika minutách déšť náhle ustal. Liják vyčistil vzduch od kouře. Kolem se rozlévalo podivné šedavé polosvětlo, jakýsi bezbarvý soumrak. Zkáza byla patrná, kam oko pohlédlo: pole rozrytého bahna pokrytá těly, černé doutnající ruiny Žedevky. Klec z ukořistěných zbraní, v níž se nalézali, byla jen jednou z dvaceti podobných, stojících vedle sebe na podmáčené louce při západní zdi mrtvého města. Všechny byly přeplněny smrdutými, zuboženými těly. Více než tisíc mužů, zavřených v ohradách jako prasata.

V dálce hořely ohně tak velké, že je neuhasil ani příval deště. Živené z hromad kmenů vyšších než stodola, vyšlehá-valy k pustému, bezútěšnému nebi obrovské plameny. Strážní ohně, pohřební hranice nebo vatry na oslavu vítězství? Karl nedokázal odhadnout, k čemu vlastně slouží. Pak viděl, že kolem nich zběsile poskakují jakési temné postavy. Zřejmě sloužily nějaký ohavný obřad. Slyšel bubny a zpěv. Nad polem se vznášely stovky mrchožravých vran. Poletovaly vzduchem jak podzimní listí.

Průtrž odhalila ještě další věc, docela blízko. Po okrajích louky pokryté klecemi číhali severští válečníci vyzbrojení sekerami a oštěpy na lov kanců. Celý prostor byl neprodyšně uzavřen. Někteří strážci měli u nohou lovecké psy, uvázané na řetěze.

„Vidíš?" procedil mezi zuby mohutný muž vedle Karla.

„Měl jste pravdu, pane," řekl Karl rytíři.

Pak už nikdo nepromluvil. I blábolící muži, vykřikující nesmysly, utichli. To, co měli před sebou, bylo příliš děsivé a skličující, příliš apokalyptické na to, aby se kdokoliv odvážil vyjádřit to slovy.

Padla noc, mrazivá a jasná. Třeskutá temnota letní noci ve stepi.

Zůstali stát a třásli se zimou. Vyšel měsíc a zářil jako bílá lampa. Pak i hvězdy. Byly ale kalné a studené a nepodobaly se žádnému ze souhvězdí, která Karl poznal během studií. Byl si jistý, že jsou to jen výplody jeho ztýrané mysli.

Později se objevil druhý měsíc. Jeho svit se ale nemohl rovnat jasné, mrazivé záři toho prvního. Zpěv a víření bubnů v dáli utichalo a veliké ohně také uhasínaly.

V

Karl se probudil za úsvitu, promrzlý do morku kostí. Pořád ještě stál a třásl se. Jak mžoural kalným světlem kolem sebe, zjistil, že podsaditý muž ho celou dobu podpíral, takže mohl spát a neupadl přitom. Užasl nad jeho laskavostí.

„Takhle jsi v bezpečí, mladej," řekl muž a pokývl hlavou. „Nemohl jsem tě nechat padnout na zem. Ušlapali by tě."

Podle ztrhané tváře a zarudlých očí Karl poznal, že muž plakal. Jeho velké, prachem zčernalé ruce se třásly zimou a strachem.

„Jak se jmenujete?" zeptal se jej.

„Ludhor Brezzin z Nulnu."

„Jste mechanik?"

„Ne, mladej. Nic tak významnýho. Jsem obyčejný prachař a nabíječ od kanonýrů. Vlastně... byl jsem.'" Pokrčil mohutnými rameny. Potom se odvrátil a odfrkl si, utíraje si oči a nos silným zápěstím.

„On má syna," zašeptal kdosi Karlovi do ucha. Byl to slepý rytíř.

„Syna?"

„Chlapce v tvém věku. Proplakal celou noc ze zalu nad tím, že už ho neuvidí."

„To vám řekl, pane?" zašeptal Karl.

Von Margur zavrtěl hlavou.

Karl se chtěl rytíře zeptat, jak může vědět takové věci, ale šlechtic byl v obličeji popelavý a vypadal velice vyčerpaně. Podlitina na jeho tváři vybledla, zato se značně rozrostla. Oči mu ujížděly do stran jak rozbité porcelánové panně a to levé, blíž ke zhmožděnině, bylo podlité krví. Karl byl přesvědčený, že, i když si při pádu z koně nerozpoltil lebku, bylo zranění vážné. Rytíř měl nepochybně poraněný mozek, což bylo ostatně zjevné z nekoordinovaného pohybu očí. Když von Margur otevřel ústa, aby promluvil, jeho bělostné zuby byly zbarvené krví.

„Protivník mě zasáhl velmi tvrdě," prohodil konverzačním tónem, jako by slyšel, co si Karl myslí. Obrátil se tváří k trubači, ale jeho oči hleděly jinam. „Byl to ďábel v černé zbroji, ten s leptanými vzory..."

„Zar Blajda mu říkají," řekl Karl.

„Je to démon," řekl slepý rytíř. „Jeho myšlenky jsou jako roztavené železo. Chce se stát velezarem a má v úmyslu odstranit Suthu Lenka."

„Koho?"

„Nevím. Ta slova se mi prostě derou z úst." Von Margur náhle ztichl a popadl Karla za ruku. Trubač ji stiskl. Von Margur byl studený jako led. Karl spatřil na rytířově pravé skráni značku zara Blajdy: tři tmavé body, pokryté zaschlou krví. Pokožka kolem měla podivně nazelenalou barvu.

Na jehlici musel být inkoust nebo nějaká barva. Co myslel muž s vlčí tváří tím, že si označil také Karla? Trubač si volnou rukou opatrně osahával obličej. Jeho levá tvář byla pořád ještě jednou velkou, nateklou ránou. Nahmatal škrábance a odřeniny. Potom ucítil ostrou bolest v pravém spánku. Nahmatal malý, na dotek velmi bolestivý bod. Dírku po jehlici.

Co ta značka znamenala?

„Karle," řekl von Margur. „Já mám strach."

„Všichni máme strach, pane."

„Já mám hrůzu ze sebe sama. Do hlavy se mi dostaly jisté věci. Snaží se proniknout ven. Ukazují mi obrazy a tomu, co vidím, dávají jména. Já..." Znovu ztichl, potřásl hlavou. Pak se zhroutil.

Zmítaly jím křeče. Údy a páteř měl napjaté jak ratiště kopí. Z hrdla se mu dralo hrozivé jektání a zkřivené rty se pokryly růžovou pěnou, stříkající zpoza pevně sevřených čelistí.

Karl ho popadl a pokoušel se zvládnout tělo, zmítající se strašlivou silou. Uvěznění muži kolem s hrůzou ustupovali. Představa, že by se měli von Margura dotknout, je naplňovala děsem.

„Tak mi s ním sakra pomozte!" řval Karl.

„Nech ho být, chlapče! Leží na něm kletba!" varoval ho jeden z mužů.

„Je posedlý! Má v sobě severanské ďábly!" ječel další.

„Vy parchanti! Vy zaslepení hlupáci!" křičel Karl. „Má jenom záchvat. Od toho zranění! Jsme vojáci Říše. u Sigmara! Civilizovaní lidi! Pomozte mi s ním, vy pověrčiví hlupáci!"

Na pomoc mu přišel jen Brezzin. „Dej pozor, ať si nepře -kousne jazyk," řekl podsaditý muž, svíraje von Margura mocnýma rukama.

Po chvíli rytířovo tělo ochablo a křeče ustoupily. Brezzin uvolnil sevření, von Margur se rázně posadil, předklonil se a zvracel na těla tvořící podlahu klece řídkou černou žluč. Pak upadl do mátožného spánku.

„Díky Sigmarovi, že nesdílíte názor téhle zabedněné verbeže," řekl Karl dělostřelci.

„Co, že je posedlý?"

Karl přikývl.

„Je," ujistil ho Brezzin. „Ale potřeboval jsi pomoct."

VI

Od von Margurova záchvatu uplynula zhruba hodina a kolem klecí se začal shromažďovat zástup Kurganů. Zavládlo velké pozdvižení. Troubily rohy, bubny vířily, psi divoce štěkali, muži se chechtali a pokřikovali na sebe v hrubých jazycích Severu.

Zajatci v klecích vyčkávali v napjatém tichu.

Kolem Karlovy klece se utvořil hlouček Seveřanů. Nakukovali dovnitř, pokřikovali nadávky a pošťuchovali zajatce hroty kancích kopí. Ti se shlukli do těsného houfu uprostřed klece a pozorovali černé přilby kroužící kolem. Karl v davu zahlédl tři rohy Onse Olkera.

Pak zaduněla kopyta a Kurgani se rozestoupili, aby uvolnili místo jezdci. Byl to ten, s nímž byl Karl spojen osudem - urostlý válečník v přilbě s vlčí tváří.

Seskočil z koně a přistoupil ke kleci. I teď na sobě měl medvědí kůži a černé boty a kamaše, ale kůži měl čistou a natřenou olejem. Zachrastil náramky, které mu pokrývaly obé paže. Kurgani kolem na to zareagovali hrdelním řevem. Pak zvedl ruce, uchopil vlčí přilbu za rohy a sundal si ji.

Tvář měl úplně jinou, než si Karl představoval. Úplně vyholenou, včetně obočí. Líce mu brázdily podélné šrámy, které měly zřejmě jakýsi rituální význam. Pět na šrámů na jedné, dva na druhé straně. Oči měl jasné a tvrdé jako diamanty. Jakýmsi divokým a brutálním způsobem byl neskutečně krásný; asi jako je krásný vůdce vlčí smečky.

Hodil přilbu jednomu z mužů a přejel si dlaněmi po hladké, naolejované lebce. „Vyveďte je," rozkázal.

Kurgani vykročili a začali dolovat ze země násady kopí a strhávat z nich řetězy. Potom, za pomoci klacků a kopí, vyhnali vězně z klece ven. Za zády zajatců zůstala uboze vyhlížející hromada propletených těl.

Brezzin s Karlem podpírali ze stran von Margura. Někteří z jejich druhů plakali a prosili o slitování. Kurgani se tlačili kolem zajatců, za hlasitého smíchu je tloukli a políčkovali, ohmatávali je a jinak si s nimi pohrávali. Jeden z nebožáků padl k nohám muže s tváří vlka a žebral o milost.

Vlčí tvář ho kopl do obličeje.

„Trojroh!" řekl náhle von Margur, který se probral z bezvědomí. Brezzin s Karlem na něho zmateně pohlédli. Čísi ruka popadla Karla za paži, a když se otočil, zíral do trojrohé masky Onse Olkera. Nahý podsaditý divoch se vrhl do tlačenice, aby ho našel. V ruce svíral jednu ze svých dýk.

Muž s tváří vlka vykročil a srážeje k zemi zajatce, kteří mu stáli v cestě, došel až k nim a udeřil Onse Olkera do hrudi, dřív než ten stačil Karla probodnout. Ons Olker zaskučel a svalil se na zem. Zajatci i Kurgani se rozestoupili, aby uvolnili pole znesvářeným mužům.

Vlčí tvář zasazoval ležícímu Onsi Olkerovi další a další údery. Paží ovinutou těžkými náramky mu urazil jeden z rohů.

Ons Olker kňučel jako pes. Korále chrastily.

„Co to děláš, Onsi Olkere? Jakou hru to tu hraješ?" zeptal se vlčí tvář.

„Má u mě dluh, zare! Svázal jsem se s ním krví za to, že mě urazil! Náleží mi jeho duše!"

„Tvé krevní pouto je bezvýznamné. Nosí mé znamení, Olkere. Mě jsi měl žádat, a nejednat za mými zády."

„Žádám jeho duši!" zakvílel Olker.

Vlčí tvář mu uštědřil kopanec. „Odplaz se, hovnožroute! Zar Blajda si tě možná cení pro to, co vidíš, ale já ne. Jsi zakrslý skřet a hovnožrout! Zmiz a neukazuj se, dokud nebudeš mít něco užitečného!"

Ons Olker na něj zasyčel a zkroucenými prsty na něj udělal nějaké magické znamení. Zachřestil kostěnými koraly.

„Neplýtvej svými čáry, skrčku! Můj šaman mě obdařil ochranou!" zahřměl na něho vlčí tvář.

„Proklínám tě, zare Uldine! Dlužíš mi duši!"

Muž s vlčí tváří - Uldin - se podíval na jednoho ze svých mužů. „Přines mi palaš," přikázal.

To Onsi Olkerovi stačilo. Vstal z bláta a uháněl pryč.

Zar Uldin se pomalu otočil a pohlédl na Karla. Oči měl jasné a mrazivé jako měsíc, který na zajatce shlížel minulou noc.

„Už jsi mě stál tohle, Jižane," dotkl se dosud nezhojené rány na rameni, kterou mu Karl zasadil během potyčky u zalu. „A teď ještě kletbu válečného šamana. Myslím, že nechávat tě naživu by mohlo být nebezpečné."

„Ty jsi mě zase stál mého koně," odsekl Karl rázně.

Uldinovy oči se zúžily. Pak se rozchechtal. „Koně teď potřebovat nebudeš."

Nato odkráčel, uděluje rozkazy Kurganům kolem.

Zajatce odvedli z podmáčené louky na otevřenou pláň, kde se předtím odehrála bitva. Nahnali je k jedné z obrovských vater z minulé noci. Zbyla z ní jen strmá hromada zuhelnatělého dříví a suchého bílého popela, doutnajícího v kalném ránu. Karl si všiml, že zajatce z ostatních klecí také ženou k hranicím. Ve vzduchu se vznášel zvláštní pach... Ano, byl to dým z ohňů, ale smíšený s vůní pečeného masa.

Kurgani kopími donutili zajatce, aby se začali hrabat v popelu. Ohniště ještě žhnulo, takže prohledávat popel holýma rukama bylo jako strkat je do pece. Během chvíle byly popálené, pokryté krvavými puchýři.

„Co to vlastně k čertu děláme?" zeptal se jeden ze zajatců. Karl holými prsty odhrnul žhnoucí popel a našel odpověď. Několik dalších mužů zároveň objevilo totéž a ze všech stran se ozývaly hrůzyplné výkřiky.

Vyhrabávali lebky. Lebky vyčištěné ohněm. Lebky, z nichž bylo vyškvařeno všechno maso. Lebky bílé od popela, žhnoucí pekelným žárem. Když je brali do rukou, odkapávaly z nich zbytky odporného šlemu.

Ohně hořely proto, aby připravily lebky padlých bojovníků pro kurganské mohyly na oslavu vítězství. Zajatci, přinucení snášet další ponížení, se dali do díla.

VII

Chechtající a pokřikující Kurgani přinutili zajatce vyhrabávat lebky z popela a skládat vedle ohnišť. Vznikaly tak nepravidelné hromady popelavě bílých kostí. Někteří zajatci při té odporné práci zvraceli a jeden z nich se vůbec odmítl na něčem takovém podílet. Kurgani ho srazili na zem a zbili a pak ho ubodali kančími oštěpy a zanechali napospas vránám.

Znovu se objevil zar Uldin a Kurgani mu začali přinášet očištěné a vychladlé lebky z hromad. Ten je začal skládat na

sebe, soustředěně a klidně, jako když si dítě hraje s kostkami.

Jeho šaman stál vedle něj. Byl to podivný svraštělý mužík, stejně jako Ons Olker docela nahý. Na hlavě měl železnou skruž s hadem a jak poskakoval kolem svého zara, chřestil koraly, šňůrami skořápek a prstových článků. Nabral si hrst bílého popela a pomaloval se podivnými symboly.

Zar Uldin se řídil pokyny, které na něj skrček vyštěkával. Nejdřív vytvořil z lebek čtverec a šaman se ujistil, jestli jsou hrany zarovnány s rohem, směřujícím k severu. Karl nevěděl, jak to přesně dělá, ale zahlédl v jeho ruce lesklý kámen a železnou jehlu.

Potom začal Uldin skládat další lebky dovnitř čtverce, takže začala vznikat pyramida. Cosi si přitom pobrukoval. Jednotlivá slova ale Karl neslyšel. Šaman kolem něj po celou dobu poskakoval, prozpěvoval a chřestil koraly a levou nohou se ani na okamžik nedotkl země.

Tou dobou už bylo všem zajatcům zle a ruce měli až po lokty od bílého popelu. Mnozí hlasitě plakali.

Pyramida rostla. Šaman neustále kroužil kolem a vířil korály a chřestítky.

Karl vylovil z popela další lebku a odvážil se rozhlédnout kolem. U každé hranice po celém bitevním poli se opakoval stejný výjev. Pod přísným dohledem Seveřanů vyhrabávali zajatci lebky z ohňů, zarové z nich stavěli mohyly a šamani křepčili kolem. U nejbližšího z ohňů, zhruba sto sáhů vzdáleného, zahlédl Karl zara Blajdu v leptané černé zbroji, jak za pomoci Onse Olkera vztyčuje svou pyramidu smrti.

Ta Uldinova byla už téměř hotová. Bylo jasné, že stavba se řídí zákony matematiky. K jejímu dokončení byl zapotřebí určitý daný počet lebek.

„Tři další!" dožadoval se Uldin.

Zajatci, kteří už rozhrabali celé ohniště, se potáceli v popelu a dýmu, propocení a popálení. Vytáhli ještě dvě další lebky. Kurgani s nimi spěchali k Uldinovi.

„Ještě jednu!" zařval.

Nalezl ji muž v rozedraných cárech uniformy nordlandských arkebuzníků. Zdál se být potěšen, skoro dojat tím, že zrovna on způsobil zarovi takovou radost. Uldin k němu přistoupil, horkou lebku mu vzal a odvedl ho za ruku k mohyle.

Poslední lebku umístil na vrchol pyramidy. Šaman přitom vřískal a ječel. Bílé stěny pyramidy se rozzářily odporným namodralým svitem. Oční důlky zářily jako osvětlená okna.

Zajatci povstali a za pochmurného mlčení sledovali, jak poslední z lebek zapadá na své místo. Od západu zadul studený vítr a roznášel po vlhké pláni bílý prach.

Zar Uldin pohlédl dolů na třesoucího se nordlandského arkebuzníka, který vyhrabal poslední lebku, a povzbudivě, téměř přátelsky se na něho usmál, jako by mu muž prokázal nějakou velkou službu.

Pak si vzal od šamana nůž zhotovený z pazourku, popadl Nordlanďana a podřízl mu hrdlo.

Muž ještě chrčel a dusil se, když ho Uldin zdvihl nad hromadu lebek a začal ji skrápět jeho horkou krví.

Karl se znechuceně odvrátil. Někteří zajatci s křikem padli na kolena.

Uldin odhodil tělo stranou a obrátil se k tančícímu šamanovi. V ruce svíral zkrvavený pazourek.

Pronášeje jakási barbarská zaříkání, uchopil šaman nůž a rozřízl Uldinovi tvář. Měl teď pět zářezů na jedné a tři na druhé tváři. Uldin pozdvihl mohutné paže k obloze a zavyl.

Zaburácel hrom. Bohové naslouchají, pomyslel si zděšeně Karl. Odporní bohové, které nedokázal pojmenovat.

Kurgani odvedli zajatce zpět na smrdutou loučku a nahnali je do klecí. Hromady lebek na bitevním poli Karl spočítat nedokázal.

VIII

Následující noc prodělal von Margur další záchvat. Když pak přišel k sobě, zatímco ho Brezzin a Karl drželi ze všech sil, zachroptěl cosi, co znělo jako: „Zabijte mě."

„Nemůžu vás zabít, pane. To neudělám," řekl Karl.

Von Margur potřásl hlavou. Zakoulel očima a usmál se skrze pěnu, kterou měl zalitá ústa.

„Ne, Karle. Říkal jsem, že mě zabiješ. A zabiješ i Uldina. Ale ne dřív, než mu do tváře vyryješ pátý šrám."

Poté upadl do spánku.

Karl Vollen doufal, že už se neprobudí.

NORSKIJE

I

Celé dva dny po žedevském masakru jela rota kislevských kopiníků na východ a Gerlach Heileman jel s nimi.

Krajina východně od Žedevky byla neobydlená, plná hustých lesů a v místech, kde se rozsáhlé otevřené kislevské stepi svažovaly k Lynsku, se tvořily nánosy. V lesích, temných změtích javorů, tisů a starých bříz, začínala vyrážet jarní zeleň. Loňským listím se prodíraly stovky drobounkých, kouřově modrých kvítků, které zdálky vypadaly jako sněhové závěje. Na mýtinách prozpěvovali ptáci a vzduch voněl deštěm a pryskyřicí. Co míli se les otevíral a odhaloval pásy černého jílu, který se v jarním světle jen blýskal. To jarní tání vyhnalo Lynsk ze břehů na pláně. Rota je překonávala v jediném zástupu a řada jezdců se matně odrážela v kalné hladině.

Jeli mlčky za zplihlým praporem. Nezastavovali ani na chvilku.

Za dne jeli pravidelným klusem, v noci se pomalu ploužili. Někteří usínali za jízdy, kývajíce přitom hlavami, ale koně dál jeli za ostatními.

Noci byly chladné a nesmírně temné. Kopiníci nerozsvěcovali lucerny ani pochodně. Mezi přívaly deště bylo vidět jen oba měsíce zářící bílým světlem. Houkání sov jim připadalo jako výsměch. Tu a tam zahřmělo.

Dny byly ještě horší. Déšť byl hustý a vytrvalý, zvedal mlhu a prodíral se větvemi lesa. Na blátivých mýtinách houstl a jílovitá země, zalitá stojatou vodou, zmizela pod šplouchavým přívalem vody. Slunce se ukázalo jen zřídka a obvykle nebylo víc než zezadu prosvícená mlha. Výjimečné se zpoza jednolitých mraků pokusilo vydrat cosi bledě žlutého, ale pokaždé marně. Vídali volavky, a jednou dokonce v dálce vlka, klusajícího podél přílivového pásma.

Tři nebo čtyři jezdci neustále otáleli za ostatními a vyhlíželi případné pronásledovatele. Po několika hodinách je vždycky vystřídali další. K večeru prvního dne hlídka vyrazila kupředu a ostatní se k ní přidali. Do posledního se řítili zaplavenou plochou až k dalšímu pásu lesa. Ale žádný nepřítel se neobjevil.

Třetího dne je Belednij obrátil na sever.

II

Demieter jel s nimi. Kislevané jeho tělo zabalili do pokrývky a přivázali ho na koně. Gerlach trval na tom, že ho povede on, a přivázal si jeho uzdu k zadní rozsoše sedla.

Nikdo na něho nepromluvil a on také neřekl jediné slovo. Neměl už co říct. Seděl v sedle, shrbený a vyčerpaný, kýval se dopředu a dozadu a matně si uvědomoval, že Saksen kulhá čím dál tím víc. V útrobách mu hlodal hlad a bolelo ho celé tělo. Byl samá modřina a šrám.

Když se rota třetího dne obrátila k severu a zrychlila, Gerlach si uvědomoval, že pomalu zaostává. Došlo mu ale, že je mu to vlastně lhostejné. Změna směru a rychlosti způsobila u jezdců změnu nálady. Slyšel, jak si začali povídat a tu a tam k němu dolehl i smích. Chtěl jen, aby jeli po svých a jeho nechali být. Nechtěl jim už být nablízku.

Dva z nich se právě vraceli, aby se k němu připojili. Srovnali s ním krok a úsměvy a gesty naznačovali, že chtějí, aby dohonil ostatní.

„Jeďte. Nechte mě být," řekl jim.

Pohlédli jeden na druhého, jako by úplně nechápali, jak to myslí.

„Jen jeďte!" naznačil jim vyčerpaným pohybem ruky.

„My jedeme, ale ty jedeš s námi," řekl jeden z nich. Byl to vysoký muž s prošedivělým uzlem vlasů na temeni a hluboko posazenýma očima. Ústa měl široká a plná malých, pravidelně rozmístěných zubů. Veliká křídla zvedající se z drátěné košile byla hustě pokrytá jestřábím peřím.

„Jeďte!" odsekl Gerlach.

„Rotamastěr rzekl, ty jedeš s my. S..." kopiník zaváhal. „Jak vy rzikáte?"

Gerlach si povzdechl.

„Ty jedeš teď s on!" pobídl ho druhý jezdec náhle. Byl menší, vlastně pouhý chlapec s řídkým knírem a nesmírně modrýma očima. Na křídlech měl sojčí pírka propletená volavčími brky.

Dychtivě pohlédl na svého společníka, zjevně pyšný na svůj jazykový um. „He? He?"

„Ty jedeš teď s on," opakoval starší muž a povzbudivě pokýval hlavou. „Ty jedeš teď s on!"

„He?" řekl chlapec znovu, spokojený sám se sebou. Pohlédl na Gerlacha: „Já dobrý váš jazyk!"

„Ani bych neřekl," zamumlal Gerlach.

„He?"

„Říkal jsem... to je jedno."

„Što?"

Starší kopiník se zatvářil vážně. Ukázal na chlapce. Když mluvil, vkládal do každého slova značné odhodlání: „Váňa je chlapec, který... hmm... mluví velice... hmm... dobrá slova ze svých úst. Je ve tvoje... hmm... uši taky dobrá?"

Chlapec - Váňa - svého druha šeptem opravil. „Aha!" řekl starší muž. „Váňa, jeho jazyk je ve vaše ucho."

„He?" naléhal chlapec.

Gerlach se na něho podíval. „Velice dobře. Hezky mluví."

„Ty rozumět! To moc dobrze!" Váňa byl celý blažený a starší muž zářil jako pyšný otec. „To mnógokrát, já četl knigu. Stejná knigu. Mnógo četl krát. Ta knigu. Ach! Knigu zase. Tak já naučil."

„Skvělé," řekl Gerlach. Byl tak unavený. Přemítal, jestli se Váňa ze své knihy dozvěděl dost, aby rozuměl, když mu řekne: „Zmiz!"

Chlapec se k němu naklonil: „Vitalij on. Vitalij ne dobrý učit."

Vitalije se to zřejmě dotklo. „Vitalij mluví trochu dobrze," namítl ukřivděně.

Chlapec si z něho začal dobromyslně utahovat v kislevštině. Pustili se do sebe. Hlavní voj jim téměř zmizel z dohledu, ztratil se mezi stromy. Gerlach si přál, aby ho už nechali na pokoji.

Najednou z ničeho nic oba zmlkli a ohlédli se. Les za nimi ztichl.

„Norskije," sykl Vitalij a Gerlach tentokrát překlad nepotřeboval.

Vitalij rychle řekl chlapci, co má dělat, a obrátil koně. Vytáhl oštěp a hrotem dolů si ho opřel o rameno.

„Jatčá!" zavrčel, pobídl koně do cvalu a pustil se zpátky.

Váňa se naklonil dopředu a pokusil se uchopit Gerlachovy otěže. Gerlach ho odehnal.

„Musíme jít! Jedeš!" zadrmolil Valja.

Gerlach se ohlédl. Vitalij zmizel.

„Musíme jít!" opakoval Váňa.

„No tak dobře!" odpověděl Gerlach, pobídl Saksena a rozjel se za Váňovou cválající kobylou. Demieterův kůň se ztěžka vlekl za nimi.

Asi tak minutu pokračovali po rozblácené cestě. Váňa se neustále ohlížel. Byl neklidný. Zbytek roty stále ještě nebyl

v dohledu.
„Máš polnici?" zašeptal Gerlach.
„Što?"
„Polnici! Roh!"
„Rog?"
Gerlach beze slova přiložil svinutou dlaň k ústům a foukl. Váňa přikývl a úslužně mu podal měch na vodu.
„Sigmare na nebesích, ne! Musíme varovat ostatní. Varovat rotu!"
„Rotu...?"
„Varovat je!" vyštěkl Gerlach. Odvázal Demieterova koně a otěže podal Váňovi. Potom ukázal dopředu:
„Jeď říct rota. Řekni Belednijovi."
Váňa se stále ještě tvářil pochybovačně, tak se Gerlach rozpřáhl a pleskl jeho kobylu po hýždích, aby se dala do pohybu. Rozjeli se pomalu a Váňa se nepřestával ohlížet.
Gerlach vytáhl šavli a obrátil svého koně.

III

Vracel se po vlastních stopách a hledal Vitalije. V lese teď panovalo zlověstné ticho. Z kapradí stoupala mlha hustá jako dým a na kůře tisů a modřínů se třpytily kapky dešťové vody. Ozvalo se ostré zarachocení, které Gerlacha vymrštilo ze sedla, ale byl to jen datel.
Sledoval stezku zpátky do malé doliny, kde se mezi obnaženými kořeny stromů vytvořilo jezírko. Voda byla černá a nehybná a po jílových březích a prohnutých kmenech stromů se valily laviny břečťanu.
Pak to uslyšel. Křik a řinčení kovu.
Sehnul se, aby ho nesrazily nízké větve, a pobídl Saksena podél okraje jezírka na mýtinu za ním.
Vitalij našel Norskany.
Bylo jich osm a byli ohavní. Dva z nich měli koně a zbývajících šest šlo pěšky. Všichni měli černé šupinové brnění a rohaté přilby natřené smůlou. Obklopili Vitalije uprostřed velkého potoka. Jeho klisna neklidně přešlapovala dokola a vzpínala se.
Vlastně jich bylo devět. Ten devátý ležel na břehu, napůl ve vodě, a z hrudi mu trčel oštěp.
Kruh kolem Vitalije se zužoval a útočníci se rozháněli oštěpy a kopími. Jeden z nich měl řemdih a hrozivě jím mával kolem sebe.
Vitalij vytáhl svůj druhý oštěp, napřáhl ho a s vyzývavým řevem se otáčel k těm, kdo se zrovna odvážili přiblížit.
První z jezdců byl Kurgan s mečem a holou hrudí. Rohy na přilbě měl dlouhé a rovné jako buvoli na jihu. Ten druhý byl mnohem impozantnější. Honosil se dlouhým černým pláštěm z kovových šupin zakončených trny. Přes něj měl ještě přehoz sešitý ze šedých a bílých kusů vlčí kožešiny. Na hlavě mu seděla přilbice s hledím, která byla nepochybně dílem některého z říšských kovářů a kterou zřejmě někomu sebral jako trofej. Byla natřená na černo a rohy na ní byly zjevně přidělány dodatečně. Byly do sebe zapletené jako dva hadi a na koncích měly rozevřené plazí hlavy. Gerlach ihned věděl, že tohle je vůdce.
V podpaží svíral nejméně tři pídě dlouhé kopí s ratištěm omotaným pruhy zlaté fólie. Zjevně měl v úmyslu zasadit jím smrtící ránu, jakmile jeho muži Vitalije znehybní.
Gerlach zastrčil šavli a vytáhl poslední pistoli, která mu zbyla. Den předtím ji vyčistil a nabil a teď ji odjistil a pobídl Saksena do útoku.
„Za Karla Franze!" zařval.
Kurgan se otočil a překvapené hleděl na rozedraného hulána, řítícího se korytem potoka, až voda stříkala koni zpod kopyt.
Nejdřív velitele, pomyslel si Gerlach. Zamířil a vystřelil.
Kolečkový zámek ostře cvakl, ozvalo se zasyčení a vyvalil se obláček dýmu.
Kulka zasáhla velitele se slyšitelným cinknutím. Muž vykřikl, vymrštěn ze sedla tak prudce, že kůň se svalil s ním a zlomil mu kopí.
Gerlach byl už jen pár skoků od nejbližšího kurganského pěšáka, obra vyzbrojeného řemdihem. Zastrčil pistoli a znovu vytáhl šavli. Prudce se rozmáchl a jedinou ranou poslal Kurgana do břečťanu.
Ostatní se na něho v mžiku vrhli. Saksen se na Gerlachův povel vzepjal a nejbližšího útočníka srazil kopyty. Jakmile byl valach zase oběma nohama na zemi, probodl Gerlach špičkou šavle dalšího z nepřátel.
Vitalij rozjařeně vykřikl, povzbuzen náhlým zvratem okolností. Vysvobodil své kopí a vzápětí ho vrazil do hrudi muže vyzbrojeného oštěpem na kance. Potom vytáhl kislevskou šavli - zahnutý meč s nádherným štíhlým ostřím - a začal se jí ohánět.
Dostali se do patové situace. Gerlach s Vitalijem měli na své straně výhodu překvapení a nutili nepřítele k ústupu, ale Kurganští zas měli oštěpy a vrčeli a štěkali tak, že se k nim koně báli přiblížit.
Druhý jezdec se dostal až k nim. Mával mečem se širokou čepelí a Vitalij se otočil, aby se s ním utkal. Gerlachova šavle by se ve střetu s těžkou zbraní nepochybně okamžitě zlomila.
Vitalij byl mrštný, radost pohledět. Ránám uhýbal lehce a útočil bleskurychle. Mistrovským úderem zasáhl protivníka do zátylku v místě, kde mu končila přilba. Mrtvé tělo zůstalo v sedle, strašidelně se pohupujíc ze strany na stranu, a kůň s ním odběhl do mlhou prostoupeného lesa.
Pak se ozvalo troubení rohu, v sevřeném prostoru lesa ploché a břitké.
Na mýtinu přicválalo osm okřídlených kopiníků v čele s Váňou a Belednijem, rozstřikujíce vodu do všech stran. Kopí

už připravená v rukou se bleskově zařadili po bok Vitalijovi a Gerlachovi. Opěšalí Kurgani zacouvali za kmeny starých dubů a výhružně přitom mávali kančími oštěpy.

„Uchtá!" zavelel Belednij zpoza srdcovitého hledí.

Kopiníci se všichni najednou rozmáchli a hodili.

Norskané, zahnaní do kouta, umírali, většinou přibodnuti tenkými oštěpy ke kmeni nebo ke kořenům stromu.

„Já varoval rota!" oznámil Gerlachovi hrdě Váňa.

Gerlach jen něco zavrčel. Vitalij dojel ke Gerlachovi a podal mu ruku. Gerlach ji uchopil. Kopiník se usmál a přikývl. Neřekl nic, protože by mu Gerlach nerozuměl, ale význam byl jasný.

„Rotamastěr!" zvolal jeden z kopiníků.

Gerlach se otočil.

Vůdce s rohatou přilbou se škrábal na nohy. Byl celý obalený bahnem a brnění měl v místě, kde ho Gerlach zasáhl, promáčklé. Gerlach otočil koně.

„Nět!" vykřikl Belednij a napřáhl paži, aby Gerlacha zarazil.

Podíval se na hulána a zavrtěl hlavou.

„Nět. Ostav golóvu Norskovo dlja meňa," prohlásil, ale Gerlach mu nerozuměl ani slovo.

Belednij sesedl z koně.

Kopiníci se stáhli a Belednijovu vychrtlou klisnu vzali s sebou.

Vůdce Kurganů vytáhl dlouhý dvousečný palaš a vyzývavé se postavil na opačný břeh.

Belednij tasil štíhlou kislevskou šavli, kterou měl u pasu, a podal ji Váňovi. Poplácal koně, aby se otočil, a z pouzdra u sedla vytáhl dlouhou rovnou šašku. Gerlach teď viděl, že většina kopiníků má u opasku zahnutou šavli a u sedla dlouhý rovný meč v pochvě. Ten byl určen k boji bez koně. Belednijova šaška byla úplně stejně dlouhá jako Kurganův palaš. Měl širokou příčku a kus železa zatočený zpět k hrušce, který kryl válečníkovu ruku. Podél ostří se táhly tři podélné žlábky.

Velitel Belednij přebrodil potok a černé bláto mu přitom pocákalo jezdecké boty až ke kolenům. Šašku držel hrotem nahoru v pravé ruce, zatímco levou svíral její hrušku.

Kurganský vůdce na něho čekal na protějším břehu s mečem sklopeným. Belednij byl vysoký a podsaditý, ale jeho nepřítel na tom byl ve všech směrech o mnoho lépe. Gerlach cítil, že v pichlavém černém brnění se skrývá mnohem zdatnější bojovník, než je Belednij. Strnul. Před jeho očima se teď zjevně odehrávalo něco na způsob rituálního boje. Vůdce proti vůdci. Možná že za to může částečně on sám, buď tím, že se mu nepodařilo kurganského velitele zabít čistě, nebo svou pouhou přítomností. Belednij měl zřejmě pocit, že musí Gerlachovi oplatit záchranu praporu. Možná, že tenhle nerovný zápas byl způsob, jakým se mu chtěl odvděčit.

Kopiníci se zřejmě hodlali spokojit s přihlížením. Gerlach začal znovu nabíjet pistoli. Nehodlal mít velitele na svědomí.

Když se ozvalo kovové zazvonění, Gerlach vzhlédl od kolečkového zámku. Souboj začal. Belednij s rohatým velitelem zkřížili meče. Kroužili kolem sebe a vyměňovali si údery, až to jiskřilo.

Skončilo to velmi rychle.

Kurgan ťal po Belednijovi vší silou, ale Belednij ránu vykryl a odklonil. Kurgan tak byl na okamžik nechráněný a Belednij to beze zbytku využil.

Gerlach hned věděl, že tahle rána bude smrtelná. Nečekal ale, že Belednij má takovou sílu. Šaška z boku narazila do přilby, až z ohýbaných plátů kovu odlétly nýty. Hladce uťatá lebka odletěla jako dělová koule se dvěma rohy do kapradí.

Bezhlavý Kurgan se skácel jako padlý strom a vydal přitom zvuk připomínající sypající se činely.

„Gospodarstvo! Gospodarstvo!" vykřikl Belednij, zvedl obě ruce nad hlavu a zamával zkrvavenou šaškou. Obrátil se tváří k jásajícím mužům.

„Gospodarstvo!"

IV

Když ostatní přestali jásat a poplácávat Belednije po zádech, vydal stručný rozkaz, aby se vrátili k rotě. Kopiníci posbírali oštěpy, omyli zkrvavené hroty a ratiště v potoce, ale mrtvoly nepřátel nechali ležet tam, kde byly. Dokonce to vypadalo, že se jim vyhýbají. Nikoho ani nenapadlo je prohledávat nebo si brát trofeje. Muži ze Říše by je alespoň naházeli do jámy nebo, pokud by to okolnosti umožňovaly, spálili. Kislevané je však prostě nechali nafukovat se a rozkládat v potoce.

Ale potom, těsně před odjezdem, se Belednij s Vitalijem vydali k mrtvolám a jedné po druhé dýkou vydloubali oči. Belednij musel prohledat kapradí, aby našel hlavu, kterou usekl, a mohl s ní udělat totéž.

Gerlach Heileman si pomyslel, že to je poněkud barbarské.

Vyrazili na cestu, aby dohonili zbytek roty. Gerlach jel za Belednijem, který šeptem klábosil s tím vysokým vyzáblým mužem s jizvou na lícní kosti. Gerlach se dozvěděl, že se jmenuje Maxim a že je v Belednijové rotě jedním z nejstarších a nejspolehlivějších.

Mluvili o Severanech - Gerlach několikrát zaslechl slovo ‚Norskije'.

„Jsou tu v okolí další?" skočil jim do řeči.

„Sto?" ohlédli se na něj.

„Víc Severanů? Norskanů?"

Maxima Gerlachova špatná výslovnost zjevně pobavila.

„Nět," řekl Belednij a potřásl hlavou. „Ne moc, myslím."

„A co ti, se kterými jsme bojovali? Museli nás sledovat mnoho dní."

„Nět, Vebla, nět," ujistil ho Belednij. „Den, možná, ne víc dlouho. Norskije polk jede na koně, mnoho mužů, jih. Tam bohaté země."

Jistě. Civilizovanější kislevské provincie. A Říše. Belednij zřejmě předpokládal, že Kurgani byli tak dychtiví dostat se na jih, že nebudou ztrácet čas s malou jednotkou, jako je jejich rota mířící na východ.

„Ale co tamti?" nenechal se odbýt.

„Kazáki," odpověděl Maxim.

„Cože?"

„Nájezdníci," řekl Maxim a upřel pohled na stezku před sebou, jako by tím vysvětlil všechno.

Zbytek roty na ně čekal na travnatém pahorku nad hranicí lesa. Jeden z kopiníků vedl Demieterova koně.

Začínalo se smrákat. Když vyjeli až nahoru, uviděli před sebou rozlehlou planinu. Nedotčená plocha zarostlá travou, bodláčím a hlodašem rozprostírající se až k nejasnému hřebeni v dálce. Travnaté stepi slavné gubernie.

Belednij mávl rukou. Tady zůstanou na noc a ráno se pustí přes planinu.

Gerlach sesedl a usadil se do trávy. Věděl, že by se měl postarat o Saksena, sundat mu sedlo a vytřít ho do sucha. Ale najednou ho přepadla strašná slabost. Neuplynula ani minuta a spal jako zabitý.

V

Když se probudil, byla tma a teplo. Zatímco spal, padla noc, průzračná jako sklo, a na obloze nad vrcholky hor se třpytily myriády hvězd. Někdo jím jemně třásl a on si uvědomil, že právě to ho probudilo.

Posadil se. Ležel přesně tam, kam předtím usedl. Kdosi přes něj dokonce hodil plášť. Nedaleko hořel veliký oheň a příjemně hřál. Kolem jeho poskakujících plamenů viděl postavy a cosi, co vypadalo jako malé stany.

Vedle něj seděl na bobku Vitalij. Sundal si mezitím přilbu, kroužkové brnění i křídla a teď měl jen vlněnou halenu a přes ramena omšelý sametový plášť. Podával mu malou dřevěnou misku. Jakmile Gerlach ucítil teplé jídlo, začalo mu kručet v břiše a ústa se mu naplnila slinami.

Vzal si misku. Byly v ní kusy jakéhosi masa smíchané s lepkavou mastnou kaší. Vonělo to přímo božsky.

Vitalij mu pokynul, aby si přisedl k ostatním u ohně.

„Pojď, Vebla. Pojď v krug."

Gerlach si misku odnesl do knihu mužů rozesazených kolem ohně. Žár z plamenů byl poměrně intenzivní a kouř ze dřeva a rožněného masa hustý. Usadil se nalevo od Vitalije. Nalevo od něj seděl jakýsi podsaditý muž kolem třicítky, který vyjídal svou misku holýma rukama.

Gerlach se také pustil do jídla. Neměl tušení, co je to za maso, ale bylo výtečné. Uvědomil si, že neměl v ústech celé dny. Prsty rejdil v prázdné misce. Rty se mu leskly mastnotou.

Muži kolem ohně vedli tlumený hovor. Všichni si svlékli brnění a nahradili je plášti a kožešinami, takže opět vypadali jako rozedraní barbaři. Všichni se cpali. Kolem ohně stály kotlíky s kaší a na jehlicích nabodané kusy masa.

Muž po jeho levici, který měl už také prázdnou misku, ho vzal k ohni a ukázal mu, jak si ji znovu naplnit.

Maso bylo čerstvé. Nejspíš zajíc nebo nějaká menší koza. Někteří z mužů zřejmě cestou lesem nezaháleli. Poblíž ohně jeden z nich malou ruční sekerkou sekal tlustší větve. Zároveň z hromady přikládal.

Gerlach se usadil zpátky na své místo a zhltl druhou misku. Při jídle sledoval vylétávající jiskry. Vzduch nad tábořištěm se tetelil neviditelným žárem a zastíral některé hvězdy.

Když dojedl, padla na něj únava. Bylo mu příjemné, ale horko, takže si postupně svlékl brnění a navršil si ho za záda. Opřel se o ně a cítil, jak mu teplo a plný žaludek dělají dobře na rány a modřiny.

Kolem ohně kolovaly měchy s jakousi tekutinou. Každý se napil a podal je dál. Pořízek vedle něj se napil také, spokojeně mlaskl a podal měch Gerlachovi.

„Za zdorávie!" řekl.

Gerlach si chvíli myslel, že tak se jmenuje, ale pak mu došlo, že to měl být přípitek. Vzal měch, pozvedl ho směrem k tlouštíkovi a řekl: „Ať slouží!"

„Za zdorávie!" opakoval muž.

„Za zdorávie!" souhlasil Gerlach a napil se.

Nápoj byl sladký a hustý a chutnal po zteplalém mléku, ale měl říz.

„Je dobrý," pokýval Gerlach hlavou.

„Da. Kumys," odpověděl muž. „Kumys, dobrý pro duši."

Gerlach podal měch Vitalijovi.

„Ať..." začal, ale hned se opravil: „Za zdorávie!"

„Za zdorávie, Vebla!" odpověděl Vitalij a zazubil se. Potom dodal něco v kislevštině, ale tomu Gerlach nerozuměl.

„Vitalij," řekl Vitalij rozvážně a ukázal na sebe. „Vebla," ukázal na Gerlacha. „Udělali spolu dobrý boj. Boj s kazáki." Napil se a poslal kumys dál.

„Jmenuji se Gerlach Heileman," opáčil Gerlach.

„Što?"

Gerlach si poklepal na hruď: „Gerlach."

„Što? Nět Vebla?"

„Ne. Nět. Gerlach."

Vitalij našpulil ústa a zahloubal se nad tím. Potom pokrčil rameny.

„Co znamená ‚kazáki'?" zeptal se Gerlach.

„Kazáki, dá!" odpověděl Vitalij a čekal, co bude dál.
„Co to znamená?"
„Što?"
„Co znamená ‚kazáki'?"
Vitalij se dál tvářil bezradně.
„Ehm... što ‚kazáki'?" pokusil se Gerlach.
„Ach! To... to... hmm..." Vitalij zkřivil tvář. Pak upřel pohled na pořízka za Gerlachem.
„Mitriji!" houkl na něj a potom se ho na cosi zeptal kislevsky. Gerlach zachytil slova ‚kazáki' a ‚imperinjij'.
Mitrij se nad tím zamyslel. „Znamená... nájezdník," řekl chraplavým hlubokým hlasem.
„Všichni jsou to nájezdníci," řekl Gerlach. „Všichni Norskané... nájezdníci."
„Nět," namítl Mitrij. „Nájezdníci... kazáki... malé množství. Loví pro sebe. Ne část Norskij polk."
Ještě chvíli to vysvětloval. Gerlach si uvědomil, že ‚kazák' je specifičtější označení než ‚nájezdník'. Kazáki byli drancíři, toulavé loupeživé tlupy potloukající se po okraji obydleného světa. To ho ještě nikdy nenapadlo, ačkoliv někteří lidé v Říši mluvili o severských kmenech. Sever nebyl sjednocené území a Severané nebyli ani stejná rasa. Na jih kočovali hromadně, ale jen proto, že sdíleli stejnou touhu po půdě a kořisti. Neměli žádnou pravidelnou armádu jako Říše. Tím nepochopitelnější bylo, že dokázali navenek vystupovat jako jeden národ, jak tomu bylo v Žedevce.
Gerlach si lámal hlavu, jaká děsivá síla je může držet pohromadě. Otupělý a napůl spící se uložil k ohni a pozoroval dění kolem. Někteří muži si spravovali přilby nebo brnění a místo kladívek používali rukojeti zbraní. Jiní si rovnali peří na křídlech. Dva zpívali jakousi dlouhou táhlou píseň s podivnou spletitou harmonií. Mezi nimi kolovaly měchy s kumysem.
Gerlach si najednou vzpomněl na svého koně a vyskočil. Zavrávoral. Buď byl nápoj silnější, než čekal, nebo byl on příliš zesláblý.
„Vebla?" volal za ním Vitalij.
Gerlach zamířil pryč od ohně. Byla tma a chladno. Bez brnění jen v mokrém a lepkavém plstěném plášti mu byla zima.
Kopiníci kolem ohně postavili stany. Když procházel mezi nimi, všiml si, že jsou velmi jednoduché. Trojnohé konstrukce z jednoho kopí a dvou oštěpů, přes které byl přehozený plášť nebo pokrývka. Koně slyšel frkat a řehtat a cítil jejich pach, ale čirá temnota byla neproniknutelná.
„Vebla?" Přistoupil k němu Vitalij se zapálenou větví.
„Můj kůň," řekl Gerlach. „Nepostaral jsem se o něj. A už začínal pokulhávat.
Vitalij pokrčil rameny.
„Můj kůň?"
Vitalij ho uchopil za rukáv a vedl ho dolů ze svahu. Koně byli na plácku mezi hlodášovými keři a jen Saksen a Demieterů kůň byli uvázaní. Stepní koně se poslušně popásali společně.
Mezi nimi bylo světlo. Když přišli blíž, viděl Gerlach, že je to malá lojová lampička.
U koní byli dva zpocení kopiníci, svlečení do pasu, a vytírali koně trsy trávy. Starší muž v tunice bešmetu se hrbil při světle lampičky a malým ocelovým kladívkem spravoval jedné kobyle podkovu.
„Borodin!" sykl Vitalij.
Muž dokončil práci a přenesl blikající lampičku k nim. Byla to vlastně jen malá keramická miska s knotem.
Vitalij mu cosi vysvětlil.
Muž pak zvedl lampičku, aby si prohlédl Gerlacha. Borodin měl tvář sešlou věkem a ošlehanou větrem.
Vzal Gerlacha k Saksenovi. On i Demieterův kůň byli odstrojení a vytření do sucha. Borodin Saksenovi zvedl přední nohu a ukázal Gerlachovi, že mu opravil podkovu a bolavé místo natřel mastí.
Zatímco Gerlach spal, postarali se o jeho koně jako o svého.
„Borodin, on mistr od kůň," prohlásil Vitalij.
„Můj přítel chce říci ‚pán koní'," zasmál se Borodin. „Je mi ctí zastávat toto vznešené postavení." Měl silný přízvuk, ale Gerlachovým jazykem mluvil velmi dobře.
Vitalij s Borodinem viděli, jak překvapeně se Gerlach zatvářil. Vitalij se zasmál.
„Borodin učil mnógo!" vysvětlil.
„Běž zpátky do krugu, muži Říše," řekl Borodin jemně. „Potřebuješ stejně odpočívat jako Saksen."
Gerlach přikývl a nechal se Vitalijem vyvléct zpátky na kopec.
Pak se ale najednou zastavil a ohlédl se.
„Odkud víš. jak se jmenuje můj kůň?" zavolal.
Ale Borodin už pokračoval v práci a neodpověděl.

VI

Když došli zpátky k ohni, viděli, že je tam velmi živo. Nápoj stále ještě koloval a popěvky byly svižnější a ráznější. Ke zpěvu se připojili další, a jeden muž je dokonce doprovázel na malý dřevěný nástroj, který vypadal jako malá loutna. Jeho prsty vybrnkávající rychlou melodii se jen míhaly a struny vydávaly pronikavý zvonivý zvuk. Další dva udávali rytmus bušením do obrácených kotlíků. Několik mužů tančilo kolem ohně a tleskalo.
Gerlach s Vitalijem se usadili a přidal se k nim Váňa s mladíkem, kterému říkali Květlaj. Když k nim doputoval kumys, ještě se trochu napili. Gerlachovi bylo teplo a byl hrozně ospalý.
„Co to zpívají?" zeptal se.
Vitalij s Váňou se rozhodli, že mu to vysvětlí společnými silami, v naději, že to tak nejlépe pochopí. Každý vždycky

řekl několik slov, pletli jedno přes druhé a několikrát opakovali tytéž věci. Vitalij přece jen Gerlachovým jazykem hovořil o mnoho lépe, než se zprvu zdálo. Naopak Váňa, který ho až dosud opravoval, na tom byl hůř, než si sám myslel. Květlaj, který reikspiel neznal vůbec, jen seděl a koukal.

Vysvětlovali, že mužové vzdávají díky bohům. Ursunovi, Velikému Medvědovi, za ochranu. Dažovi za oheň. Tórovi za vítězství.

Gerlachovi už se klížily oči a víčka měl těžká, když jim položil další otázku. „Kazáki. Proč jste jim vydloubali oči?"

Vitaliji s Váňou chvíli trvalo, než pochopili, na co se ptá. Potom Vitalij odpověděl.

„Abychom je dělat slepý, dá?"

„Vždyť byli mrtví."

„Nět. Ne duch mužů. Duši přijdou. Vzteklí. Hledají tady, hledají tam, hledají všude najít muže, co zabil oni. Vitalij chce udělat těžké pro duchy, aby ho najít, dá?"

Gerlach se zasmál, ale navzdory horku se zachvěl a dotkl se kovové spony na opasku, aby ho ochránila před zlem.

VII

Později v noci pro něj duchové opravdu přišli. Objevili se na okraji lesa jako dým, plížili se mezi černými kmeny a šustili v listí. Vybublali jako pára po svahu nahoru a cestou vylekali koně v hlodášové ohradě.

V táboře už všichni spali, ale oheň stále ještě hořel vysokým plamenem. Gerlach stál a díval se, jak se k němu duchové pomalu blíží. V trávě za sebou zanechávali jinovatku. Úpěli jako meluzína a natahovali po něm průsvitné bílé ruce. Místo očí měli jen zkrvavené důlky v bílých ztrhaných tvářích.

Gerlach uvažoval, jak s nimi má bojovat. Jeho meč se nemohl zabodnout do něčeho, co tu nebylo.

Tyčili se nad ním jako stříbrná mlha, která na sebe vzala podobu vychrtlých postav. Plísnili ho sykavým šepotem za to, že je nechal na zkrvavené zemi.

Díval se na jejich tváře: zející ústa, prázdné oční důlky, propadlé tváře.

Znal je.

Byli to Meinhart Stouer, Sebold Truchs, Johann Friedel, Hermen Volks, Hans Odamar, Karl Reiner Vollen...

VIII

S trhnutím se probudil, zalitý studeným potem. Ležel na trávě ve svahu. Oheň pomalu vyhasínal. Všude kolem spali muži.

Byla strašlivá zima. Na východní obloze se rozpínaly první pásy denního světla.

Gerlach se zachumlal do pláště a pokusil se znovu usnout.

IX

Ozvalo se dlouhé ostré zatroubení na kostěný roh. Gerlach se zavrtěl a při druhém zatroubení se s námahou vyškrábal na nohy. Bylo už světlo. Oheň dávno vyhasl a ohniště bylo rozhrabané. Dokonce i napůl spálené kosti ze včerejší večeře zmizely. Stany byly pryč. Zůstal u hromádky popela docela sám.

Roh zakvílel znovu. V očekávání útoku posbíral brnění a vydrápal se na vrchol kopce.

Rota se shromáždila na stepi pod ním. Stáli u koní, oblečení v kožešinových pláštích a cárech šatů, s brněním sbaleným u sedel. Trubač stál vedle své klisny, s hlavou zakloněnou a vysílal do chladivého ranního vzduchu dlouhé tóny. Prapor s orlími křídly se třepotal ve větříku vanoucím stepí.

Za jejich zády vycházelo slunce nad travnatou pláň. Obloha měla bledě červenou barvu jako voda zbarvená krví a vlnící se tráva byla růžová a hnědočervená. Koně mrskali ohony, prapor vlál a nekonečná tráva se vlnila, ale jinak bylo všechno nehybné. Na obzoru byl zubatý rudý pás vzdálených hor.

Gerlach se rozběhl dolů a cestou se často musel zastavovat a sbírat kusy brnění, které mu vypadly z rukou. Belednij si ho všiml a kývl na něj, aby přistoupil blíž.

„Co se děje?" zeptal se Gerlach.

„Východ slunce. Čas vyrazit," odpověděl mu.

„Proč jste mě nevzbudili?" zeptal se rozzlobeně Gerlach. Belednij pokrčil rameny. Kostěný roh se znovu rozezvučel na pozdrav vycházejícímu slunci.

„My říct sbohem," odpověděl Belednij.

„Cože? Proč? Kam jedete?"

Belednij potřásl hlavou, smutně se pousmál a ukázal před sebe. Před shromážděnou rotou leželo na koňském sedle Demieterovo tělo zabalené do rubáše.

„Ty říct sbohem, Vebla?" zeptal se Belednij.

„Jak to myslíš? Nechápu..."

„Jak on jmenoval?" zeptal se Belednij a znovu ukázal na Demieterovu mrtvolu.

„Kaus Demieter... ale..."

Belednij zvedl hlavu a zvučným hlasem vydal stručné prohlášení v kislevštině. Mezi neznámými slovy zaznělo i jméno ‚Kaus Demieter'. Belednij skončil. Roh zazněl ještě jednou, naposled. Maxim plácl Demieterova koně přes hýždě a ten se rozběhl do stepi. Zabalené tělo se přitom kymácelo v sedle.

„Ne!" vykřikl Gerlach. „Ne, co to děláte?" Odhodil kusy brnění na zem, až to zařinčelo, a rozběhl se za koněm,

prodíraje se vysokou travou.

Neměl však nejmenší šanci ho dohonit.

Klesl na kolena.

„To je v pořádku. Velká pocta," řekl Borodin, který se objevil vedle něho. „Stepní pohřeb. Rota tím tvému příteli vzdává čest."

Gerlach k němu vzhlédl: „To má být vtip?" vyhrkl. „Kaus měl být pohřbený normálně, Morrovým knězem! Co to má k čertu znamenat? Prostě odvážete jeho koně a zapomenete, že žil?"

Borodin pokrčil rameny: „Byl to přece jezdec, ne?"

„Říšský hulán!" zavrčel Gerlach.

„Tak to by určitě rád jezdil dál. Jezdcem na věčné časy. na cestě za Dažovým nebeským ohněm. Proč bys ho chtěl uvěznit v hlíně, kde není svobodný?"

Gerlach naposledy pohlédl za vzdalujícím se koněm. Už téměř zmizel v jednolité ploché stepi.

„Jste pohanští barbaři," řekl Borodinovi. „Zatracení pohanští barbaři!"

Rázně vykročil zpátky do svahu. Borodin se trpělivě vydal za ním.

Belednij se právě chystal vyskočit na koně.

„Rotmistře!" zavolal na něj Gerlach. „Trvám na tom, abychom jeli do Čojky nebo na nějakou jinou křižovatku v Lynsku!"

Belednij vyndal nohu ze třmenu a obrátil se k němu.

„Nět," řekl.

„Nech toho ‚nětování', ty barbare! Jsem hulán! Praporečník říšských hulánů! Přísahal jsem věrnost Jeho svatosti Karlu Franzovi! Neporuším svou přísahu a nezamířím slepě na sever nebo na východ! Nepřítel míří na jih! Nepřítel! Norskané!"

Belednij pokrčil rameny: „A co my dělat, Vebla?"

„Přestaň mi tak říkat! Budeš mě oslovovat pane Heilemane! Máme tady povinnost... ke... ke Kislevu a k Říši! Je nás tady potřeba. Tak proč utíkáme?"

Belednijovi nějakou dobu trvalo, než si jeho proslov v hlavě přeložil. „Rota jede," řekl nakonec a ukázal na východ. „Ty jeď."

„Jste záložní jednotka říšské obrany a máte povinnost—"

Belednij opovržlivě mávl rukou. Pohlédl na Borodina, který rychle překládal do kislevštiny.

Pak pokýval hlavou. „Povinnost. Zvláštní věc," řekl.

„Je to úplně jednoduché, ty tupče! Co jsi vlastně zač, zbabělec?"

Zamračený Borodin začal překládat, ale Belednij ho umlčel.

V očích měl vyčítavý pohled a díval se na Gerlacha úkosem. „Zbabělec?"

„Cože?"

„Nazval jsi mě ‚zbabělcem', Vebla?"

„Jestli jedeš na východ... ano."

Mezi muži kolem to zašumělo a šum se posouval do zadních řad, jak si to muži postupně navzájem překládali.

Belednij zamlaskal, sundal si pravou rukavici a podal ji spolu s jezdeckým bičem Borodinovi.

Potom Gerlacha udeřil do tváře.

Gerlach upadl na zadek a z nosu mu tekla krev. Převalil se a zaklel.

„Rotamastěra Belednije nebude nikdo urážet," prohlásil Belednij, vzal si rukavici zpátky a znovu si ji navlékl.

Gerlach vstal a vrhl se na něj.

Zaklesnuti do sebe se svalili na travnatý svah. Gerlach Belednije držel za uzel vlasů na temeni a ten mu pro změnu zatínal prsty do obličeje. Palec měl v jeho ústech a tlačil mu hlavu do strany. Gerlach skousl, a když Belednij zaskučel a ucukl, udeřil ho pěstí do tváře. Pustili se do sebe a v zápalu boje se začali zase kutálet dolů. Belednij Gerlacha kopl do žeber a na oplátku dostal ránu do oka.

Na úpatí kopce, v dlouhé šustivé trávě, se od sebe odtrhli a vyskočili. Rota se pomalu sunula za nimi, tleskala a skandovala Belednijovo jméno.

Teď se bili vestoje, tváří v tvář. Rána stíhala ránu. Kroužili kolem sebe a útočili jeden na druhého pěstmi. Po každém úderu stříkala krev a sliny. Belednij byl nepřemožitelný, silný jako medvěd, podsaditý s nízko položeným těžištěm. Ale Gerlach měl sílu v ramenou a rukou. Byl praporečník, zvyklý třímat celé hodiny vztyčený prapor.

Gerlach Belednije udeřil do úst a vzápětí do žeber. Belednij se vzpamatoval a skočil mu po krku. Ostatní kolem nich v udusané trávě utvořili kruh a tleskali.

Gerlach dostal ránu do ramene a pak do ucha. Zabořil Belednijovi pěst do ohryzku, načež ho mocnou ranou srazil na zem. Skočil na něj a pravou rukou mu zatlačil na obličej, až se temenem udeřil o tvrdou zem.

Belednijova ruka mu sevřela hrdlo. Sevření nebylo příliš pevné, ale Gerlach instinktivně věděl, že kdyby Belednij chtěl, mohl by mu jedním stisknutím rozdrtit průdušnici. Povolil sevření a sedl si vedle Belednije.

Obličej měl samou modřinu a krev. Belednij na něho zíral. Oba ztěžka lapali po dechu.

„Je muž s kopím," zachroptěl Belednij. „Je druhý muž s kopím. Bojují. Jeden kopí zlomí."

„Cože?" hekl Gerlach.

„Je zkazka, Vebla. Jeden kopí zlomí. Jeden zbude jenom hrot od kopí. Druhý má celé kopí. Tak..."

„Tak co?"

„Tak... Zaútočit na muž s kopí zeprzedu, nebo zezadu?"

Gerlach nejistě vstal. Odvrávoral o kus dál a vyplivl krvavé sliny. Krev mu bušila ve tvářích. Měl pocit, jako by mu

obličej celý otekl. Podlomila se mu kolena a znovu se svalil do trávy

Několik mužů pomohlo Belednijovi vstát. Obličej měl také celý nateklý. Kolem levého oka měl monokl a z úst mu tekla krev.

„No? Odpověď?" zakašlal Belednij.

Gerlach potřásl hlavou a znovu vyplivl krev.

„Jenom hrot kopí. Zeprzedu, nebo zezadu?"

Gerlach vstal a otočil se k potlučenému Belednijovi, který lapal po dechu.

„Zezadu," řekl.

Belednij se široce usmál a přikývl. „Rota pojede na východ," prohlásil.

Potom se, stále ještě s úsměvem ve tváři, přišoural ke Gerlachovi. „Vebla silný muž," uznal.

Sípající Gerlach jen pokrčil rameny. Belednij mu dal takovou ránu, že se Gerlach rozplácl do trávy, až mu zajiskřilo před očima.

„Vebla už nikdy nenazývat rotamastěr Belednij zbabělec."

X

Váňa s Vitalijem pomohli Gerlachovi na nohy a odvedli ho k osedlanému Saksenovi, který už na něj čekal. Gerlach vyplivl úlomek zubu a krev.

Pokoušeli se ho navléct do brnění, ale on je ze sebe setřásl, tak mu je alespoň zabalili do pláště a po kislevsku přivázali k sedlu.

Váňa si sundal obnošený bešmet a podal ho Gerlachovi.

„Ten je přece tvůj," bránil se Gerlach špinavému sametovému plášti.

„U Váňa druhý," ujistil ho mladík.

Gerlach si tedy zapáchající plášť hodil přes ramena.

Objevil se Borodin a sehnul se ke Gerlachovi.

Beze slova ho popadl za hlavu a prohlédl mu obličej. Otevřel mu ústa a podíval se dovnitř, prsty ohmatávaje zakrvácené zuby, jako by si prohlížel koně na trhu. Potom mu doširoka otevřel oči a zadíval se do nich.

„Budeš žít, Vebla," oznámil.

Gerlach si odfrkl. Dokonce i to bolelo.

Borodin vytáhl ze záhybů čerkezky malou hliněnou nádobku s hnědou mazlavou hmotou. „Natři si tím rány. Pomáhá to."

Gerlach si od něj nádobku vzal a nasedl na koně.

„Udělal jsi na Belednije dojem," řekl Borodin.

„To je dobře," řekl Gerlach. „Jenomže beztak jedeme na východ."

„Na severovýchod," opravil ho stařec. „Do Dušajky. Tam možná..."

„Tam možná co?" zeptal se Gerlach.

Borodin pokrčil rameny.

Znovu se ozvalo zatroubení a rota nasedla na koně.

Gerlach si přehodil Váňův bešmet a rovněž se vyšplhal do sedla.

Rota se stále rychlejším cvalem rozjížděla ze svahu do vlnícího se travnatého oceánu kislevské stepi.

XI

Brzy už cválali šeptající trávou a za sebou nechávali vydusanou čáru. Čím déle jeli, tím vzdálenější se zdály být hory na obzoru. Gerlach ještě nikdy neviděl tak nesmírnou plochu rovné země.

„A kde je ta Dušajka?" zavolal na Borodina, když ho dojel. Pán koní stál ve třmenech své černé klisny.

„Tři dny cesty odsud!" odpověděl Borodin.

„Ale kde?"

„Tam, před námi!" ukázal Borodin. „V gubernii!"

Gerlach si poprvé uvědomil, že Kislevané měli úplně jiné pojetí vzdálenosti než obyvatelé Říše. To, že cíl nebyl ani zdaleka v dohledu, pro ně nic neznamenalo. Jednoduše věřili svému nosu a hnali se do nekonečna.

Saksen cválal ztěžka, ale pravidelně, bez nejmenšího náznaku kulhání. Roh před nimi troubil z čiré radosti z vlastního zvuku ve větru. Rota cosi zahalekala.

„Co to volali?" zavolal Gerlach na Borodina.

„To byl válečný pokřik roty," zavolal Borodin.

„A ten je jaký?"

„Je to... Jízda mrtvých!"

„Co to znamená?"

„To znamená mne a Belednije a nás všechny. A tebe," zavolal Borodin. „Jsme Ječičský kruh. Jsme Jízda mrtvých!"

ŠAR

I

Jmenoval se Skarkeetah, s důrazem na první slabice. Skarkeetah. Kurgani ho uctívali. Vyčníval nad špinavou chátrou, která ho obklopovala. Byl to významný muž. Byl to obchodník s otroky.

Byl prvním, kdo se vynořil z dýmu převalujícího se kolem trosek Žedevky. Jeho příjezd ohlašovaly bubny, pak činely. Z kouřového závoje se vynořilo třináct válečníků mrazivého severu. Jejich plátové brnění mělo narůžovělý lesk. Kopí s dlouhými hroty drželi kolmo a vzpřímeně. Na sedlech měli uvázané biče a smotaná lasa.

A za nimi děti - ani ne desetileté - skotačící a tančící, od hlavy k patě natřené modrou barvou s velikými bronzovými činely.

Po nich následovala masivní kaštanově hnědá nosítka se zlatými plíšky na rukojetích zakrytá černými hedvábnými závěsy. Neslo je dvacet oholených zpocených mužů v sukních z kovových plátů a kožešiny. Na každé straně jel bubeník na bílém oslu pomalu bušící do širokého tympánu zavěšeného na sedle.

Za nosítky jel Hinn.

Hinn byl Skarkeetahův osobní strážce a společník. Většího člověka Karl Vollen jaktěživ neviděl. Ramena měl jako dubové pařezy a bicepsy široké jako stehno. Na sobě měl nohavice z šedé vlčí kůže opásané těžkým koženým opaskem s velikou zlatou sponou. Od pasu nahoru byl nahý a vypracované svaly se mu leskly olejem. Kolem krku měl pláštík z tyrkysových, černě kropenatých per, z nichž každé mělo délku mužského předloktí. Na hlavě měl zlatou přilbu ve tvaru obří volavčí hlavy. Korunka na temeni byla extravagantně dlouhá a špičatá. Po stranách z ní trčely ohromné železné beraní rohy tak dlouhé, že mu špičky sahaly až na ramena. U sedla měl z každé strany připevněný jeden palaš.

Zajatci, které vyhnali z kůlové ohrady na otevřené prostranství, teď stáli v neuspořádaném chumlu. V dálce, za polem, bylo vidět hromady lebek, které tam museli naskládat.

Na Hinnův povel otroci položili nosítka na zem.

Skarkeetah roztáhl hedvábný závěs a vystoupil. Byl to tlouštík s vodnatýma očima a slámově žlutým plnovousem. Temeno hlavy měl vyholené až na kolečko za pravým uchem, z něhož vyrůstal těžký pevný cop světlých vlasů. Na sobě měl dlouhou jednoduchou košili z neuvěřitelně čistého bílého plátna a bílé tartanové kalhoty. Jediný šperk, který ho zdobil, byl těžký zlatý amulet na masivním zlatém řetěze kolem krku, který ho při pohybu bouchal do hrudi. Byl veliký jako mužská dlaň a bylo v něm pravděpodobně víc zlata než v koruně kdekterého kurfiřta. Měl podobu široce otevřeného oka vynořujícího se z klubka hadů. Zornice byla ze třpytivého modrého kamene.

Karlovi se z pohledu na amulet zvedal žaludek. Mnozí ze zajatců kolem něj začali skučet strachem, když se Skarkeetah objevil.

Od žedevského masakru už uběhlo pět dní, ale příkrov dýmu, který visel nad krajinou, byl tak záludný a hustý, že jím pronikalo jen nepatrně světla. Zajatci celou tu dobu nedostali najíst a pít mohli jen dešťovou vodu. Umírali další, zvláště v posledních dvou dnech. Ohrada, v níž je věznili, páchla rozkladem.

Skarkeetah se obrátil ke zbědovanému a chvějícímu se houfu vězňů a zvedl baculaté ruce nad hlavu. Když roztáhl tlusté prsty, ukázalo se, že má na každé dlani vytetované totéž zírající oko.

„Šar!" vykřikl. Při tom slově se Karl otřásl a mezi vězni proběhla vlna odporu a děsu. Kurganští válečníci, kteří postávali kolem, začali uznale halekat a řinčet zbraněmi.

„Šar!" zaječel Skarkeetah znovu s rukama stále ještě nad hlavou. Nad bitevním polem kroužili havrani a mrchožrouti a teď přestali krákorat a usedali na nosítka a rozbahněnou zem u Skarkeetahových nohou - nastalo mrazivé ticho. Jeden z ptáků se usadil na levý roh Hinnovy zlaté přilby. Půl tuctu dalších na Skarkeetahových rozpřažených pažích. Neklidně poletovali a poskakovali. Skarkeetah otáčel hlavu nalevo napravo, usmíval se a tichým hlasem je chlácholil.

„Chraň nás všechny ruka Sigmarova," zašeptal Brezzin. „Máme co do činění s démonem."

Skarkeetah svěsil paže a ptáci usedali na zem - až na jednoho, starého opelichaného havrana s jediným zakaleným okem, který mu zůstal sedět na levém rameni a brebentil. Zobák měl ostrý jako dýku.

Otrokář dal rozkazy strážím. Válečníci v plátovém brnění sesedali z koní a ztěžka se pustili mezi zajatce. Vráželi do nich a práskali bičem. Jejich konání mělo určitý systém. Brali jednoho po druhém. Každého zajatce popadli za bradu a zkoumavě si prohlédli jeho obličej. Potom, podle toho, co viděli, ho strčili buď nalevo, nebo napravo.

Většina mužů šla nalevo, ke kurganským válečníkům, kteří jim dělali ohradu z lan a kopí. Zhruba každého desátého strčili na pravou stranu, kde čekal Skarkeetah. Tuhle hrstku Hinn s několika pomocníky vyrovnali do řady.

Bubeníci sesedli. Přistoupili k otrokáři se svazky holí zabalenými do kůží. Nosiči, kteří se zbavili těžkého břemena, se zaměstnávali malým železným košem na oheň a kovadlinou, které vytáhli z jakési bedny uložené v přední části nosítek. Odsud také vytahovali dlouhatánský černý řetěz a okovy a po náručích to nosili ke koši. Modře pomalované děti zahodily činely a začaly si hrát kolem nosítek.

Bubeníci rozbalili kůže a vyrovnali kolem nich černé dřevěné tyče do úhledných řad. Byly dlouhé jako mužská paže a na jedné straně zploštělé. Na horním konci měly střapce a peří. Bubeníci vytáhli široké dýky a začali je brousit.

Teď už v koši vesele plápolal oheň.

Strážní se procházeli mezi zajatci, prohlíželi si jednoho po druhém a rozhodovali o jejich osudu. Už se blížili k houfu, v němž stál Karl s von Margurem a Brezzinem. Karl už cítil jejich pach. Česnek, olej a zápach zkaženosti. Za růžový nádech vděčila jejich brnění lidské krvi.

Biče práskaly a muži křičeli.

Jeden ze strážných se natáhl po von Margurovi. Popadl slepého rytíře za bradu tak hrubě, že překvapeně vykřikl. Válečník mu natočil hlavu na jednu a pak na druhou stranu, načež ho postrčil směrem ke Skarkeetahovi.

Potom zkontroloval další dva a poslal je nalevo, ke Kurganům. Teď přišel na řadu Karl.

Když ho strážný chytil za bradu a otáčel mu hlavu, zamrazilo ho v zádech. Kovová rukavice byla studená a sevřela ho naprosto neúprosně.

Ze stříbrného hledí vyšlo jakési zabručení a Karl s kopancem putoval směrem k otrokáři.

Ohlédl se. Teď byl na řadě Brezzin. A strážný ho strkal nalevo. Brezzin protestoval. Prosebně se díval na Karla a tvářil se ztraceně.

„Hochu!" zavolal. „Hochu!" Strážný ho s klením hnal zpátky.

„Brezzine!" zavolal za ním Karl.

„Sigmar tě provázej, hochu!" zavolal Brezzin, kterého neúprosně vlekli pryč. „Pamatuj si to! Sigmar tě bude provázet!"

Strážcův bič práskl jako pistole a Brezzin vyjekl. Potom zmizel v tlačícím se houfu.

Karl se v tu chvíli cítil hrozivě sám. Železné jazyky kopí po něm sahaly a zaháněly ho do řady.

Von Margur byl o dvě místa před ním. Stál nejistě a tvářil se zmateně. Karl si uvědomil, že každý muž v řade má na tváři znamení. Někteří měli tři zelené tečky jako von Margur. Jiní dvě černé nebo tři červené v řadě, nebo tři modré v trojúhelníku. Všichni byli označkovaní od jednotlivých zarů.

Skarkeetah kráčel podél řady a prohlížel si jedno znamení po druhém. Pokaždé cosi zavolal směrem k bubeníkům a některý z nich udělal dýkou zářez do jednoho z dřívek.

„Zar Blajda!"

Zářez.

„Zar Herfil!"

Zářez.

„Zar Skolt!"

Zářez.

„Zar Herfil!"

Další zářez.

Občas se vypasený otrokář u některého ze zajatců na chviličku zastavil a potichu s ním o čemsi rozmlouval. Zajatce, s nimiž byl hotov, nahnali ke košům, kde se činili nosiči. Karl slyšel cinkání kovu na kovadlině a v nozdrách cítil pach rozžhaveného železa a páry stoupající z vědra, kam ho ponořovali.

Skarkeetah došel k von Margurovi.

„Zar Blajda!" prohlásil a bubeníci to ihned zaznamenali na patřičné dřívko. Skarkeetah naklonil hlavu ke straně a pozorně si prohlížel chvějícího se rytíře, který zíral do prázdna.

„Ty jsi přímo výstavní kousek," řekl mu. „Tebe už Šar má ve své moci. Už si tě tvaruje."

„Jsem rytíř, přísahal jsem věrnost Jeho Výsosti Karlu Franzovi, dej mu Sigmar věčnou slávu," odříkal Margur třaslavým hlasem. „Ty nade mnou nebudeš mít žádnou moc, démone. Ano, ač kráčím ve stínu Chaosu, nebudu se bát—"

„Ticho," umlčel ho otrokář. „Ty vůbec nevíš, kde jsi ani co se z tebe zanedlouho stane. Šar ti ukáže skutečnou věčnou slávu. Šar před tebou rozplete vlákna a dovolí ti nazřít. Jsi požehnaný a ani to ještě sám nevíš."

„Jsem rytíř, přísahal jsem věrnost Jeho Výsosti Karlu Franzovi—" začal von Margur opakovat chvějícím se hlasem.

„Ne, pane," řekl Skarkeetah. „Patříš zaru Blajdovi, jsi nádobou jednookého pána plazů. Čekají tě divy daleko za obzorem tvé chabé představivosti."

„Lžeš," řekl von Margur tiše.

„Běda," řekl otrokář. „To je jedna z mála věcí, které nikdy nedělám. Chopte se ho."

Kurgani dostrkali von Margura ke koši.

„Zar Kreja!" pronesl Skarkeetah u dalšího muže v řadě. „Zar Logar!" oznámil u dalšího.

Došel ke Karlovi.

Vzal jeho tvář do tučných prstů, načež z ničeho nic ucukl.

„Oooooch!" zafuněl, zíraje na Karla. Vypelichaný jednooký havran na jeho rameni poskakoval a krákoral. „Oooooch, ty jsi ovšem skutečně výstavní kus!" řekl uznale. „Myslel jsem, že ten slepý bude nejlepší trofej tohohle tažení, ale ty... ty jsi mnohem lepší."

Karl mlčel.

„Zar Uldin!" houkl Skarkeetah přes rameno. Otočil se zpátky ke Karlovi.

„Modré oči. Nepochybné znamení. Ve tvých žilách koluje Šar."

Karl zarytě mlčel, rty sevřené.

„Jak se jmenuješ, vyvolený?"

Karl zavřel oči. Skarkeetah se rozkuckal hrdelním smíchem.

„Modré. Jako nebe. Modré, jako proměnlivá pravda boha Šara."

Karl otevřel oči a uviděl Skarkeetahův amulet. Otrokář mu ho držel přímo před obličejem. Spletité klubko zlatých hadů i modrý kámen uprostřed zářily a třpytily se.

Kámen byl nesmírně modrý. Jeho modř měla hloubku oceánu, hloubku propasti.

Karl na amulet plivl. Kurgani kolem poděšeně zasyčeli. Skarkeetah pozvedl amulet k ústům a záměrně z něj sliny olízl. Potom ho pustil zpátky na čistě bílou košili.

Jednooký havran hopsal a klapal zobákem.

Skarkeetah natáhl obě ruce a spojil je Karlovi za hlavou. Potom mu ji pomalu sklonil a políbil ho na tvář. Přitáhl si ho tak blízko, že se dotýkali obočím, a zašeptal: „Šar má pro tebe zvláštní místo. Nejprve budeš vzdorovat, ale nakonec se ho naučíš zbožňovat. Závidím ti tu blízkost."

Pustil ho. Karl znechuceně ucukl.

Skarkeetah se usmál. „Chopte se ho!" vykřikl.

Kurgani Karla dostrkali ke koši. Jeden z nosičů vytáhl kleštěmi z plamenů nýt. Popadli Karla za levou nohu, násilím ji postavili na kovadlinu a nasadili mu na ni okov. Další tmavý nosič okov spojil rozžhaveným nýtem. Karl byl teď

přikovaný k muži před sebou řetězem na délku dvou ok. A stejný řetěz visel z druhé strany a čekal na dalšího zajatce.

„Zar Skolt!" vykřikl Skarkeetah. Další zářez. Další úder kladiva na rozžhavený nýt.

II

Vybrané a označené muže odváděla tlupa Kurganů pryč od Žedevky. Zajatci museli kvůli řetězům srovnat krok, jinak klopýtali a padali. Karl byl nucen se s trhavým šouráním smířit. Okov na noze ho tížil.

Obloha byla zahalená dýmem a Karl si na okamžik myslel, že je Kurgani vedou na východ.

Ale potom došli k řece, z níž se na pěti kamenných pilířích zvedal široký dřevěný most. Za značného lomozu se přes něj přeplahočili. Někteří ze zajatců si pověrčivě odplivli.

Pod nimi tekla Čojka. Karl to místo poznával. Když tudy projížděl naposledy, přistála mu na kyrysu praporečníkova slina.

Krátce zauvažoval nad tím, co se s tím arogantním mladíkem, Gerlachem Heilemanem, asi stalo. Nepochybně se už jeho mrtvola válí někde na čadících polích kolem Žedevky.

Vlekli se dál. Občas museli sejít z cesty, aby kolem mohl projet oddíl Severanů. Rohatí černí válečníci na cválajících koních.

Došli ke kouřící hromadě trosek zastřené jemným deštíkem a dýmem.

Karl spatřil kamennou mísu, kterou ihned poznal. Byli v Čojce, V ohořelých troskách Čojky.

Kurgani je hnali dál po jižní cestě. Orobince po obou stranách cesty se ohýbaly ve větru vanoucím z gubernie.

Cesta byla z obou stran lemovaná ukřižovanými obyvateli Čojky. Kurganská horda se tudy provalila bez jakéhokoliv slitování.

Karl zíral na bláto před sebou. Bláto a řetězy. Napnout, uvolnit. Napnout, uvolnit. Napnout, uvolnit.

III

Nucený pochod trval tři dny. V noci vždycky na pár hodin zastavili. Cesta vedla promáčenými listnatými lesy a jedinou známkou života byl pohyb severských sil, které je mílely v neuspořádaných tlupách. Pochodovali do rytmu bubnů za zbídačenými a často oplzlými prapory. Někdy s sebou měli smečky loveckých nebo bojových psů. Jindy se vezli na krytých vozech s masivními dřevěnými koly, tažených spřežením oslů nebo mul.

Občas kolem projeli jezdci z řad nepřátel a pokaždé mířili na jih. Někdy je dokonce bylo vidět, jak se v opovržení bahnem cesty ženou samotným lesem. Jednou je předjela kolona dvoukolých válečných vozů tažených čtyřspřežím poníků. Vedle každého kočího stál vousatý lukostřelec se zvratným lukem.

Dny byly šedivé a zamračené a často se spustil hustý déšť. Noci byly klidné a bezměsíčné.

V pochodující skupině bylo asi šedesát zajatců, všichni označkovaní veteráni žedevské bitvy, řetězy spoutaní do šesti řad. Hlídalo je asi dvacet Kurganů s oštěpy a tři jezdci. Čtvrtý jezdec, jeden ze Skarkeetahových osobních strážců ve stříbrném brnění, jim velel.

Když se setmělo, nahnali je Kurgani do lesa, zatloukli do země kůly a přivázali je k nim. Sami si rozdělali ohně a celou noc pili a hodovali. Ke každé řadě zajatců přinesli jen dvě dřevěné misky. V jedné byla dešťová voda a v druhé výškrabky z jejich kotlíků. Zajatci brzy pochopili, jak je důležité se dělit.

Někteří si jídelníček zpestřovali vším možným, co nalezli v dosahu řetězu: brouky, červy, dokonce i listím a stébly trávy. Někteří celé hodiny žvýkali kůru a větvičky nebo kůži z bot či opasků. Hlad byl příšerný. Tak hrozné strádání Karl ještě nezažil a ani by si ho býval nebyl s to představit. Zastínilo všechny ostatní útrapy: zimu, únavu, zranění, svírání okovů, dokonce i úděl zajatců, otroků nepřítele, který s nimi zacházel jako se zvířaty.

Karl se takřka bez ustání třásl a v útrobách cítil rezavou bolest jako od rány mečem. Nehty měl popraskané a zvrásněné a kůži povislou a ochablou. Dásně mu krvácely. Zbavili ho všeho včetně lidské důstojnosti. Ale za misku vývaru nebo kus chleba by se toho všeho rád vzdal.

Viděl, že ostatní jsou na tom stejně. Uvědomil si, že se všichni dostali do zvláštního stavu. Čirého zoufalství. Bylo to zdrcující. Až doposud snášeli všechny hrůzy a všechna strádání v naději, že když budou trpěliví, jednou to skončí a přijde vysvobození.

Teď už ale bylo zřejmé, že žádné vysvobození nepřijde. Dřív nebo později se někdo rozhodne, že nebezpečí odporu nebo pokusu o únik už není hrozivější než příšerný hlad.

Třetí noc, kdy byli uvázaní v březovém lesíku, se staly dvě věci, které je měly všechny popostrčit blíž k nevyhnutelnému konci. Noc byla černá jako uhel a Kurgani popíjeli a halasili kolem ohňů. Zajatcům stále ještě nic nedali a někteří z nich už omdlévali vyčerpáním. Karl seděl s koleny u brady a objímal si je pažemi, aby si udržel alespoň trochu tepla.

Celé odpoledne stezkou proudily davy Severanů, valících se na jih. Povídalo se, že se chystá bitva, a zajatci rozebírali, u kterého nejspíš hradu nebo křižovatky. Padaly nejrůznější domněnky, ale nikdo z nich vlastně kraj příliš dobře neznal, natož aby věděli, kde vlastně přesně jsou.

Po setmění se obloha na jihu zalila červenou září. Viděli ji matně skrze stromy. Kurgani z toho byli velice vzrušení. Slibovaná bitva. Město v plamenech.

Jeden ze zajatců uprostřed řetězu se doplížil blízko ke Karlovi a najednou se mu udělalo zle. Začal prudce zvracet a kvílet. Zřejmě našel nějaké bobule nebo houby, které ze zoufalství spolykal.

Pár Kurganů se na něj přišlo podívat, ale nikterak nezasáhli. Nejspíš ho čeká vleklá a vyčerpávající smrt otravou, ale jim to bylo jedno. Nechystali se mu nijak pomoci. Dokonce jeho utrpení ani nezkrátili.

Asi po hodině muž umlkl. Karl nedokázal rozlišit, jestli jen spí, nebo je mrtvý.

Tehdy začal plánovat útěk. Přesně totéž se nejspíš honilo hlavou i všem ostatním, kdo nespali. Karl u sebe stále ještě měl Věrný zabiják po Drogoví Hancem, ukrytý v blátem ztvrdlých šatech. Věděl, že okovy nerozlomí - a nohu si rozhodně useknout nehodlal - ale pokud se mu podaří přesvědčit ostatní, aby jednali společně, mohli by vytáhnout kůly a zaútočit na dřímající Kurgany. Karlův dirk by v takovém případě znamenal cennou pomoc. A mohli by se zmocnit i dalších zbraní. Mohli by...

Ale pak ten nápad zavrhl. Rozsekali by je na kusy. Odhadoval, že přinejmenším dva z mužů na jeho řetěze jsou už příliš slabí, aby mohli bojovat, a další tři příliš vystrašení. A potom von Margur. I kdyby byl ochoten se do toho pustit s nimi, jeho slepota by jim jen přitěžovala.

Potom vážně přemýšlel o tom, že by si uřízl nohu. Paradoxně ho od toho neodradil strach z bolesti nebo z toho, že zemře na ztrátu krve, ani marnost pokusu o útěk na jedné noze. Odradila ho skutečnost, že ostří dýky bylo příliš tupé, než aby dokázalo přeříznout něco tak pevného, jako je kost.

Na cestě panoval ruch. Kolem projížděly válečné vozy i jezdci na koních a svítili si pochodněmi. Nepochybně se hnali do bitvy zuřící na jihu.

A potom se ozval další zvuk. Karl si nejdřív myslel, že je to vítr ve větvích. Mnozí ze zajatců zvědavě zvedli hlavy.

Vítr svištěl a hučel. Karl byl kdysi v přístavu Marienburg a tenhle zvuk mu připomínal skřípot lanoví a plácání lodních plachet.

Kurgani to uslyšeli také. Vyskočili a okamžitě uhasili ohně. Očividně je to vyděsilo. Mluvili jen šeptem a zajatcům přikázali, aby byli zticha. Příkazy podpořili sykavými hrozbami násilí a máváním mečů.

Plácavý svistot neutichal a hnal se nad jejich hlavami směrem k jihu. Za strnulého ticha se krčili ve tmě a dívali se vzhůru.

Karl doufal - modlil se k Sigmarovi - aby ten zvuk nevydávalo to, co mu jeho představivost napovídala.

Křídla. Ohromná kožená křídla nepopsatelných tvorů, letících nad lesem, neviditelných proti bezhvězdné obloze. Pekelné stvůry, které sem z nejvzdálenějších koutů severu svolali kurganští čarodějové, aby se přidaly k bitvě.

Zajatec, který snědl jedovaté bobule, se s křikem probudil.

Svíjel se a ještě dvakrát vykřikl, než ohromení Kurgani stačili zareagovat. Vrhli se na něj a oštěpy ho připíchli k zemi, aby ho umlčeli.

Znovu nastalo ticho, v němž bylo slyšet jen plácání ohromných netopýřích křídel.

IV

Ráno, sotva se trochu rozednilo, je Kurgani vzbudili a hnali je dál. Opět pršelo a počasí bylo šedivé, ponuré a chladné. Nemocného, kterého zavraždili, aby je neprozradil, vysekali z okovu a nechali ho ležet pod šumícími břízami.

Jak se dál vlekli na jih, jeho opuštěný železný okov řinčel uprostřed zástupu.

v

Karl si přísahal, že takhle nezemře. Nedovolí těm barbarům, aby jeho život ukončili tak potupně, jen proto, že ho považovali za své vlastnictví.

Utéci nemohl. Ne, pokud se nestane nějaký zázrak. Ale pořád měl Věrný zabiják. Dýku kovanou v Říši, která by dokázala poslat na onen svět alespoň jednoho. Když se naskytne příležitost, padne v boji a alespoň jednoho prohnilého Severana vezme s sebou.

Při chůzi si roztržitě třel bolavé místo na pravé tváři. Znamení zara Uldina. Přál si, aby mohl kůži s tím potupným symbolem sedřít.

Lijáky teď byly čím dál prudší a cesta rozmokla na břečku. Lesíky podél cesty přestaly být zřetelné, tak hustý byl závoj kapek. Zajatci, včetně Karla, šli s hlavami zvrácenými a ústy otevřenými a vychutnávali nápoj oblohy. Karl vzdal díky Taalovi, starodávnému bohu divočiny a živlů, který tam sídlil a ukazoval svým dětem milostivou tvář.

Stříbrné brnění strážce, který jel vedle zástupu zajatců, teď bylo skutečně stříbrné. Lijáky spláchly rituální krvavé skvrny, které mu předtím dodávaly růžový nádech. Karl si myslel, že to ho jistě oslabuje, protože krev mu poskytovala magickou ochranu.

Rozhodl se, že to bude Skarkeetahův osobní strážce. Pokud to jen trochu půjde, vezme s sebou na onen svět duši právě tohoto obra v lesklém stříbrném brnění. Pak jeho zdobená zbroj znovu zrudne krví.

Kurganskou krví.

VI

Dopoledne čtvrtého dne dorazili k městu. Déšť slábl a bledé slunce se snažilo rozjasnit den.

Městečko stálo na rozlehlé mýtině uprostřed lesa. Dřevěnice se tísnily kolem krásného, ale zchátralého chrámu ze žuly a trámů.

Nikdy se nedozvěděli, jak se jmenuje.

Kurgani se předtím přihnali jako smečka vlků, většinu starých a ztrouchnivělých dřevěnic vypálili a obyvatele povraždili. Potom se do městečka nahrnuli, brali si vodu ze studní a rabovali ve spížích a sýpkách. Udělali si z něho základnu a zásobárnu pro další vojska, která potáhnou Kislevem najih až do Karlovy domoviny.

Páchlo to tam zatuchlým kouřem a hnojem. A hemžilo se to tam Kurgany. Na přilehlých pastvinách, a někde dokonce

i na ulicích vztyčili plátěné stany. Na okrajích provizorního města byla v řetězových ohradách stáda koní a z jílu vyrostl podivný les z kopí.

Kurgani zajatce s pomocí bičů prohnali mezi pastvinami a stany branami až do města. Na hradbách byli kurganští lukostřelci, s luky napjatými k prasknutí. U brány stáli strážní s volskými rohy na troubení.

Uvnitř se vesele ničilo a drancovalo. V temných kalužích vířilo bláto. Mrtvé házeli na hromady k vnitřnímu opevnění. Všude bzučely mouchy.

Prošli hlavní ulicí, přes dlážděné tržiště, kde stály ohořelé kůly svědčící o rituálních obětech, až do chrámu.

Ohromná žulová budova, zasvěcená jakémusi kislevskému božstvu, byla vyrabovaná a oltáře znesvěcené. Okna i postranní dveře byly zatlučené. Jelikož byl chrám kamenný, posloužil Kurganům jako vězení.

Uvnitř byl suchý vzduch a v šeru poblikávaly lojové svíce. Hlavní loď byla vyklizená a na zemi rozprostřené pokrývky. Páchlo to tam zprachnivělým dřevem a kyselým vínem.

Strážci je přinutili ulehnout na zavšivené pokrývky. Rozdělali ohně v koších. Zanedlouho dolehla k zajatcům vůně jídla a scvrklé žaludky se začaly vzpouzet.

Karl se zachumlal do přikrývek. Ve světle ohně viděl hlavní oltář. Válely se na něm rozházené věci - nejspíš velmi posvátné. Na širokém čedičovém podstavci stála železná truhlice. Byla čtyři stopy dlouhá, ve tvaru dračích pařátů a měla prodloužená držadla, takže se dala nosit na ramenou. Na straně přivrácené k nim bylo jedno oko, které mělo místo víček klubko hadů. Za ním, v truhlici, hořel oheň a problikával škvírami v oku, takže to vypadalo, jako by mrkalo.

Asi hodinu nebo dvě je nechali o samotě. Potom do chrámu vstoupil Hinn. Jeho těžké kročeje duněly na kamenných dlaždicích. Za ním následovalo oněch devět Skarkeetahových nosičů. Nesli s sebou kovadlinu.

Hinn se uklonil truhlici, načež opět vstal, aby si sundal přilbu se zobákem. Tu pak položil k nohám oltáře.

Na jeho hlavu byl úděsný pohled.

Obličej měl malý a masitý, jako novorozenec. Vousy neměl, ale ani se neholil. Jeho hebká kůže nebyla narušena jediným chlupem. Zdeformovanou, protáhlou lebku měl rovněž hladkou a blýskala se mu olejem. Výška jeho zlaté přilby tedy měla vysloveně praktický účel.

Nepochybně mu hlavu od útlého věku ovazovali. Karl kdysi o téhle praktice těch nejprimitivnějších severských kmenů slyšel. Pevným svazováním získávala lebka během růstu protáhlý tvar. Měl bezmála dvakrát delší hlavu než obyčejní lidé, a když se otočil z profilu, bylo vidět, že také dvakrát užší. Bez přilby vypadala jako vejce a jeho kojenecký obličejík na ní jakoby visel.

Obrátil se k nim. V obličeji měl prázdný, takřka slabomyslný výraz.

„Šar vám všem žehnej, poznamenaní," řekl nepřirozeně vysokým hláskem.

Potom tleskl a Kurgani zajatce jednoho po druhém nahnali ke kovadlině. Nosiči je potom vysvobodili z okovů. Několika z nich přitom udělali díru do lýtka a alespoň jednomu zlomili kotník.

To ale byla směšná cena.

Potom jim Kurgani přinesli jídlo.

VII

Jídlo přišlo v řadě oprýskaných měděných kotlů, tak plných, že tyče, nesené dvěma namáhajícími se muži, se pod jejich tíhou prohýbaly. Ryba vařená v sádle a kobylím mléce. Horký hnědý vývar, plný velkých kusů kořenové zeleniny a skopového. Fazole a luštěniny ve skopovém vývaru. A k tomu všemu ještě hromady čerstvého teplého chleba na prknech.

Nosiči jídlo postavili doprostřed chumlu. Všichni zajatci zírali na tu hostinu. Někteří vzlykali, jiní slintali jako psi. Nikdo se neodvážil pohnout.

Hinn se usmál. Byl to ohavný pohled. „Jíst," řekl.

To... to byla ta nejlaskavější věc, jakou kdy Karl viděl někoho ze Severanů udělat.

Zajatci se hltavě sesypali na kotle. Trhali chleba a jedli přímo rukama, nehledíce na opařeniny a puchýře, které jim z té horké břečky vyskakovaly na rukou. Žrali jako smečka vyhladovělých vlků. Někteří toho do sebe nacpali rychle příliš mnoho a upadali do mdlob a křečovitých stavů. Jiní kašlali a zvraceli.

Bylo to to nejlepší jídlo, které měl Karl Reiner Vollen kdy v ústech.

Znovu se objevili nosiči a hodili do mely hltajících zajatců několik měchů. Byly plné silného alkoholického nápoje podobného vínu. Vyprázdnili je všechny, pomáhajíce si navzájem.

Smáli se, obličeje se jim leskly omastkem a ve vousech měli kapky vývaru. Karl našel von Margura a pomohl mu s jídlem.

Zatímco se označení muži zabývali jídlem a pitím, Hinn a nosiči obcházeli koše s ohněm a házeli do nich jakési slupky. Vzduch byl brzy plný suchého ostrého dýmu. Zajatci se ho nadýchali a smáli se čím dál divočeji, až jejich smích připomínal spíš řev a vytí. Dali se do tance, z očí se jim koulely slzy jako hrachy a smáli se jako šílení. Jeden z nich se chechtal, až se zakuckal.

Horký rezavý dým je začínal přemáhat. Hinn a ostatní Kurgani se stáhli. Vrávorající a kašlající zajatci se omámeně motali v kruhu. Někteří se stále ještě se smíchem plazili po podlaze. Jiní se skáceli na pokrývky a s břichy přeplněnými a s hlasitým chrápáním usnuli. Dva muži všechno vyzvrátili a svalili se na pokrývky. Přitáhli si kotle k sobě a důkladně je vyškrábali.

Von Margur se sesypal jako hromádka neštěstí a rozvzlykal se. Karlovi se zatočila hlava a ztěžka se posadil. Oči mu přetékaly slzami, ale přesto se stále ještě hystericky smál. Jeden z označených, šermíř z Carrobergu, se vydrápal na oltář a nasadil si Hinnovu zlatou přilbu. Takhle vyšňořený začal poskakovat kolem a ti, kdo ještě byli při vědomí, se

chechtali, divže nepraskli.

Karl vstal, kýval se ze strany na stranu a chechtal se jako pominutý. V ruce měl dýku, kterou celou dobu ukrýval v šatech.

Vydal se ke dveřím, ale chození mu už moc nešlo.

Cítil se božsky.

„Ne!" zavrčel von Margur a natáhl se po jeho noze.

„Ruce pryč! Ruce pryč, pane!" zachichotal se Karl.

„Ne!" pronesl von Margur a pak vyprskl smíchy nad vážností vlastního hlasu.

„Pane, nechtě mě odejít..." řekl Karl.

„Ne... ne, Karle," chichotal se von Margur. Rukou Karlovi svíral holeň. „Prosím, nechoď. Co bych si bez tebe počal?"

Karl se zarazil. Na to neměl odpověď. Klesl na kolena.

„Pane? Pane? Podržte tuto dýku, abych na ni mohl padnout a uniknout. Prosím vás, pane. Prosím vás."

Von Margur spal a z pootevřených úst mu vytékalo natrávené jídlo.

Karl vstal. Bylo to namáhavé a chvíli mu to trvalo. Stál nejistě a chvěl se. Dýku držel před sebou jako lopatku.

Najednou mu na levém rameni spočinulo cosi velmi těžkého a velmi studeného. Karl otočil hlavu a chvíli mu trvalo, než na předmět zaostřil. Bylo to lesklé. Cosi ocelového.

Bylo to ostří palaše.

Před ním stál Hinn a jeden z jeho ohromných palašů spočíval na Karlově rameni.

Karl zavrávoral. Polilo ho nepříjemné horko.

„Nevím, kdes vzal to dloubátko," řekl Hinn směšné pisklavým hláskem. „Ale máš dvě možnosti: Odevzdej ho a budeš žít. Nech si ho a zemřeš."

Karl ztěžka uvažoval. Nejradši by se na Hinna vrhl. Ale byl si poměrně jist, že jestli se zkusí pohnout, bude z něj mrtvola.

Hinn nechal palaš tam, kde byl, a natáhl druhou ruku.

„Odevzdej to."

Karl zamrkal a najednou se slyšel, jak říká: „Ty máš ale směšný hlas."

„Směšný?"

„Ano, směšný. Jak skřípe."

Rozzuřený Hinn sundal palaš z Karlova ramene a rozmáhl se k ráně.

„Existuje ještě jedna možnost," pronesl tichý hlas.

Vedle Hinna se vynořil Skarkeetah. Usmál se na Karla. „To od tebe bylo chytré, že jsi tu dýku ukryl. Teď ji zase schovej a můžeš si ji nechat."

To se Karlovi líbilo.

„Tak dobře," řekl a strčil si dýku za rozedranou košili.

Potom si sedl a okamžitě usnul.

VIII

Karl se probudil brzy ráno, chvíli poté, co koše vyhasly a v chrámu se opět udělalo chladno. Ve vzduchu už visel jen zápach opiového kouře a jídla. Všichni ostatní ještě spali.

Dýku mu sebrali.

Karl zaklel, ale byl příliš unavený, než aby mu na tom záleželo.

IX

Spali skoro celý další den. K večeru přišli nosiči s dalším jídlem a měchy.

Tentokrát jedli zajatci pomalu. Byli unavení a malátní.

Venku panoval čilý rozruch: viděli záblesky ohňů a slyšeli dunění bubnů.

Do chrámu vkráčel Hinn, v každé ruce jeden palaš. Někdy během noci si vzal zpět svou přilbu. Teď už zase zářila na jeho hlavě. Ptačí zobák. Beraní rohy.

Chvíli se rozhlížel, načež mečem v pravé ruce ukázal na urostlého piknera ze Stirlandu, který měl na tváři tři zelené tečky Blajdova znamení.

„Šar si vybral tebe," řekl.

Pak pozvedl levou ruku s mečem a ukázal na Karla.

„A tebe."

X

Stirlanďan se jmenoval Wernoff. To se Karl dozvěděl, když je strkali ven z chrámu do večerního vzduchu.

„Co po nás, u Sigmara, můžou chtít?" zeptal se ho Wernoff.

„To nevím."

„Snad nás nechtěj obětovat, Vollene!" vyhrkl Wernoff zděšeně.

„Sigmar nás ochrání," ujistil ho Karl.

Jakmile vyšli ze dveří chrámu, ocitli se v davu opilých zpívajících Kurganů. Hinnovi muži kamsi odvlekli Wernoffa a

Karl ho ztratil z očí.

Hinn Karla změtí opilých těl odvedl na tržiště. Dlážděné náměstí bylo prázdné, ale rozléhal se tu hlahol tisíců rozjařených Severanů. V rozích náměstí plápolaly ohně a vrhaly na dláždění žlutavou záři.

Hinn Karla dostrkal k okraji vyjícího davu. Na vzdálené straně zástupu se vynořila postava v černém brnění - zar Blajda. Došel až do samého středu osvětleného náměstí. Chvíli stál na místě, pak vytáhl meč a pozvedl ho nad hlavu. Zamával jím a dav se rozjásal.

Potom proti němu vykročil zar Uldin ve svých černých kožešinách a vlčí masce. Vytáhl svůj vlastní palaš, zamával jím nad hlavou a zástup znovu zajásal.

Zarové stáli proti sobě uprostřed náměstí, Blajda s mečem horizontálně a uhlopříčně před tělem, Uldin držel ten svůj vertikálně.

Teď už Karl začínal chápat. Čeká je jediný zápas, zápas cti, zar proti zarovi. Nedočkavě přihlížel.

Blajda se rozmáchl mohutným mečem. Uldin ránu odrazil. Vylétly jiskry. Dav zavyl.

Pak se oba zarazili. Uklonili se jeden druhému a vrátili se zpátky k davu, každý na svou stranu náměstí.

Karl zamrkal, když mu Hinn vrazil do ruky palaš. Potom mu podal ještě Hanceho Věrný zabiják.

„Možná to budeš potřebovat." ozval se pisklavý hlásek zpoza zlaté přilby.

Karl stále ještě nechápal. Dav vyl tak, že hrozila spadnout obloha. Zastrčil si dýku za opasek a potěžkal ohromný palaš.

Hinn ho z ničeho nic vystrčil na otevřené prostranství. S mečem v ruce se vypotácel na náměstí. Plameny tančily ve tmě. Kurgani se ve chvíli, kdy ho spatřili, dali do řevu.

Z davu na druhém konci náměstí se vynořil Wernoff. Vrávoral, jako by ho někdo strčil zezadu. V rukou svíral kurganský palaš.

Karlovi se sevřel žaludek. Ano, čeká je zápas. Zar Blajda proti zaru Uldinovi. Jenomže to bude zápas pro pobavení a bojovat za ně budou prostředníci. Jejich označení muži.

DUŠAJKA

I

Po třech dnech v pusté stepi dorazili na dohled od Dušajky.

Gerlach měl alespoň za to, že to trvalo tři dny. Zdálo se, že jeho říšská mysl nebyla s to rozměry širé gubernie vůbec pojmout. Země byla plochá a beztvará, kam oko pohlédlo, obloha nezměrná a člověk měl pod její klenbou pocit, že není víc, než špendlík. Neexistoval jiný směr než kupředu.

Kdyby mu ostatní řekli, že už jsou na cestě čtyři nebo pět dní, nepřekvapilo by ho to. Pohyboval se v prázdnotě. A v ní se stával ničím.

Jak čas měřil rytmický krok koně, hodinu za hodinou, dostalo se mu znepokojivého zjevení. Gubernie ho nezmenšila, jednoduše mu ukázala, jaký opravdu je. V prostředí Říše byl váženým mladým mužem, praporečníkem hulánů, ničím menším, a měl svou ctižádost: chtěl Karlu Franzovi vydobýt slávu, vykonat veliké skutky v bitvě, být mužem činu. Proto ho ohně Žedevky zanechaly tak prázdným. Tak ohromný byl pocit selhání. Proč neodvrátil vojska jednorukých Severanů?

Venku ve stepi se viděl takový, jaký byl proti osudu. Jako mrňavou věcičku, jako stéblo trávy.

Byl jen nepatrným človíčkem a tady se mu odhalila nesmírnost vesmíru... tedy alespoň její výsek. Při pomyšlení na celek se mu mohla závratí zatočit hlava.

Nedokáže nic. Žádný člověk nedokáže nic. Ze severu se valí prapůvodní síly v podobě živých těl. Nezmůže proti nim víc, než kdyby se zvednutou paží pokusil zastavit ohromné mraky plující nad gubernií.

Už chápal fatalismus Belednije a mnohých z jeho mužů. To nepatrné přezíravé zamračení, to zvláštní jemné pootočení zápěstí, jako by vysypával hrst obilí, znamenaly: „Na tom pramálo sejde." Jak příznačně nedbalé, jak kislevské. Vyrostli v prázdnotě a ta v nich vypěstovala filozofii přezíravosti.

Na tom pramálo sejde. Protože na ničem nesešlo. Protože nic nebylo dostatečně veliké, aby na tom záleželo dlouhodobě, jen ubíhající staletí a pustá step. Všechno ostatní byl pouhý prach, vylétávající z nakloněné ruky do větru vanoucího gubernií.

Stanice Dušajka. Městečko Dušajka. Obchodní středisko na cestě odnikud do prázdnoty.

Dlouhá budova z trámoví obklopená dřevěnicemi namačkanými uvnitř dřevěné ohrady. Dřevo bylo tak staré, že vybělelo a zářilo jako padlý sníh.

Městečko se z nekonečné trávy pod oblohou stěží namodralé barvy vynořilo úplně nečekaně. Gerlacha to dočista zaskočilo. Samá tráva, a najednou město. Hřeben na severovýchodě se zdál být vzdálenější, než když vyrazili.

Zbytek roty o Dušajce zřejmě nějak věděl, ještě než se objevila. Zpomalili a začali si povídat.

Městečko vypadalo mrtvě, jen kolem ohrady se popásalo několik koz a poníků. Asi míli od města se seřadili do řady a trubač, Jevnij, na Belednijův pokyn zatroubil.

Zvuk se nesl do otevřené stepi a pohltila ho dálka. Čekali, koně stříhali ušima a mrskali ohony.

Potom přišla z hradeb odpověď, silná a jasná. Gerlach viděl, jak se otevírají brány.

„Ajhá!" zvolal Belednij a rota vyrazila k městečku.

II

Gerlach si uvědomil, že život ve stepi je jako život na ostrově. Tráva byla mořem a roztroušené stanice malými ostrůvky.

Uvítali je tu docela jinak než jeho hulány v Čojce. Měšťané - těch málo, co tu byli vybíhali na udusané dvorky a prázdnými hrnci a pánvemi rachotili na uvítanou. Volali na ně pozdravy, a když sesedli z koní, přišli si s nimi jeden po druhém potřást rukou. S Gerlachem si potřáslo rukou nejméně tucet lidí, které v životě neviděl. Zdravili ho s veselou nenuceností, jako by byl jejich bratr či bratranec vracející se po krátké nepřítomnosti.

Zdálo se, že rota se s místními zná, ale bylo těžké to říct s určitostí. Možná se k sobě takhle chovali jen proto, že byli všichni Kislevané. To možná stačilo.

Z podlouhlého stavení vyšel ataman. Byl to vousáč s větrem ošlehanou tváří. Na hlavě měl starou přilbu s hrotem a kožešinovým okrajem a dlouhou čerkezskou halenu ověšenou řády a přes rameno přehozené rouno. Za ním šel jesaul, jeho zástupce s krátkou holí v ruce. Říkalo se jí bulava a byla symbolem atamanovy moci.

Ataman bulavu od zástupce převzal a podal ji Belednijovi. Rotmistr mu ve stejnou chvíli předal korouhev roty. Každý z nich se čelem dotkl symbolu, který dostal, a vážným hlasem pronesl jakousi rituální přísahu. Potom se korouhev a bulava opět vrátily do rukou zástupců. Belednij s atamanem rozpřáhli paže a se smíchem se objali. Potom se Belednij s Maximem a Borodinem vydali za atamanem a jeho jesaulem do zalu.

Ostatní členové roty si posedali na dvorku nebo se věnovali koním. Ženy kmene přinesly mísy marinovaných ryb a kysané smetany, džbánky vápenaté vody, hrnky s kumysem a košíky s obilnými koláčky.

Gerlach si trochu vzal od drobné ženy v šátku. Cestou toho moc nesnědli: v jezdeckých brašnách vezli jen plátky soleného sušeného masa a suchary. Gerlach se snažil dát najevo svou vděčnost. Váňa s Vitalijem se k němu s mlaskáním a pochechtáváním přidali, aby mu ukázali, jak v kislevštině poděkovat. Bylo třeba dodržet jakýsi rituál, jenomže oni dva ho nebyli s to pořádně vysvětlit. Jako obvykle oba dva tvrdili, že ten druhý špatně používá reikspiel.

Nejprve bylo třeba přijmout vodu. Loknout si, vypláchnout si ústa od prachu z cesty, odplivnout a znovu se napít. Potom skrovnou špetku ryby, kterou si člověk musel vychutnat. Pak kousek koláčku. Ten bylo třeba rozlomit a kus vrátit dárci. Gerlach si domyslel, co to znamená. Obyvatelé stanice nesobecky nabízejí hostům své skrovné zásoby a hosté zároveň rituálem stvrzují, že jsou ochotni se o ně podělit. Teprve potom přišel čas na slova díků a na kumys.

Ve stanici zřejmě nebyli usazení žádní válečníci. Kromě několika kulatých štítů z tvrdého dřeva visících zevnitř na palisádě a krátkých zvratných luků, které u sebe měla většina mužů, tu nikde nebyly vidět žádné zbraně.

Posilněn jídlem Gerlach následoval příkladu ostatních jezdců a začal se věnovat svému koni a zbroji. Sundal Saksenovi postroj a vytřel ho slámou. Potom ho dovedl ke korytu, které místní kluci plnili vodou z pumpy. Ženy rozhazovaly náruče sena.

Kolem jeho koně se shlukli menší chlapci. Gerlach si uvědomil, jak podivně se jeho zvíře vyjímá mezi chlupatými a zavalitými kislevskými kobylami. Saksen byl ze všech koní tady zdaleka nejvyšší, měl delší krk a mnohem výraznější tělesnou konstrukci. Vznešená šedá srst a krátce zastřižený ocas z něho mezi ostatními dělaly cizince.

„Bjelyj!" říkali hoši, zjevně ohromení. „Bjelyj!"

Potom se začali zajímat i o majitele toho podivného zvířete. Zdálo se, že Gerlachova barva a světlé vlasy je nevyvádějí z míry o nic méně. Obezřetně ho sledovali, když se vydal zpátky k postroji a začal z něj vyndávat výstroj a brnění.

Byť bylo místy promáčklé a otlučené, stále ještě dobře sloužilo svému účelu. Neměl je na sobě od té noci, kdy tábořili na svahu travnatého kopce. Šaty na tom byly o mnoho hůř, zablácené a rozedrané. Skoro už zapomněl, že bešmet, který má na sobě, patří Váňovi.

Šavli měl zubatou a nemohl si vzpomenout, kde ztratil kopí. Jen dýka byla jako nová. Zbývala mu také ještě jedna pistole, ale prachu jen málo.

Probral jezdecké brašny a zjistil, že tam toho moc nemá.

Většinu věcí mívali v nákladních vozech. Kromě polní láhve a pokrývky tam byl jen želvovinový hřebínek, skládací břitva, krabička na troud, brousek, sídlo na boty, lahvička leštícího oleje, hadr, svíčka a nádobka s trochou včelího vosku. Navíc tam měl ještě hřeblo. Gerlach si ho zamračeně prohlédl. Pokud šlo o hřebelcování Saksena, býval vždycky tak svědomitý. Teď ho ale jen narychlo vytřel slámou po způsobu kislevských jezdců a na hřeblo si ani nevzpomněl.

Na dně brašny se válelo pár úlomků zohýbaného stříbra a laku.

Víc toho ze znaku, který mu večer před odjezdem daroval otec, nezbylo. Na řetízku kolem krku nosil jeho menší obdobu ze zlata, kterou dostal od matky k desátým narozeninám.

Otcův dar byl příliš velký a hodil se jen ke slavnostním příležitostem. Vozil ho s sebou jako památku. Po krátké prohlídce objevil v boku kožené brašny díru velikosti prsteníčku. Díru od kulky. Nevšiml si, že by některý z nepřátel používal střelnou zbraň, ačkoliv možné bylo všechno. Tohle ale vypadalo spíš na zbloudilou kulku z vlastních řad při masakru u Žedevky. Posvátný symbol ji zastavil a při tom se roztříštil na kousky. Všechno ostatní v brašně zůstalo nedotčené. Nebýt jeho, přišel by v poli o Saksena.

Zvláštní věc. Zaplavila ho nezvyklá vděčnost a pokora.

III

Gerlach se pustil do práce. Bylo třeba naolejovat brnění a nabrousit meč. Chlapci se kolem něj shlukli a se zájmem přihlíželi. Zajímaly je všelijaké nezvyklé podrobnosti - tvar Gerlachovy šavle, styl jeho brnění - a probírali je s takřka odborným zaujetím.

Když začal čistit kolečkový zámek, užasle zmlkli.

Konečně se jeden z nich odvážil na něj promluvit. Gerlach zvedl hlavu. Chlapec, sotva osmiletý, s divokýma tmavýma očima a černou kšticí, otázku zopakoval. Nikdo z nich neuměl ani slovo z reikspiel a Gerlach uměl sotva tucet slov kislevsky.

„Nerozumím ti, chlapče," řekl nakonec. Chlapec se zamračil. „Já..." ukázal Gerlach na sebe, „ti nerozumím." A ukázal na chlapce.

„Dojko," řekl chlapec.

„Doukou?"

„Dojko," opakoval chlapec a poklepal si na hruď.

„Ty jsi Dojko? Jmenuješ se Dojko?" zeptal se Gerlach a snažil se to vyslovit lépe. To chlapce i jeho kamarády zjevně potěšilo.

„Heileman," řekl Gerlach a ukázal na sebe. Byly doby, a ne tak dávné, kdy by pro praporečníka Heilemana bylo pod jeho úroveň tlachat s dětmi sedláků. Ale jakési napětí v něm povolilo jako pružina a nedovedl si teď představit nic příjemnějšího než lelkovat pod širou modrou oblohou.

Chlapec se chvíli lopotně pokoušel vyslovit jeho jméno, ale bylo to nad jeho možnosti. Děti naléhaly na Gerlacha, aby je zopakoval, takže by to mohly zkoušet znovu.

Udělal to. Zase jim to nešlo a smáli se tomu tak, že se i Gerlach musel usmát. Zkusil něco jiného.

„Vebla," řekl a poklepal si na hruď.

Smáli se, až se skoro nemohli hýbat. Opakovali to slovo pořád dokola a pak se rozběhli přes dvůr a vykřikovali je na celé kolo.

Gerlach potřásl hlavou a vrátil se ke své práci. Pistoli už měl vyčištěnou, meč nabroušený. Vrátil se k brnění a snažil se vyklepat hlubokou promáčklinu na pravém loketním plátu. Byla od meče, který mu vyrazil z ruky prapor s drakem.

Pružina napětí v něm se na okamžik znovu natáhla, když si vzpomněl na pyšný hněv, který ho v bitvě poháněl. Byl znovu tím domýšlivým Gerlachem, který jel do války s přesvědčením, že nepřítele požene až na samý kraj světa. Do krku mu stoupla krev.

Urputně do plátu bušil jílcem dýky, jak to vídal u Kislevanů, ale nebyl žádný zbrojíř. Takové opravy měli na starosti kováři, kteří jezdili se zásobovacími vozy.

Vlastně mívali.

„Ukaž, udělám to."

Gerlach vzhlédl. Stál za ním Borodin, pán koní. Vrátil se z atamanovy síně a teď obcházel dvůr s kovářským kladivem, kleštěmi a malou kovadlinkou a opravoval drobné závady na brnění a postrojích.

Borodin natáhl ruku. „Prosím, můžu ten zub vykovat, aby tě už nedřel do paže."

Gerlach mu podal chránič a Borodin ho položil na kovadlinku a jemnými, zkušenými údery se pustil do práce.

„Zdá se, že nás tu rádi vidí."

„Tak to chodí." odpověděl Borodin.

„Co bude teď?"

„Jak to myslíš?" vzhlédl Borodin.

„Táhneme se sem tři dny. Co budeme dělat teď?"

„Odpočineme si, napojíme koně. A večer se k atamanovi přidáme v kruge."

„Co je to ‚krůg'?"

„Doslova? Kruh. Jakýkoliv uzavřený kruh. Kruh válečníků kolem ohně. Kruh vesničanů, jako jsou tihle, shromážděných k hostině. Takže se tím myslí skupina válečníků stejně jako vesnice jako taková. Dneska Dušajskij krug - tihle lidé - vyzve Ječičskij krug - to jsme my - aby s nimi vytvořili společný krug."

„Moc složitý. Myslím ten váš jazyk. Jedno slovo znamená padesát věcí."

„Znamená jen jednu věc. Kruh. Je to prosté. Takový je svět. Každá cesta končí tam, kde začala, protože svět je kulatý, a když pojedeš pořád dál, vrátíš se do vlastních stop. Každý silný národ je kruhem. Každá rota je kruhem. Kruh nás drží uvnitř a pohromadě. Skutečné kruhy jsou pevné."

Borodin zvedl chránič a ukázal ho Gerlachovi. Promáčklina byla pryč a obvod teď tvořil dokonalý kruh.

Gerlach se usmál a vzal si ho: „Jako brnění? Názorný příklad pro tvůj výklad."

Borodin se zamračil a chvíli o tom přemýšlel: „Aha, chápu. Tak jsem to nemyslel."

Gerlach pokrčil rameny. Byl si vcelku jistý, že ano. Borodin měl v sobě cosi z učitele, možná dokonce i z kněze. Dokázal naznačovat prosté věci, aniž na ně přímo ukazoval.

Gerlach si navlékl chránič a zakroutil sevřenou pěstí. „Skvělá práce. Děkuji ti."

„Za málo," odvětil Borodin jako pravý Kislevan.

„Kde ses naučil náš jazyk, pane koní Borodine?" zeptal se Gerlach.

„Ve tvé zemi," odpověděl Borodin, jako by to byla divná otázka.

„Ty jsi byl v Říši?"

Borodin přikývl: „Před lety, když jsem byl mladý a lačný dálek. Předtím, než mě Ječič zavolal domů, do stepi."

„Ječič? To je tvoje rodná vesnice?"

„Ano. Odtamtud pocházejí všichni muži z roty. Leží v pahorkatině v otevřené stepi severovýchodně odsud."

„Není snad tohle otevřená step?"

Borodin se zakuckal: „Jistěže ne."

„Takže jedu s rotou Ječičského krugu?"

„Ano," usmál se Borodin.

„Protože rota - stejně jako krug - nemá jenom jeden význam? Neznamená jenom prapor a chlapy, kteří jedou za ním? A

o těch se dá taky říct, že jsou krug?"
„Přesně tak, říkal jsem ti, že je to jednoduché."

IV

Když se setmělo, což byl v rozlehlé stepi vleklý a váhavý proces, shromáždili se v dlouhé osvětlené síni, kde už něco přes hodinu hořely ohně a vytápěly ji. Připravovala se úplná hostina a ven se linuly těžké syté vůně.
Muži si oblékli zbroj, včetně přileb, irbisích kožešin a erbů, aby v krugu vypadali důstojně. Nějakou dobu seděli venku na dvoře ve slábnoucím světle a leštili zlato a stříbro zbroje, navzájem si pomáhali rovnat erby a upravovat koňské postroje.
Gerlach musel uznat, že vypadají skvěle. Ve skrovné stanici se jim nic nemohlo rovnat.
Sám se svědomitě navlékl do vlastní zbroje a narazil si přilbu s chocholem. Když ho takhle vystrojeného viděli ostatní, hlasitě mu zatleskali.
Předtím, než sami zahodili rozedrané cestovní šaty a oblékli si blýskavé brnění, vykonali členové roty jakýsi zvláštní rituál. Z nejdelších kopí sundali hroty, nabrousili je a pak se oholili. Hlavy, tváře, brady, všechno, s úzkostlivou pečlivostí - vyjma uzlů na temeni a zplihlých knírů. Belednij je všechny prohlédl, jestli jsou oholení dokonale. Potom si uvázali uzly na holých lebkách, přes ně si natáhli kožené čapky a teprve potom si nasadili přilby.
Belednij se o holení zmiňoval už dřív, jako by to bylo něco zvlášť významného. Zřejmě to byla jediná věc, kterou tihle věčně nemytí muži dělali pro svůj vzhled.
Na závěr opět připevnili hroty na kopí a společně s meči je nechali u dveří síně.
Gerlach, který měl plnovous podle říšské módy, si ho jen nožem seřezal do špičky a při tom toužil po míse horké vody. Hulánskou šavli a ostatní zbraně nechal také ležet u dveří.
V síni bylo šero, spousta kouře a plno lidí. Byla tu celá vesnice, včetně dětí. Podlaha byla pokrytá polštáři a pokrývkami a hosté, kteří se museli sehnout, aby hrotem přilby nebrousili stropní trámoví, se usadili za potlesku vesničanů. Jeden z Dušajčanů bouchal na bubínek a další zvesela vyhrával na housle ve tvaru koňské hlavy.
Hudba i potlesk postupně odumřely, aby mohl ataman v královských kožešinách pronést několik slov na uvítanou. Belednij toporně povstal a odříkal formální odpověď. Všichni zatleskali.
Potom se zvedly mladší ženy a obešly zal s kruhovými tácy, na nichž ležely masivní sklenice na nohách obrácené dnem vzhůru a misky se solí. Gerlach byl překvapený, že v tomhle zapadákově mají tak vznešené nádobí. Ataman chtěl zjevně hosty uctít tím nejlepším, co měl.
Kopiníci si vzali každý jednu sklenici a totéž udělal i ataman. Když ji nabídli Gerlachovi, vzal ji do ruky a prohlížel si ji. Byla stará a těžká a měla zvonovitý tvar. Noha neměla žádný základ, takže se nedala postavit. Byla určená jen pro přípitky.
„Tvoje ruka dvě!" sykl na něho Váňa.
Gerlach držel sklenici v pravé ruce a teď viděl, že všichni kopiníci ji mají v levé. Honem chybu napravil.
„Teď... sol!" dodal Váňa. Kopiníci si každý vzal špetku soli.
Jesaul obešel kruh hostů a všem nalil čirou tekutinu z vysoké láhve. Váňa tvrdil, že nápoj se jmenuje kvas.
S plnou sklenicí a špetkou soli v pravé ruce Gerlach vyčkával a sledoval ostatní, aby věděl co dál.
Ataman pronesl přípitek. Byl hlučný a nespoutaný. Potom pozvedl sklenici s kvasem.
Kopiníci - a Gerlach pozvedli ty svoje: „Za zdarovje!"
Teď alespoň konečně věděl, co říkají.
Kopiníci olízli z pravé ruky sůl a obrátili nápoj do sebe. Celou sklenici najedno polknutí.
Gerlach, který nechtěl urazit, udělal totéž.
Někdo mu sklenici naplnil roztaveným olovem. Hrdlo ho pálilo, jako by si je prolil hořící smolou. Nebyl si jistý, jestli si nápoj krkem nepropálil vlastní cestu až do jícnu. Kašlal a prskal a z očí mu tryskaly slzy.
V místnosti zavládlo veselí.
Gerlach se mírně zakymácel. Do údů se mu vlila horkost a v hlavě mu nepříjemně pulzovala krev. Zalapal po dechu a přál si, aby nebylo tak zpropadeně těžké udržet se na nohou.
Jesaul se vrátil, aby jim dolil, a dívky je znovu obešly se solí.
„Já už ne," řekl Gerlach jesaulovi, když se mu snažil dolít.
Jesaul ztuhl hrůzou.
„Što?"
„Vebla!" zašeptal Váňa naléhavým hlasem. „Rotamastěr neodpověděl!"
Gerlach si povzdechl a dovolil jesaulovi, aby mu dolil. Nabral si další špetku soli.
Nyní všichni pozvedli sklenice a Belednij pronesl druhý přípitek. Znovu všichni zařvali: „Za zdarovje!" a následovaly další okamžiky utrpení.
Gerlach, celý rudý, se snažil najít způsob, jak se nesvalit na zem. To byl tvrdý oříšek.
Váňa do něho dloubl loktem. „Teď řada na jesaul," ušklíbl se.

V

Když po mnoha dalších přípitcích protokol konečně dovoloval, aby usedli, smál se Gerlach na celé kolo a na nohou by se beztak už dlouho neudržel. Znovu se rozezněla hudba a kopiníci si sundali šišáky, rukavice a svoje pernaté ozdoby. Začaly kolovat mísy s jídlem. Žitný chléb, další marinované ryby s kysanou smetanou, dušené luštěniny s

nasoleným masem, plátky klobásy a ječmen s kozím masem zabaleným do zelných listů. Na rožni nad ohněm se opékalo jehně, ze kterého postupně odkrajovali. Nakonec tam byl ještě kumys a - díkybohu - voda.

Gerlach se cpal důkladně, protože ho břicho pořád ještě pálilo jako čert. Když oheň v jeho útrobách ustoupil, rozhlédl se kolem sebe. Zal sloužil jako shromaždiště a zároveň jako kostel. Ve výklenku na protější straně místnosti stála zdobená stříbrná truhla. Na některých trámech se sušilo nasolené maso nebo byliny. Na dřevěných stěnách byly začouzené obrysy starých maleb. Stylizovaní muži na mrňavých koních.

„Tady kdysi byli kopiníci?" zeptal se Gerlach Vitalije.

„Teď už nejsou tady, Vebla."

„Co se s nimi stalo?"

Vitalij pokrčil rameny. „Oni v polku," řekl.

Gerlach se vyptával dál. Jako obvykle trvalo dlouho, než mu Vitalijovy odpovědi začaly dávat jakýs takýs smysl. Alespoň tentokrát věci ještě nekomplikoval Váňa, protože se vybavoval s trubačem Jevnijem.

Pokud tomu Gerlach dobře rozuměl, každá stanice ve stepi věnovala veliké úsilí, aby vycvičila a udržela vlastní rotu kopiníků. Velikost roty byla odvislá od velikosti vesnice a počtu mužů. Gerlach podotkl, že Ječič tedy zřejmě musí být poměrně velká vesnice, když si může dovolit rotu, jako je ta Belednijova. Vitalij přikývl. Ječič byl opravdu solidní a pěkná vesnice a Vitalijovi se při vzpomínce na domov zamlžil zrak. Dušajka měla rotu sotva poloviční.

Na rotu šel i veškerý majetek vesnice. Kislevané chtěli, aby jejich válečníci vypadali ze všech nejlépe. Každý úlomek zlata nebo jiného vzácného kovu šel na brnění a každá jen trochu postradatelná mince na nákup těch nejlepších šatů, kitajského hedvábí, saténu a plátna. Stanice byly ochotné se kvůli vojákům obejít bez lecčeho, protože vyslat otrhanou rotu znamenalo ostudu pro atamana i pro krug.

Gerlach teď chápal, proč kopiníci nosí svá nádherná plátová brnění jen do bitvy - pro běžné užívání byla příliš draho cenná.

V dobách klidu bylo hlavním úkolem staniční roty chránit vesnici. To občas znamenalo spojit se s rotami sousedních stanic, aby se společně vypořádaly s kazáky či jinou potíží. Ale když zuřila veliká válka, jako teď, spojovaly se roty do pluků - velikých vojenských jednotek s tak komplikovanou hierarchií, že ji Gerlach z Vitalijova nadšeného brebentění tak docela nepochopil.

To všechno svědčilo o tom, že kmeny, žijící v gubernii, mají nečekaně rozvinutou a komplikovanou kulturu. To, co jeho jižanskýma očima vypadalo jako pustý kraj s řídce roztroušenými vískami, byla ve skutečnosti složitá síť obchodu a spolupráce. Znovu musel sám sobě vyčinit, že Kislevany předem mylně považoval jen za zaostalé bratrance. Připomněl si, že Kislev funguje úplně jinak než jeho milovaná Říše. Kislev nebyl soubor izolovaných obcí, i když to tak mohlo snadno vypadat. Koneckonců, dnes večer hořely ohně a jedly se ryby. Jak daleko byl nejbližší les? A jezero?

Vitalij řekl, že dušajská rota jela pět týdnů, aby se připojila k pluku u Lynsku a byla připravená postavit se po bok armádám Říše. Belednijova rota opustila Ječič o deset týdnů dříve, uprostřed zimy, s tímtéž záměrem. Dušajští kopiníci se doposud domů nevrátili.

Gerlach si lokl kumysu a připil na jejich šťastný návrat. Měl ale nepříjemný pocit, že ví, proč se doposud nevrátili.

Vitalij nasadil svůj výraz v duchu ‚na tom nesejde' a řekl: „Tak to chodí, pro jízdu mrtvých."

„Jízda mrtvých? Tak přece pán koní říkal nám."

„Da! Všechny roty kopiníků jízdy mrtvých." Gerlach by rád věděl, co to znamená, ale to mu Vitalij vysvětlit nemohl.

VI

Noc byla křišťálově čirá a na obloze bylo víc hvězd, než by Gerlach dokázal spočítat. Byly velké a divoké, jakoby více volné prostorem, který skýtala obloha nad gubernií. Doma byly hvězdy jen jemné kapičky v temnotě.

Gerlach se vyloudal ven na dvůr, kde odpočívali koně. Zhluboka vdechoval sladký a chladivý stepní vzduch. Zal za jeho zády byl opojený horkým životem, hudbou a zpěvem.

Zády se opřel o trám a vzdychl. Přejedl se a přinutili ho vypít mnohem víc, než bylo zdrávo.

Během večera náhodou zjistil, že kumys je ze zkysaného kobylího mléka. To ho ale od dalšího pití neodradilo.

Divil se sám sobě. Už nebyl ten úzkoprsý praporečník, který vyjel z vatzelských kasáren se znechuceným šklebem.

Dřevěné brány byly stále ještě otevřené jako symbol důvěry v pustou step. Gerlach uviděl pod branou stín. Vydal se k němu.

Byl to Belednij. V masité pěsti svíral měch s kumysem.

„Vebla," řekl, když Gerlacha uviděl. „Už nechceš udeřit rotamastěr Belednij, že? Teď špatný čas."

„Ne, ne," uklidňoval ho Gerlach. „Vlastně mě to spíš mrzí. To s tím ‚zbabělcem'. Omlouvám se."

„No, to moc dobře. Rotamastěr Belednij velice šťastný. Pij se mnou, Vebla."

Gerlach přijal nabízený měch a přihnul si.

„Ty jsi správný muž, Vebla. Silný... zápasník. Ja viděl jsem jak ty jet zpátky pro prapor. Ty bojoval s hodně Norskije. Hodně hodně Norskije."

„Byl to můj prapor, rotmistře."

„Da. Ja udělal by stejně. Pro rota. Viděl jsem, jak to děláš, a..." Belednij se odmlčel. Nevěděl, jak to říct. „Chtěl. Nět! Já myslet, že já to udělat. To jedno. To proto rotamastěr Belednij dal příkaz."

„Tys dal rotě rozkaz, aby mě zachránila?"

Belednij zavrtěl hlavou.

„Nět, ne zachránit. Slovo je... ‚pomoc'. Viděl jsem duch Vebla. Odvážný. Sám. Chtěl jsem, aby muži udělali stejné, kdyby rotamastěr Belednij jel jako to."

Takže Belednij vedl kopiníky do boje, protože na něho Gerlach udělal dojem. Přišel mu na pomoc, protože doufal, že když se ocitne v podobné situaci, přijdou ostatní na pomoc jemu.

„Bylo to na nic," řekl Gerlach.

„Što?"

„O prapor jsem přišel. O svůj prapor."

„Ale ty zachránil můj. Zvedl ze země, kde Michail Rousa padl. Ty udělal pro nás velká čest."

„Možná. Těší mě. že... to něco znamenalo."

Potom hezkou chvíli mlčeli. Belednij mezitím několikrát podal Gerlachovi měch.

„Mohl bych tě požádat o laskavost, rotmistře?" řekl Gerlach nakonec.

„Žádej. Jsem tvůj dlužník."

„Nech mě nést váš prapor. Jsem praporečník. Je to moje práce. Svůj jsem ztratil, ale zachránil jsem váš a vy jste zas ztratili Michaila. Jestli mám jet s vámi, nech mě dělat to, co umím."

„To není správné," řekl Belednij. Gerlach si povzdechl. „Věci mají porzadí," pokračoval Belednij. „Nést prapor velká čest. Muž musí být veterán, aby to mohl. Rotamastěr Belednij nechce urazit muže z rota jako Maxim, Mitrij a Sorka... taky Ivan. Všichni čekat v rzada nosit prapor."

„Chápu."

„Ale to speciální przipad. Teď je správná věc, aby Vebla nosil prapor. Muži z rota budou pochopit. Nebo je rotamastěr Belednij praštit do golovy."

„Díky, rotmistře. Je to pro mě velká čest a jako..." chystal se říct: ‚hulán císaře Karla Franze.'

Místo toho řekl: „...a jako voják nezklamu."

„Rotamastěr Belednij to ví, Vebla. Rotamastěr Belednij není hlupák."

„Samozřejmé."

„Ani zbabělec."

„To rozhodně ne."

Gerlach vzal měch a vycucl z něj zbytek sedliny. „Kam pojedeme zítra?"

„Nikam."

„A pozítří."

„Taky nikam."

„A potom?"

„Jestli dušajská rota nevrátí za dva dny, pojedeme na sever a západ na stanici Leblja, kde polk má rozkaz ustoupit, jestli nepřítel hodně silný."

Oba měsíce už zářily vysoko na obloze a vrhaly stíny jich dvou pod bránu v palisádě.

„Můžu se zeptat ještě na něco, rotmistře?"

„Da. Na co?"

„No..." Gerlach se usmál: „Co znamená ‚vebla'?"

„Aha! Zeptej Borodin. Pán koňů Borodin, pán kovu, on má správné slova. Teď pojď, Vebla, zpátky do zal. Vypijeme przipitek, že ty stal nosičem roty."

Gerlach si povzdechl a následoval zavalitý stín zpátky do zalu.

VII

Úsvit se rozléval po východním obzoru jako smetana ve tmavé vodě. Světlo vystoupalo nad okraj světa a vysráželo se v prázdnotě.

„To s tím tvým koněm je mi líto," řekl Borodin Gerlachovi brzy poté, co se probudil. „Děti se trochu nechaly unést."

Gerlach se vypotácel do ranního světla a prohlédl si Saksena. Zdál se být čilý jako rybička. Nad břišní čárou byl celý bílý a pod ní krvavě rudý. Mezi oběma plochami byla výrazná hranice. Červená Saksenovi vystupovala i nahoru po krku.

„Tvůj kůň je pro ně něco jako přízrak. Něco takového jakživo neviděli," vysvětloval Borodin. „Měl by sis toho považovat. Takhle obarvené koně mají jen skutečně význační Kislevané."

„Říkaly mu Bjelyj. Ty děti," řekl Gerlach.

„Bjelyj. Bílý. Bez barvy. Vím, že je Saksen šedý, ale jim se zdá být světlý, takže bílý. Tedy, teď rozhodně bílý je."

„Ne tak docela."

„Bílý nahoře, krvavý dole. Kůň hrdiny. Jako za starých časů. V Ursunových spisech se praví, že smrt jezdí na bledém oři, který kolem sebe šíří zkázu."

Gerlach se usmál. Hlavu měl po včerejším popíjení jako střep. „To se mi líbí. To je přesně ono."

„To je dobře," řekl Borodin, načež odkráčel zpátky do síně.

„Borodine!" zavolal Gerlach a rozběhl se za ním.

„Co?"

„Měl bych otázku."

Borodin se zastavil. „Ptej se."

„Proč se mužům roty říká ‚jízda mrtvých'?"

Borodin pokrčil rameny: „Jakmile muž opustí rodnou vesnici a vydá se do války, je v podstatě mrtvý. Jednoho dne stejně zemře, takže je lepší nad ním pokaždé truchlit, jako by už mrtvý byl. Čekal jsem ale jinou otázku."

„Jakou?"

„Čekal jsem, že se zeptáš, co znamená vebla."
„No? Tak co to znamená?" houkl za ním Gerlach.
„Jednou na to přijdeš, Vebla."

VIII

Třetího dne jejich pobytu ve vesnici jim ataman s jesaulem požehnali. Všichni se namačkali do síně a ataman došel k vysvěcenému výklenku a vyndal stříbrnou truhlu.
Byl to skutečný skvost: stříbrem vykládaná truhla s dvířky na pantech. Na fíkovém dřevě byl vymalován Ursunův obličej. Byl to kus nebes obalený stříbrem.
Když ji před nimi otevřeli, všichni sklonili hlavu.

IX

Třetího rána se Belednijova rota vydala na západ. Gerlach zvedl prapor s orlími křídly vysoko nad hlavu a pak se rozjel na svém pomalovaném koni s větrem o závod.

AZYTZEEN

I

Wernoff měl hbité nohy, ale celý život byl piknerem, takže mu to s mečem příliš nešlo. Karl byl naopak zručný šermíř: patřilo to k hulánskému výcviku. Palaš, který mu půjčil Hinn, byl větší, rovnější a delší, než na jaké byl Karl zvyklý, a bylo třeba ho ovládat oběma rukama, ale zato byl velice ostrý.
Jenomže on nechtěl, aby byl ostrý. Nechtěl se bít se spolubojovníkem z Reiklandu.
Očekával, že Stirlanďan se bude držet zpátky a bít se jen na oko. Jenomže Wernoff se na něj vrhl se vší silou a mával těžkým kurganským mečem ze strany na stranu. Wernoff byl zvyklý zacházet s dlouhým kopím. Meč byl ve srovnání s ním krátký a lehký, i když si s ním tak docela nevěděl rady.
Karl kroužil s mečem vzpřímeným a ve srovnání se soupeřovými váhavými improvizovanými kroky se pohyboval daleko jistěji.
Kolem plameny ozářeného čtverce hulákaly a dupaly zástupy Severanů.
Se široký mečem je třeba umět zacházet. Je to těžká neohrabaná zbraň, ale jednu věc umí velice dobře: sekat. Postrádá veškerou obratnost rapíru nebo šavle, což byl důvod, proč se boji s ní už nevyučovalo na říšských školách. Byla to, podle současného mínění, zbraň zastaralá, dobrá leda tak pro divochy a barbary. Neumožňovala svižné pohyby ani odrážet výpady. Riposty, falešné útoky, parírování či výpady s ní nepřicházely v úvahu. Nic než tři základní manévry: blokovat, seknout a udržet se na nohou.
Palaš byl tak obrovský, že když už se člověk odhodlal k ráně, musel ji dotáhnout až do samého konce. Trup těla šel automaticky za rozmachem. Při blokování se člověk musel zarýt patami do země, aby ránu ustál. Souboj s palašem nebyl žádný čajový dýchánek. Elegantní poskoky ani rychlá práce nohou se při něm neuplatnily. Byla to namáhavá a lopotná dřina.
Karl byl unavený během několika vteřin. Palaš byl těžký jako kus olova. Zastavoval Wernoffovy údery a nakonec jeden odrazil tak, že špička Stirlanďanova meče křísla o dláždění.
„Nejsi nějak moc hrrr?" sykl na něho.
„Řekli, že budu volný," odsekl Wernoff.
„Cože?"
„Řekli, že když tě zabiju, nechají mě jít!"
Karl uhnul před dalším úderem.
„A ty tomu věříš?"
„Nic lepšího mě nenapadá, huláne!"
Wernoff se ho skutečně pokoušel zabít. To pomyšlení Karlem otřáslo víc než sebetěžší úder palaše.
„Nepustí tě!" zavrčel. „Ty jim vážně věříš? Věříš tomu, co ti řekli?"
„Něčemu věřit musím!" zasípal Wernoff a dalším úderem odsekl Karlovi kousek masa z pravého ramene.
Karl zařval a cítil, jak mu po paži stéká horká krev. Dav začal šílet, skandoval a ječel.
Ucouvl, protože Wernoff ucítil první krev a začal se na něj tlačit.
Nech ho, ať tě zabije, našeptávalo mu cosi uvnitř. Jen ho nech. Sám to přece chceš a Sigmar ví, že je to nejlepší náhražka úniku, jaké se ti dostane. Jen ho nech, ať tě zabije.
Karl zavrávoral a meč přitom táhl po dlažebních kostkách. Wernoffův meč svištěl vzduchem ve snaze ho najít.
Ale Karl to nemohl vzdát. Nechtělo se mu umírat. A už vůbec ne takhle - na návsi vyvražděné vesnice nájezdníkům pro zábavu. A vlastně vůbec nijak.
Chtělo se mu žít. Na jeho životě záleželo.
Dávalo to smysl. Proč by se jinak nezabil tehdy v ohradě? Kdyby se opravdu chtěl vzdát života, měl tehdy zpropadeně dobrý důvod. A těmhle ryčícím zmetkům tu radost rozhodně udělat nehodlal.
„Wernoffe," řekl. „Je mi to líto. Snad mi to Sigmar odpustí."
„Co?" zeptal se a znovu se na něho vrhl.
Karl zvedl palaš a ránu odrazil. Potom se pořádně rozmáchl, takže Wernoff, zbavený rovnováhy, musel ucouvnout.

Palaš zabíjel podélným ostřím. Huláni se ale učili zabíjet špičkou meče.

A to také Karl udělal. Provedl palašem nepatřičný výpad. Hrot projel Wernoffovou nekrytou hrudní kostí a za ním následoval zbytek ostří.

Wernoff sebou zaškubal jako motýl na špendlíku. Karlovi potřísnil ruce krvavý vodotrysk.

„Odpusť," řekl. Wernoff otevřel ústa a svalil se na zem tak prudce, že vytrhl Karlovi palaš z ruky.

Karl se pomalu otočil a upřel vzdorovitý pohled na jásající a vyjící kurganský dav. Život bylo to poslední, co mu zbylo, a uchovat si ho jim navzdory byl jediný způsob, jak se jim vzepřít.

Zar Uldin vystoupil z davu na otevřené prostranství. V odlescích ohně se jeho vlčí maska jakoby šklebila. Přidřepl u Wernoffova kroutícího se těla, smočil si ruce v jeho krvi a namaloval si na hruď oko.

Potom se zvedl a obrátil se tváří ke Karlovi. Ve všeobecné vřavě bylo sotva slyšet, co říká.

„Děláš Šarovu práci, jižánku," řekl.

„Ne," odporoval Karl důrazně.

„Ale ano. Šar si libuje ve změně a druhá nejposvátnější změna na světě je změna od života ke smrti. To je to, co jsi pro něho udělal."

„Ne," opakoval Karl.

Přišel k nim Hinn a vzal si zpátky palaš. Potom Karla davem dovedli zpátky do svatyně. Uldinův šaman tančil kolem nich a třásl přitom kostěnými korálky. Za nimi burácela další část rituálu.

Ve vchodu do svatyně Uldin Karla prudce otočil čelem k sobě.

„Jak ti říkají?" vyštěkl.

„Karl Reiner Vollen," odpověděl trubač neochotně.

Uldin vymrštil ruku a sevřel vzduch, jako by chytal mouchu. „Kradu to jméno pro Šara a vracím je proměněné." Rozevřel pěst a zatřásl jí Karlovi před obličejem, jako by z ní setřepával pavučinu.

„Od nynějška se jmenuješ Azytzeen. Tak ti budou říkat Kurgani. Azytzeen!"

„Nechte si ta svá zatracená slova a jména..." odplivl si Karl a rukou se dotkl železného jílce Věrného zabijáka v kapse, aby ho ochránil před zlými kouzly. Nebýval pověrčivý a byl na to pyšný. Ale železa se dotkl bez váhání. Zdálo se mu, že některá kouzla jsou až příliš skutečná, a z kurganských kmenů přímo vyzařovala. Měl pocit, jako by mu Uldinova slova skutečně brala jméno a nahrazovala je čímsi dusivým a jedovatým.

„Azytzeen!" opakoval Uldin a jeho šaman si začal jméno prozpěvovat a přitom dál poskakoval kolem nich.

II

Označení zůstali ve svatyni po celých dalších osm dní. Krmili je, dobře a pravidelně, a museli se smířit s nepříjemnou pozorností šamanů, kteří za nimi chodili a prováděli na nich jakési rituály.

Všichni zarové posílali své šamany, aby tyto obřady vykonali na jim připsaných mužích. Ons Olker za nimi byl pětkrát. Přestože měl plné ruce práce s dušemi přisouzenými Blajdovi, jeho oči neustále vyhledávaly Karla. Kdykoliv byl nablízku, svíral Karl pevně jílec své dýky.

Uldinův šaman, který se jmenoval Subotaj, také chodil často. Vybíral si muže s Uldinovým znamením a za zpěvu a chřestotu je natíral popelem a barvami. Pod hady zdobenou barbutou se většinu času ukrýval podivný obličej. Široký a plochý, s úzkýma očima. Karl kdysi viděl obrázky jednoho cestovatele, který žil na dálném východě, v Kitajské říši. Lidé na nich vypadali podobně.

„Patří ke kmeni Man Čchu, který sídlí daleko za Kruhem, blízko území Obávaného Woa," řekl mu von Margur. Ten, samozřejmě, Subotajův obličej ani neviděl. „Uldin ho s sebou před lety vzal jako válečnou kořist, ale nechali ho naživu, protože má dar vidění."

Teprve tehdy si Karl všiml, že šaman má na pravé tváři tři modré tečky, velmi staré a vybledlé. Uldinovo znamení. Karl věděl, že on má na obličeji totéž.

To, co Karl udělal Wernoffovi první noc, se mezi zajatci rychle rozkřiklo a někteří z nich se mu začali vyhýbat. I když tohle místo opravdovému přátelství beztak nepřálo, Karl brzy zjistil, že mu přátelé chybí. Von Margurovi to ale zřejmě nevadilo. Ani málomluvnému střelci z Nordlandu, Etzelovi, který měl také Uldinovo znamení, a chlapíkovi z Carroburgu jménem Vinnes, který nosil červené tečky zara Herfila. Oba dva museli bojovat a zabít stejně jako Karl při dalších rituálech. Tak se ti čtyři drželi pohromadě. Chápali.

Během těch osmi dnů vyvlekli víc mužů a někteří z nich se už nevrátili. Počet zajatců se postupně zmenšil na polovinu a všichni ti, kdo zbyli, už také zabili. Karlovi a jeho přátelům se už nikdo nevyhýbal, ale atmosféra zhoustla. Poznamenaní většinu dne proseděli pohrouženi ve vlastních myšlenkách.

Karla na ohněm ozářené náměstí před krvežíznivý dav vyvlekli ještě dvakrát. V prvním boji zabil dalšího Stirlanďana, jenž se zřejmě vzdal a uvítal rychlou smrt, kterou mu Karl poskytl.

Ve druhém souboji proti němu stál jeden mladík z Middenheimu, který se na poslední chvíli zhroutil a odmítl bojovat.

Odhodil meč a s pláčem a prosbami se snažil utéct. Hinn ho zabil a Karla odvlekli zpátky do svatyně.

Sedmého dne byl von Margur jediný, koho ještě nepovolali. Vinnes s Etzelem nechápali ani, proč se Severané vůbec namáhají, aby slepého rytíře udrželi naživu.

Ale Karl věděl. Věděl, že kdykoliv von Margur otevře ústa, říká věci, které by vůbec neměl vědět.

Von Margur měl dar vidění. Možná jako důsledek politováníhodného poškození mozku. Každopádně byl zvláštní a Kurgani si ho vážili.

III

Sedmé noci si pro von Margura přišli. Venku se rozpoutala vichřice a hvízdala a úpěla kolem svatyně. Uvnitř se najednou zvedl nezvykle studený vítr, až se plameny svící roztančily a prskaly.

„Pomoz mi, Karle!" volal von Margur, když ho vedli ven. Otáčel hlavu na všechny strany, obracel oči v sloup, jako by se zoufale snažil něco spatřit. „Mám strach! Hrozně se bojím!"

„Sigmar tě ochrání!" zavolal za ním Karl a hned se mu za to rouhání dostalo pohlavku od Hinna.

Etzel s Vinnesem byli povoláni také a s nimi ještě jeden Reiklanďan jménem Brandt.

Zajatci čekali půl hodiny. Přes vytí vichřice k nim občas dolehl vzdálený jásot Kurganů. Karl šel k oltáři, klekl si a modlil se za von Margurovu duši. Přehlížel skutečnost, že Kurgani oltář znesvětili, a tvrdohlavě ignoroval jejich železnou truhlici i její poblikávající oko. Nestaral se ani o to, že oltář i chrám původně patřily kislevskému bohu, jehož víru ani dogmata neznal. Záleželo jen na tom, že je na svatém místě a tím pádem ho Sigmar lépe uslyší.

Přesto měl pocit, že na něj železná truhlice při modlitbě zírá.

Potom Kurgani přivedli von Margura zpátky. Šel sám, bez pomoci, jako by znal cestu. Do ničeho nenarazil. Jednoduše se došoural až ke Karlovi a svezl se na podlahu vedle něj. Ruce měl od krve.

„Není to jednoduché, že?" řekl.

„Ne," odpověděl Karl. Nechápal, jak mohl slepý rytíř přežít byť jen jediný okamžik.

Von Margur tupě zíral do prázdna.

„Myslím, že to časem bude lepší," řekl nakonec a zachumlal se do pokrývek jako malé děcko.

„K čemu vás přinutili, sire?" zeptal se Karl.

Ale von Margur už spal.

Potom se vrátil Vinnes. Měl řezné rány na noze a na boku a třásl se a vzdychal. Kurgani mu rány opláchli octem a nechali ho být. Vinnes se odmítl přiblížit k von Margurovi.

Karl šel k němu.

„Co se stalo?" zeptal se a nabídl Vinnesovi měch s vodou.

„Přinutili mě zabít Brandta," popotáhl Vinnes. „Bohové, donutili mě ho vykuchat! Nebyl žádný šermíř. Neměl proti mně nejmenší šanci, ale bojoval jako medvěd a takhle mě posekal." Vinnes žalostivě ukázal na rány.

„Není to ani na kost. To se zahojí," konejšil ho Karl.

„Nechci, aby se to zahojilo," naříkal Vinnes.

„A co von Margur? Víš něco?"

Vinnes přikývl.

„Tak co, sakra?"

„Zabil Etzela."

„Ne!"

„Viděl jsem to na vlastní oči, Vollene. Stáli těsně u sebe, dýky v obou rukou. Tam na tom náměstí. Von Margur ani nevěděl, kterým směrem má bodat. Pořád tě volal, abys mu pomohl. A ty zrůdy jásaly. Etzel - Sigmare! Nechtěl s ním bojovat. Se slepcem. Ne se zatraceným slepcem..."

Vinnes na Karla upřel pohled. Při řeči se mu podařilo rozmazat si krev z ran po obličeji. Oči měly strašlivý výraz. Byl v nich strach, zoufalství, ponížení a odpor.

„Zabil jsem Brandta!" vykřikl chraplavým hlasem.

„Já vím, vím... Příteli, řekni mi, co udělal von Margur."

Vinnes polkl a hlas mu zeslábl do šepotu. „Bojoval. Z ničeho nic, úplně jako by viděl. Odrazil každou Etzelovu ránu. Nůž na nůž. Vidoucí člověk, kterého vyškolili v boji s dýkou, by nemohl být lepší. Jako by věděl o všem, co Etzel udělá. Celou tu dobu... celou tu prokletou dobu... měl otevřené oči a koukal se úplně jinam! Bylo to příšerné. Dokonce i ti zatracení Kurgani zmlkli a jen tiše žasli."

„Pokračuj. Vinnesi."

„Dýky se míhaly vzduchem neuvěřitelně rychle. Cink, cink, cink! Etzel najednou bojoval doopravdy a řval hrůzou. A potom... potom v on Margur... zasadil oběma dýkami rány... přímo do srdce. A bylo po všem."

Karl se ztěžka nadechl a musel si sednout.

„Odmítám se k němu přiblížit, Vollene," řekl Vinnes.

„Cože? Proč? Udělal jenom to, co musíme my všichni."

„Já vím! Jenomže on je slepý! Slepý! Jak by to mohl dokázat bez pomoci černé magie?"

„Já—“

„A podívej se na něj, Vollene! Jenom se na něj podívej!"

Karl upřel pohled na podřimujícího von Margura.

Slepý rytíř cenil ze spaní zuby jako spokojený pes.

IV

Za úsvitu devátého dne přišli do svatyně zarové a rozdělili si zajatce podle znamení. Zar Uldin, doprovázený šamanem Subotajem, odvlekl Karla a sedm dalších, kteří měli modré tečky, na náměstí.

Město teď bylo opuštěné a tiché. Kurganské vojsko odtáhlo. Na místech, kde stávaly stany, teď zbylo jen rozdupané bláto.

Muži, patřící Uldinovi, k sobě byli přivázaní za krky. Přes náměstí Karl viděl další skupiny zajatců vedené svými zary. Zahlédl i von Margura s Blajdou a Onsem Olkerem.

Subotaj Uldinovy muže odvedl ven z města na podmáčený výběh na západ od hlavní brány. Bylo tam něco přes sto Kurganů a připravovali na cestu své ohromné černé koně.

Byli to Uldinovi muži. Všichni měli drátěné košile a plátová brnění začerněná smolou a na kulatých modrých štítech hadí symbol s okem. Jeden z největších mužů, říkali mu Juskel, nesl prapor uldinovců. Byl vyzdobený cvakajícími lidskými čelistmi a na příčné tyči měl připevněné tři lebky: dvě lidské po stranách a uprostřed jednu koňskou. Všechny byly pozlacené. Pod příčnou tyčí se třepotal prapor z kůže a jeho nepravidelný tvar dával tušit lidský původ. Byla na něm vlčí hlava s jediným okem uprostřed.

Juskel seděl na podivném zvířeti: zavalitém koni s černobíle pruhovanou kůží. Pruhy dokonce pokračovaly i do husté hřívy. Bylo navztekané a neustále odfrkávalo.

Dojel k nim zar Uldin na svém velikém hřebci a muži zahulákali na pozdrav.

Uldin pomalu projížděl mezi nimi, tiskl jim ruce a poplácával je po zádech. Nechal kolovat měch s vínem. Potom Uldin tleskl mohutnýma rukama na znamení, že je čas vyrazit. Kurgan s ohromným rohem obtočeným kolem trupu zadul.

Tlupa odcválala mezi stromy. Pět vozů tažených voly a za nimi bičem pohánění zajatci, přivázaní k sobě, hlídaní Subotajem a šesti Kurgany na koních.

Karl natočil hlavu, jak mu jen lano kolem krku dovolovalo, a ohlédl se za bezejmenným mrtvým městem, kde ho přinutili zbavit se svého lidství. Myslel na Wernoffa a toho druhého Stirlanďana. Doufal, že vědí, ať už jsou kdekoliv, že to byl Azytzeen, kdo je zabil.

Ne Karl Reiner Vollen.

V

Celých deset dní se plahočili na jihozápad. Uldinova tlupa ujížděla daleko před valícími se vozy a zajatci se s nimi vždycky setkali až večer u táborového ohně.

Krajina, kterou projížděli, byla skličující. Spálené lesy a zpustošené vesnice. Míle orné půdy zdupané kopyty. Pastviny plné pobitého dobytka. Na cestě se válela těla: zavražděnídobytých měst, uprchlíci na útěku, které dohnali a povraždili také.

Chladivý jarní vzduch se hemžil mouchami a kroužícími vránami.

Až na jeden den, kdy lilo, se počasí pomalu zlepšovalo. Jaro nabíralo na síle a postupně odhazovalo zimní kabát. Klidný vánek a jasně modrá obloha nějakým způsobem ještě umocňovaly hrůzu z té zkázy. Jindy by pro obyvatele jižních okrajů oblasti a severu Říše tahle roční doba bývala líbezná. Byla by to doba růstu.

Ale ne letos. Na letošní rok nikdo nezapomene.

Jarní kvítí, bílé, modré a žluté, rašilo na polích z oharků a v ohněm zčernalých lesích. Zelené výhonky vyrážely mezi hnědými kostmi nedávno zemřelých, roztroušenými po polích. Teplé a svěží jarní větříky byly zabarvené zápachem hniloby a plynů z rozkládajících se těl.

Karl neměl tušení, kde právě jsou, ale dohadoval se, že nejspíš nebudou daleko od jeho rodného kraje. Pokud ještě v Ostermarku nejsou, brzy tam dorazí.

A hlavní nápor Severanů byl už před nimi. Kam asi se už mohli nájezdníci dostat? Které části Říše jsou ještě svobodné?

Karl se trmácel domů, ale měl vážné obavy, že až tam dorazí, nezbude už z jeho domova zhola nic.

VI

Plahočili se řídkým lesem ožehnutých bříz. Bylo to desátého dne poté, co opustili ono bezejmenné město. Břízy měly žárem oloupané kmeny, z nichž trčelo pár křehkých ohořelých větví. Svět vypadal, jako by ho zachvátil obrovský požár seslaný shůry. Z nebes.

Vlekli se za vozy, obklopeni šestici kurganských jezdců a Subotajem na mléčně bílé kobyle.

A tam je nepřátelé dostihli. Později Karl užasl nad skutečností, že je v tu chvíli vnímal jako nepřátele.

Ohněm vyprahlá země se roztřásla pod náporem kopyt. Kurgani se vyděsili a začali křičet.

Ze šera se majestátně vynořilo osm templářů Císařské gardy s palcáty a meči v rukou v železných rukavicích. Jejich velitel mával válečným kladivem ověšeným bílými stuhami. Byl na ně ohromující pohled. Vavřínové věnce ozdobené zlatými symboly řádu. Plátové brnění z bílého stříbra. Dusající koně byli plnokrevní váleční oři: mohutná zvířata oděná v brnění a drahých látkách.

Velitel rytířů kolem nich produsal jako první, mávaje kladivem. Srazil jednoho z Kurganů ze sedla a dlouhými ostruhami znovu pobídl koně. Kroužil kolem nich a kladivo se jen točilo. Bylo chladno, takže mu od nablýskané přilby šla pára. Vrhl se na Subotaje. Šaman holými patami zoufale kopal bílou kobylu do slabin a pištivým hlasem sypal na velkolepého rytíře kletby.

Pak jej tupá strana kladiva zasáhla přímo do čela. Jeho plechová nasazovací přilba se silou úderu promáčkla a z otvoru pro oči vystříkla krvavá břečka.

Subotaj se pozpátku svalil z koně, jehož sněhobílá srst se už barvila do ruda.

Karl chtěl začít utíkat, ale provaz, který ho poutal k houfu, se napjal a strhl ho zpátky. Kolem nich zuřil boj.

A Kurgani prohrávali.

„Jdeme!" zařval Karl na Maddea, který stál za ním.

„Teď můžeme utéct! Teď se o nás nestarají! Honem!"

Maddeus začal utíkat, ale hned se napůl uškrcený svalil na zem. Po muži za ním dupal vrávorající kůň.

Karl vytáhl dýku a přeťal lano, které ho poutalo k Maddeovi.

Byl volný. Opravdu volný.

„Pro lásku Sigmarovu, Karle!" zaječel Maddeus, svíraje svoji oprátku. „Mě taky!"

Karl skočil k němu a přeřízl i jeho lano.

S hlavami skloněnými se rozběhli mezi stromy. Karl zakopl o zuhelnatělý kořen a Maddeus ho vytáhl na nohy. Za jejich zády templáři vítězili. Jeden z vozů vzplanul.

„Tudy!" pobízel Karl Maddea potácejícího se popelem. V zoufalém úprku vráželi do kmenů, které vypadaly pevně, ale při doteku se rozpadaly na prach.

Za sebou uslyšeli dusot kopyt. Byl to velitel rytířů. Uviděl je a vyrazil za nimi.

„Sire! Sire, zadržte ruku! Jsme říští vojáci, uvěznění za nešťastných okolností!" vykřikl Maddeus a se zdviženýma rukama se otočil. „Prosíme vás, osvoboďte nás!"

Karl neměl nejmenší pochybnost, že rytíř Maddeovu úpěnlivou prosbu slyšel. Jel nicméně dál a Karl se raději vrhl na zem. Maddeus se odkulil na druhou stranu.

Templář projel mezi nimi a od kopyt jeho koně odlétávaly hrudky černého popela. Otočil se a znovu se rozjel proti nim.

Maddeus vykřikl naposled, když mu kladivo přerazilo páteř.

„Ty parchante!" zařval Karl nepříčetný vzteky. „My nejsme nepřátelé!"

Templář znovu otočil koně a rozjel se za Karlem.

„Ve jménu Sigmara!" zavyl Karl a snažil se schovat za strom. „Ve jménu Sigmara, jsme věrní vojáci císaře Karla Franze! Povídám, věrní!"

Rytíř se z ničeho nic v sedle napřímil. Z hrudi mu trčel hrot šípu, který ho zasáhl do zad.

Do lesa se cvalem vřítil zar Uldin a za ním nejméně polovina jeho tlupy. Uldin vůbec nedržel otěže a za jízdy střílel z luku. Napínal tětivu až za ucho a vystřeloval šípy s takovou silou, že je žádná lehká přilba, kyrys ani brnění nemohly zastavit. Každý ze šípů vydal při proražení kovu mlaskavý zvuk, načež se zanořil do masa.

Rytíř, prošpikovaný šípy, se s rachotem svezl z koně.

Karl se přikrčil ke kmeni a Kurgani se prohnali kolem něj. Výskali a halekali a jejich těžké šípy svištěly vzduchem. Každý z nich svíral v ruce s lukem šest nebo sedm šípů, takže mohli vystřelovat jeden za druhým. Fungovali skoro jako nějaký stroj vytvořený mechaniky z Nulnu. Kurganští koně, rychlí a dokonale vycvičení, zjevně vůbec nepotřebovali vést, což Seveřanům dávalo značnou nezávislost. Mohli se otáčet v sedle a střílet na nepřátele, které míjeli, nebo dokonce za sebe. Karl jen zíral, když jeden z nich - Berlas - trefil rytíře, který se hnal za ním, do hrudi a vzápětí, když ho templář předjel, ještě dvakrát mezi lopatky.

Pyšní templáři, vojenská elita Říše, byli během necelé minuty poraženi na hlavu. Jeden, s mečem v ruce, zahnaný do kouta, bojoval proti několika Kurganům, kteří se kolem něho stahovali a popichovali ho šípy. Další, bez koně, se ocitl tváří v tvář Uldinovi, který také sesedl a vytáhl palaš.

Karl běžel k Maddeovi ležícímu obličejem k zemi, ale ten už byl mrtvý. Karl před sebou udělal Sigmarovo znamení a ze všech sil se rozběhl do stínů mrtvého lesa.

VII

Běžel mezi zčernalými břízami a vyschlými cáry spáleného břečťanu. Běžel ke světlu, a jak doufal na jih.

Když vyběhl z mrtvého lesa, ocitl se na vrcholku nízkého kopce. V širokém údolí pod ním a kolem vzdálené řeky zuřila bitva. Deset tisíc mužů na koních, možná dokonce dvacet, připomínalo mravence hemžící se kolem rozrytého mraveniště. Nade vším stoupal dým a prach z paprsků vycházejícího slunce. Nebylo možné rozeznat, kdo je kdo, natožpak kdo vyhrává.

Ale Karl Reiner Vollen měl v útrobách neodbytný pocit, že tohle je další den, na který bude Říše se žalem vzpomínat ještě dlouhé roky.

Zarazil se na místě. Může si utíkat, jak chce, ale tomuhle přílivu smrti nikdy neuteče. Opřel se o starý sukovitý strom a objal se pažemi.

Po chvíli za sebou uslyšel dusot kopyt a ohlédl se. Z lesa za ním vycházeli tři z Uldinových mužů a vedli koně. Jejich velitel, vlasáč s přilbou ve tvaru psí hlavy, si pohrával se smyčkou lasa. Když viděl, jak se Karl tváří, beze slova zavěsil laso zpátky na sedlo a ledabyle mu pokynul.

Všichni tři Kurgani obrátili koně na zpáteční cestu a Karl se s hlavou skloněnou vydal za nimi.

VIII

Kurgani vyrovnávali své padlé do řady a mrtvoly templářů svlékali z brnění, které pak nakládali na káru. Tak nádhernou řemeslnou práci by byl hřích nechat ležet. Kusy brnění hodlali použít znovu, předělat nebo za něco směnit.

Při srážce zemřelo sedm Kurganů včetně Subotaje a tři z poznamenaných.

Když zar Uldin Karla uviděl, vstal od zkrouceného Subotajova těla, kde předtím dřepěl. Ušlechtilou holou lebku tentokrát nezakrývala přilba.

„Azytzeene. Chtěl jsi utéct."

Karl potřásl hlavou. Zvedl hlavu a upřel pohled na Uldinovu zjizvenou tvář. Přestože Uldin vypadal hrozivě, byl svým způsobem krasavec.

„Ne. Utíkal jsem, aby mě nezabili."

Uldin přimhouřil oči.
„Zabíjeli všechny. Zabili i Maddea. Přišlo mi lepší jim utéct."
Zar o tom chvíli přemýšlel, načež mírně pokrčil rameny. Uvěřil mu.
„Ale na útěk jsem myslel také." řekl Karl stejně.
Uldin ztuhl: „No a?"
„Změnil jsem názor."
Zar se usmál: „Změna. Vidíš? Šar je tvojí součástí."
„Ne," odporoval Karl rozhodně. „To není."
Uldina už to ale přestalo zajímat a vrátil se k mrtvému šamanovi. Vlasáč se psí lebkou přivázal Karla zpátky k ostatním zajatcům.
Shromažďující se válečná tlupa vypadala zasmušile. Šamanova smrt byla zřejmě zlým znamením a výrazně je oslabila.
„Proč jsou ti parchanti tak smutní?" zašeptal zajatec vedle něj.
„Šaman je mrtvý. To znamená smůlu."
„Jak to víš, Karle?"
„Zaslechl jsem, co si povídají."
Muž na něj vrhl neklidný pohled: „Ty jim rozumíš?"
„A ty snad ne?" zeptal se Karl.
„Samozřejmě že ne," odpověděl muž a ostatní tři, kteří poslouchali, také zavrtěli hlavami.
„Ale..." začal Karl. Potom ale zmlkl, protože pomyšlení na to, co tohle mohlo znamenat, ho vyděsilo k smrti.
Praporečník Juskel přešel k Uldinovi a položil si ruku na srdce. Pronesl cosi o přípravách. Uldin přikývl a vzal Subotajovo malé bezvládné tělo do náruče.
Tlupa pokácela několik ohořelých kmenů kolem paseky a postavila malou ohradu. Zabralo jim to skoro celý den. Několik jich odjelo pro slušnější klády do lesíků, kde nehořelo. Mrtvé Kurgany nanosili do ohrady a zbraně položili vedle nich. Jejich koně potom porazili a vyvrhli. Totéž provedli i se Subotajovou kobylou. Nechali je vykrvácet a potom je břichy nabodali na špičaté kůly, aby stáli podél ohrady. Hlavy jim také podepřeli čerstvými kůly, takže vypadali jako živí.
Nahé mrtvoly templářů i těla označených nechali shnít tam, kde byly.
Když se stmívalo, shromáždili se kolem ohrady. Pomalý pulzující rytmus bubnů doprovázelo táhlé nemelodické troubení na hadovitý roh.
Uldin, s hlavou obnaženou, obcházel kolem ohrady a každé koňské mrtvole cosi pošeptal a políbil ji na hřívu. Poslední byla Subotajova bílá kobyla.
Potom od hlavního lučištníka, Berlase, převzal hořící větev a ohradu zapálil. Roh troubil pořád znovu a znovu. Po chvíli začaly hořet i mrtvoly koní.
Vítr zavál štiplavý kouř do vypáleného lesa. Zajatci se s kašláním odvrátili.
Karl zíral dál jako přikovaný.

IX

Ráno se tlupa vydala dál do údolí a vozy se zajatci nechala za sebou. Ohrada stále ještě hořela a byl na ni děsivý pohled: ponurý černý kruh střežený šesti ohořelými koňskými kostrami.
Bitva pod kopcem už skončila. Chladivý ranní vzduch byl prosycený skličujícími pachy velikého boje: krev, výkaly, spálené dřevo, rozžhavené železo, zpopelněné kosti. Nebylo kam před nimi utéct.
Poražené, živé nebo mrtvé, svlékli a ukřižovali. Jako přísemí strážci teď hlídali doutnající trosky krajiny. Viseli každý zvlášť ve dvoumetrových rozestupech na křížích z ratišť kopí a loukotí kol. V rozlehlé podupané pláni poletovali a poskakovali černí mrchožraví ptáci jako podzimní listí rozfoukávané vánkem.
Pochodovali až do poledne, kdy dorazili k městu. K městu, které patřilo k Říši. Pramínky dýmu stoupající z kamenných domů za hradbami napovídaly, že s ním už Severané naložili po svém.
Kdosi Karlovi řekl, že je to Brunmarl. Zamrazilo ho. Jestli je to opravdu Brunmarl, tak jsou v ostermarském pomezí, což znamená v Říši. Brunmarl měl slavnou katedrálu, víc o něm nevěděl. Po kostelní věži ale nebylo ani památky, ačkoliv jedna veliká hořící budova vypadala, že kdysi nějakou mít mohla.
Uldin je provedl ohromnými branami. Uvnitř se shromažďovaly další tlupy. Když se k sobě přiblížily na doslech, jejich praporečníci si navzájem nadávali. Juskel ve schopnosti chrlit na ostatní vodopády urážek zvlášť vynikal.
Karl zahlédl v jedné ulici praporec zara Blajdy - zkrvavenou čepel meče na rudém poli - a na tržišti zase praporec zara Herfila s kančí hlavou. Kurgani se tu zřejmě hodlali utábořit.
Uldinova tlupa se měla ubytovat ve staré pískovcové budově, z níž se vyklubala městská knihovna. Karl čekal, že Kurgani použijí stránky vzácných svazků leda tak ke kálení, ale skutečnost ho zaskočila.
Válečníci vynášeli náruče starých svazků ven na dřevěné desky a šamani si je pročítali a přeli se mezi sebou o obsahu.
Severané nepřišli jen za půdou a kořistí, hodlali si nakrást i vědění.
Dostrkali ho do prázdného dvora knihovny. Zastavil se a zvedl útlý svazek, který někdo odhodil do prachu. Bylo to pojednání o opevňování napsané starotileánštinou.
„Rozumíš tomu?" zeptal se ho šaman, který klečel opodál.
„Samozřejmě," odpověděl Karl a zahodil knihu. Šaman, vysoký štíhlý mladík s kožešinovou čepicí s parožím, vyskočil a běžel k němu.

„Ty tomu rozumíš?" opakoval. Kolem krku mu zvonily korálky z lastur. Chyběly mu oba prostředníky, takže když jeho ruce sevřely knihu, vypadaly jako nějaké zvláštní tlapy.

„Co znamená tohle slovo?" naléhal.

„To znamená... silný?" řekl Karl.

„A tohle?"

„Mmmm... hradební... obranný termín."

Šaman k němu zvedl obličej. Kolem očí a úst měl namalované černé kruhy, takže vypadaly větší. Tváře, krk a ramena pokrývala vrstva bílé křídy. Začal chřestit chřestítkem a poskakovat z nohy na nohu.

Juskel ho odvlekl do budovy.

Označené zajatce naházeli do sklepa a zabouchli za nimi padací dveře. Několik hodin čekali ve tmě.

Potom se poklop znovu otevřel a po neotesaných dřevěných schodech k nim sešel Uldin. Rozhlédl se a ukázal přímo na Karla. Válečníci za ním se na něho okamžitě vrhli.

Na dvoře byla tma a hořely tam pochodně.

„Další zápas?" zabručel Karl mrzutě.

„Ano, Azytzeene."

Karl si povzdechl.

„Tenhle je důležitý!" vyštěkl Uldin a obrátil se tváří k němu. „Musíš dokázat, že je má tlupa stále ještě silná. Ostatní zarové vědí, že jsem přišel o šamana. Dnes musím vyhrát, abych dokázal, že mě nepronásleduje smůla."

„A když prohraju?"

„Pak si mé muže rozdělí ostatní zarové," opáčil Uldin.

Karl se usmál. Pokušení bylo až příliš veliké. „A když vyhraju?"

„To by mohlo přilákat jiného šamana."

„Takže ti dnes můžu zachránit, nebo zničit celou tlupu?"

„Ano."

„To znamená, že tě mám konečně ve své moci," řekl Karl a odkráčel.

„Azytzeene! Azytzeene!" vykřikl Uldin a rozběhl se za ním.

„Jakže se jmenuju, zare? No jakpak?"

„Zapomněl jsem..."

„Jakže se jmenuju?"

„Mmmm... Kerl?"

„Karl."

„Jasně! Karl!"

„Říkej mi tak a možná za tebe budu bojovat. Oslov mě ještě jednou tím zparchantělým jménem a nebudu se snažit o nic než o rychlou smrt. S kým mám bojovat?"

„S nějakým psem od zara Kreji. A potom, jestli vyhraješ, s jedním otrokem zara Herfila."

„Jak se jmenuju?"

„Jmenuješ se Karl."

X

Kurgani z Uldinovy tlupy ho obřadně dovedli do arény. Juskel před ním nesl prapor s pozlacenými lebkami a trubač, Hzaer, šel za ním a troubil tak, že okolní domy divže nespadly. Obklopovalo ho šest válečníků s tasenými meči. Byl tam lučištník Berlas, vlasáč Efgul a potom Fegul Jednoruký, Diormac, Lyr a Sakondor.

Karl věděl, jak se jmenují, protože mu to řekli. Předtím, než se vydali na pochod k aréně, se mu jeden po druhém představili a s rukou na srdci se uklonili.

Karl pochopil, že to není pocta jako taková. Pro ně byl stále označená nula. Ale uznávali tím jeho význam a zásadní roli, kterou sehraje v budoucnosti celé tlupy. Tím, že mu prozradili svoje pravá jména, mu dávali nad sebou moc. Posilovali ho.

Dovedli ho k opuštěné budově, která kdysi bývala kovárnou. Dlouhé kamenné koryto bylo naplněné teplou vodou s olejem. Vzduch byl plný páry s vůní zázvoru a pryskyřice.

Juskel s Efgulem mu řekli, aby se svlékl a vstoupil do horké vody. Několikrát ho ponořili a chvíli ho drželi pod hladinou. Když se s kašláním vynořil naposledy, byl čistší než býval celé týdny, a jemná kůže se mu leskla olejem.

Stál tam celý ztuhlý, kapala z něj voda a Berlas mu sčesal vlasy dozadu a svázal je do ohonu. Lyr ho oholil hrozivě ostrým nožem. Nato ho Hzaer posypal modrým práškem, takže měl barevnou hlavu, krk a hruď.

„Zavři oči," přikázal mu Hzaer a stéblem mu do očních důlků foukl černý inkoust. Teď měl modrou kůži a oči mu zářily zprostřed černých kruhů.

Přinesli mu hnědé kožené kalhoty a těžké černé boty a připevnili mu železné stehenní pláty. Pak přišla drátěná suknice na koženém opasku s masivní bronzovou sponou se symbolem hada. Hzaer s Berlasem mu omotali paže a dlaně koženým páskem překříženým mezi palcem a ukazovákem. Juskel přinesl jeden nárameník a připevnil mu ho k levému rameni.

Potom všichni poodstoupili. Ze tmy se vynořil Skarkeetah s Uldinem. Otrokář se svým bíle světélkujícím perleťovým opaskem vypadal jako přízrak. Na masitém krku se mu blýskalo zlatomodré oko a na jeho zdviženém levém zápěstí trůnil jednooký havran. Uldin nesl černou železnou přilbu s krátkými zahnutými rohy.

Jelikož byl Subotaj mrtvý a Uldin se bál zlého osudu, zavolal si na pomoc otrokáře. Nepochybně mu za to musel

zaplatit, protože Skarkeetah se nehlásil k žádné z válečných tlup.

Skarkeetah nepředváděl žádné šamanské poskakování ani brebentění. Dokonce ani nemával žádným chřestítkem. Podíval se Karlovi do očí a tlumeně zamumlal jakousi temnou modlitbu, které Karl nerozuměl. Ani nepotřeboval. Z každého slova mu běhal mráz po zádech. Havran poskakoval, kýval hlavou a klapal silným zahnutým zobákem. Potom Skarkeetah zvedl amulet a Karl byl donucen k pohledu do těch planoucích modrých kamenů v zornici oka obtočeného hadem. V záři svící se oko třpytilo a jiskřilo.

„Šar tě má nyní ve své moci víc, než jsi ochoten si přiznat, víc, než sám víš. Nech ho, ať dnes v noci vede tvou ruku."

Karl mlčel.

„Budeš bojovat?" zeptal se Uldin.

„Budu bojovat," zavrčel Karl pohrdavě.

„Přísahej, nebo nebojuj vůbec," řekl na to Uldin.

Karl zaváhal. Potom zvedl pravou ruku - ruku, ve které držel meč - a položil si ji na srdce. „Budu bojovat."

Zdálo se, že byl Uldin konečně spokojený. Na temeno hlavy mu položil kus kůže a přes ni mu nasadil těžkou přilbu. Nedalo se v ní dýchat, a navíc toho moc neviděl.

„Ne," řekl a sundal si ji.

„Budeš ji potřebovat," varoval ho Skarkeetah.

„Jestli je se mnou Šar, tak nebudu." vysmíval se Karl, ale tahle odpověď otrokáře zřejmě nesmírně potěšila. Skarkeetah se natáhl a položil vypasené prsty Karlovi na tvář a palcem mu spočinul na rtech.

„Šar je nepochybně s tebou."

Městem burácely rohy, kostěné i kovové, a Karl si uvědomil, že slyší tlumený rykot, který mohl být jen jásotem.

Kurganský doprovod ho dovedl ke dveřím. Ve dveřích se Juskel zarazil a podal Karlovi jeho dýku. Vzali mu ji společně se šaty, když ho svlékali do koupele. Karl si ji zastrčil za opasek.

Dvě stě kroků od kovárny byla ohromná kulatá budova bez střechy - původně to nejspíš byl amfiteátr. Ochozy, osvětlené pochodněmi, se prohýbaly pod dupajícími a jásajícími Seveřany.

Prošli pod nízkými okapy nad vchodem pro herce, tunelem z trámoví pod sedadly a ven do mihotavého žlutého osvětlení.

Kruhové jeviště amfiteátru bylo ohraničené vysokými dřevěnými deskami a vysypané prachem. Tolik diváků jako dnešního večera tu ještě nikdy nebylo.

Juskel Karlovi přidržel kulatý štít, aby si ho mohl navléct na levou ruku. Byl modrý se symbolem draka a z bodce uprostřed visel koňský ohon. Karl si ho potěžkal a vyzkoušel si, jak se s ním zachází. Potom mu Uldin předal svůj vlastní palaš, rukojetí napřed.

Ozvalo se další zatroubení na roh a Uldin si vzal od Lyra meč a vykročil do prašné arény. Proti němu vystoupil zar Kreja, obr ve zlatě samý bodec. Vyměnili si formální výpady.

Potom se oba stáhli a Karl vykročil.

Dav na ochozech dupal a vyl. Pěsti tloukly do rytmu o dřevěné zábradlí.

Na opačné straně arény se vynořila postava. Protivník byl oblečen podobně jako Karl, v železném a koženém polobrnění, vyzbrojený mečem a štítem. Byl vysoký a štíhlý a obarvený na zeleno. Karl zvedl palaš a vyrazil.

Poznal ho, až když byl několik kroků od něj.

Byl to Johann Friedel.

XI

Friedel měl kolem očí a na tvářích bílou barvu a kolmo přes ústa krátké čárky. Vypadal jako umrlčí lebka a zelená barva dodávala jeho kůži nádech rozkladu. Vlasy měl přilepené k lebce vápnem.

„Johanne?"

Protivník jen zavrčel.

„Johanne? To jsem já. Karl."

Friedel se po něm rozmáchl drážkovaným mečem. Karl tedy zdvihl štít a úder odrazil.

„Johanne!"

Na štít dopadl další úder. A další. Úlomky modré barvy se rozletěly kolem.

„Ve jménu Sigmara, Johanne! To jsem já! Karl!"

Friedel se rozmáchl tak mocně, že mu málem vyrazil štít z ruky. Následující ránu stačil Karl jen tak tak odrazit palašem.

Opravdu to bylo tělo Johanna Friedela. Ale Johann Friedel už v něm nepobýval. Jeho oči orámované bílou barvou byly... prázdné. Jako chlapec míval Karl psa, dobrého loveckého psa, kterého kousla krysa a dostal vzteklinu. Otec ho musel zabít motykou, aby už netrpěl.

Friedel měl teď v očích stejný pohled jako jeho pes těsně před koncem. Prázdný, divoký a krutý, nepříčetný bolestí a strachem a chorobou.

Kroužili kolem sebe a vyměňovali si rány. Friedel se po něm rozehnal a Karl si podepřel štít ramenem a odrazil ho. Znovu se srazili, tentokrát štít na štít. Friedel měl zvířecí sílu, kterou by od něj Karl nikdy nečekal. Pochyboval, že ji míval, když ho viděl naposledy.

Venku před síní, těsně předtím než Žedevka podlehla, přece volal jeho jméno a prosil ho, aby neodcházel.

Karla zaskočilo, jak moc ho ta prchavá vzpomínka zabolela. Zaskočilo ho to - a zároveň popudilo. Od chvíle, kdy se mu málem podařilo utéct ve spáleném lese, se zatvrdil a nic s ním nepohnulo. Jeho schopnost cítit zármutek nebo soucítit s lidmi či věcmi, které ztratil u Žedevky, se vyčerpala. Zřejmě jediný způsob, jak přežít hrůzy, které mu změnily

život, bylo zatnout zuby a potlačit city. Johanna Friedela už oželel, v přesvědčení, že je mrtvý jako všichni ostatní.

Ale on mrtvý nebyl. Bylo to s ním mnohem horší. Stal se z něho rozkládající se stín sebe sama a nyní vystoupil z temnoty, aby Karlovi jeho ztrátu připomněl a znovu rozfoukal jeho zármutek. Aby musel znovu cítit bolest. A Friedel také trpěl. Trpěl jako pes. Takhle to nešlo. Karl nehodlal dopustit, aby to takhle šlo dál. Tenhle zrůdný výsměch musel přestat. Přestat. Přestat.

Dav duněl a burácel. Hluk byl tak mocný, že Karlem doslova otřásal. Na okamžik zapomněl, kde je.

Prudce se otočil, očima pátraje po svém protivníku, a zvedl meč. Žlábkem meče ukázněně stékal pramínek krve a skapával mu na ruku.

Friedel ležel v prachu na zemi rozsekaný na kusy. Jeho tělo bylo tak znetvořené, že Karl musel odvrátit zrak.

Do arény vstoupil Uldin, zvedl paže ověšené vítěznými náramky a přijímal oslavný jásot. Za ním vyběhl Efgul, aby Karla uklidnil.

„U ducha Kharova!" lapal po dechu. „Byl jsi jako démon, Azytzeene!"

„Dost! Tohle nemůžu... nemůžu..." sípal Karl. Klepal se jako osika. Efgul s ním zatřásl.

„Jen se drž! Půlku už máš za sebou!"

„Nemůžu..."

„Drž se!"

„Ty to nechápeš! Byl to můj přítel!"

„Dal jsi mu Šarův dar. Dar proměny! Ze života do smrti! Z nevolnictví ve svobodu!"

„Bohové, pomozte mi..."

„Poslouchej mě, Azytzeene. Krejova tlupa nese znamení rozkladu! Noork'hla Nečistého! Jestli ta obživlá mrtvola byla skutečně tvůj přítel, tak jsi ho ušetřil Velikého rozkladu, který vše požírá!"

Efgul měl naléhavý a vážný hlas, jako by mu sděloval nějakou chmurnou pravdu. Karlovi to ale znělo jako pustý blábol.

„Nechápu to," řekl a pohlédl do Efgulovy zarostlé tváře.

„Pochopíš to, když přežiješ."

Znovu se rozezněly rohy a Efgul Karla odtáhl stranou. Uldin teď formálně vyzýval na souboj černého Blajdu. Několik supících Seveřanů odtáhlo z arény zkrvavené zbytky Friedela.

Potom všichni zmizeli. I Efgul odešel a vzal s sebou Friedelův meč, z něhož měl být ukut další vítězný náramek pro Uldina. Karl se obrátil k dalšímu protivníkovi, který tentokrát patřil Blajdovi.

Byl to vysoký muž, oděný jen v drátěnou zástěrku a pláty kovu zakrývající údy. Kůži měl pomalovanou červenou barvou. Byl bez štítu. Oběma rukama svíral dlouhý jílec carroberského meče.

Karl si na okamžik myslel, že je to Vinnes, protože ten také nosil Blajdovo znamení.

Ale nebyl.

A i kdyby ano, Karl by se už zpátky nedržel. Teď už ne. Teď už proti němu nemohli postavit nic, co by se bál zabít.

KULOVÉ

I

Dvacet dní a dvacet nocí jeli na severozápad. Gerlach Heileman si myslel, že si jeho mysl na nezměrnost stepi zvykla ještě než přijeli do Dušajky, ale tahle cesta ho přiměla změnit názor. Dvacet dní jízdy a všude kolem jen nicota. Gerlach začínal být vděčný za východ měsíce a káňata, která tu a tam visela v denním světle nad nimi. Byly to kratičké a vzácné přestávky v jednotvárnosti trávy a nebe.

Dokud si nezačal všímat mraků. To přišlo nějakého šestého nebo sedmého dne cesty. Divil se, že si jich nevšiml dřív. Ani dva z nich nebyly stejné. Lišily se tvarem, strukturou, barvou, dokonce i rychlostí. Některé připomínaly známé věci - hradní věž, pasoucího se koně, orlí křídlo. Už dřív si všiml, že kopiníci čas od času ukázali na oblohu a cosi poznamenali, načež obvykle následovalo pokyvování a pochechtávání. Teď tomu rozuměl. Viděli to také.

„Beran!" prohlásil někdo, když jeli pod ním.

Ostatní obvykle souhlasili nebo přišli s vlastním návrhem.

Tu a tam bývala podoba abstraktnější. Například jeden z nich ukázal vzhůru a řekl: „Mitrij!" Mrak, velký a těžký, vůbec zavalitého kopiníka nepřipomínal... až na to, že jeho objemnost a zasmušilost nějakým způsobem vystihovala Mitrijovy způsoby. Některé mraky jen cosi naznačovaly, jako by měly vlastní podstatu.

Bylo to zvláštní. Jakmile Gerlach začal pozorovat mraky, přestala step být prázdná. Najednou se neustále měnila. Pořád bylo na co se dívat, pořád bylo co poznávat. Jeho jižanskému mozku odkojenému na členitých krajinách trvala převýchova jen chvíli. Říkal si, že teď vidí svět tak, jak ho vidí Kislevané. To, co jemu předtím připadalo jako nesmírná prázdnota, mělo svou vlastní delikátní členitost, když ji člověk uměl vnímat.

Když jednou ukázal na mrak a řekl: „Ovce, co kojí jehňata!" ostatní žasli.

Každé noci na několik hodin zastavili. Dřevo tu nikde nebylo, ale kopiníci si palivo vezli s sebou. Většinou topili zvířecími kostmi pečlivě uschovanými z předchozích jídel. Ve světě, kde bylo všeho málo, mělo všechno svoji cenu.

Namačkaní kolem mdlých nažloutlých plamenů pak jen tak tlachali a vzpomínali. Občas dokonce mluvili o věcech, které ten den viděli v mracích. Tahle střídmost byla pro jejich způsob života charakteristická. Každý zdroj byl v téhle tvrdé, zredukované existenci využíván znovu a znovu, dokud se úplně nevyčerpal. Kosti z jedné večeře sloužily jako palivo pro další. Tvary procházejících mraků jim bránily zešílet nudou ve dne a zabavily je i v noci. Způsob života

stejně důmyslný jako šetrný.

U ohně Borodin Gerlachovi řekl něco o učení nebe. Jak Gerlach sám uhodl, mělo mnoho společného s kruhy. Žádné dva mraky nebyly úplně identické a všechny věčně putovaly kolem kruhu oblohy. Když člověk spatřil mrak, který už jednou viděl, věděl, že obloha dokonala jeden kruh a že jeho čas se naplnil. Podle Borodina se občas takový člověk sebral, sedl na koně a odjel ze stanice nebo od roty vstříc vlastnímu osudu, aby ho už nikdy nikdo nespatřil.

Každé ráno, v zelenavém svitu studeného stepního rozbřesku, rota vstala a rozjela se dál mezi stébla trávy. Gerlacha napadlo, jestli také někoho z nich ještě někdo někdy spatří.

II

Z okolní stepi se zřejmě dalo získat nesmírné množství informací, větší, než by kdy Gerlach byl ochoten věřit. Když byl svět takhle monotónní - samá tráva a prázdné nebe - potom byla každá odchylka, byť sebemenší, mimořádně významná.

Kislevané, kteří to měli v krvi, odhalovali znamení, jež jim step poskytovala, velice hbitě. A když se Gerlach naučil číst v mracích, zjistil, že si všímá i dalších detailů. Například traviny nebyly všechny stejné, přestože mu zpočátku tak připadaly. Lišily se staré rostlinky od mladých, jednotlivé druhy navzájem, bodláčí od tuhých kapradin. Stačil jediný pohled a jezdec mohl poznat, jak důkladné byly poslední deště, jak hluboko je třeba kopat, aby člověk našel kapsy s vodou, kterým směrem vane vítr a jak pokročil den. A zkušený jezdec se ani nemusel dívat. Stačil mu zvuk koňských kopyt. Pevný a suchý, měkký a vlhký, plochý a dutý.

Z teploty a vlhkosti bylo možné předvídat počasí. Jezdci dokázali říct, jestli bude pršet a z kterého směru. Věděli, jestli se blíží vichřice, dlouho předtím, než se začalo zatahovat. Pohyb trávy prozrazoval směr větru a změny světla na obzoru předpovídaly změnu počasí.

Když se blížili k Leblajské stanici, naučil se toho Gerlach už dost, aby věděl, jak rota ví, že je blízko, dřív než se ocitne v dohledu. Cítili kouř a jiné pachy jako hnůj a ocet. Vidět sice nebylo nic, ale po dlouhých dnech v čirém stepním vzduchu stačil jen zdaleka přívátý závan kouře.

Maxim zvedl ruku a rota zpomalila a vyrovnala se do dlouhé řady po obou jeho bocích. „Leblaja," řekl. Několik mužů souhlasně přikývlo. Před nimi byla jen vlnící se tráva, v odpoledním slunci skoro bílá.

Gerlach se jim už už chtěl začít posmívat, když to ucítil také. Slaboučký zápach kouře a zvířecího potu.

„Mnoho mužů," zabručel Belednij. Gerlach si nebyl jistý, jestli je to dobře, nebo špatně. S rázným ‚Jatčááá!' Belednij pobídl koně a jako první vyrazil kupředu.

Gerlach už věděl, že tato stanice - Leblaja - byla vybrána jako vhodné útočiště pro Kislevský pluk v případě nuceného ústupu nebo porážky. Všechny roty a tlupy, které přežily Žedevku, vázala přísaha se zde znovu připojit k pluku. Gerlachovi rázem stoupla nálada. Jestli je tu ‚mnoho mužů', tak se pluk možná znovu postaví na nohy a bude se moci vrátit do válečné zóny.

Po další čtvrthodině jízdy se Belednij znovu zarazil a zastavil rotu. Chvíli se radil s Maximem a trubačem Jevnijem.

„Co se děje?" zeptal se Gerlach Vitalije.

Vitalij se zatvářil mrzutě. „Krev," řekl.

„Ty to cítíš?"

„Da. Vebla ne?"

Gerlach nic necítil. Jen kouř, teď trochu znatelněji.

Belednij se obrátil k ostatním a vydal stručný rozkaz. Muži okamžitě sesedli z koní a co nejrychleji se oblékli do zbroje. Gerlach udělal totéž. Byl na ně zvláštní pohled. Bezmála šedesát polonahých mužů, jak stojí vedle čekajících koní uprostřed ničeho a přes hlavy si natahují kabáty a připínají si plátové krunýře.

Jakmile byly chocholy, levhartí kůže a šišáky na svých místech, zmuchlali své obyčejné hadry do pokrývek a pevně je přivázali za zadní rozsochy sedel. Gerlach si musel pospíšit, aby nezdržoval.

Jezdec, který byl hotový, vykřikl svoje jméno a rovnou ze stoje se vyšvihl do sedla. Gerlach si pomyslel, že tohle není nic než divadýlko, kejklířský kousek. Ale šviháckě předvádění jezdeckého umění dodávalo rotě sebevědomí. Gerlach chvíli zvažoval, že to zkusí také, ale věděl, že by se úplně znemožnil. Saksen byl o pořádný kus větší než kislevští poničí a on se v mrštnosti s kopiníky také měřit nemohl. Ve chvíli, kdy se ostatní obrátili k němu, seděl už na koni, připínal si přilbu a navlékal si jezdecké rukavice.

Uvědomil si, že by měl být co nejvíc vepředu. Zvedl prapor a pobídl Saksena, aby zrychlil. Zařadil se mezi Belednije a Maxima. Rotmistr si ho jiskřivým pohledem přeměřil zpoza srdčitého otvoru v šišaku.

„Teď je to důležité, Vebla," řekl. „Tady a teď. Je důležité, že ty nést prapor."

Gerlach přikývl. Saksen neklidně přešlapoval a stříhal ušima. Gerlach ho poplácal po krku.

„Čeká nás sláva, Bjelyj-Saksene, můj starý příteli," uklidňoval ho. Valach byl pořád ještě silný a jeho bílá a červená barva oslnivě zářily.

Gerlach zdvihl prapor a dlouhý červenobílý látkový had se zatřepetal ve stepním větru.

Rozjeli se směrem k Leblaje.

III

Leblaja byla mnohem větší než Dušajka. Na vnitřním pahorku - navršeném kdysi Skythy - se uvnitř pevné kamenné hradby tyčil masivní zal. Město - změť na bílo natřených dřevěnic a stodol - bylo nalepené kolem pahorku. Kolem něj byla další, o něco nižší hradba s dřevěnou strážnicí.

Obloha potemněla do šedomodré a pro tuto chvíli na ní nebyly mraky až na tenký proužek na jižní straně, těsně nad obzorem. Tráva vybledla do nevýrazné nažloutlé barvy.

Kolem vnějších hradeb kroužily černé tečky - jezdci na koních - rychle a ve značném počtu. Mohlo jich být něco kolem stovky, možná víc. Gerlach věděl, co jsou zač, ještě než to Maxim vyslovil. „Kazáki!"

Leblaja byla napadena nájezdníky. Nebo, lépe řečeno, v obležení. Jak se blížili, začínal Gerlach rozeznávat na útočnících jednotlivé detaily. Byli oblečení v černých hadrech a měli smolou natřená černá brnění. Z černých přileb trčely býčí rohy nebo paroží. Měli praky a zasypávali palisádu hořícími střelami. Z vnější hradby stoupaly pramínky bílého dýmu.

Dvě stě koňských délek před městem Belednij zpomalil a rota se rozvinula do řady. To už si jich kazáci všimli. Opouštěli hektický kruh a shromažďovali se, aby jim mohli vyjet naproti. Nechovali se agresivně, spíš zvědavě. Byli ve značné přesile. Zřejmě je vyvedlo z míry, že ta směšná skupinka rovnou nestáhla ocasy a nedala se na úprk.

„Kul!" odplivl si Váňa.

„Kul?"

Kulové byli jeden z nejjižnějších - a nejvíce obávaných - kurganských kmenů ve Východní stepi. Podle Vitalije a Váňi byli výjimečně krvelační a zřídkakdy se spojovali s ostatními Kurgany. Stačilo jim krást se gubernií a paběrkovat po hlavním voji. Byli pověstní jednou zvlášť nepříjemnou metodou zabíjení poražených nepřátel. Váňa se snažil Gerlachovi vysvětlit, v čem spočívala. Mělo to něco společného s hrudním košem. Ale jazyk ho, možná naštěstí, zradil.

Kulové se shromáždili, aby je mohli přivítat. Sesedali z koní a plácnutím je posílali pryč. Pomalu sestavili štítovou hradbu. Mnozí z nich měli dlouhé berdychy nebo kyje.

„Proč se do nás nepustí v sedle?" zeptal se Gerlach. Věděl jistě, že všechny kurganské kmeny jsou se sedlem takřka srostlé.

„Oni nás znají," řekl Belednij. „Viděli křídla kopiníků. Mají strach z útok roty a kopí roty."

„Takže udělali stěnu ze štítů?"

„Da, Vebla. Rozhodli se, že Leblaja je jejich. Nevzdají se jí. Oni budou stát tam, bránit proti my."

„A?"

„Země tady nepatřit nikomu," řekl Maxim. „Patří svatý Urzun a gospodari z ní žijí z jeho milosti. Kulové se to naučí. Země tady jim patřit nebude."

„Takže s nimi budeme bojovat?" zeptal se Gerlach.

„Da," odpověděl Belednij.

„Zaútočíme... na štítovou hradbu?"

„Da, Vebla," řekl Belednij.

To pomyšlení Gerlacha zneklidnilo. Představa bitvy ho neznepokojovala, ale útok na štíty? To bylo šílenství. Jedno z nejzákladnějších pravidel, které jeho učitelé zdůrazňovali znova a znova, bylo, že koně - byť sebelépe vycvičení - nikdy nepoběží na překážku, jako je štítová hradba. Bylo to zkrátka proti jejich přirozenosti. Bez ohledu na to, jak je člověk požene, nakonec se raději splaší, než by dál běželi na štíty. Právě proto se předpotopní taktika štítové hradby často používala dodnes.

Říšské kumpanie s píkami na ní byly samozřejmě závislé. Pokud vydržely stát pevně a ruce s píkami se ani nepohnuly, dokázaly odvrátit sebešílenější útok jízdy.

„Netvař tak nešťastný, Vebla," zasmál se Belednij. „Štítová stěna vypadá pevně, ale Belednij zná Kuly. Belednij ví, jak Kul myslí." A napřaženým ukazovákem si poklepal na čelo.

„Ty jsi s nimi už někdy bojoval?"

„Da!" odvětil rotmistr a na okamžik natočil hlavu ke straně a ukázal na starou jizvu na krku. Pak si vyhrnul levý rukáv a odhalil další hlubokou blednoucí jizvu.

„My bojovali s Kul mnoho. Někdy my vygrali."

To nebylo příliš uklidňující, ačkoliv Belednij to přinejmenším musel přežít, aby to teď mohl tvrdit.

„Je čas," rozhodl se Belednij. Napřímil se v sedle, podíval se doleva a doprava, aby zkontroloval své muže. Všichni byli připravení a čekali.

Vykřikl a muži sklonili dlouhá kopí do horizontální polohy. Koně neklidně pofrkávali. Belednijova roztažená ruka dlouho váhala.

Potom ji spustil.

Jevnij dlouze zadul na kostěný roh.

A rota vyrazila.

IV

Hnali se přes vlnící se hlodaše a trávu jako vítr. Vyprahlá zem duněla pod kopyty jejich koní. Gerlach jel v čele, prapor držel vzpřímený a kus od stehna. Belednij mu po bok postavil Váňu s Vitalijem.

Když byli na sto koňských délek od města, štítová hradba se semkla a vyčkávala. Kulové stojící za první řadou spojených štítů pokřikovali na opozdilce, aby si pospíšili.

Pevná, neprostupná masa. Nehybná masa.

Hroty štítů se leskly v jarním světle. Nad hlavami bojovníků se objevily sekery. Jejich roh vydával táhlé vysoké tóny. Uprostřed první řady se tyčila kulská bojová zástava - vlčí kůže napnutá mezi párem masivních parohů. Oční důlky ve vlčí kůži zlověstně blýskaly vetřelcům na uvítanou.

Deset koňských délek. Pět. Koně letěli jako šílení, hřívy rozevláté, zuby obnažené.

Kulové už nestáli bez hnutí na místě, vrhli se vstříc útoku. Vstříc útoku! Jako by ho vítali. Jako by vítali smrt.

Ukázněnost štítové hradby byla v touze po boji úplně zapomenuta.

Přesně tohle Belednij očekával.

Už jen jedna délka. Hlasy Kulů se spojily v jednolitý řev, který jezdcům postavil další hradbu, tentokrát zvukovou. Okovaná kopyta a kopí s železnými hroty ji rozbořily. A potom, ve zkázonosné srážce, udělaly totéž i s hradbou masa a kostí za ní.

Rota v plné rychlosti narazila do rozpadající se štítové hradby a roztříštila ji na kusy. Napřažená kopí se nořila do dřeva i do masa. Gerlach se ocitl uprostřed zmateného řvoucího davu. Po obou stranách měl jezdce krugu, kteří se už zbavili kopí a teď se oháněli šavlemi. Vitalij s Váňou se mu drželi nablízku a chránili ho ze stran, ale v jednu chvíli se dostali do tak chaotické vřavy, že Váňu úplně ztratili.

Gerlach měl teď pravý bok nechráněný. Začala ho ohrožovat něčí sekera se širokou čepelí. Pustil otěže a pravou rukou vytáhl nabitou pistoli. Přesná rána zasáhla útočníka do spodní čelisti a ten se skácel do změti bojujících těl.

Gerlach vrátil pistoli zpátky, vytáhl meč a začal sekat a bodat do všeho, co se mu dostalo na dosah. V levé ruce třímal vztyčený prapor. Byl teď pekelně těžký, mnohem těžší, než se mu kdy zdál prapor hulánů, který byl o dost větší. Vitalij zůstal u něho a potýkal se s kazáky.

Skrze vřavu boje Gerlach viděl Belednije, jak blýskající se šaškou roztínal býčí přilbice. Zahlédl i Maxima, který se oháněl zahnutou šavlí, až krev stříkala vysoko do vzduchu. Pak uviděl Mitrije, který právě probodl kopím dva Kuly najednou. A Borodina, házejícího oštěp. Sorku, zabodávajícího hrot šavle do očního otvoru kulské přilbice. Květlaje, zmáčeného krví, jak švihá mečem ve vzduchu, aby ho zbavil krvavého šlemu.

Váňa se najednou znovu vynořil ze shluku, který ho zdržel, a s vítězným řevem přejel Kula, který mu stál v cestě.

Gerlach rozetnul čísi přilbu a brnění, načež se obrátil, aby usekl ruku svírající nůž. Kolem něj byla čím dál větší tlačenice a zápach krve, potu a výkalů byl tak prudký, že se mu zvedal žaludek.

Dalšího kulského válečníka odrazil žerdí praporu.

Bitva se proměnila v zuřivý vír hluku a pohybu. Gerlach už ani nevěděl, na kterou stranu je zrovna otočený. Neustále ho zasypávaly spršky krve a slin a droboučkých úlomků kovu.

Z pekelné vřavy kolem něj se zdvíhalo ohromné a přízračné paroží. Gerlach měl na krátký okamžik dojem, že se z prachu a kouře vynořilo nějaké obrovské stepní zvíře nebo démon.

Ale byl to jen kulský prapor.

Gerlach se s řevem vrhl do té největší tlačenice kolem praporu a sekal kolem sebe mečem, až hlavy, ruce a rohy z přileb létaly na všechny strany. Vitalij vykřikl a snažil se ho dohonit.

Kulský praporečník byl malý podsaditý muž v těžké drátěné košili. Z čela protáhlé bronzové přilby trčel jediný paroh. Kolem něj tančil šaman, zvonil korálky a šňůrami z kostí a malinkých zvonečků. Na těle měl namalovanou karmínově rudou kostru.

Gerlach se řítil vřavou přímo na ně. Šaman ho uviděl na poslední chvíli a otočil se, aby před ním mohl zašermovat svým chřestítkem.

Gerlach se rozmáchl a jedinou ranou mu usekl hlavu i ruku s chřestítkem. Ječící praporečník se ho snažil zaměstnat tím, že se po něm ohnal parožím z praporu. Jedno z nich mu udělalo rýhu do náramenníku, který později začal silně rezivět.

Gerlach pobídl koně a sťal svým mečem zoufalého praporečníka i dva další Kuly, kteří mu přiběhli na pomoc. To už ho dohnali Vitalij s Váňou a začali ho zase bránit.

Kulská zástava dopadla na zem.

Gerlach očekával, že tím sebere Kulům vítr z plachet. Ohromilo jej, když se místo toho ozval hromový řev a Kulové se vrhli do boje s obnovenou zuřivostí.

Potom uslyšel dusot kopyt. Kulům přijížděly na pomoc posily. Ječičská rota měla být nakonec přece jen povražděna.

Do roztroušené bojové linie vpadla od městské strany další síla. Ale nebyla to další vlna Kulů. Od brány přicválalo asi čtyřicet lučištníků.

Hnědí dlouhosrstí stepní poníci je donesli do roztroušeného týlu kulských nájezdníků a odtamtud začali Seveřany zasypávat salvami dlouhých šípů s červeným peřím z krátkých, ale silných luků. Zadní linie kulské formace se začínala hroutit a jednotlivci se káceli jako obilí pod kosou.

Lučištníci na koních byli schopní neuvěřitelně rychlého manévrování a stříleli jeden šíp za druhým. Někteří z kopiníků - Gerlach, Váňa, Vitalij a půl tuctu dalších - se probojovalo tak hluboko do kulských řad, že už byli skoro na druhé straně. Nyní je obklopoval uzavírající se kruh nepřátel. Tak se stalo, že Gerlach byl jedním z prvních, kdo uviděl lučištníky, jak se ženou kolem bojiště a rozsévají v zadních řadách Kulů paniku.

Lučištníci byli Kislevané, odění ve vyšívaných, ale umouněných bešmetech nebo vlněných vestách přes brnění z vyztužené červené kůže. Kolem ramen se jim třepotaly dlouhé drátěné chrániče. Přilby měly jednoduché, s hrotem na vrcholu, lemované proužky kožešiny. Jezdili v krátkých třmenech hodně vepředu, takže kůň nesl váhu jezdce na ramenou. To bylo pro zvířata lepší, než když celá váha jezdce spočívala uprostřed jejich zad.

Jejich krátké silné zvratné luky se střapci udělaly na Gerlacha skutečný dojem. Dřevěné luky, které se dělaly v Říši, byly velice silné, ale tak dlouhé, že se z nich nedalo střílet ze sedla, zvlášť za jízdy ne. Ale tyhle zvratné luky vystřelovaly šípy s takovou prudkostí, že snadno pronikaly železnými přilbami i bronzovými kyrysy.

Kulské šiky, sužované teď zepředu i zezadu, začaly kolísat a rozpadat se. Ty, kteří se obraceli na útěk, vracely zpátky šípy a oštěpy. Kopiníci se odtrhávali od hlavní vřavy a pronásledovali je. Nakonec zbylo jen pár sevřených ostrůvků odporu tvořených těmi nejzpupnějšími kulskými válečníky, ale Belednij s Jevnijem přeskupili rotu a rozehnali je oštěpem a mečem.

Kulové teď prchali hromadně, honili roztroušené poníky a cestou zahazovali štíty, a dokonce i zbraně. Utéct se ale

podařilo jen málokomu. Do stepi nakonec odcválala jen směšná hrstka, rozptýlená do všech stran. Posléze všichni zmizeli v trávě a zůstal po nich jen dusot kopyt a řinčení kovu.

Belednij vítězně pozvedl meč a Jevnij troubil na roh jako pominutý. Kopiníci za bujarého halekání sesedali z koní a lučištníci kolem nich s pokřikem cválali dokola. Všeobecný zmatek zvedl ohromný oblak jemného prachu, který stepní vítr až teď začínal rozfoukávat.

Obklopen poletujícími zrnky prachu Gerlach pozdvihl prapor vysoko nad hlavu, tak vysoko, jak jen dosáhl. Lučištníci sesedli z koní a pozdravili jej jásotem. Potom se pustili do oslepování mrtvol nepřátel.

V

Velitel lučištníků byl ušlechtilý vysoký muž, překvapivě mladý. Seskočil ze zavalitého poníka a srdečně objal Belednije.

Jmenoval se Antal a on a jeho kumpanie pocházeli z Igerova, z vesnice z nejvýchodnější části jižní gubernie. S Belednijem se znali dobře. Jejich kumpanie bojovaly bok po boku v několika různých taženích. Belednij se vlastně nejvíc přátelil s jeho otcem, Gasparem. Gerlach vyrozuměl, že Belednij s Gasparem byli velcí přátelé a spolubojovníci už od mládí. Gaspar zemřel před dvěma lety a jeho muži se rozdělili do dvou kumpanií. Každou z nich vedl jeden z jeho synů. Proto se Antal stal velitelem tak mladý. K Belednijovi se choval jako k milovanému strýčkovi.

Antalova kumpanie spolu s tou, kterou vedl jeho bratr Dmirov, se přidaly k pluku u Žedevky; i oni uvízli v oné vojenské katastrofě. Provedli několik šíleně riskantních kousků a nakonec se jim podařilo uprchnout do stepi, nejdřív na západ a potom na severovýchod. Antal vyvázl jen se čtyřiceti muži z původních sedmdesáti. Dmirova ani nikoho z jeho mužů neviděl od střetu u Žedevky.

Když si Antal všiml podivného jezdce, který nesl prapor roty, a jeho ještě podivnějšího koně, šel se s ním seznámit. Strhl si zaprášené rukavice a vřele popadl Gerlacha za ruce, zatímco je Belednij představoval.

„Vebla," řekl Belednij a Antal se zasmál.

„Tak se jmenuješ?" zeptal se mladý velitel.

„Jmenuju se Gerlach Heileman."

„Dobře!" zasmál se Antal, jako by označení ‚vebla' bylo něco, čemu je lépe se vyhnout.

„Jak dlouho už jste tady, v Leblaje?" vyptával se Gerlach.

„Třináct dní," odpověděl Antal. Jeho kumpanie se sem hnala, jak to šlo nejrychleji, protože doufali, že se tu shledají s dalšími, kdo bitvu přežili. „Osm dní se nikdo neobjevil. Pak kopiníci, Novgova rota."

Gerlach se snažil porozumět, o čem je řeč: „Novgo?"

„Drug rotamastěr," vysvětlil mu Belednij. „Z Dagnyperskovo krugu. Mnoho dobrých mužů s ním zvedlo křídla."

„Ne tak mnoho," namítl Antal smutně. „Po Žedevce zůstalo z jeho roty naživu jenom pět krát pět kopí."

Mezi kopiníky to tlumeně zahučelo ohromením.

„Kde jsou teď?" zeptal se Gerlach.

„Kazáki přijeli ve stejný den, kdy přijela rota Novgovo. Velká horda, mnohem víc, než vy viděli dnes."

Kulští nájezdníci se přivalili z jihu v ohromné mase, buď sledovali roztroušené vysloužilce od Žedevky, nebo na Leblaju narazili pouhou nešťastnou náhodou. Bylo jich tolik, že - jak se vyjádřil Antal - ‚pokryli step jako mouchy mrtvolu' a už z dálky bylo jasné, že Leblaja útok nepřestojí. Novgo jim s podle Belednije typickou zbrklou odvahou vyjel se zbytkem roty naproti. Částečně proto, aby varoval případné blížící se kumpanie, že Leblaja už není bezpečným rájem, a částečně proto, aby odlákal kazáky od města.

Veliká část kazáků se obrátila a pustila se do stepi za Novgovou rotou. Rotu ani kazáky potom už nikdo neviděl.

Zbylí Kulové oblehli město a Antalovi muži dělali, co bylo v jejich silách, aby je ubránili. Nebylo to snadné. Zásoby, zejména zásoby šípů, byly omezené a lučištníci nemohli použít hrubou sílu a postavit se nájezdníkům tváří v tvář, protože jich bylo zoufale málo. Když se toho rána objevila Belednijova početnější rota a Kuly zaměstnala, využil Antal příležitost a vyvedl své muže ven s tím, že buď obléhání skončí, nebo zahynou.

Vyplatilo se to. Silou a rychlostí a za přispění lukostřeleckého umění se Belednijově a Antalově jednotce podařilo kazáckou tlupu porazit, přestože byla ve velké přesile.

Vlastně ji úplně rozprášili.

Kislevané měli do jednoho ve tvářích vítězoslavný ruměnec. Vzrušení z bitvy jim stále ještě prudce kolovalo v žilách. Ale Gerlach se nemohl ubránit mírnému zklamání. Vysnil si v Leblaji obrovské vojsko, které jen čeká na to, až se bude moci vrhnout na jih a vybrat si na postupujících Kurganech krvavou daň.

Namísto toho tu našli jedinou jednotku, složenou ze čtyřiceti vyčerpaných a mizerně zásobených jízdních lučištníků a zprávu o značně zredukované rotě kopiníků, která mezitím zase zmizela.

Nechal si své zklamání pro sebe. Kislevané oslavovali.

„Myslel jsem si, že dorazíte dnes," řekl Antal Belednijovi. „Viděl jsem na obloze mrak, který mi tě připomněl."

„Da! Tak jsem přišel, Antale Gasparoviči! Tak jsem přišel!"

„Nebyl jsem si jistý. Mrak vypadal jako ty, ale jel na podivném bílém koni a ten tvůj nebyl." Usmál se na Gerlacha a ukázal na Saksena. „Teď rozumím."

VI

Rota nevyvázla beze ztrát. Dva kopiníci - Ptor a Cagin - byli mrtví a Sorka, jeden z Belednijových nejstarších mužů, měl na stehně sečnou ránu, která byla zjevně smrtelná. Menší rány si odnesli skoro všichni. Většinou to byly pouhé modřiny a škrábance, o kterých ani nevěděli, kde k nim přišli. Nejhorší z menších zranění měl mladý Květlaj. Ránu od meče od hřbetu ruky k lokti. Pyšněji všem ukazoval.

Kislevané se stáhli do města, kde je obyvatelé na oslavu vítězství a osvobození přivítali ohlušujícím jásotem doprovázeným rachocením hrnců a pánví. Antalovi muži posbírali všechny šípy, které se jim podařilo najít - dokonce i zlámané a ty, které původně patřily kazákům, protože dřevo tu bylo nesmírně vzácné - a jako první projeli městskou branou. Ptora a Čagina položili na jejich koně a Sorkova koně vedl Belednij osobně. Sorka se vyčerpaně kymácel v sedle.

Mnozí kopiníci odpovídali na kakofonii zdviženýma rukama. Ale Belednij jako by ten rámus ani neslyšel. Veškerá jeho pozornost se upínala k umírajícímu příteli, který jel pomalu za ním.

VII

Hostina na oslavu vítězství, která se konala toho večera, nebyla nijak velkolepá, ale s ohledem na to, do jaké míry obléhání vyčerpalo městské špižírny, více než velkorysá. Zpívaly se smutné písně na památku padlých druhů a nálada byla pochmurná.

Hovor vázl ještě víc. Gerlach několikrát slyšel kopiníky i lučištníky říkat, že je po ‚cestě', alespoň pro letošek. Přestože ve stepi sotva skončilo jaro a válečnická sezóna sotva začala, muži se zřejmě shodli na tom, že letos je už po všem. Nejlepší bude vrátit se domů co nejdřív, aby mohli pomoci se žněmi a zimní zabijačkou.

Gerlach se oddělil od ostatních a posadil se stranou. Hostina se konala ve starobylém zale na pahorku. Zal byl skutečně velmi starý. Střecha už byla mnohokrát vyměněna a zal prodloužený, ale základní konstrukce a trámoví byly původní. Musel být starý stovky, možná dokonce tisíce let. Místy bylo trámoví ohořelé - ne zčernalé sazemi od obyčejného ohně, ale sežehnuté skutečným požárem - a místy pokryté starými nápisy.

Přejížděl prsty po zjizveném trámu, o nějž se opíral. Ve světle ohně se zaleskly kousky zlata vtlačené do dřeva nebo do děr po hřebících.

Gerlach si uvědomil, že trámy bývaly kdysi pomalované. Pokrývala je tenoučká vrstva zlata a byly pokreslené postavami a náboženskými symboly. Tyhle trámy tu stály od doby Skythů - od doby, kdy byl navršen samotný ústřední pahorek. Kolem pevné kostry se stavěly a bořily nové a nové zaly. Trámy nesly každý další zal, jako muž nosí přilbu nebo jako stanové tyče podpírají stan. Byly starší než největší katedrály a pevnosti v jeho domovině.

Tak oslnivá sláva přicházela a zas mizela, až už byly vzpomínky na ni sotva patrné. Kultury tak bohaté a mocné, že si mohly dovolit pokrývat domy zlatem, zanikly a zanechaly po sobě jen pahorky jako mohyly.

Gerlach v hloubi duše věděl, že Říše jednou zanikne také. Vyrostl ve víře, že je ze Sigmarovy milosti trvalá a věčná, a svůj život zaslíbil udržování dané rovnováhy. To všechno však bylo marné. Říše také jednou zanikne. A možná že už se to stalo. I kdyby se velkým vojskům tentokrát podařilo se shromáždit a Severany vyhnat, stane se to příští rok nebo ten další. Jednoho dne ale určitě.

Jediné, v co člověk mohl doufat, bylo, že nevyhnutelný konec pozdrží.

To bylo poslání, kterému dokázal věřit. Bojovat s temnotou tak dlouho, dokud existuje světlo, které lze bránit.

Přišli k němu Vitalij s Váňou, kterým dělalo starosti, že se vyčlenil z krugu. Přinesli s sebou kumys a chtěli oslavovat společnou válečnou kořist.

„My spolu dobře dělat válku, Vebla!" hlaholil Vitalij.

Gerlach přikývl a oběma jim připil zkvašeným mlékem. Oba se zdáli být nezřízeně pyšní na jeho výkon v bitvě. Podařilo se mu neustále zdviženým praporem ochránit rotu, navíc se bil jako lev a sebral nepříteli jeho prapor.

Ve skutečnosti toho udělali mnohem víc než on. Drželi se věrně po jeho boku, aby ho chránili, a každý z nich si mohl připsat na vrub mnohem víc kazáckých životů než on.

„Proč obličej Vebla on vypadá nešťastný?" zeptal se Váňa.

„Slyšel jsem. co si povídáte," odpověděl mu Gerlach. „Všichni chcete jet domů. Jako kdyby to už skončilo."

„Vebla bude dobrze v Ječič krug!" rozhodl Váňa.

Vitalij zřejmě, jako obvykle, lépe pochopil, co má Gerlach na mysli. „Ty s námi nechceš jet, Vebla?" zeptal se.

Gerlach zavrtěl hlavou: „Copak Ječič někdy někdo napadl? Nemyslím tím kazáky. Myslím kurganskou hordu při velké invazi."

Na nic takového se ani jeden z nich nepamatoval. Ječič byl velmi odlehlé místo a mohl se bát tak leda lupičů a banditů.

„Takže se vrátíte domů a Ječič bude takový, jaký si ho pamatujete. A tak tam strávíte zimu a příštího jara vyjedete ven, abyste se podívali, co zrovna zuří za válku a kde by se dala vybojovat nějaká ta sláva?"

„Da!" přisvědčil Váňa spokojeně.

„Jenomže u mě doma zuří válka právě teď. Pro mne to neskončilo."

„Sto?"

„Vebla ještě neskončit."

VIII

Jak o tom přemýšleli, ve tvářích se jim postupně objevil zasmušilý výraz. Bylo pro ně stejné obtížné starat se o osud měst a vesnic daleko na jihu, které nikdy neuvidí, jako pro Gerlacha dbát o nějakou gubernii. Tedy až do té doby, než pochopil její velkolepost a ducha jejího lidu. Ale teď to vypadalo, že Váňa s Vitalijem také začínají chápat. Gerlach si získal jejich náklonnost a city a teď s ním sdíleli jeho smutek.

Kislevané se ale od lidí z Říše zásadně lišili svým fatalismem. Vitalij a Váňa souhlasili, že je to, co se děje s Gerlachovým domovem, zlé, ale nemysleli si, že by s tím mohli něco udělat. Ne že by jim na tom vůbec nezáleželo - tak bezcitní nebyli - ale dělo se to tak daleko, že člověku nezbývalo než pokrčit rameny a povzdechnout si. Kislevané věřili, že jejich životy řídí osud. Obyvatelé Říše byli zase přesvědčení, že si svůj osud vytváří každý sám.

Gerlach je zanechal jejich myšlenkám a kumysu a vydal se hledat Belednije. Ten ale držel stráž u Sorky a nenechal se rušit. Gerlach prošel halou a kýváním odpovídal na pozdravy. Potom uviděl Květlaje. Chlapec toho vypil přes míru, zřejmě aby utišil bolest v paži, a teď seděl u ohně jako hromádka neštěstí.

Kousek od něj seděli Maxim s Borodinem, Antalem a leblajským atamanem, tělnatým starcem, kterému říkali Sevhim. Přivítali ho a dali mu pohár kvasu a misku s nasolenou rybou.

Antal byl bystrý a zvědavý a neustále se Gerlacha vyptával na Říši, kde ještě nikdy nebyl. Jeho myšlenky neustále předbíhaly silně omezené znalosti reikspiel a Borodin jim místy musel tlumočit.

„Pochopil jsem, že všichni pomýšlíte na návrat domů," řekl Gerlach nakonec, když už měl Antalových otázek dost.

Maxim přikývl. Šťoural se v zubech a jazykem si lovil pod hubenými tvářemi. „To je nejlepší, co se dá dělat."

„Je to nejlepší?"

Maxim pokrčil rameny.

„Není tu co získat, Vebla," odpověděl místo něj Borodin. „Byli jsme poraženi a zahnáni na útěk. Pokusili jsme se... znovu seskupit a zkusit to znovu, ale- " výmluvným gestem ukázal kolem sebe a myslel tím celou Leblaju, „—nic nezůstalo."

„Nesouhlasím," řekl Gerlach.

„Na to máš plné právo," přikývl Borodin. „Rotmistr Belednij se opravdu snažil. Jeli jsme do Dušajky, do Leblaje hledali jsme spojence, kde se dalo. A našel jen Antala a jeho statečné jezdce."

Antal se usmál a pokýval hlavou.

„Takže je lepší přestat a začít napřesrok s novou silou než protahovat tohle smolné tažení."

„To si myslí Belednij?"

„Nebýt tebe, Belednij by se vrátil domů už z Dušajky," přiznal Maxim.

„Cože? Co to má znamenat?"

„Tento rok byl špatný. Strašně špatný!" odsekl Maxim. „Jenom kvůli Vebla Belednij útočit na Leblaju. Aby Vebla viděl."

„Co aby viděl?" naléhal Gerlach.

„Jestli tady shromáždil se polk," odpověděl Antal.

Borodin si usrkl kvasu. „Rotmistr Belednij si myslí, že ti to dlužíme. Po pravdě řečeno, myslíme si to všichni. Zvedl jsi prapor s orlími křídly, když spadl na zem, a donesl ho do bezpečí. Toho si všichni vážíme."

„Proto teď nosíš rotu," zabručel Maxim.

„Toho si vážíme všichni," opakoval Borodin, „a nikdo tolik jako Belednij. Většina rotmistrů by po takové porážce, jakou jsme utrpěli u Žedevky, obrátila svou rotu domů. Ale Belednij se rozhodl, že pojedeme do Leblaje, abychom se podívali, jestli je nějaká naděje, že se pluk znovu shromáždí. Kdyby tu nějaké vojsko bylo, připojili bychom se k němu a s největší radostí bychom jeli na jih, abychom ti pomohli se pomstít. Ale to se nestalo. Belednij se vůči tobě zachoval víc než spravedlivě. Ale další muže už riskovat nehodlá."

„Chápu. A co příští rok? Až budou Kurgani zavrtaní hluboko na jihu a v Říši nezbude žádný pluk. ke kterému byste se mohli přidat, takže už nebude pro co bojovat?"

„Příští rok je příští rok," prohlásil Maxim a sklepl si z ruky neviditelný prach.

Gerlach rozhněvaně vstal a šel pryč. Potom se zarazil a obrátil se zpátky k nim.

„Mám dvě otázky," řekl. „Vy že jste jízda mrtvých, da? Váš krug vás už oplakal a smířil se s vaší smrtí?"

Borodin a Maxim přikývli.

„Čí životy tedy riskujete?"

Borodin se usmál a přeložil to. Maxim i Antal se zasmáli.

„Ty nerozumíš, Vebla."

„Ne, to asi ne. Zřejmě nechápu ani ty obrázky, co vám Daž dává na oblohu. Viděl jsi přece Belednije na bílém koni, jak ti jede na pomoc, ne?" Upřel pohled na Antala. Mladík nemohl než souhlasit.

„Tak co ti tedy Daž vlastně říkal? Abys vzal do zaječích, nebo abys dbal jeho znamení?"

„Daž nám řekl, co nám říká vždycky," odpověděl Maxim, teď už trochu rozzlobený. „Jet za Belednij. Jet za rota. To je jediná možnost."

IX

Za úsvitu pohřbila rota své mrtvé ve stepi.

Byl jeden z prvních skutečně teplých dní v létě a horko začalo být už chvíli po východu slunce.

Obloha byla modrá a bez mráčku a bylo vidět na míle daleko do stepi. Skřivani zpívali vysoko z dohledu lidského oka a vzduch hučel ovády a čerstvě vylíhnutými komáry.

Belednij - s očima podlitýma krví a rysy ztrhanými nedostatkem spánku - na vycházející slunce kvílivě vykřikoval jména Ptora, Čagina a Sorky, jako by doufal, že ho tím může zastavit.

Pak Jevnij zatroubil na roh. Tři koně, kteří patřívali padlým mužům, vyběhli z leblajské brány kamsi do stepi. Na hřbetech nesli Ptora a Čagina, zabalené v plátně. Sorka, v posledním tažení, se hrbil ve svém sedle a táhl mrtvé druhy za sebou.

Sorka uviděl podruhé tentýž mrak. Ti tři jeli tam, kam se odebral i Demieter.

Kopiníci a smuteční hosté z Antalovy jednotky a z městečka se otočili a jeden po druhém se trousili zpátky za hradby.

Gerlach zůstal u Belednije, s praporem v ruce. dokud se koně neproměnili v tečky a tečky samy se nerozplynuly v ranním oparu.

X

Cestou zpátky do stanice se pokoušel s Belednijem promluvit, ale rotmistr ho ignoroval a pak zmizel v dřevěnici, aby se vyspal.

Gerlach pečlivě zapíchl prapor do země a sesedl, aby si nabral trochu vody a sehnal si něco k snídani.

Ve velikém zalu ležel Květlaj a bylo mu zle. Rána mu zhnisala a byla celá nateklá a černá. Potil se a měl halucinace. Ostatním to zřejmě nedělalo veliké starosti. Čas od času mu donesli vodu a Borodin mu ránu natřel hojivou mastí, ale jinak si ho nevšímali.

Těsně po poledni, když bylo slunce nejvýš a nejvíc pálilo, uviděl Gerlach Květlaje, jak se potácí přes dvůr a sápe se na koně. Nikdo se mu v tom nesnažil zabránit. Když byl v sedle, kopl kobylu patami do slabin a vyrazil do stepi.

„Proč jste ho nezastavili?" obořil se Gerlach na Borodina. „Jeho zranění přece nebylo smrtelné jako Sorkovo!“

„Bylo plné jedu. Měl horečku."

„Ale kdybyste se o něho postarali, nejspíš by to přežil!"

„Postará se o něj Daž. A Ursun. A taky step. Nemocný válečník jede tak dlouho, dokud nemoc nevypotí. Květlaj se vrátí. Nebo si ho odvede Daž."

Gerlach se znechuceně odvrátil. Kislevské způsoby odsuzovaly každého člověka k tomu, aby se rval sám za sebe. Jako by odjet bylo odpovědí na všechny otázky života a smrti. Umírám... odjedu! Jsme poražení... odjedu! Je mi zle... odjedu a uvidíme, co osud ukáže! Co na tom záleží.

Jediná věc, na které jim záleželo, byl krug a jediné, za čím šli, byla rota.

Všechno ostatní nechávali v rukou jakémusi odtažitému bohu rozlehlých prázdných ploch, který byl zatraceně daleko na to, aby je slyšel.

XI

Jediné, za čím šli, byla rota. Prapor.

Gerlach se probudil do nehybných studených hodin před úsvitem. Ohně v zalu uhasínaly a všechno v Leblaji spalo.

Už se rozhodl, že odjede. Že opustí rotu a zamíří na jih, přestože věděl, že jeden muž nejspíš nic nezmůže.

To ho naučila Žedevka.

Ale měl sen a ten mu vnukl nový nápad.

Vynesl si brnění a zbraně ven, potichu, aby nevzbudil podřimující kopiníky, a oblékl se na dvoře. Bylo chladno a od úst mu šla pára. Na nebi ještě svítily hvězdy, zářivé a pyšné proti uhlově šedé obloze, a na východě se už začínaly objevovat první záchvěvy úsvitu.

Když byl oblečený, připravil Saksena a přitom ho tišil tichým domlouváním a jemným dotykem.

Potom ho vyvedl ven na vyprahlý holý dvůr, přes který se už natahovaly první plaché stíny. Nasedl a naposledy se podíval na zal, trůnící na skythském pahorku jako královská koruna.

Prapor byl stále ještě tam, kam ho včera zapíchl. Vytáhl ho, a když projížděl branou, sklopil hlavu i žerď.

Step měla v ranním šerosvitu fialovou barvu. Obloha byla nafialovělá s nádechem žluté nad východním obzorem. Bylo čím dál tepleji a hvězdy jedna po druhé vyhasínaly.

Obrátil Saksena na jih, zvedl prapor vysoko nad hlavu a odcválal pryč.

AACHDEN

I

Začalo léto, nejlepší část těch tří měsíců, které uplynuly od žedevského masakru v Roce, na který se nezapomíná. Od vrcholu jara se nad severním obzorem válel dým z hořících měst a lesů.

Kurganská horda se probila tak daleko na jih jako nikdy předtím. Severané se přelili přes hranice Říše, cestou podpalovali pyšná města, jako byl Erengrad, a omývali břity svých zbraní v krvi dobrého, zbožného lidu. Někteří tvrdili, že už jsou u Middenheimu a tím pádem je s celou civilizací konec. Jiní zas byli ochotni odpřisáhnout, že v čele říšských vojsk jede sám Karl Franz a modlí se za příležitost utkat se s Archaonem.

Archaon. To bylo jméno utkané z temnoty. Kde se vzalo, nevěděl nikdo. Možná šlo od úst k ústům. Snad je vykřikla některá zmučená oběť Kurganů, aby se pak rozlétlo dál na jih jako setba hrůzy. Možná si je zpívaly hordy na pochodu. Nebo se možná vplížilo do nočních můr králů a věštců Starého světa.

Archaon bylo jméno bytosti, která řídila nepřátele všeho. Pána konce světa, mocnějšího než Morkar nebo Asavar Kul. Byl to člověk? Možná. Nebo démon? Snad. Existoval vůbec? Tedy...

Dodnes se najdou tací, kteří věří, že Archaon nebyl jediná bytost, ale spíš nějaká hrůzostrašná směsice zrozená spojením několika kurganských náčelníků. Faktem je, že sama severanská horda nebyla jednolitá, ale skládala se z mnoha kmenových vojsk a kultistických klik, z nichž každé velel jiný velezar. Archaon byl směsicí všech těchto velezarů, protože všichni využívali svou autoritu, aby posílili vlastní nezanedbatelnou moc, a mnohá vítězství připisovali jeho jménu.

Ale Archaon byl víc než to. On skutečně existoval. Jen několik stovek Kurganů si tím mohlo být jistých a jen několik stovek lidí to mohlo potvrdit, protože se s ním setkali. Jen málo z nich ale setkání přežilo, takže o něm mohlo vyprávět.

Úspěch Archaonovy invaze závisel na velezarech a zarech, kteří jim podléhali. Na severu vybujela horda čítající bezmála devatenáct set tisíc válečníků a takové vojsko by nikdy nemohl řídit jediný velitel.

Archaon, jehož jméno bylo synonymem hanebnosti, se při ovládání Veliké hordy musel spoléhat na své oddané velezary.

Jedním z nich byl Surtha Lenk.

Karl-Azytzeen se s ním setkal tváří v tvář jednoho rána toho léta.

II

Několik týdnů předtím, v brunmarlském amfiteátru, získal Karl víc, než si uvědomoval. Tehdy věděl jen to, že zabil dva protivníky v záchvatu krvelačné zuřivosti. Ničím jiným než touhle holou skutečností si nemohl být jistý. Uldinovi muži ho odnesli z arény a zavřeli na noc do jakési vlhké místnosti.

Měl pocit, že tam snad prospal celé roky. Když se probudil, plížil se kolem něho ten mladý šaman s parožím a mumlal si jakási ohavná slova.

Byl den. Děravou střechou pronikalo dovnitř světlo a dešťová voda.

Cvakla zástrčka a dovnitř vešel Uldin. Hlavu měl holou a z medvědího pláště mu crčela voda. Kývl na šamana, který se uklonil a odcupital.

„Skarkeetah říká, že bych tě měl zabít," oznámil Uldin Karlovi.

„Tak mě zabij," odsekl Karl lhostejně. Uldin se nepohnul.

Karl se posadil a zády se opřel o vlhkou kamennou stěnu. „Myslel jsem si, že si mě otrokář cení. Že jsem podle něj označený..." Hlas mu selhal. Nedokázal se přinutit to jméno vyslovit.

Uldin zamyšleně skřípal zuby. „Je to tak. A právě proto. Říká, že moudrý muž mého postavení by tě zabil dřív, než budeš mít příliš velkou cenu. Příliš velkou... moc."

Tomu se Karl musel usmát. Seděl celý potlučený, polonahý a s holýma rukama v zatuchlé kobce a kurganský náčelník s oštěpem v ruce mu vykládal, že pro něj může představovat hrozbu.

„A jak moudrý tedy jsi?" zeptal se posměšně.

„Dost na to, abych poznal, kdo má jakou cenu."

„Protože jsem ti vyhrál zápasy? Zachránil ti čest a tlupu? A zřejmě už máš i nového šamana."

Uldin pomalu přikývl. „Když modrooký otrok vyhrál oba zápasy, chtěl se ke mně přidat mnohý šaman a nahradit tak Subotaje. Vybral jsem si Chegruma. Je to mocný šaman a vidí v tobě zvláštní sílu."

„To není žádné tajemství," odpověděl Karl. „Ví, že umím číst."

„Slova znamenají moc."

„Ne, Kurgane. Vědění znamená moc. Slova jsou jen prostředkem k vědění."

Uldin udělal několik kroků směrem k němu a dřepl si před ním na bobek. Sklopil oštěp a hrotem ho opřel Karlovi o hruď.

„Mužům, kteří na nás udělali dojem svou silou, přidělujeme znamení. Potom je využíváme k soubojům a náboženským rituálům."

„Samozřejmě je lepší nechat při obětech a v soubojích chcípnout bezcenného otroka než někoho z vaší tlupy, co? Je mi jasné, jak to u vás funguje. Vybíráte si ty nejlepší a nejzdravější zajatce a pak je vyplýtváte na rituály, proto—"

Uldin ho naprosto lhostejně přerušil: „Před žedevským zalem jsme stáli proti sobě. Mám od tebe tohle." Uldin se dotkl jizvy na rameni od Karlovy šavle. „To je první rána za posledních osm let."

„Bylo mi potěšením." Tlak hrotu na prsou zesílil.

„Potom jsem ale překvapil já tebe," řekl Uldin.

„Ve dveřích. Vzpomínám si."

„Mohl jsem tě zabít."

„Myslel jsem, že jsi mě zabil. Přál bych si, abys to udělal."

„Šar mi zadržel ruku. Přinutil mě udeřit tě naplocho mečem. Muže, který dokáže zranit zara, stojí za to nechat naživu jako otroka. Od té doby mi patří tvůj život. Tehdy jsem tě mohl zabít, ale rozhodl jsem se, že to neudělám. Mohl bych tě zabít teď..."

Uldin ještě trochu přitlačil na oštěp a potom ho odklonil. „Ale neudělám to. Dokud budeš mít na paměti, jakou mám nad tebou moc, nemůžeš mi ublížit. Nepředstavuješ pro mě žádné nebezpečí."

Potom si sundal ze zápěstí jeden z náramků a hodil ho Karlovi do klína. Byl ještě teplý. Vyrobili ho z jednoho z těch mečů, jimiž se předchozí noci bili otroci v aréně.

„Přidej k němu další a můj názor se nezmění."

Nato vstal a odešel. Dveře nechal dokořán.

Karl si po chvíli navlékl teplý kroužek na pravou ruku a vydal se za ním.

III

Jeden po druhém odváděli zarové své tlupy z Brunmarlu. Mířili na západ. Tam se kolem trosek Berdunu shromažďovalo obrovské vojsko. Početné zarské prapory se tu houfovaly kolem praporu samotného velezara Surthy Lenka.

Toto vojsko mohlo být docela dobře velké jako horda, která obsadila Žedevku, a přitom bylo jen jedním z mnoha podobných, které na přelomu jara vtrhly do Říše. Lenkova horda vyplenila tři ostermarská města, načež se obrátila na západ do Ostlandu, kde jejímu běsnění podlehla další města.

Uldinova tlupa se k samotnému boji dostala zřídka. Armáda byla tak obrovská, že její velká část nezřídka nacházela města už vypleněná předními voji. Uldin byl touhou po slávě celý divý. Toužil po bitvě, kde by jeho tlupa mohla získat dost lebek na hromadu, která by mu vysloužila další vítěznou značku na tvář.

Ale když dorazili do Aachdenu, ležícího jen osm dní pochodu od Wolfenburgu, měl už Karl další dva náramky.

IV

Když Karl znovu uviděl své spoluvězně, kteří byli stále ještě svázaní k sobě a hnaní za vozy, nepoznali ho. A nejspíš by ho nepozdravili, ani kdyby věděli, kdo je.

Uldinovi muži Karlovi nechali šaty a brnění, které dostal v Brunmarlu. Dali mu těžký oštěp s černým koňským ohonem a starou hnědou kobylu bez sedla a beze jména. Jel s tlupou pod neustálým dohledem Efgula a trubače Hzaera - do žáru bitvy.

V

V Aachdenu se shromáždilo říšské vojsko, které mělo Lenkovu hordu zastavit. Utábořilo se na vyvýšených polích a pastvinách na severovýchodní straně města, jižně od listnatého lesa a severně od řeky Aach. V letním slunci se třpytilo jako mořská hladina, čas od času narušená modrozlatými nebo červenobílými prapory. Obrovská profesionální armáda doplněná značným počtem branců. Zakopali se, aby zabránili hordě v dalšímu postupu a zadrželi ji, než dorazí k Wolfenburgu.

Okolní krajina nedávala možnost je obejít, ale Kurgani koneckonců ani neměli ve zvyku obcházet nepřítele.

VI

Uldin, hladovějící po podílu na vítězství, se se svou tlupou prodral do předních řad vojska. Od chvíle, kdy se doslechli, že se Říše vzchopila a shromáždila proti nim u Aachdenu vojsko, štvali své koně celou noc, aby si zajistili dobrou pozici. Karl si nebyl jistý, jestli jeho herka bude stačit velkým černým kurganským koním, ale ukázalo se, že má až nepochopitelnou výdrž a nezdolnost.

Šaman Chegrume jel s nimi na ošklivém nevrlém tarpanovi. Měl hnědou srst, zacuchanou černou hřívu a černý ohon a byl to takový neřád, že se k němu šaman musel připoutat. Šaman úplně zdivočel, jezdil ze strany na stranu a vykřikoval všelijaká posilující a ochranná zaříkadla.

Karlovi připadal dost zvláštní. Ne že by všichni šamani nebyli svým způsobem zvláštní. Jejich povolání si o to přímo říkalo. Ale tenhle byl mladý a divoký a působil spíš jako válečník. Právě jeho mládí Karlovi vrtalo hlavou. Vždycky si myslel, že získat přístup k vědění a moudrosti nezbytné pro takové povolání trvá dlouhou dobu. Subotaj byl starší muž a ani šaman zara Blajdy, Ons Olker, nebyl zrovna nejmladší. Ještě nikdy se nesetkal se šamanem, který by už dávno nepřekročil střední věk.

Ale Chegrume byl sotva víc než chlapec. S nezbytným věděním se zřejmě už narodil. Nebo ho tak brzy nabyté schopnosti něco stály - možná prostředníky.

Byl jasný a teplý den. Obloha byla modrá. Počasí se ani za mák nestará o to, jaký masakr se chystá, pomyslel si Karl.

Tlupa hnala koně houstnoucím davem a ostatní praporečníci, šamani a zarové za ní rozladěně pokřikovali nadávky. Ale Uldin si vybral místo poblíž říční nivy, kde se shromáždily tlupy pěších kopiníků, kterým nestálo za to, hádat se se stovkou válečníků na koních.

Blyštící se armáda na ně čekala jen něco přes míli od toho místa. Vybrala si výhodnější pozici na kopci.

Udýchaní bojovníci na zpocených koních se zastavili a znovu nabrali dech. Sundali si přilby a lačně pili z měchů, nebo si natírali tváře barvami. Chegrume kolem nich dusal sem a tam a kvílel. Karl měl neodbytný pocit, že jeho horečnou činnost má na svědomí spíš šamanův tarpan, který odmítá postát na místě, než že by šlo o kouzla.

Sám seděl na své kobyle s oštěpem položeným na obrněných stehnech a díval se na vojsko na protějším svahu. Byli tak blízko, že rozeznával detaily a barvy na praporech. Zkoušel určit, kterým patří kumpaniím a kdo jim velí.

Hlavní prapor bitvy. Bílá lebka s věncem na karmínově rudém poli. To byl...

Po levé straně, kostra s oštěpem a bílým štítem s černým křížem na strakaté kočce s hřívou, projíždějící plameny. Na tyrkysovém poli za ní padající hvězda se dvěma hořícími ocasy. Tenhle znak přece znal. Byl to ten... no...

Navzdory horku se Karl zachvěl. Nevzpomněl si ani na jeden. Nepoznával jediný znak. Vůbec si je nepamatoval.

„Co se děje, Karle-Azytzeene?" zeptal se Efgul.

Karl se ohlédl a zamrkal, jako by se probíral ze sna. Zarostlý statný Kurgan mu podával měch s vínem. Karl si ho vzal a pořádně si přihnul.

„Bojíš se jich?" zeptal se Efgul.

Karl zavrtěl hlavou: „Posledních pár dní s nimi bojuju," řekl a poklepal si na nově vydobyté náramky na ruce.

„Tohle je ale pořádné vojsko," zabručel Hzaer z druhé strany. „Nesmíš couvnout. Už nejsi jedním z nich."

„Zar řekl, že jestli couvneš, máme tě zabít," dodal Efgul.

„Necouvnu," řekl Karl a podal měch Hzaerovi, který si otočil bronzový roh přes rameno, aby mu při pití nesklouzl.

„Taky si myslím," zamumlal Efgul, zíraje na Karla.

„Mám za sebou dlouhou cestu," řekl Karl jim oběma a zároveň nikomu. „Dlouhou a krvavou cestu a teď můžu jít jenom dopředu, protože vrátit se by bylo moc těžké."

Efgul přikývl a připjal si přilbu.

„Už nepoznávám jejich prapory," přiznal se Karl z ničeho nic. „Nepoznám ani jeden. Prapory mojí... Říše. Myslel jsem, že je znám, ale nedokážu zařadit ani jeden."

Hzaer se usmál. S jeho vyraženými zuby z toho vyšel spíš škleb. „To je Šarovo dílo, Azytzeene," řekl.

„Co?"

„Je ti nakloněn. Veliký Šar ti proměnil mysl, aby ti ulehčil zapomnění. Měl bys mu za to vzdát dík."

Karl souhlasil. Vzpomínky na starý život by mu život, jaký vedl teď, jen ztěžovaly.

Ozval se dusot kopyt. Byl to Uldin na svém velkém černém oři. Vlčí přilbu měl nablýskanou a palaš tasený.

„Byl vydán rozkaz!" křikl na trubače. „Velezar přikázal čekat, dokud nepřítel nezaútočí."

„Dokud nezaútočí?" zasmál se Karl. „Jsou na kopci a v zákopech. Čekají, až přijdeme my k nim."

Uldin ho probodl pohledem: „Takže nepřijdou?"

Karl si pohrdavě odfrkl. Potom, když si všiml, jak si ho všichni nesouhlasně měří, si položil pravou ruku na srdce a promluvil o něco uctivěji: „Nepřijdou. Pokud tu zůstaneme sedět, neudělají nic. Jejich cílem je zabránit nám v postupu a jen se podívejte! Přesně to právě dělají a nemusí přitom hnout prstem."

Uldin o tom chvíli přemýšlel a jeho kůň se zatím točil na místě.

Nakonec na Karla namířil ukazovák a rozkázal: „Pojď se mnou!"

VII

Tak se stalo, že se Karl-Azytzeen jednoho rána na začátku léta setkal se Surthou Lenkem.

Velezarův stan stál za předním vojem kurganského vojska. Byl ušitý z lidských kůží, vztyčený na tyčích ze zvápenatělých páteří a napjatý šlachami. Páchl rozkladem a parfémy.

Zar Uldin sesedl z koně a stáhl Karla z kobyly. Karl se zapotácel, když ho vlekl ke vchodu do stanu.

Cestu jim zatarasili obři se sekerami a Uldinovi dalo hodně práce je přesvědčit, aby je nechali projít. Až když prošli kolem nich, uvědomil si Karl, že neměli přilby a že jim rohy vyrůstaly přímo z lebky.

Udělalo se mu zle.

Ale uvnitř mu mělo být ještě hůř. Byla tam tma. Z bronzových lampiček vycházel štiplavý dým kadidla. O tvář se mu otíraly jakési hebké a štěbetající věci.

Měl pocit, jako by podlaha byla vystlána hady. Kolem nohou se mu ovíjelo cosi hladkého a suchého.

„Vítej, Uldine," ozval se tenký hlásek.

Uldin se uklonil: „Můj pane."

„To je ten proměněný, o kterém jsi mluvil?"

„Ano, pane."

Karl se rozhlédl. Stan byl plný stínů, ale žádný nevypadal jako člověk. Věděl, že nesmí zvedat hlavu.

„Je cítit proměnou. To se mi líbí. Jakže mu říkáš?"

„Azytzeen," odpověděl Uldin.

„Karl-Azytzeen," opravil ho Karl.

„Ohó! Ten má ale kuráž!" Mrňavý hlásek se teď ozýval blíž. „A proč jsi ho sem přivedl, Uldine?"

„Tvrdí, že se nepřítel nehne, pane."

Nad Karlem se teď tyčila obrovská postava v rudém ocelovém brnění, dokonce větší, než byl Hinn.

„Podívej se na mě, Azytzeene," řekl Surtha Lenk.

Karl pomalu zvedl hlavu. Lenk byl učiněný obr, tři sáhy vysoký, zakutý v bronzové a železné zbroji.

Až na to, že nebyl. Na prsním plátu brnění byl zavěšený zkroucený trpaslík, ne větší než kojenec. Nateklý rudý obličej, ze kterého trčely vyhublé ručičky a nožičky. Tak to byl Lenk: hnusný povadlý obličej plný bradavic a hnisajících puchýřů. Jedno oko hnědé, druhé, posazené ve svraštělém mase níže, bylo vypouklé, skelné a mléčně modré. Obrovská rohatá přilba obra, který ho nesl, neměla hledí.

Karl se nedokázal udržet a zalapal po dechu.

Surtha Lenk se zasmál. Jeho malá růžová pusinka se rozechvěla a vyšlo z ní dětské zachichotání.

„Všiml jsem si, že při pohledu na mne se kuráž většinou ztrácí. Šar se mi za mé služby odvděčil měrou vrchovatou. Nejsem snad krásný?"

Karl přikývl.

„Nic oku Tzeenovu nelahodí tak jako dokonale proměněný člověk. A teď... proč se nepřátelské vojsko nepohne?"

„P-protože jsou na kopci. Radši budou dělat, že nás nevidí, než s námi bojovat. Nevzdají se výhody své pozice tím, že by se za námi hnali do údolí. Síla Říše spočívá v oštěpovém zátarasu. Taková síla se nejlíp využije v defenzivě. Ne... nesejdou za námi a budou tam nahoře čekat tak dlouho, dokud my budeme sedět tady, a zvítězí, aniž prolejou jedinou kapku krve, protože dosáhnou svého."

Karl se zarazil. Řekl toho moc? Nebo málo? Surtha Lenk udělal ještě jeden krok směrem k němu, takže teď cítil jeho dech na své tváři. Rohatý obr, který ho nesl, si stáhl rukavici a pohladil ho po tváři. Ruka, byť nestvůrně veliká, vypadala jako lidská, ale pohybovala se, jako by neměla kostru. Dlaň i prsty se kroutily jako tykadla hlemýždě.

Karl věděl, že se ho dotýká sám velezar. Celé to monstrum - obr i ta svraštělá věc na jeho hrudi - bylo dohromady Surtha Lenk.

„Tuhle možnost jsem samozřejmě zvážil," zašeptal Surtha Lenk. „Nebojuji se Starým světem poprvé a tak trochu znám jeho způsoby. Moji váleční šamani ale předpověděli, že by vyčkávání mohlo jejich vojsko vyděsit a přinutit je k unáhlenému jednání."

Rozměklá ruka se stáhla. „Ale z tebe mluví Šar a jsem rád, že ho slyším. V mých žilách totiž koluje neklid a čekání mám už plné zuby. Rozhlaste, že zahajuji útok."

Audience zřejmě skončila. Uldin, sám zjevně vysílený, vystrkal Karla ze stanu na denní světlo.

Karl se ohlédl na odporný příbytek. Přísahal si. že dobrovolně tam už nevkročí. Představoval si velezara jako výjimečného člověka, který dokáže změnit chod dějin. Ale velezar vůbec nebyl člověk.

VIII

Horda se dala do pohybu. Temnými zástupy se řinčením proběhla vlna zvedajících se oštěpů a štítů. Kdesi na levém křídle se rozduněly bubny a pak náhle ztichly. Potom začaly znovu a už nepřestaly.

Karl s zarem se vraceli zpátky ke své tlupě. Uldin mlčel.

Jak tam čekali, seřazení do řady, začalo být Karlovi najednou zima a sluneční svit náhle pohasl. Obloha nad Aachdenem a nepřátelskou armádou byla pořád stejně jasná a modrá, ale když se ohlédl, uviděl, jak se na východě hromadí nízké temné mraky. Rychlostí postřehnutelnou okem se hnaly směrem k nim a zakrývaly oblohu černým příkrovem. Nad lesy na východě se začalo blýskat. Během několika minut se úplně zatáhlo a údolí se zachumlalo do děsivého šerosvitu. Od brnění a štítů se začaly odrážet první kapky deště. Krajem se rozlezl opar, který nebyl tak docela mlhou a ztížil viditelnost.

Vojsko na kopci v něm zmizelo docela. I nad ním teď visely bouřkové mraky zakrývající modrou letní oblohu. Železná formace Reikslanďanů ztuhla a bylo slyšet jen úzkostný šepot. Potom Karl uslyšel dunění vzdálených bubnů a činely. Ve vlhkém vzduchu začpěl střelný prach a horká smůla.

Zahřmělo a spustil se liják. Opar ve vzduchu zhoustl. Karl sklopil zrak k širokému přednímu voji hordy a uvědomil si, že se dal do pohybu. Pomalu a plíživě jako olej rozlitý po podlaze.

Uldin vykřikl a jeho tlupa se také pomalu rozjela. Berlas s ostatními lučištníky si připravili luky a šípy.

Bubny vířily v horečném tempu, které všem zrychlovalo tep. Potom vypustili psy. Karl viděl, jak se odtrhli od valícího se zástupu a hnali se vzhůru do svahu.

Byly to temné, děsivé obludy - stovky bestií ženoucích se s mrazivým vytím na nepřítele.

Postup se zrychlil, jako by Kurgani chtěli držet krok se psy. Ze všech stran se ozývalo troubení na rohy. I Hzaer dul z plných plic na svůj roh. Dali se do cvalu a pěší kopiníci se hnali mezi koňmi a štěkali jako psi. Země se pod nimi otřásala.

Proti nim se zvedla hradba z pík, naježené houští na tři muže hluboké. Oštěpy a píky byly i pro cvičené muže obtížné na zacházení. Dlouhá ratiště se při pochodu kymácela a vyváděla toho, kdo je nesl, z rovnováhy. Navíc se s nimi špatně bojovalo v lesích nebo úzkých ulicích měst. Občas bylo dokonce obtížné najít pro ně místo na tábořišti.

Ale všechny tyto nevýhody byly bohatě vyváženy. Při správném zacházení vytvořily smrtící bariéru, která dokázala zastavit i tu nejtěžší jízdu. Říšským symbolem bylo sice kladivo, ale pověst Říše stála a padala s píkou.

Když se horda dala do cvalu, začal Karl zvažovat šance. Uldinova tlupa byla zuřivá a neohrožená, ale kůň proti píce - taková situace mohla skončit jen jediným způsobem. Tihle pikneři a halapartníci byli na rozdíl od jejich nešťastných bratří v Žedevce připravení a vyrovnaní. Chystalo se velké prolévání kurganské krve.

Nemýlil se. Ozvalo se několikeré zaburácení, které neměl na svědomí hrom. Na obou křídlech nepřátelského vojska stály kanóny, které teď začaly pálit. V řadách útočících Kurganů začaly vybuchovat sloupce žlutých plamenů a sprškybláta. Do vzduchu vylétávala těla koní a jezdců. Tříštilo se dřevo, kov a kosti. Hordu zasypaly obrovské střely z moždířů jako kamenný déšť. Ječící ohně z ohromných kanónů se řítily přes pole dolů a trhaly přední voj.

Potom se zpoza hradby přidaly dlouhé luky a na Kurgany se syčením dopadla sprška šípů s bílým opeřením. Všude kolem se káceli muži s přilbami probodanými dlouhými šípy, které se snášely seshora. O vteřinu nato přilétla se syčením druhá vlna následovaná mohutnou salvou od arkebuzníků a střelců s kušemi, namačkaných mezi kopiníky v prvních řadách. Kar! uslyšel, jak mu kolem ucha hvízdla střela, a vzápětí se mu o štít roztříštil krátký šíp z kuše. Nalevo od něj se sesypal jeden z Uldinových mužů i se svým koněm.

Karl na okamžik pocítil bodnutí pýchy na válečnické umění kultury, která ho vychovala. Nejskvělejší armáda na světě. Byla by pro něj čest zemřít v boji s ní. Najede se svou bezejmennou herkou na hradbu z pík a odevzdá se smrti.

Hradba teď byla přímo před nimi, stále nehybná.

Právě k ní doběhli psi. Psi nejsou jako koně - necouvnou před překážkou. Těžko říct, jestli to znamená, že koně jsou chytřejší než psi nebo psi statečnější než koně. Psi se od koní liší i v jiných věcech: jsou drobnější a mrštnější a je mnohem těžší je zasáhnout dlouhou tyčí. A navíc mají ostré zuby.

Několik z nich naběhlo na nehybné píky. Pár dalších dostalo kulku nebo šíp z kuše a zůstali s kňučením ležet v blátě. Hlavní masa se ale dostala přes hradbu mezi muže.

Hradba se v mžiku na několika místech rozpadla. Ozval se řev a vojáci se snažili uniknout zuřivým válečným bestiím, takže naráželi do těch, kdo stáli za nimi. Píky padaly do bláta. Některé části hradby se rozsypaly docela.

Kurganský útok narazil do přední linie říšského vojska a trhlinami se vevalil dovnitř. Bíločerveně odění muži padali pod náporem koní a oštěpů. Jakmile byl nepřítel uvnitř, museli se kopiníci vzdát svých dlouhých zbraní a chopit se mečů. Neměli štíty ani hybnou energii Kurganů.

Karl vjel dovnitř po Efgulově boku a jeho kobyla zoufale řehtala a odfrkávala. Bez sedla a třmenů se neměl o co opřít, aby mohl sklopit kopí, proto jím bodal shora dolů. První ranou někomu probodl stehno, další skončila v přilbě. Kolem se rozpoutala příšerná vřava a bláto jen stříkalo. Efgul se oháněl sekerou a proseká val se hlouběji a hlouběji do nepřátelských řad. Všude kolem Karla řádili Uldinovi muži spolu s pěšími kopiníky a muži se sekerami. Berdycha zasáhla arkebuzníka. Palaš skoncoval s piknerem. Šíp z kuše zasáhl severského bojovníka s takovou silou, že se skácel dozadu a štít mu vypadl z ruky. Jeden z Uldinových bojovníků, Diormac, drtil těžkým cepem lebky a jeho černý kůň rozséval zkázu kopyty. Ve všeobecné tlačenici nebylo k hnutí a ani vidět nebylo dál než na pár kroků.

Z ničeho nic se nad vřavou zvedl Gathek, další z Uldinových mužů. Byl nabodnutý na píce, která ho, kopajícího, zvedla ze sedla. Potom se ratiště píky zlomilo a Gathekova mrtvola se zřítila zpátky do bitevní vřavy.

Na Karlův štít ztěžka dopadl něčí meč. Otočil se a zabodl kopí do útočníkova kyrysu. Zůstalo v něm vězet, takže ho Karl musel pustit. Byl teď neozbrojený a nucený čelit útokům říšské pěchoty jen se štítem. Jedinou jeho zbraní teď byl kůň, a proto ho pobídl do trysku, aby s hlavou sklopenou kopyty drtil těla a lámal kosti.

Lilo teď jako z konve. Blesky křižovaly oblohu a zatínaly se do země těsně za říšským zadním vojem. Zdálo se, že bouřka stojí na straně Surthy Lenka. Splácela vojákům Říše salvy z kanónů.

Závojem deště a mlžného oparu Karl na okamžik zahlédl prazvláštní tvary. Nad vojáky se tyčily ohromné stíny: příšerné vyjící noční můry, párající říšské vojsko tesáky a drápy. Jeden měl křídla jako plachty. Další, příliš bizarní, než

aby se dal popsat, zase gigantický ptačí zobák.

Karlův štít byl už na kusy a kobyla celá rozdrásaná a potrhaná. Hnal ji dál přes těla mužů, až se konečně vynořili v poli za říšským vojskem. Efgul, Juskel a osm dalších jezdců vyjelo s ním. Vzápětí za nimi dorazil Lyr, Berlas a sám Uldin.

Říšské vojsko se už dávalo na útěk. Bylo vidět, jak se vojáci jednotlivě nebo po skupinkách trousí směrem na Aachden a cestou zahazují zbraně. Za některými se hnali psi a strhávali řvoucí nebožáky k zemi.

„Nechtěje!" zařval Uldin. Otočil jezdce, k nimž se přidávali další a další, a rozjel se zpátky k zadnímu voji nepřítele.

„Azytzeene!" zavolal Efgul. Dojel ke Karlovi a dal mu svůj druhý meč, s dřevěným jílcem a zahnutou špičkou. Karl si ho vzal a rozjel se za Uldinem. Zaburácel Hzaerův roh.

Tlupa se hnala na sever přes říšské vojsko, které se obracelo na útěk. Cestou vyřídili každého, kdo se jim připletl do cesty. Karl si Efgulův meč vyzkoušel na lebce prchajícího lučištníka a zjistil, že nabrousit nepotřebuje.

Střetli se s jednotkou jízdy, jedoucí opačným směrem. Velitel císařského vojska je poslal, aby zastavili dezertéry odpadávající ze zadních řad. Byli to huláni, jejich plátové brnění se blýskalo a kokardy pohupovaly, když jeli polem vztyčení v sedlech. Většinou už přišli o svá kopí, ale měli ještě šavle a někteří i pistole.

Huláni...

Karl-Azytzeen zavyl a rozjel se za Uldinem proti nim. Jednotka se s tlupou střetla v plné rychlosti. Palaše a sekery srážely v rychlosti ze sedel hulány. Šavle a práskající pistole zase kurganské jezdce.

Jedna ze střel připravila Karla o štít. Ohnal se Efgulovým mečem a rozsekl jím krk jednomu z hulánských koní. Nato probodl i hulána, který na něm seděl. V příštím okamžiku stál tváří v tvář dalšímu, který se na něj chystal zaútočit šavlí. Karl šavli za jízdy odrazil, načež oba obrátili koně a znovu se vrhli proti sobě. Při další srážce proťal Karl protivníkovi rameno a trup. Hulán zavyl a zalila ho krev. Karl vytáhl meč a hulán se svezl do krvavého bláta.

Karl se divoce rozhlédl po další oběti. Kolem něj se všemi směry tlačili koně a muži. Ze zadních řad se přímo na něj řítil nějaký hulán. V levé ruce držel pistoli a mířil na Karla.

Karl zahlédl záblesk a obláček bílého dýmu.

Potom mu střela roztříštila lebku.

ZAMAK SPAJEŇJA

I

Když o tom teď přemýšlel, nejspíš to nebylo to nejmoudřejší, co mohl udělat.

Po celodenním cválání pustou stepí začal být Gerlach neklidný. Tam venku nebyl nikdo a nic. Dvě dlouhé jízdy, které absolvoval s rotou, a zvláště pak cesta do Leblaje, ho naplnily falešným přesvědčením, že si ve stepi dokáže poradit a nezhroutit se pod náporem bolestivé samoty. Neuvědomil si, jak moc mu pomáhá společnost kopiníků. A také jejich zkušenosti.

Z pohybu slunce usuzoval, že snad míří na jih. Ale asi po hodině nebo po dvou si uvědomil, že se může nanejvýš dohadovat, že by měl jet na jih. Vlastně neměl vůbec představu, kde Leblaja leží. Na jih odsud mohla ležet Říše, ale klidně také divoká krajina Hor na konci světa. Neměl mapu ani potřebné znalosti o gubernii. Může jet nicotou celé dny, ba celé týdny, a nic netuše míjet stanice skrčené těsně za obzorem, o kterých by kopiníci věděli.

Původně doufal, že před rotou získá náskok tak dva tři dny. Potom, až ho doženou, je přesvědčí, aby s ním jeli dál na jih. Pokud ho ovšem nezabijí.

Ale po dvou dnech za ním nebylo po jezdcích ani stopy.

Prapor mu ztěžkl tak, že byl nucen vézt ho položený přes stehna. Začínal se cítit jako sprostý zloděj a trpce litoval, že ho vzal. Možná, že kdyby prostě odjel, následovali by ho stejně. Zdálo se, že jim na něm záleží. Tím byl jeho zločin jen horší.

Chovali se k němu velkoryse - jako věrní přátelé - a on je oloupil o to nejcennější, co měli.

Několikrát pomýšlel na návrat. Také zvažoval, že by jim prapor někde nechal, aby si jej sami našli. Žhavé slunečné dny střídaly mrazivé noci. Slunce na něho pohrdavě shlíželo a zástupy hvězd se mu vysmívaly.

Přišel čtvrtý den a potom pátý. Ještě nikdy nebyl tak dlouho sám. Jedinými společníky mu byly mraky plující oblohou, ale ty mu také připadaly rozmrzelé a odmítaly mu ukazovat jakékoliv obrazy, kterým by rozuměl.

Šestého rána, celý rozbolavělý a plný úzkosti, zastavil Saksena a dlouhou dobu sledoval severní obzor, pátraje po známkách pohybu. Teď už přece musejí být blízko. Pořád čekal, že je uvidí objevit se na dohled: hlavy, ramena, koně, chvějící se v horkém oparu. Několikrát se už domníval, že je vidí, ale to si jen světlo a prostor hrály s jeho unavenou myslí.

Vzal si s sebou trochu jídla i vody, ale na takovou cestu to bylo málo. Vitalij - dobrý Sigmar, jak rád by zase viděl jeho rozesmátý obličej! - mu ukázal, kde kopat, aby našel vodu, a jak sbírat rosu do přilby a plátů brnění, ale to byl skrovný zdroj a většinu vypil jeho kůň. Saksen byl silný, ale také zvyklý na slušné a pravidelné krmení. Byl Jižan, stejně jako Gerlach, a na takovéhle podmínky nebyl stavěný. Neměl nic ze šlachovité houževnatosti stepních poníků. Ti byli schopni jet bez vody, a když se kopiníci utábořili, lačně žrát tuhé traviny. Pro Saksena byla zřejmě místní tráva nestravitelná. Ale když byl s poníky, žral to co oni. Gerlach ho nedokázal přinutit jíst zakrslé křoviny, ať se o to snažil sebevíc. Saksen začal postonávat.

Gerlach postonával také. Hlad a žízeň ho oslabily a trápil ho pocit viny a osamělost. Z Leblaje odjížděl rozhodnutý vylákat rotu zpátky do boje. Teď mu to připadalo jako malichernost. Osud celé Říše mu najednou byl lhostejný. Divil se, proč mu na tom vůbec kdy záleželo. Jak mohl být tak lehkomyslný a chtít se plést do bojů, které se odehrávaly tak daleko? Copak si neuvědomil, kde je a jak pramálo na něm samém záleží?

Pozdního odpoledne šestého dne - možná sedmého, už si nemohl být stoprocentně jistý - před sebou něco uviděl. Nebyla to žádná sláva, ale v téhle jednotvárné pustině byla důležitá i ta nejmenší zvláštnost.

Byly to kosti. Neuspořádaná hromada kostí, starých a dožluta vybledlých od slunce a větru. Chvíli na ně zíral a nakonec se rozhodl, že patří člověku a koni. Padli tu společně, shnili a vyschli, až se jejich kostry rozpadly na skládanku. Jak dlouho tu mohli být? Určitě roky. Možná desetiletí nebo ještě déle. Možná že je prvním člověkem, který je tu takhle uviděl.

Usoudil, že nepatří cestovateli, který se ztratil a zahynul v nelítostné stepi. Nejspíš to byly kosti jezdce, který se rozhodl odcválat ze života do náruče osudu. Nebo patřily válečníkovi, kterému se dostalo požehnání stepního pohřbu.

Když je opouštěl, vloudila se mu do hlavy nepříjemná myšlenka. Co když to byl Sorka? Nebo Květlaj? Nebo Ptor či Čagin? Jak dlouho trvalo stepním mouchám a mravencům ožrat kosti doběla? Co když tyhle byly jen několik málo dní staré?

A jak dlouho potrvá, než zbude podobná opuštěná hromádka z něho a ze Saksena?

Nikdo ho neupozornil na zvuky stepi. Když jel s rotou, nevšiml si jich. Ale teď, když byl sám, doléhaly k němu přes dusot Saksenových kopyt a jednotvárný cinkot postrojů podivné zvuky.

Stepní vítr podivně úpěl a kvílel. Cosi, co nebylo vidět, vydávalo podivné mlaskavé zvuky, ostré jako cvakání kolečkového zámku. Občas se k němu blížilo podrážděné bzučení, až se zastavil, aby naslouchal, jen aby zjistil, že už utichlo. Občas slyšel dusot kopyt, který se nikdy nepřiblížil, nebo nevysvětlitelný hukot divoké vody.

Každého dne za soumraku se stepí valilo tupé dunění. Zastavil se a naslouchal, odkud přichází. Na obloze nebyly bouřkové mraky, takže věděl, že hrom to není. Znělo to jako veliký buben, do kterého někdo každých pár minut udeřil. Pokaždé čekal a naslouchal, dokud neztratil trpělivost, a pak právě, když se znovu rozjel, přišla další rána.

Ani v noci nebylo ticho. Ve tmě kolem něho kroužilo rezavé kvílení a podivné duté vrčení. Občas zaslechl hlasy, tak zřetelně, že na ně zavolal. V okamžiku, kdy promluvil, ztichly. A občas se ozval i smích.

Ale denní zvuky byly nejhorší. V noci si alespoň s plíživou hrůzou mohl představovat, že v temnotě kolem něj něco je. Ale za dne zřetelně viděl, že ne.

Jednou, v poledním žáru, zaslechl skřípění kovových pantů. Za ním se ozývaly rány. jako když někdo buší kladivem do kovové desky.

Zastavil koně a zvuk neutichl. Zdál se přicházet zblízka. Saksen stříhal ušima. Slyšel to také.

Gerlach sesedl a vydal se za zvukem. Vytáhl nabitou pistoli a svíral ji v ruce. Kus dřeva a železa v ruce ho alespoň chránil před zlými duchy. Zvuk byl čím dál hlasitější a pronikavější. Zdálo se, že vychází z kamene velikosti lidské hlavy, který ležel v prachu mezi několika dalšími kusy křemene.

Došel až k němu a opatrně se sehnul. Skřípění pantů a údery kladiva teď byly tak pronikavé, že měl pocit, jako by byl v kovárně. Obešel kámen a zdroj zvuku se nezměnil. Vycházel zpod kamene.

Gerlach se natáhl a kámen zvedl.

Skřípění i rány ustaly. Z důlku, ve kterém kámen ležel, vyšel příšerný pískot. Vylétl do vzduchu a srazil ho úlekem na zem. Vyplašil i Saksena.

Pak umlkl a znovu nastalo skličující ticho.

Gerlach kámen odhodil. Celý se třásl. Když zvedl hlavu, viděl, že se Saksen splašil a žene se pryč.

II

Rozběhl se za ním a volal ho tak hlasitě, jak mu jen vyprahlé hrdlo dovolovalo. Pak se zastavil a vrátil se pro prapor roty, který Saksen shodil, když se splašil. S praporem v ruce se jako šílený rozběhl za rychle mizejícím koněm.

„Saksene! Saksene!" Zoufalství dodávalo jeho hlasu sílu. „Pro Sigmara! Bjelyj-Saksene!"

Ale kůň byl pryč. A bzukot se vrátil.

Za ním se jako vítr ve větvích ozýval vzdálený smích.

III

Po neurčitou dobu nezměrného času se plahočil stepí, opíraje se o žerď těžkého praporu. Když se bzukot vrátil, drsný a sípavý, otočil se dokola a zařval:

„Co jsi zač? Kde se schováváš?"

Bzukot na něj začal nalétávat a on poděšeně vykřikl a vystřelil.

Ticho. Po výstřelu zbyl jen bílý obláček, který se pomalu vznášel prozářeným vzduchem.

Chvíli vypadal jako cválající bílý kůň. Potom se rozplynul ve stepním vánku.

IV

Nastal soumrak. Obloha se zabarvila sytou císařskou modří jako před bouřkou a tráva zbělela. Bílá plocha světélkovala a obloha nad ní tvořila ponurý mrtvý příkrov.

Asi míli před sebou uviděl nehybnou bílou tečku.

S klopýtáním se za ní rozběhl.

Saksen stál na místě, postroje na zemi a s hlavou vztyčenou. Boky měl pokryté zaschlou solí. Díval se na jih.

Jak se k němu Gerlach blížil, otočil k němu Saksen na okamžik svou ušlechtilou hlavu, načež se vrátil ke svému hlídkování.

Gerlach zahodil prapor a prázdnou pistoli a s nataženou rukou se opatrně sunul k němu. Přitom na něho konejšivě promlouval. Utrhl hrst stepní trávy, té nejšťavnatější, jakou našel, a nabídl mu ji.

„Bjelyj... Bjelyj... Bjelyj-Saksene. Buď hezky hodný. Hodný koníček..."

Saksen mu dovolil se přiblížit, a dokonce si přičichl k trávě, ale nevzal si ji. Gelrach ho pohladil po krku a uchopil uvolněné otěže.

„Bjelyj... Bjelyj-Saksene."

Potom ho odvedl zpátky a sebral ze země prapor a pistoli. Saksen sebou netrpělivě škubal, jako by se nemohl dočkat, až se zase rozběhne k jihu.

Gerlach nasedl. Jakmile byl v sedle, viděl, co je v dálce.

Oblak prachu zvířeného koňskými kopyty.

Zaradoval se, našel třmeny a pobídl koně.

„Jatčáá!'"

V

Zpočátku to vypadalo na půl tuctu jezdců ženoucích se slábnoucím šedým světlem na severovýchod. Když se ale přiblížil, pochopil, že jich je ve skutečnosti pět a jeden. Jeden muž jel jako šílený a ostatní ho pronásledovali.

Gerlach si uvědomil, že nemá šanci je dohonit. Byli příliš daleko a jeli moc rychle.

Zastavil, zvedl prapor a zapíchl ho žerdí do země vedle Saksena.

Pronásledovaný jezdec ho uviděl a obrátil koně směrem k němu.

Gerlach nabil pistoli a zasunul ji do pouzdra. Potom vytáhl šavli.

Osamělý jezdec zuřivě cválal k němu a za ním se zvedal oblak prachu. Jel na stepním poníkovi. A na sobě měl kůže a kožešiny.

Byl to Květlaj. A za ním se hnalo pět Kulů.

Jakmile ho Gerlach poznal, divoce na něj zamával. Přesila se mu příliš nezamlouvala, ale teď to bylo osobní. Pět na jednoho nebo pět na dva, jestli je Květlaj schopen boje. Gerlach si přísahal, že sám se nenechá zahanbit.

Jezdci se blížili.

Když Květlaj Gerlacha poznal, začal křičet: „Vebla! Vebla! Dá!"

Gerlach se pochmurně usmál. Mávl na Květlaje, aby projel kolem něj, a oběma rukama zdvihl pistoli. Koleny držel Saksena, aby stál klidně.

Květlaj se prohnal kolem a rozvířil prach a písek. Kulové na koních byli už jen několik délek od nich.

Měli tasené meče, a jeden dokonce sekeru a malý štít. Ten, který jel v čele, měl na hlavě nízkou hnědou přilbu a mával cepem.

Gerlach zamířil. Cílem byl teď on. Hnali se na něj Kulové a Květlaj zmizel kdesi za ním.

Když byli pouhých několik kroků od něho, vystřelil. Trefil Kula s cepem do krku a ten spadl ze sedla. Svalil se do prachu, několikrát se překulil a jeho kůň proběhl kolem Gerlacha.

Nebyl čas nabít znovu. Gerlach zastrčil pistoli a popadl šavli. Pobídl Saksena do běhu a zvedl šavli před obličej do útočné polohy. Přicválal k nejbližšímu Kulovi.

Nepřítel byl vyzbrojený mečem, a jak se blížil, zuřivě jím mával. Gerlach na poslední chvíli přinutil Saksena uskočit a zasekl Kulovi šavli do břicha. Kul zařval, naklonil se nad krk své kobyly a upustil meč.

A už měl kolem sebe další dva. Jednoho zleva, druhého zprava. Projel mezi nimi a vyhnul se oběma mečům. S hlavou skloněnou se střetl s posledním jezdcem. Jejich meče se srazily a do temné modři oblohy vylétly jiskry.

Oba se otočili a chystali se k dalšímu útoku.

Druzí dva se také s výskáním a halekáním otáčeli.

Gerlach vyrazil na protivníka a znovu si vyměnili údery. Úplně se přitom zastavili a zůstali zaklesnuti jeden do druhého a sekali po sobě hlava nehlava. Druzí dva Kulové se k nim blížili.

Gerlach se rozmáchl šavlí a snažil se protivníka odzbrojit. Musel chránit sebe i Saksena, protože pro toho barbara byli oba přijatelným cílem.

Potom se objevil pátý jezdec. Květlaj se vracel do bitvy. Neměl brnění, jen dlouhý meč. Na boj za jízdy až příliš dlouhý a příliš neohrabaný. Ale Kulové k němu byli zády, a než si uvědomili, co se děje, Květlajův meč proťal páteř tomu se sekerou.

Muž se zřítil z koně a kůň se zhroutil na něho. Kulatý štít se prachem odkutálel pryč.

Gerlachova šavle se znovu střetla s kulským mečem a odrazila ho s takovou silou, že se zapíchl do krku Kulova koně. Ten zaržál, vykopl a vyhodil jezdce ze sedla. Potom se rozběhl do houstnoucí tmy.

Vyhozený muž se začínal zvedat, proto si Gerlach pospíšil a usekl mu hlavu.

Zbývající Kul viditelně zaváhal. Sklonil svůj železný meč k zemi. Gerlach se postavil proti němu, šavli ve střehu. Květlaj ho dojel zezadu.

Kul zděšeně vykřikl a vyrazil na západ.

Gerlach s Květlajem zastrčili meče a dojeli k sobě, aby se přivítali. Gerlach natáhl ruku, ale mladý Kislevan ho místo toho objal.

„Vebla!" vykřikoval. Vykřikoval ještě spoustu dalších věcí, ale Gerlach mu nerozuměl. Květlaj ovládal reikspiel ze všech Belednijových mužů nejméně.

Gerlach se musel usmát. Potom, co tak dlouho prahl po společnosti se musí potkat právě s přítelem, který mu vůbec nerozumí.

Gerlach vzal Květlaje za ruce a prohlédl si ránu. Dlouhá jizva byla zářivě růžová, ale hojila se. Borodin měl pravdu. Jezdec se prostě musel svěřit Dažovi a jet tak dlouho, dokud jed nevypotil. Květlaj nasedl na koně a uzdravil se.

Jaká dobrodružství ho během toho uzdravování potkala, to nevěděl. Vzal prapor a snažil se Květlajovi naznačit, že pojedou na jih.

„Nět!" prohlásil Květlaj důrazně a ukázal na západ.
Gerlach se chtěl začít hádat. Potom ale stočil pohled na jih.
Na obzoru hořely ohně. Pochodně v rukou šesti tuctů mužů. Kulové na koních.
Gerlach pohlédl na Květlaje a přikývl: „Máš pravdu. Jede se na západ."

VI

Společně zamířili na západ do houstnoucí tmy. Ohně je následovaly - kývající se světlé tečky proti tmavé zemi jako hvězdy spadlé na zem. Bylo jich teď ještě víc a byly rozptýlené přes celý jihovýchodní obzor.

Květlaj neustále něco brebentil. Byl vzrušený a v hovorné náladě. Ačkoliv věděl, že mu Gerlach nemůže rozumět, zřejmě mu to nevadilo. Ani Gerlachovi na tom nezáleželo. K naprosté blaženosti mu stačilo, že slyšel lidský hlas. Tu a tam dokonce poznával jednotlivá slova. Květlaj několikrát důrazně řekl slovo polk.

„Polk?" zeptal se Gerlach.

„Što?"

„Polk?" opakoval Gerlach a přál si, aby měl alespoň základní znalosti kislevštiny. Ale Květlaj už brebentil o něčem jiném a Gerlach se vzdal.

Jeli už víc než hodinu, noc mezitím spolkla den. Byla úplná tma. Obloha se od země dala poznat jenom podle hvězd. Jenomže pod těmi skutečnými byly jiné, žluté pohybující se hvězdy.

Před nimi se pomalu zdvihalo cosi velkolepého. Gerlach si nejdřív myslel, že je to vycházející měsíc nebo že se kus měsíce odlomil a spadl na step. Byl to velikánský bílý skalní masiv, přízračně zářící ve svitu hvězd alespoň míli dlouhý. Jednolitá oválná masa tyčící se z placaté stepi.

Blížili se k němu. Byl až neskutečně krásný, jak se od jeho ledové bělosti odráželo světlo měsíce a hvězd.

„Zamak Spajeňja," řekl Květlaj.

Vyjeli na nižší svahy pokryté rachotící sutí a proplétali se mezi šikmými kamennými deskami, které se sesunuly z vyšších částí hory. Z kamenů stoupala teplá vlhká vůně, jako by stále ještě vyzařovaly žár dne. Květlaj Gerlacha vedl po severním okraji skály. Zjevně to tu znal. Tahle skála - Zamak Spajeňja - byla v nekonečné stepi takovým unikátem, že ji musel znát každý, kdo se tu čas od času pohyboval.

Květlaj, stále ještě vesele štěbetající, našel v boku skály úzkou roklinu a tou se pustili dolů do chladivé temnoty, kde nad sebou viděli jen proužek noční oblohy. Kopyta koní klapala a rachotila na kamenech.

Sestup začal být příkrý a koně zpomalili. Květlaj seskočil a pokynul Gerlachovi, aby udělal totéž. Zbytek cesty koně vedli. Roklina se otevřela do velikého kulatého prostoru s otevřeným nebem. Každý jejich pohyb se odrážel o stěny. Dno veliké mísy bylo zaplavené černou vodou, v níž se nehybně zrcadlily hvězdy a měsíc.

Květlaj sundal sedlové brašny, pokrývku a měch a nechal poníka jít. Ten se okamžitě vydal k vodě, aby se napil, a po vodní hladině se rozběhla kola. Květlaj šel za ním, aby si doplnil měch.

Gerlach také sundal Saksenovi sedlo. Jakmile pustil otěže, kůň se rozběhl k vodě, aby utišil žízeň.

Květlaj si opláchl obličej a vyskočil.

„Vebla!" kývl na Gerlacha. Ten se vydal za ním. Chlapec měl zjevně za to, že tu jejich koně budou v bezpečí.

Květlaj šplhal po hladkém šikmém povrchu vnitřní skály. Zastavil se, aby Gerlachovi pomohl s jeho brašnou, ale uctivě se odmítl dotknout praporu, který Gerlach táhl za sebou.

Nechali jezero za sebou a vyšplhali se po suťových polích až na vrchol hory.

Gerlach se rozhlédl. Step ležela pod nimi ve tmě. Vlasy mu čechral chladivý vítr. Takhle vysoko ještě nikdy nebyl. Vrchol hory byl ještě vyšší než věž talabheimského chrámu. Vzal ho tam bratr, když mu bylo šest nebo sedm, a tehdy se mu nad tím výhledem na ulice a střechy, malinkaté lidi a strakatá políčka a lesy tajil dech. Přestože byla tma, tenhle výhled na něj udělal větší dojem. Pod ním se rozkládala nekonečná prázdnota a on si najednou uvědomoval hloubku prostoru. Místo toho, aby výška stepi ubrala na velikosti, spíše ji zdůraznila.

Ohně Kulů už vidět nebylo.

Květlaj ho vzal do hluboké jeskyně ve skále, z jejíhož ústí mohli přehlédnout celou tu pokořující prázdnotu. Uvnitř bylo chladno a sucho. Květlaj se zvesela usadil ve tmě a začal se štrachat v brašnách. Po chvilce se mu podařilo vykřesat malý ohníček, který přiživoval kousky zvířecích kostí, nasbíraných za tímto účelem.

Ohníček se rozhořel a teď omýval hladké stěny jeskyně mihotavým světlem. Gerlach odložil brašnu a těžší části brnění a prapor roty opřel uctivě o stěnu. Potom se usadil naproti Květlajovi a nahříval si ruce nad ohněm.

Květlaj znovu začal nenucené štěbetat.

„Zamak Spajeňja?" zeptal se Gerlach a gestem zahrnul jejich okolí.

„Dá, Vebla! Dá!"

Květlaj vyčaroval z brašen proužky nasolené ryby, suchary, kusy sušeného vepřového a čtyři vejce. Vejce byla uvařená natvrdo v octě, aby se nekazila. Květlaj Gerlachovi ukázal, jak je má třít mezi dlaněmi, aby rozdrtil skořápku. Jídlo zapíjeli vodou z měchů, a Květlaj měl navíc malou koženou láhev s kvasem, kterou obřadně odzátkoval.

Bylo to to nejlepší jídlo v životě Gerlacha Heilemana.

Když už seděli opření zády o stěnu a podávali si kvas, ochladilo se. Květlaj přihodil do ohně posledních pár kůstek a skořápky od vajec. Pořád ještě mluvil a podle tónu hlasu Gerlach poznal, že mu vypráví nějaký tradiční mýtus krugu. Tu a tam se napřímil a nahlas a falešně se zasmál stínům jeskyně, což zřejmě patřilo k věci.

Když skončil, s očekáváním se zadíval na Gerlacha.

„Vebla gavariť," řekl.

„Cože?"

Vebla... Vebla... ty," řekl a dychtivě kýval hlavou.

Gerlach pochopil, že teď je řada na něm. Napil se vody a spustil: „Za dávných časů žil kmen, který si říkal Unberogen. A v něm se narodilo dítě. Dali mu jméno Sigmar a za noci, kdy se narodil, přelétla oblohu hvězda se dvěma ohony..."

Gerlach vyprávěl tlumeným hlasem a Květlaj uchváceně naslouchal. Zrovna se dostával k proslulé části o Průsmyku černého ohně, když ho přerušilo jakési zakvílení ze tmy. Květlaj tomu nevěnoval pozornost. Gerlach tedy pokračoval dál a pak se znovu zarazil, protože se kolem prohnal ten příšerný bzučivý chechot. který ho pronásledoval ve stepi.

Květlaj se vztyčil a znovu se falešným tónem vysmál stínům.

Hluk ztichl.

Potom se smích vrátil, ze zadní části jeskyně, a do něj se mísily údery kladiva. Květlaj se otočil a zasmál se tím směrem. Zvuky utichly.

Gerlach začal zase vyprávět, ale zase ho přerušily šepotavé hlasy, tentokrát přímo za nimi. Květlaj se k nim naklonil a vysmál se jim, takže znovu umlkly.

„Duchové... stepní přízraky?" zeptal se Gerlach.

Květlaj přikývl, ačkoliv nevěděl, na co kývá.

„Pronásledovaly mě. Měl jsem pěkně nahnáno."

V ústí jeskyně se prohánělý sykavé šepoty. Květlaj se otočil a ještě jednou se zachechtal, bouřlivě, ale falešně.

„Cha cha cha!"

„A smích je zahání..." vydechl Gerlach. Usmál se. Když začaly u stropu skřípat panty - to byl zrovna v polovině vyprávění o Johanu Helstrumovi - zvedli oba hlavy a burácivě se rozchechtali:

„Ha ha ha ha!"

Květlaj se znovu uvelebil. „Johan," dožadoval se pokračování. „Johan..."

Gerlach se zakřenil: „No, jak jsem říkal, Helstrum byl prvním z řady Velkých teogonů..."

VII

Květlaj usnul dřív, než vyprávění o Sigmarově Říši skončilo. Gerlach ještě chvíli seděl a potom vzal z ohně hořící žebro a vydal se hlouběji do jeskyně. Oči ho neklamaly. Na bílých stěnách byly značky.

Primitivní značky načmárané tuhou a okrovým prachem. Muži jedoucí na lov. Kulhající jeleni s oštěpem v zádech. Koně, byť hrubě načmáraní, byli okamžitě rozpoznatelní. Malí hnědí stepní poníci se střapatou černou hřívou. Jezdci byli nazí, jednoduší a hranatí, ale ze zad jim vyrůstala veliká orlí křídla.

Gerlach posunul světlo dál. Tam byli kanci a ovce. Ohromná mohyla obklopená koňmi, kteří vypadali, jako by je nabodali na kůly. Hvězda se dvěma hořícími ohony. Válečníci na koních, celí ve zlatě.

Zlato bylo pravé. Gerlach se podíval blíž a uvědomil si, že se vůbec nedívá na válečníky na koních. Vzpínající se postavy byli mytičtí kentauři. Okřídlení koně s lidskými torzy a hlavami. Ruce měli rozpřažené v triumfálním gestu.

Muži, kteří byli zároveň koňmi. Nebo koně, kteří byli také lidmi. Nebo, pomyslel si Gerlach, dávní lidé, kteří byli na koních tak závislí, že nebylo možné je od sebe oddělit.

Hořící kost zhasla. Prastaré malby zmizely, jako by odcválaly zpátky do říše stínů.

Gerlach došátral zpátky k ohni, kde dřímal Květlaj.

Právě se chystal usednout, když uslyšel tichý bublavý nářek. Vysmál se mu, ale nářek neumlkl. Zasmál se znovu, hlasitěji a s větší vervou, ale nářek se ozýval dál a měnil se v šepotavé mumlání.

Přicházel od ústí jeskyně.

Gerlach vyšel ven a nahlas a divoce se vysmál temnotě. Slyšel, jak se přízračný smích prohnal temnotou, a rozhořčeně se chystal k dalšímu výbuchu smíchu.

Čísi ruka mu ale zakryla ústa.

Byl to Květlaj.

Ukázal dolů ze svahu. Hluboko pod nimi, na úpatí veliké skály, se pohybovaly pochodně Kulů.

VIII

Květlaj rozmetal oheň a potom s mečem v ruce hlídal vchod do jeskyně, zatímco si Gerlach oblékal brnění. Začal nabíjet pistoli, ale Květlaj ho zarazil a poklepal mu na jílec šavle. Význam byl jasný. Jestli mají přežít, je třeba se chovat tiše.

Gerlach odložil pistoli a brašnu a následoval Květlaje do měsíčního svitu. V jedné ruce držel šavli, ve druhé nůž.

Pochodně nehořely jen hluboko pod nimi. Hemžila se jimi celá hora.

Kulové zatím nešli přímo k nim. Existovala vcelku slušná šance, že kazáci stráví celou noc prohledáváním složitého systému jeskyň a strží.

Gerlach s Květlajem se s meči v rukou tiše usadili, aby ji přečkali.

IX

Měsíce vyšly a zase zapadly. K bdícím mužům doléhaly hlasy a občas rachot uvolněné suti. Čekali. Čas se vlekl.

Hluboko pod nimi se pohupovala světla pochodní.

Gerlach se najednou probudil. Neměl tušení, jak dlouho spal, ale obloha zrovna začínala blednout. Květlaj spal schoulený u zadní stěny jeskyně.

Gerlach se na něho zrovna chystal syknout, když si všiml, že nejsou sami. K okraji skály před jeskyní se zrovna tiše kradl kulský válečník. Viděl ho jenom jako temný stín s blýskajícíma se očima.

Gerlach čekal a dělal, že je mrtvý. Polootevřenými víčky sledoval blížícího se Kula. Kousek za ním byl další. Šavle mu ve spánku vyklouzla z ruky, ale v levé ruce měl stále ještě nůž. Ležel nehybně a Kul se kradl k němu. V ruce měl sekeru

s krátkým topůrkem, a když se sehnul, slyšel Gerlach, že větří jako lovecký pes.

Gerlach se vymrštil, popadl ho za vlasy a zabodl mu nůž do hrudi. Kul kvičel a zmítal sebou, ale Gerlach nepovoloval. Druhý Kul, na okraji skály, vydal hrdelní řev a zvedl luk. Vzduchem zasvištěl těžký šíp a roztříštil se o stěnu vedle Gerlachovy hlavy. Gerlach se vší silou snažil udržet prvního Kula, který začínal malátnět a těžknout. Musel ho udržet mezi sebou a lukostřelcem.

Ten se rozběhl k nim a cestou vystřelil další šíp, který probodl mrtvolu, ale měl takovou sílu, že jeho hrot vylezl na druhé straně, probodl Gerlachovi brnění a zabořil se mu na palec hluboko do ramene. Gerlach vyjekl bolestí. Dřív než Kul stačil vystřelit potřetí, vyskočil Květlaj a zabodl mu mezi žebra meč.

Kolem nich se rozpoutal čilý ruch, jak se ke zdroji neklidu začali sbíhat další Kurgani. Poblíž se objevilo několik pochodní. Květlaj vyběhl na jednu stranu skalní plošiny a skolil tam dalšího kazáka, který se svezl ze svahu dolů. Pak se objevil čtvrtý a Květlaj se obrátil, aby ho odrazil. Jejich meče se střetly, až to zařinčelo.

Gerlach. který se předtím zoufale snažil udržet svůj lidský štít, se ho teď snažil rychle zbavit. Mrtvola ztěžka a bolestivě táhla za šíp, až si Gerlach musel ulevit zmučeným výkřikem.

Pak se šíp zlomil a z Gerlachova ramene zůstal trčet asi na prst dlouhý kus. Tělo se svezlo na stranu a v hrudi stále ještě mělo Gerlachův nůž. Gerlach popadl šavli, ignoruje pulzující bolest v paži. Levou ruku a hruď měl samou krev.

Rozběhl se právě včas, aby se mohl vypořádat se dvěma dalšími Kuly, klouzajícími k nim ze skály nalevo od jeskyně. Jednoho zabil bleskovým úderem a pak se pustil do druhého, který se po něm oháněl krátkým mečíkem a prskající pochodní, až mu ožehl tvář.

Květlaj zabil dalšího Kula a teď se pustil do ostatních. Přitom se natočil tak, aby stál vedle Gerlacha. Tomu se konečně podařilo vyrazit Kulovi z ruky pochodeň, takže se syčením odlétla kamsi dolů. S kazákem, který držel meč v necvičené ruce, si pak už snadno poradil třemi hbitými zásahy a těžce raněného jej srazil ze skály.

Tak společně pozabíjeli čtyři Kuly, kterým se podařilo dostat na skalní plošinu. Z obou stran i zezdola se ale nahoru hnali další.

Květlaj cosi vykřikl a začal prohledávat mrtvolu prvního kazáka, kterého zabil - lukostřelce, který zranil Gerlacha. Sebral mu luk a toulec se šípy a začal střílet do tmy. Svistotu šípů nejednou odpověděl bolestný výkřik.

Začínalo svítat. Obloha teď byla břidlicově šedá a skalní svah pomalu zalévalo vodnaté světlo. Step pod nimi byla pořád ještě černá jako smola až k místu, kde se stýkala s vybledlou oblohou.

Kazáci se na ně znovu vrhli, zespodu a zleva, a oba muže stálo hodně úsilí udržet si je od těla. Po chvíli se Kulové stáhli. Nejspíš aby si připravili luky, pomyslel si Gerlach.

Květlaj na něj v té krátké přestávce zavolal a ukázal nahoru. Gerlach jen popadl prapor a vyrazili vzhůru do svahu nad vchodem do jeskyně, směrem k samému vrcholu hory. Cestou kolem nich s rachocením dopadaly šípy. Květlaj se občas zastavil, aby opřený zády o skálu a s roztaženýma nohama poslal dolů šíp nebo dva.

Gerlach se soustředil na výstup, aby neuklouzl a nezřítil se do záhuby. Polobrnění nebylo na takovouhle činnost právě nejvhodnější a těžký prapor ho také zdržoval. Ale těm špinavcům ho přece nechat nemohl. Škrábal se nahoru po tvrdé suché skále a občas se opíral o prapor. Hodně se potil. Kolem nich neustále pršely šípy; bzučely jim kolem hlav jako včely a narážely do skály.

Konečně byli na malé plošině na vrcholu Zámku Spajeňja. Vápencová skála se příkře svažovala na všechny strany, takže dostat se k nim znamenalo vyšplhat se po ní tak. jako to udělali Gerlach s Květlajem.

Sedli si, aby znovu nabrali dech. Svítání pokročilo a světlo teď mělo stříbrný nádech. Foukal ranní větřík. Odsud bylo vidět na míle daleko do všech stran. Kromě jediného orla kroužícího vysoko nad nimi se nikde nic nepohnulo.

Občas opatrně nakoukli přes okraj plošiny. Několik kazáků se pokusilo vyšplhat za nimi, ale šípy a kameny je od toho pokaždé odradily. Jenomže Kulům stačilo jen počkat. Už teď začínalo být teplo. V poledním žáru se plošina promění v rozžhavenou plotnu. Bez vody a stínu a bez možnosti úniku dlouho nevydrží. Z jednoho okraje plošiny bylo vidět temné jezero, u kterého nechali koně. Dívali se na ně a ono je týralo příslibem uhašené žízně.

Stříbřitý úsvit přešel v jasné ráno, oslnivě bílé. Stoupající vedro z nich ždímalo pot. Začali být tak malátní, že se jeden pokus dostat se k nim málem vydařil. Gerlach se zmohl jen na to, že doražejícího Kula srazil dolů žerdí praporu.

Palčivé vedro se s postupujícím dnem nezmenšovalo. Gerlach sledoval chomáče mraků plynoucí nad nimi. Neznamenaly nic, neměly žádný tvar, ani náznakem. Ale kroužící orel se vrátil, tentokrát blíž, a kroužil přímo nad nimi těsně poté, co kolem proplul kruhovitý mrak.

„Krug," vyšlo Květlajovi z vyprahlých rtů. Očima sledoval mrak.

Gerlach vstal.

„Što, Vebla?" zeptal se Květlaj, který čekal, že se nahoru zase pokouší dostat nějaký kazák. Gerlach pomalu prozkoumával obzor kolem dokola. To musí být... to musí být...

Daž lidem nedával znamení jen tak.

Na severovýchodě, na samém okraji viditelného světa, se objevil nepatrný záblesk.

„Květlaji! Podívej, tamhle!" ukázal a chlapec vstal. To, že se objevili na kraji plošiny, přivolalo zezdola několik šípů.

Květlaj zatím zřejmě nic neviděl, ale Gerlach si byl jistý. Byl to záblesk slunečního svitu na stříbře. Ale velmi daleko, možná se vzdaloval.

Popadl prapor a zvedl ho, jak nejvýš mohl. Držel ho oběma rukama a divoce jím mával nad hlavou. Stálo ho to ohromné úsilí a musel si na chvíli sednout, aby ulevil rukám. Pokaždé když ho znovu zvedl, zasypali ho Kulové šípy a nadávkami. Několik z nich se znovu pokusilo vyšplhat nahoru. Mával praporem jako trosečník na projíždějící loď. Gerlachův postřeh, že poušť je jako moře a lidé v ní žijí jako na ostrovech, teď přesně, byť zoufale, vystihoval situaci.

Vzdálený záblesk zmizel, jako by tam ani nikdy nebyl. Nejspíš to bylo mámení.

Pak najednou Květlaj vykřikl a začal vzrušeně ukazovat. Tečka. Vlastně několik teček. Celá řada teček šinoucích se

směrem k nim.
Gerlach se zasmál a začal mávat praporem s ještě větší vervou.
Tečky se proměnily v obrysy a obrysy v jezdce. Ve cválající jezdce. Přes padesát mužů na koních oděných ve stříbře. Na zádech měli dlouhá křídla.
Po nějaké chvíli si kopiníků všimli i kazáci. Dole pod plošinou se začalo ozývat hektické volání a pak se hlasy začaly vzdalovat. Ve chvíli, kdy rota dojela až k Zamaku, byli severští bandité už pryč a hnali se stepí na východ.
Gerlach s Květlajem se svezli z plošiny dolů. V jeskyni posbírali, co zbylo z jejich brašen, kterým se loupeživí kazáci podívali na zoubek, a sešplhali dolů k jezeru. Jejich koně byli pryč, ale dřív, než se začali starat o ně, vrhli se oba do vody, aby si zchladili usmažená vyprahlá těla a uhasili žízeň.
Vynořili se z rokliny na denní světlo. Jejich koně, které buď vyhnali Kulové, nebo před nimi sami utekli, se popásali na křovinách mezi roztroušenými balvany u úpatí skály. Když uslyšeli dusot kopyt, začali stříhat ušima.
Pak se zpoza skály vynořila rota v čele s Belednijem. Květlaj vykřikl a rozběhl se k nim.
Gerlach se zhluboka nadechl, zvedl prapor a vydal se jim naproti.

X

Nikdo nepromluvil. Květlaj byl zmatený a nechápal, co se děje a proč se Belednij na cizince, kterému říkali Vebla, tak vztekle mračí.
Belednij sesedl a zamířil ke Gerlachovi. Květlaj šel za ním a začal mu překotně vyprávět, co se jim přihodilo. Belednij ho ignoroval a dál rozhodně kráčel ke Gerlachovi. Potom Květlaj řekl něco, co ho přinutilo se zastavit, obrátit se a zasypat ho úsečnými otázkami.
Po chvíli odměřeně zvedl ruku, aby umlčel příval dychtivých odpovědí, a obrátil se zpátky ke Gerlachovi. Stáli tváří v tvář v jasném odpoledním světle, kolem nich bzučeli ovádi a v trávě šelestil stepní vítr. Gerlach podal Belednijovi prapor. Ten ho vzal a držel ho vztyčený v levé ruce.
„Vebla ukradl prapor roty," řekl nakonec. Oči za šišakem měly temný a nebezpečný výraz.
„Ano," odpověděl Gerlach.
„Vebla ukradl prapor roty, aby ho rota následovala."
„Ano, rotmistře."
„Aby našla polk. Boj."
„Ano, rotmistře."
„I když rotamastěr Belednij řekl nět."
„Da, rotmistře."
Vlastně to nebyly otázky. Belednij si spíš ověřoval, jestli všechno dobře pochopil. Na chvíli zvedl zrak k třepetajícímu se praporu a potom opět pohlédl Gerlachovi do tváře.
„Vebla zachránil Květlaj před kazáki."
„Zachránili jsme jeden druhého, rotmistře."
„Květlaj odjel, aby vypotil nemoc. Nikdy by se nevrátil, kdyby Vebla nepomohl s kazáki."
Gerlach pokrčil rameny.
„Květlaj našel polk blízko Zojšenku."
„Cože?"
„Květlaj jel zpátky, aby povědět to rotamastěr Belednij."
„To... to jsem netušil, rotmistře." Belednij přikývl.
„Ječičská rota teď jede do Zojšenku," prohlásil věcně. Bez dalších slov vrátil Geriachovi prapor a zamířil ke svému koni.

XI

Po třech dnech jízdy dorazili do dobytčího městečka Zojšenku. Bylo větší než Leblaja a Dušajka, větší než Žedevka s Čojkou dohromady. Mělo veliký dobytčí trh a trůnilo na okraji veliké stepi na březích široké mělké řeky, která se jmenovala Tobol. Tobol přitékal z jakýchsi vzdálených hor a kraj kolem Zojšenku byl rozervaný řetězcem skalnatých hor a hustými trnitými lesy.
Květlaj, který vyjezdil svou nemoc a v deliriu vypotil jed z rány, na Zojšenk narazil takřka náhodou a vzápětí zjistil, že se tam shromáždil Sanyzský pluk. V měsících, které přišly po žedevském masakru, se roztroušené zbytky kislevského pluku shromáždily místo v Leblaje tady, protože v severní části stepi řádily kazácké hordy.
Stanice se hemžila vojáky. Bylo jich tu bezmála sedm set - tři další roty okřídlených kopiníků, několik jezdeckých lučištnických jednotek, pěšáci s píkami a sekerami, a navíc všelijací partyzáni. Byly tu i zbytky několika říšských kopinických kumpanií od Žedevky, které unikly smrti a nyní bojovaly pod barvami pluku. Sanyzskému pluku, tedy vojsku zrekrutovanému ze sanyzské části gubernie, velel bojar Fjodor Kurkosk, bratranec z druhého kolene samotné carevny.
Neustále se k němu přidávaly nové posily - jako rota Belednije - a bojar vysílal průzkumníky, aby hledali další rozptýlené zlomky pluku a verbovali muže v sousedních krajích. Povídalo se, že se sem blíží Uskovický pluk, který měl být ještě mnohem větší. S tak ohromným vojskem se bojar mohl odvážit vydat na jih, možná až do Ostermarku, a postavit se kurganské hordě. Koncem léta nebo začátkem podzimu nepřítele doženou, a možná ho dokonce vyženou z Říše.
Konečně měl Gerlach příležitost bojovat za svou vlast, příležitost, po jaké prahl už od jara.
Ale Sigmar - nebo Daž - s ním měl jiné plány.

Než dorazili do Zojšenku, sklátila ho choroba.

XII

Nikdo nerušil, jakým svinstvem byl kazácký šíp napuštěný, a patrně nepomohlo ani to, že ho měl Gerlach zaražený v rameni víc než den. Borodinovi se ho nakonec podařilo vyšťourat čepelí nože sterilizovanou plameny, ale rána už byla zanícená. Gerlach dostal horečku a paže mu natekla tak, že se nevešel do brnění. Přesto se tvrdohlavě odmítal vzdát praporu a nesl ho až do Zojšenku. Vitalij s Váňou se báli, že spadne ze sedla, a navrhovali, aby prapor nesl Maxim. Když dorazili do Zojšenku, odnesli ho do jedné ze stodol, ze kterých si pluk udělal kasárna. Tam ho položili na slamník. Rána mokvala a páchla a svaly kolem ní zčernaly. Gerlach upadl do neklidného spánku a několik dní byl v bezvědomí. Borodin, Váňa, Vitalij a Květlaj u něj drželi hlídky, po lžičkách ho živili vodou a kaší a přikládali mu na ránu hojivé byliny.

Gerlachovou myslí se honily horečnaté sny jako mraky nad stepí. V jednom z nich k němu přišel jeho otec s bratrem, oba v plátovém brnění řádu Rudého štítu, ale ani jeden s ním nechtěl mluvit. V jiném zas bezmocně ležel v dlouhé trávě, která se kolem něj ovíjela a držela ho, zatímco Talabheim byl v plamenech. Potom utíkal v noci pustou stepí a honil bílého koně, který se ne a ne dát chytit. Z noční tmy vylétla planoucí hvězda se dvěma ohony. Letěla na něj. Z jejího žhavého středu na něj civělo modré oko omotané hady.

Začal mít v tom blouznění strach. Ve snu si uvědomil, že s Květlajem neměli čas oslepit kazáky, které zabili na Zamaku Spajeňja. Duchové mrtvých, bloudící temnotou mimo žití, ho viděli a chystali se mu vzít jeho duši. Křičel tak strašlivě a tolik sebou zmítal, že ho Váňa s Vitalijem museli držet, aby si neublížil.

Po deseti dnech horečka polevila. Jeho tělo se přestalo třást a on se najednou probudil, hlavu měl jasnou, a dokázal dokonce polknout trochu vody a bujónu. Potom upadl do bezesného a klidného spánku. Borodin prohlásil, že nakonec přece jen bude žít.

A žil, ale zotavoval se pomalu. Trvalo mu celý další týden, než se mu docela vrátily smysly a další dva, než se dokázal sám posadit. Byl zoufale slabý a podvyživené svaly se mu lepily na kosti.

Dobře měsíc po jejich příjezdu do Zojšenku, když Gerlach právě začínal být schopen vstát a chvilku jít, za ním přišli Maxim s Belednijem. Oba se tvářili vážně a byli krapet nesví.

„Co se děje?" zeptal se.

„Belednij potrzebuje tvůj souhlas, Vebla," řekl Belednij.

„K čemu?"

„Pro Maxima nést prapor rota," řekl Belednij. Maxim nepatrně sklonil hlavu na znamení úcty.

„Proč?"

„Bojar vydal rozkaz. Pluk se dává do pohybu."

„To je dobře! Dobře! Sám se už nemůžu dočkat, až—"

„Nět, Vebla." Gerlach si až doteď neuvědomil, že za těmi dvěma stojí Borodin. „Nemůžeš ještě ani přejít místnost, natožpak sednout na koně. Nemůžeš s námi. Nepřežil bys jediný den cesty."

Gerlach divoce zavrtěl hlavou.

„Je to tak, Vebla," zamumlal rotmistr. „Belednijovi líto. Ty nemůžeš jet."

Gerlach byl zklamaný a cítil se mizerně, ale věděl, že mají pravdu. Odvrátil zrak.

„Prosím, dej Belednij souhlas pro Maxim nést prapor roty," řekl tichým hlasem.

„Dávám mu ho," odpověděl Gerlach.

XIII

Pluk vyrazil druhého dne za úsvitu. Gerlachovi se podařilo dovléct se až ke dveřím stáje, aby se podíval, jak odjíždějí. Za dunění bubnů a troubení rohů pochodovaly zástupy ulicemi a bylo je slyšet ještě dlouho poté, i když jen jako ozvěnu z jižních údolí.

XIV

Gerlach se úporně snažil dostat se znovu do kondice. Snědl všechno, co mu přišlo pod ruku, aby znovu nabral sílu, a cvičil ochablé končetiny, kterým se jen pomalu vracela pohyblivost. Tři týdny poté, co odtáhl pluk, už mohl chodit a jezdit na koni. Věděl, že ještě zdaleka není tak silný, jako býval, ale takhle to stačilo. Sebral si věci, trochu se zásobil a byl připraven pustit se za plukem na jih.

Bylo pozdní léto, horké a lenivé. Dny se protahovaly a země byla vyprahlá. Zojšenští ovčáci hnali stáda výš do kopců, kde byla ještě čerstvá pastva, a z jihovýchodu přijížděli do města obchodníci se sklizní. Tobol vyschl na tenký pramínek uprostřed široké prašné cesty. Šustot vyschlé trávy zněl jako cvrkot stepních cvrčků.

A tehdy se vrátil pluk.

XV

Bojarovo vojsko došlo až do Pradešinji a cestou se vypořádalo se dvěma menšími skupinkami nájezdníků. U Pradešinji zahlédli ohromnou hordu nájezdníků, kterých bylo přinejmenším třikrát víc než jich. Nepochybně šlo o shromážděné vojsko některého z velezarů. Pluk se stáhl za Tobol, protože jinak by ho nepřítel úplně rozprášil, a čekal, až dorazí Uskovický pluk. Ten ale nedorazil. Jestli měl zpoždění, nebo utrpěl nějakou drtivou porážku, to muži Sanyzského pluku nevěděli. Bojar se rozhodl, že počkají ještě dva dny, ale mezitím se velezarské vojsko dalo do pohybu samo. Překročilo vyschlé koryto Tobolu a zaútočilo. Byla by to naprostá katastrofa, kdyby pluk nebyl dobře připravený. Bitva trvala asi pět hodin, až do pozdního večera, kdy se zle pobití Kurgani dali na ústup. Utrpěli v boji s

houževnatými Kislevany značné ztráty. Ústup poskytl bojarovu vojsku čas, aby se se ctí stáhlo do gubernie dřív, než se horda vzpamatuje a zaútočí znovu.

Nějakou dobu byli pronásledováni, ale měli víc koní než Kurgani, a tak brzy získali náskok.

Fjodor Kurkosk, byl přinucen poradit se se svými důstojníky a učinit závažné rozhodnutí. Léto bylo bezmála pryč a nevlídné podzimní a zimní počasí na krku. Pluk se rozpustí a jednotlivé oddíly se na zimu vrátí do svých domovů. Budou tak mít čas, aby zrekrutovali další vojáky, nabrali nové zásoby a spojili se s vojsky okolních krajů. Kurkosk rozhodl, že se Sanyzský pluk znovu shromáždí v Zojšenku krátce po zimním slunovratu, pokud možno za první oblevy. Při troše štěstí bude dvakrát či třikrát větší než teď.

Belednijovi kopiníci zamířili domů do stepi, do Ječiče.

„Ty s námi, Vebla, dá?" vyptával se Vitalij dychtivě.

Gerlach opravdu neměl moc na vybranou. Sotva se mohl sám vydat na jih proti nepříteli. A zůstat na zimu v dobytčím městě se mu také nechtělo. Zojšenk se pro něj navíc několikrát stal městem zmařených nadějí a toho už měl dost.

Pojede s rotou do Ječiče. I kdyby měl při tom mít pocit, že utíká.

CHAMON DHAREK

I

„Dej mi zrcadlo," vyštěkl Karl.

„Co...?"

„Tu věc, co odráží obraz," řekl Karl. „Vím, že ho máš. Viděl jsem, že ho používáš při těch svých čarodějnických kejklech."

Chegrume se zašklebil. Pak zalovil v pytli duchů, umaštěném to vaku z hrubě sešitých zvířecích kožek. „Není k tomu, aby se do něj někdo díval. Jen aby v něm viděl. Pouze šamani.. ." Pokrčil rameny. „Někdo jako ty ho snad ale může použít." Vyňal drahocenné sklo z vaku a podal ho Karlovi kostnatou rukou s dlouhými drápy.

Karl ho uchopil. Bylo to do stříbra zasazené zrcadlo nepravidelného tvaru, upevněné v rámu z fíkového dřeva, který připomínal lžíci. Zdvihl ho a pohlédl do něj. Bylo to poprvé od chvíle, kdy opustil ležení ve Vatzlu, co Karl spatřil svůj odraz. Připadalo mu, že to bylo před mnoha lety. To, co na něho hledělo ze zrcadla, už nebyl Karl Reiner Vollen.

Kule z hulánovy pistole ho zasáhla do čela, nad levé oko. Kost se roztříštila a od obočí až k líci se teď táhl jediný ohavný pruh zkroucené poničené tkáně. Jizva byla růžová až bílá a pokrytá černými strupy. Od bitvy už ale uběhl týden a otok se začínal vstřebávat.

Zranění ho připravilo o levé oko. V prázdném očním důlku bez ustání tepala bolest. V kosti za ním ho cosi nepřetržitě bodalo. Chegrume ránu vyčistil žhavým železem a bylinnými odvary. Pravděpodobně tím zabránil otravě krve a zachránil Karlovi život. Jeho obličej i zrak tak ale byly nenávratně zničeny.

Karl dlouho zíral na to, co se teď stalo jeho tváří. Byl neoholený a zuby měl zčernalé. Černé vlasy tak dlouhé, že je nosil stále svázané do ohonu. Tři modré tečky, kterými ho zar Uldin označil na pravé tváři, vypadaly jako stará podlitina.

Všiml si, že všichni Kurgani, se kterými se od zranění setkal, na něho pohlížejí s určitou dávkou úcty a strachu. Odvraceli zrak, kdykoliv byl nablízku. Připadalo mu to podivné, vzhledem k tomu, že všemožná hrozivá zranění a zmrzačení pro ně byla běžnou součástí života. Na tak výrazné změny ale nebyli zvyklí ani oni.

Když se Karl prohlížel v zrcadle, bylo mu úplně jasné, co je tak děsí.

Měl jen jedno oko. Jediné modré oko. Jako by to nestačilo, střelný prach vypálil pod a nad ním dvě nesmazatelné, pokroucené linky, které se podobaly hadům.

Jedno děsivé modré oko, obklopené hady. Nebylo divu, že se na něj nikdo neodvážil pohlédnout.

II

Horda Surthy Lenka porazila před branami Aachdenu vojsko Reiku. Bylo to velké vítězství. Brzy poté padlo i město. Obyvatelé se, stejně jako muži zajatí během bitvy, stali majetkem Skarkeetaha, pána otroků. Uldin, spolu s Blajdou, Herfilem a šesti dalšími zary, pobili dost nepřátel na to, aby mohli ke své slávě vztyčit další mohyly z lebek.

Chegrume vyřízl Uldinovi do tváře na znamení vítězství další šrám. Na téhle straně už čtvrtý.

Pak Uldin shromáždil muže k oslavě - všechny jednotky hordy velezara se samozřejmě oddávaly divokým oslavám vítězství. Došlo na dělení válečné kořisti. Toho dne bylo zhotoveno mnoho trofejních náramků.

Před nimi ležel Wolfenburg. Uldin doufal, že tady získá pátý vítězný šrám, ještě než se ten poslední stačí potáhnout strupem.

III

Levé předloktí Karla-Azytzeena teď bylo od lokte k zápěstí pokryté trofejními náramky a na pravé paži mu chřestily další tři. Když už byl schopen chůze, zavedl ho Uldin na blátivé pole poblíž trosek Aachdenu a nabídl mu, aby si vybral z ukořistěných koní.

„Nechám si toho, co mám."

„Je to ubožák, Karle-Azytzeene. Starý a ztrhaný."

„Slouží mi dobře. A nepřestane jen tak pro nic za nic. Nevyměním ho."

Uldin pokrčil rameny. Dokonce i zar mu nechtěl pohlédnout zpříma do tváře. „Pak bys mu měl dát jméno." Kurgani netrpěli přehnaným sentimentem. Dávali jména jen opravdu významným věcem. Většina koní byla beze jména, dokud

zvířata neprošla se svým pánem alespoň jednou bitvou.

„Nepotřebuje jméno," odvětil Karl. „Je starý a obešel se bez něj celý život. Je to prostě můj kůň." Po téhle události začali muži z jednotky staré herce říkat Kůň Karla-Azytzeena.

„Máš nárok na podíl z ukořistěného zlata," sdělil mu Uldin.

„Nepotřebuju zlato. Dej mi dobrý kožich a sedlo. Nemůžu bojovat kopím bez třmenů. A nějaký slušný meč."

Na zarův rozkaz byly ty věci do hodiny dodány. Dobré sedlo s bronzovým postrojem, ostruhy, které si Karl připjal k těžkým botám, a huňatý, tmavě hnědý medvědí kožich se zdobenou sponou. Spona byla poctivá skythská práce, tepaná z bílého zlata do podoby mohutného, vzpínajícího se koně.

Uldin osobně obdaroval Karla mečem. Skvělým, dvojručním palašem. Byl spíš z oceli než ze železa a měl rovnou křížovou záštitu. Karl si vzal brousek a tak dlouho ostří objížděl po obou stranách, až byl meč dost ostrý na to, aby jednou ranou přeťal vzrostlý kmen.

Léto právě vrcholilo, tuhle dobu míval Karl nejraději. Počasí bylo teplé a mírné a krajina v místech, kterým se vyhnul voj velezara, zelená a bujná.

Horda ponechala Aachden rozkladu a vyrazila proti Wolfenburgu.

IV

Wolfenburg, velké strážní město při severní hranici Ostlandské marky, leželo uprostřed hustých hvozdů na úpatí Středového pohoří. I uprostřed léta vyhlížely hory pochmurně. Vrcholy měly stále pokryté sněhem. Byly gigantické, temné a zahalené mlžnými mraky. Táhly se po celém obzoru.

Město samotné bylo spíš starobylou pevností. Rozkládalo se v úbočí kopce nad ohybem řeky, dobře chráněno vnějšími výplňovými zdmi a vysokými, velmi mocnými zdmi vnitřními, s mnoha baštami. V očekávání příchodu Severanů uzavřel Wolfenburg své brány. Rozsáhlé plochy lesa v blízkosti hradeb byly vymýcené. Jednak proto, aby se útočníci při postupu proti městu neměli kde ukrýt, a pak i za účelem získání dostatečných zásob palivového dříví.

První jednotky, které dosáhly města, podnikly ukvapený útok proti bráně a jižní zdi. Nápor byl ale brzy odražen střelbou z hákovnic, mračny šípů a vroucím olejem, který prýštil na útočníky z otvorů nad branou. Severané utrpěli veliké ztráty a kvapně ustoupili.

Později přitáhla samotná horda a oblehla město. Padaly další stromy, v obrovském množství, tentokrát pod sekerami z černého kovu. Krmily mohutné táborové ohně a byly také užívány ke stavbě pohyblivých krytů, které umožňovaly kurganským lučištníkům zasypávat vrcholky hradeb salvami šípů ze smrtonosných zvratných luků.

Jen co dorazil trén, počaly město ostřelovat robustní balisty. trébuchety a katapulty. Balisty - v podstatě obří kuše – metaly proti zdem silné, dva sáhy dlouhé šípy s okovanou špicí. Trébuchety a katapulty vrhaly kamení, těžké balíky hořící slámy, láhve vroucího oleje a hnijící lidské hlavy, sebrané právě pro tyto účely na poli u Aachdenu.

Potom začalo skutečné obléhání. Byl to ten nejúmornější způsob válčení, jaký kdy Karl zažil. Postup byl daný a k zbláznění pomalý. Obléhací stroje metaly střely proti zdem. Hákovnice, praky a děla střelbu opětovaly, vrhajíce občas proti Kurganům jejich vlastní projektily. Tohle trvalo dlouhé dny. Vždy po několika minutách se ozvalo zavrzání, svistot nebo dutá rána, jak jeden z válečných stojů vypálil. Bubny zněly bez ustání.

Tlupy Kurganů byly nuceny čekat na příležitost. Jezdectvo hrálo v téhle pomalé, hlodavé válce pramalou roli.

Jednou se Karl přistihl, jak už několik hodin zírá přes les k severozápadu. Tím směrem, vzdálen méně než patnáct dní svižné jízdy, ležel Talabheim, jeho rodné město, kam se už nikdy nemůže vrátit, leda aby ztekl jeho vznešené zdi a zažehl oheň v jeho věžích.

V

Obléhání se vleklo celých dvanáct týdnů. Došlo při něm k několika docela hezkým střetům. Rytíři řádu Stříbrných hor podnikli spolu s muži městské posádky několik výpadů z bran, při nichž se snažili vnést zmatek do řad obléhatelů. Znudění Kurgani jim ochotně vyjížděli vstříc. Karl získal další dva trofejní kruhy: jeden za muže s dlouhým mečem, který pod ním málem složil koně, druhý za rytíře, na jehož stříbrné, plátové zbroji se nade vši pochybnost prokázaly kvality Karlova nového palaše.

Opěšalá Uldinova jednotka se také účastnila většiny útoků proti obdivuhodně pevným wolfenburským zdem. Obvykle se odehrávaly za soumraku nebo za úsvitu. Kryti mračny šípů, vysílaných lučištníky zpoza dřevených zástěn, pokoušeli se Kurgani pomocí rozkládacích žebříků ztéci zdi. Skupinky sedřených válečníků, kryté napjatými zvířecími kožkami, útočily proti pevnosti masivními dřevěnými beranidly.

Při pěších útocích docházelo k velkým ztrátám. I když se podařilo dopravit beranidlo k bráně, aniž by ho obránci zapálili, mohutná vrata odolávala i těm nejsilnějším nárazům. Muži ztékající hradby byli decimováni deštěm kamení, šípů a smůly nebo umírali na následky zlomenin, které utržili pádem ze žebříků odražených od zdi. Karl byl zraněn na pravém rameni šipkou z kuše a levou paži měl popálenou vroucím olejem. Podobná zranění utržila i většina ostatních z jeho skupiny. Diormac přišel o ucho. Lyrovo stehno probodl říšský šíp. Utz také utrpěl ohavné zranění: kámen mu urazil spodní čelist. Žil pak ještě dva dny. Kvílel a řval, než mu Uldin, který to už nemohl dál poslouchat, podřízl hrdlo. Očividně ho to rozlítilo a otevřeně obvinil velezara z potupné smrti jednoho ze svých jezdců. Šířily se názory, že Surtha Lenk nedělá dost pro to, aby obléhání dovedl ke zdárnému konci. V hordě se schylovalo k rozkolu.

Dlouhé chvíle mezi krátkými obdobími bojů si Karl krátil tím, že pomáhal Berlasovi a ostatním střelcům skupiny při výrobě luků. Byla to složitá práce. Každý luk se skládal ze tří částí. Prostřední část byla z javoru nebo moruše, tedy ze dřeva, které dobře pojímá lepidlo. Vzadu byla vypletená zvířecími šlachami a zepředu vyložená rohovinou, aby tak vydržela velké napětí a tlak; pro speciální luky užíval Berlas lidské šlachy a kosti. Tahle příčel, držadlo, byla připevněna ke dvěma ramenům, ke kterým byly přilepeny kosti z dlouhorohého skotu. Konce kostí byly spojeny a luky vypnuty.

Pak se nechaly vyschnout, což trvalo týdny, někdy i měsíce, pokud na to byl čas.

Pak se drážkami v ramenou provlékly další šlachy, ztlučené kladivem do tenkého vlákna a luk byl znovu napjat pro další schnutí.

Když zbraně vyschly, opatrně se nahřály a byly konečně opatřeny tětivou. Připravily se k zástřelu, při němž se dál upravovaly a dolaďovaly, aby byly co nejpřesnější.

Karl v žádné z těchhle činností nijak zvlášť nevynikal, ale Berlas byl rád, když se jednotlivých částí během výrobního procesu dotýkal, jako by jeho dotek propůjčoval zbraním zvláštní požehnání. Jelikož se vyráběly tak komplikovaně, byly luky velmi cenné. Berlas mu pověděl, že na rozdíl od mečů, zbroje a koní nebyly luky nikdy pohřbívány se svými mrtvými majiteli, pokud nebyly zlomené. To by bylo příliš velké plýtvání.

Poté co se rozneslo, že Karl žehná zbraním, přicházeli za ním muži - dokonce i ze soupeřících tlup - aby se dotkl jejich luků, hrotů šípů nebo i brousků. Karl to nesl dost nelibě, žádného z mužů však neodmítl.

Naučil se střílet z luku. Základy lukostřelby pochytil jako mladík, ale vrstvený luk pro něj byl jako zjevení. Jednoduchým, už lehkým tahem získával sílu váhy dospělého muže a při vypouštění šípu zůstával na rozdíl od luků zhotovených z-jednoho kusu dřeva nehybný. Karl brzy zjistil, že s cizí zbraní dosahuje mnohem větší přesnosti než kdysi jako chlapec s dlouhým lukem.

Berlas jeho schopnosti dále rozvíjel. Poradil mu, aby opustil jižanský způsob natahování luku třemi prsty. Kurgani ho natahovali palcem, sevřeným prvními třemi prsty. K ochraně palce se obvykle užíval kroužek z kosti nebo bronzu. Díky tomu vypouštěli Kurgani na rozdíl od říšských lukostřelců, kde byla praxe opačná, šíp spíš po pravé straně luku. Takový luk dokázal vyslat šíp do vzdálenosti tří set sáhů, za přesný byl ovšem považován zhruba jen do pětačtyřiceti svých délek. Střelba na jakýkoliv vzdálenější terč byla podle Berlase jen zbytečnou ztrátou šípů. Nicméně lučištník mohl střílet obloukem, což obnášelo vypustit šíp vzhůru, takže na cíl dopadal pod strmým úhlem. Na rozdíl od říšských střelců, kteří byli opěšalí a mohli tak ovládat dlouhý luk, potřebovali Kurgani zbraň, ze které mohli snadno pálit přímo ze sedel. V těchto podmínkách byly použitelné právě jen snadno ovladatelné vrstvené luky.

Karl se právě v odlehlém háji cvičil ve střelbě ze sedla, když ho nalezli jezdci, kteří byli vysláni, aby ho přivedli. Obléhání se táhlo už čtvrtý měsíc a šířily ze zvěsti, že velezar, sužovaný rozkolem v řadách hordy, hodlá povolat síly Temných bohů a všechno rázně skoncovat.

Jezdců bylo dvacet - všichni členové tělesné stráže Surthy Lenka. Vedl je muž s býčími rohy, obscénně trčícími z přilby. Přicválal ke Karlovi a podal mu lidskou lebku, vyleštěnou, až se perleťově leskla. Karl ji podržel v rukou a rohatý muž si ji vzal zpět. Pak spěšně vyrazil k ležení a jeho muži za ním.

Karl se rozesmál. Tak už i velezar ho vyhledal, aby požehnal jeho zbraním.

VI

Té noci tančily nad Wolfenburgem fosforeskující plameny Severského světla. Pak se přihnala zimní bouře a valila se letní nocí. Byla to strašlivá bouře. Obzor se pokryl jinovatkou, stromy se lámaly pod tíhou ledu. Blesky bušily do hradeb jako obrovská kladiva, tak krutě a nelítostně, až se zhroutila hlavní městská brána.

Kurgani, rozšklebení a řvoucí, se vevalili do Wolfenburgu. Rozrazili jeho brány a dali všem uvnitř okusit své meče.

VII

Za úsvitu, ozářen jasem hořícího města, vztyčil Uldin svou mohylu z lebek. Jeho tlupa si vedla dobře, získala si přízeň velezara. Poté co potřísnil mohylu krví zajatců, dožadoval se Uldin další značky. Přistoupil Chegrume s pazourkovým nožem, Uldin ho ale odmítl a zavolal Karla-Azytzeena.

Karl vykročil vpřed a pod Chegrumovým vedením vyřízl Uldinovi do tváře pátou značku. V poslední chvíli odhodil pazourek a znamení na Uldinově líci vyřízl Věrným zabijákem od Droga Hanceho.

VIII

„Jedeme na sever," řekl jim Uldin. Skutečnost byla poněkud složitější. Blížil se podzim. Listí měnilo barvy a začínalo opadávat. Hlídky zaznamenaly početná nepřátelská vojska, shromažďující se při hranici Kislevské gubernie.

Archaon se jim chtěl postavit a horda Surthy Lenka k nim měla nejblíž.

Surtha Lenk povolal Uldina a učinil ho hetzarem, přiděluje mu tak na povel šest oddílů jeho vlastní, zara Blajdy, zara Herfila, zara Kreji, zara Skolta a zara Tzagze. Jakožto hetzar měl Uldin vyrazit k severu a rozprášit dotírajícího nepřítele. Šlo o velkou poctu, přestože bylo jasné, že Uldinova tlupa byla vybrána jen díky Karlu-Azytzeenovi. Zvlášť nelibě to nesli Blajda s Herfilem.

Podruhé v tomhle roce postupoval Karl Kislevskou gubernií jako člen jízdního oddílu. Vzduch byl prosycen jemným, podzimním pachem rozkladu. Vesnice, které míjeli, byly buď opuštěné, nebo zpustošené válkou.

Ochladilo se a ve vzduchu byl cítit pach tlejícího listí. Rozbřesk s sebou přinesl první mrazíky a zem po mnoho dní bičovaly prudké lijáky. Déle než dva týdny nezahlédli v lesích, na polích, pastvinách nebo ve stepi živou duši.

Jednou odpoledne, když překračovali Lynsk - brodili se právě v místech, kde byla řeka široká a mělká - zahlédli na pláni před zalesněnými vršky jezdce. Bezlisté stromy jihu nechali za sebou. Zdejší lesy byly stále zelené, bez ohledu na roční dobu. Jedle, borovice a další jehličnany tvořily temné pozadí pro řadu jezdců v dáli.

V první chvíli se domnívali, že přišli na stopu toho kislevského vojska, které sem přišli rozprášit. Jednotky se okamžitě připravily k boji.

Jezdci ale nebyli Kislevané. Byli to kazáčtí bandité, od pohledu zřejmě Kulové nebo Tahmaci. Efgul se zašklebil na Karla. Podle jeho mínění byli kazáci - a zvláště pak Kulové zbabělá pakáž. „Máme převahu, Karle-Azytzeene," řekl. „Věř mi, budou utíkat jako psi."

Ve dvou věcech se ale chlupatý Seveřan mýlil. Kazáci před kurganskými oddíly neprchali. A byli to oni, kdo měl početní převahu.

„Obelstili tě, Efgule seh," řekl Hzaer, jedoucí po Karlově druhém boku. Lupiči se mezitím stočili a nyní jeli čím dál rychleji vstříc Uldinovým mužům. Uldin měl na povel šest tlup - téměř čtyři sta mužů - ale kazáků, přestože se zprvu zdálo, že jich není víc než čtyřicet, bylo najednou sto, dvě stě, pět set. Vynořovali se z lesa, přidávali se k druhům v poli.

Uldin vydal rozkazy a Hzaer a ostatní trubači zaduli k bitvě. Šest vlajkonošů vztyčilo prapory. Juskel svíral ten největší. Uldinova korouhev s lebkami a jednookou vlčí mordou byla vzhledem k jeho hodnosti hetzara doplněna o mohutné losí paroží, zdobené korály z lidských zubů. Kurgani, volající po krvi, okamžitě pobídli koně do ostrého cvalu a tasili zbraně.

Jízdní vojska se střetla v plné rychlosti. Náraz to byl mocný, jako by se srazili dva horští skopci a zaklesli se do sebe.

Když se útočící řady setkaly, ocitl se Karl ve zmatené změti nárazů, úderů a ran. Celý svět se třásl a byl brutálně drcen. Létaly oštěpy. Štíty se pod mocnými údery rozpadaly na kusy a kosti praskaly. Koně se hnali nazdařbůh, vláčejíce za sebou jezdce uvázlé ve třmenech. Muži byli sráženi ze sedel. Paže, kterou Karl svíral meč, byla zle pohmožděna šesti nebo sedmi mocnými ranami, které musel krýt.

Kolem poletovaly třísky, úlomky kovu, hroudy bláta, krůpěje potu a spršky krve... Jelikož při střetu ztratila vojska rychlost a spád, zápolili teď jezdci na místě, muž proti muži. Každý v sedle bojoval jako šílený ďábel se všemi protivníky v dosahu. Karl si byl jistý, že jeho palaš skolil už nejméně čtyři kazáky, ale střetnutí bylo natolik zmatené a všechno probíhalo tak rychle, že si přesným počtem nemohl být jist.

Obě vojska si udržela bojový zápal déle než čtvrt hodiny, ale postupem času začalo kazáky, kteří také utrpěli větší ztráty, počáteční nadšení opouštět. Ti, kteří ještě byli schopni opustit pole, začali hledat spásu mezi stromy. Jednotky zara Blajdy a zara Herfila se oddělily od hlavní síly a začaly pronásledovat prchajícího nepřítele. Štvaly ho jako zvěř do hlubin lesa. Zbývající Uldinovy síly se shromáždily na bojišti, muži se třásli a stěží popadali dech. Krátké, ale prudké střetnutí mnohé z nich úplně vyčerpalo.

Mnohé také stálo život. Uldinovo vojsko ztratilo čtyřicet jezdců. Tucet dalších utrpěl vážná zranění. Kazáci zaplatili za svou porážku téměř třemi sty životy.

Kurgani jásali a vykřikovali svoje bojové pokřiky. Karl se vrátil do řady. Efgul, krvácející z hlubokého šrámu na prsou, hulákal a máchal pěstmi ve vzduchu. Hzaer dul hlasité, dis-harmonické fanfáry na oslavu vítězství, přestože ho kazácká šavle připravila o malíček na pravé ruce a krev z něho stříkala, kdykoliv se pohnul. Karl-Azytzeen byl, i když zbrocený krví jiných, zcela netknutý.

Po dvou hodinách se vrátily skupinky Blajdových a Herfilových lovců a připojily se k oslavám. Přinášeli skalpy, zbraně ze kterých zhotoví trofejní náramky, a také zprávy. Novinky sdělovali Uldinovi s nemalým uspokojením.

V lesích se střetli s jezdci - s předvojem velké kurganské armády. Tihle muži, kteří přísahali věrnost velezaru Okkodaji Tarsovi, tvrdili, že jejich velezar se svou mocnou hordou plenil zemi na sever od hvozdu a teď že míří na jih, aby se spojil s Archaonovým vojskem. Hnali prý před sebou kazácké vojsko, což vysvětlovalo, proč bandité útočili s tak zoufalým odhodláním. Střetnutí se čtyřmi stovkami kurganských jezdců bylo nepochybně přijatelnější než záhuba z rukou deseti tisíc velezarových mužů.

A to nebylo všechno. Okkodai Tarsus navíc před časem rozprášil kislevské vojsko, které měl Uldin najít. Bitva se odehrála před týdnem, daleko na severu, u tobolských slaných močálů. Údajně tak skoncoval s kislevskou hrozbou. Vojsko gospodarstva se rozprchlo po gubernii, zděšeno mocí velké hordy Okkodaje Tarsa.

Připraven o slávu, propadl Uldin temnému hněvu. Při představě, že by předstoupil před Surthu Lenka, aniž by dosáhl významnějšího vítězství, se mu svíraly útroby vztekem. K nelibosti Blajdy a ostatních zarů se rozhodl zůstat na severu a přesvědčit se o pravdivosti slov mužů Okkodaje Tarsa.

Navíc podzim v gubernii může přejít v zimu velmi náhle, takřka přes noc. Vzduch byl už cítit sněhem. Zdvihaly se studené větry Severu. 1 kdyby se ihned vydali na cestu, nedosáhli by Východu a svého vojska před příchodem zimy.

Ještě týden postupovali k severu. Přesvědčovali se, jak nejlépe dovedli, že v těchto krajích nečíhají žádné kislevské jednotky. Nepadli ani na stopu hordy Okkodaje Tarsa, která se prohnala krajem směrem k jihovýchodu, k hlavnímu městu Kisleva.

Když padly první zimní sněhy, vedl je Uldin na západ, do divokého hornatého kraje severovýchodně od Erengradu. Mířili k Chamon Dhareku, aby tam přečkali zimu.

IX

Chamon Dharek bylo odloučené místo, posvátné všem Kurganům. Leželo vysoko v nepřístupných horách. Synové severu sem konali pouť, aby si od bohů vyprosili posilu pro ducha, nebo se sem uchylovaly tlupy válečníků, aby tu muži nalezli úkryt před zimou a vykonali oběť velkému Stínu severu. Jako na mnoha jiných starých a posvátných místech, i tady byla hranice mezi světem smrtelníků a zásvětím velmi tenká. V jazyce Říše znamenalo Chamon Dharek ‚místo zlata a temnoty'.

Obzvláště šaman Chegrume tím byl velmi rozrušený. Navštívil mnoho svatyní, tohle mocné a utajené místo na západě ale ještě ne. „Je to místo velkých divů a tajemství!" prohlašoval, dychtivý očekáváním.

Trvalo tři týdny, než do Chamon Dhareku skutečně dorazili. V posledním úseku cesty se brodili hlubokými závějemi, bičováni sněžnými bouřemi, které vládly rozeklaným vrchům.

V den, kdy dosáhli cíle, bouře jakoby polevila. Nad bílým příkrovem, pokrývajícím vrchy, vyšlo rudé zimní slunce. Chamon Dharek ležel ve skrytém údolí, spojen se světem jen úzkým průsmykem. Jak procházeli branami soutěsky, mnozí mužové se zastavili a s údivem zírali na posvátné místo.

Karl-Azytzeen byl jedním z nich.

Byla to největší kurganská pohřební mohyla, jakou kdy spatřil: mohutný, vypínající se val, pokrytý čerstvým sněhem. Poblíž se nalézal rozlehlý sál z kamene a dřeva, dvě sýpky a dvě prostorné stodoly pro koně a vozy. V kruhu kolem mohyly stály podivné postavy. Pravděpodobně šlo o stojící kameny, ale byly tak pokryté sněhem, že nebylo možné říci, co jsou zač. Na vrcholu prastaré kurganské mohyly planula navzdory sněhu a prudkému, studenému větru velká vatra. Plameny plápolaly do výšky a olizovaly oblohu. Měly modrou a bílou barvu, barvu hořícího ledu.

Na nebesích nad hranicí se skvěla úchvatná polární záře. Vytvářela na temné obloze skvostné barevné obrazy.

X

Nebyli první, kdo se tu rozhodl přečkat zimu. Další dvě tlupy o menší síle, než jednotka hetzara Uldina, se rozhodly strávit tu mrazivé měsíce hodováním a uctíváním bohů. První byla skupina Aeslingů z Norselandu, krajiny na západě. Byli to obzvlášť urostlí mužové, odění v kamaších a pestře zbarvených kabátcích. Vyzbrojeni byli dlouhými, zahnutými sekerami. Druzí byli Dolgani, nomádští válečníci z východních stepí. Dolgani byli s Kurgany pokrevně spřízněni; v očích Jižanů to byli prostě jen další Kurgani. Karl ale ihned postřehl některé rozdíly. Jejich zbroj a koňské postroje byly méně robustní. Při výrobě dávali přednost leštěnému bronzu a zlatu, zatímco Kurgani užívali převážně leptaný bronz a železo. I nářečí měli jiné. Dalo se jim porozumět, ale stejně jako Aeslingové hovořili se silným akcentem.

Uldinovi muži zavedli koně do rozlehlých stájí a vydali se do velkého sálu. Na tomto rozlehlém místě, pod vysokým stropem z trámů, žili všichni, kteří přišli strávit zimu do Chamon Dhareku, pospolu. I když dorazilo Uldinových tři sta padesát mužů, bylo tu stále pro všechny dost místa. Vlažný vzduch byl prosycen kouřem z ohnišť, pachem těl, slámy a vína. Sálem pobíhali odpočívající lovečtí psi. Hráli si mezi lavicemi nebo polehávali na opuštěných pokrývkách poblíž ohnišť.

Chamon Dharek měl i své stálé obyvatele: sektu kněží, kteří spravovali chrám po celý rok k užitku severanských kmenů i poutníků. Tihle kněží-válečníci chránili chrám proti útočníkům, zajišťovali zásobování sýpky a špižírny a prováděli také všechny rituály a obřady s tímto místem spojené. Za svou pohostinnost očekávali, že jim každá tlupa odevzdá daň ze své válečné kořisti.

Členové sekty byli podivní lidé. Převládali mezi nimi kněží--válečníci, dobře rostlí muži. Zbytek ale tvořily ženy a mladé dívky. Všichni byli oděni do dlouhých rouch, bílých jako ty skarkeetahovské. Na hlavách měli špičaté zlaté přilby, z jejichž okrajů splývaly pásky z ryzího zlata, které jim téměř zakrývaly tvář. Podle tvaru přileb Karl usoudil, že mají - podobně jako obrovští, divocí Hinnové - soustavným obvazováním prodloužené lebky.

Uldin a jeho zarové obřadně předstoupili před kněží. Zaplatili daň z kurganského zlata a kořisti, získané na kazácích. Pak se Uldin setkal s vůdci Aeslingů a Dolganů. Obřadně si spolu připili a zavázali se k dodržování míru mezi tlupami v průběhu zimy.

Od okamžiku, kdy vstoupil do sálu, pociťoval Karl zvláštní chvění, které mu jasně napovídalo, tohle místo je silně prostoupené magickými silami. A také se od chvíle, kdy vešel do síně, ocitl v samém středu pozornosti. Aeslingové, kteří na důkaz svého spojení s Kjornem, bohem smrti, nosili těžké, ostnaté obojky, s ním jednali s největší opatrností. Avšak Dolgani, zřejmě lépe obeznámení s mocí Šara, na něho pohlíželi s úctou a bázní.

Dokonce i kněží, kteří prostě sloužili a moc toho nenamluvili, jím byli očividně vyvedeni z míry.

První noc hodovali všichni pospolu, naplnili velký sál ohlušujícím hlomozem zpěvu, chvástáním a smíchem. Jen Chegrume scházel. Jen co dorazili, pospíchal dychtivě do samotného posvátného chrámu. Od té chvíle ho nikdo nespatřil. Uldin a ostatní muži už také provedli zdvořilostní návštěvu svatyně a většina z nich ji bude v průběhu zimy navštěvovat poměrně často.

Karlovi se ale tenhle nápad vůbec nezamlouval. Už teď cítil, že je obstoupen silným magickým polem, a rozhodně si nepřál dozvědět se více o tradici, jejíž byl teď součástí. Krom toho mu lezavá zima způsobovala nemalé bolesti ve zraněné části lebky.

Raději se tedy zdržoval ve středu vytopeného sálu.

Hostina byla bohatá a štědrá. Nápoje, samohonka a víno doslazované medem, byly servírovány v pohárech, zhotovených z vykotlaných lidských lebek. Vnitřky pohárů byly vykládané zlatem.

„Z velké mohyly," vysvětlil Berlas, když uviděl, jak si Karl prohlíží svůj pohár. „Nádoby na pití, které vyrobili Skythové a ukryli do země pod velkou mohylou."

Karl pozdvihl pohár. Vlastník té lebky byl po smrti dávno předtím, než vůbec vznikla Sigmarova říše.

U jednoho z nepříliš vzdálených stolů na druhé straně síně zahlédl Karl zara Blajdu v jeho zdobené černé zbroji, jak v družném hovoru popíjí s náčelníkem Aeslingů. Na rozdíl od Uldinovy tlupy, která vzývala Šara, byli Blajda a jeho muži přívrženci Khara, boha se zkrvavenýma rukama. Aeslinský Kjorn byl jen jinou podobou téhle ďábelské mocnosti. Ty dvě tlupy měly mnoho společného. Poblíž zara seděl Ons Olker, Blajdův trojrohý šaman. Bylo to poprvé od chvíle, kdy se stal členem Uldinovy družiny, kdy si ho mohl důkladněji prohlédnout. Zatímco dříve Ons Olker vrhal na Karla při každé příležitosti nevraživé pohledy, nyní se raději díval jinam. Stejně jako ostatní měl hrůzu ze znamení, kterým byl Karl označen, a neodvažoval se mu pohlédnout do očí. Karl si byl jist, že by dal hodně za to, kdyby mohl.

„Taky jeden z těch, které je lépe pozorovat s rukou na jílci meče," zabručel Efgul, který právě ohlodával skopovou kost.

„Myslíš šamana?" zeptal se Karl.

Efgul říhl a přejel si mastnou dlaní přes ústa, takže si rozmazal sádlo do vousů. „Jo, šamana, Karle-Azytzeene. Ale hlavně jeho zatraceného pána."

„Blajdu."

„Blajdu, přesně tak, Karle seh. Blajdu." Efgul si mocně přihnul samohonky, pozdvihl prázdnou pozlacenou lebku a

držel ji před sebou, dokud mu kněžka ve zlaté masce nedolila.

„Blajda má svoje ambice," poznamenal Hzaer.

„A kdo nemá?" rozchechtal se Berlas.

„Touží po tom stát se jednou velezarem," zavrčel Jednoruký Fegul. „Efgul má recht. Blajda nenávidí našeho pána, protože se stal hetzarem. Uldin seh je mu teď překážkou v cestě nahoru."

„Není nikdo," prohlásil praporečník Juskel. „Uldin by se s ním vypořádal levou rukou. Blajda ale nikdy nebude takový válečník, aby se odvážil vyzvat našeho velezara."

„V rovném boji by si s ním Uldin poradil," řekl Karl tiše. „Ale Blajda seh udělá cokoliv, aby zvítězil."

Muži kolem Karla zmlkli a pohlédli na něho, hned si ale uvědomili, že by to neměli dělat. Vrátili se k jídlu.

„Mluvíš, jako bys ho znal líp než my, Karle seh," řekl po chvíli Juskel.

„Svým způsobem ano. Náš zar... vlastně hetzar... je dobrý chlap. Velký válečník."

Muži odpověděli na jeho slova hlasitým řevem a tlučením sevřenými pěstmi do hodovního stolu.

„A čestný muž," pokračoval Karl, když hluk utichl. „Blajda je... je lstivý. A jeho šaman taky. Svázal se se mnou krví, protože jsem ho urazil."

„Jak jsi ho urazil?" zeptal se Diormac s plnými ústy.

„Praštil jsem ho do hlavy, až padl na zadek," řekl Karl.

Muži se dali do smíchu.

„Nedotkne se tě, Karle-Azytzeene," pravil Juskel rozhodně. „Ne teď, když..."

„Juskel seh chce říct," skočil mu do řeči Efgul, „že by se na tebe musel Ons Olker podívat, kdyby tě chtěl napadnout, a to se nikdo neodváží."

Znovu se rozchechtali a tloukli do stolu.

„Ons Olker by mohl," namítl Karl. „Může tím hodně získat. Kdo z vás pochybuje o tom, že náš skvělý zar získal takovou přízeň proto, že má ve své tlupě muže, kterého Šar takhle označil?" Zdvihl ruku k zdravému oku a přejel konečky prstů po vypálených hadech. Nikdo z mužů se na něho neodvážil pohlédnout.

„A čím by se mohl náš skvělý zar stát s Azytzeenem jako pravou rukou? Znamenám pro Blajdu skutečnou hrozbu. Beze mne by mohl Uldin své postavení snadno ztratit. Když ale budu žít a věrně mu sloužit..."

Karl pozvedl kostěný pohár a pronesl přípitek. „Což dělám, to tady všichni víte. Dokud budu živ, Blajda nikdy nezvětší svou moc a vliv."

Muži pokývali hlavami. Nikdo neviděl důvod, proč by měl odporovat čisté pravdě Karlových slov.

„Takže se mě Ons Olker pokusí odstranit, i kdyby ho to mělo stát duši. Ještě než skončí zima. Pokusí se o to, protože tím prokáže službu zarovi. A svůj čin může obhájit krevním poutem, které nás spojuje."

„Budeme tě střežit, Karle-Azytzeene," prohlásil Efgul s rukou na srdci.

„Budeme," přidali se s kývnutím Berlas a Jednoruký Fegul, napodobující Efgula.

„Šaman Ons Olker se k tobě nepřiblíží, dokud budeme kolem," prohlásil Juskel. Muži pozdvihli poháry a připili si, stvrzujíce tuhle ‚srdeční' pravdu rukama, přiloženýma k hrudi.

XI

Později, když hodovní veselí poněkud opadlo pod náporem opilecké malátnosti, přivedli Lyr se Sakondorem ke Karlovi jednoho z Dolganů.

„Jmenuje se Broka," řekl Lyr. „Velice si přeje získat přízeň Šara, protože jeho štěstí není dobré. Doufá, že mu tuto laskavost prokáže Karl-Azytzeen."

Dolgan, mohutný muž ve zbroji ze zlata a bronzu, na první pohled významný válečník, poklekl před Karlem na kolena. Byl značně opilý, ale v jeho hlase zaznívala jakási znepokojující naléhavost.

„Obdař mě příznivým osudem, Karle-Azytzeene. Prosím tě na kolenou," skuhral v nářečí východních stepí. „Ať mi Tzeentch skrze tebe požehná."

„Kdo?" pravil Karl.

„To je jejich jméno pro Šara, Karle seh," zašeptal Sakondor.

Celé to představení bylo velmi zvláštní. Karl byl nerad středem pozornosti. Už se chystal Dolgana odmítnout a poslat ho pryč. Pak ale změnil názor, protože muž udělal cosi, čeho se od Aachdenu nikdo neodvážil.

Pohlédl Karlovi zpříma do tváře.

Karl se na něho upřeně zadíval. Pak pravil: „Myslím, že teď v tobě Tzeentch najde zalíbení."

Z Brokových mandlově hnědých očí vytryskly slzy. Než se odpotácel, sklonil se a políbil Karlovy těžké boty.

Kněží pokračovali v rozlévání nápojů a servírování pokrmů těm, kteří je ještě vyžadovali. Většina kněží-válečníků se ale vytratila, zůstaly jen ženy... ty nejmladší a nejpůvabnější.

„To se nás snaží svádět?" zeptal se Karl.

„Samozřejmě," zahuhlal opile Efgul. „Mezi sebou si nic nezačínají. To mají zakázané. Zajišťují pokračování svého rodu tím, že líhají s těmi nejlepšími válečníky, kteří do Chamon Dhareku přijdou."

„Přesně tak."

„Je to prostě další potěšení a svátost, kterou tohle místo nabízí," zachechtal se potutelně Berlas.

„Mám chuť zplodit krásného kněze-válečníka," oznámil druhům Efgul. „Co vy na to?"

„Já myslím," pravil Diormac, „že rozhodně zplodíš toho nejchlupatějšího, jaký se tu kdy objevil, Efgule seh."

Muži zavyli.

„Jo, bude to krásný fakan," přitakal Efgul spokojeně a mocně si přihnul z poháru.

„Nejdřív ale musíš mít příležitost, Efgule seh," poznamenal úlisné Juskel. „Vybírají si jenom ty nejlepší a nejslibnější.

Soudím, že je docela jasné, o koho z nás budou mít zájem."

Karlovi došlo, že Juskel nepochybně myslí jeho.

Omluvil se kumpánům a opustil hodovní tabuli. Ne že by se mu vyhlídky na obcování s kněžkami nezamlouvaly. Byl ale příliš zpitý a vulgarita toho všeho ho odrazovala. Vydal se napříč sálem naplněným kouřem z ohnišť a při tom překračoval těla znavených hodovníků. Snažil se dostat na čerstvý vzduch a vyčistit si hlavu. Hrála hudba, někteří z válečníků tančili se ženami, zatímco soukmenovci zpívali a tleskali do rytmu.

Jak procházel zaplněným sálem, zachytil Karl pohled jednoho z Blajdových mužů. Seděl o samotě, opřený o sloup. Stejně jako jeho zar měl zbroj začerněnou smolou, pokrytou hvězdami a spirálami. Karl si ale uvědomil, že toho muže zná.

„Pane? To jsem já, pane!"

„Já vím, že jsi to ty, Karle Reinere Vollene," řekl von Margur. „Sledoval jsem tě."

Karl se posadil vedle rytíře. Vypadal mnohem lépe, než když se s ním Karl setkal naposledy. Podle všeho byl ale stále docela slepý. Mrtvé oči zíraly do prostoru. Von Margur se usmál.

„Vypadá to, že se naše štěstí obrátilo. Znovuzrodili jsme se."

„Teď jezdíte s oddílem zara Blajdy, von Margure seh?" vyptával se Karl.

„Našel ve mně zalíbení, stejně jako Uldin v tobě. Nabídl mi možnost odčinit předchozí skutky věrností a odvahou. Druhou volbou byla smrt. Myslím, že Šar dokáže některá rozhodování velmi usnadnit."

„Jsem rád, že vás zase vidím, Margure seh," řekl Karl.

„Já také. To ‚seh' si ale přede mnou můžeš odpustit, tak mluví jenom psi. Jsme muži Říše a měli bychom tak také mluvit."

„Omlouvám se, já..."

„Cha cha," zasmál se von Margur. „Kdyby ses tak slyšel, Karle. Tvůj hlas je prolezlý protáhlými samohláskami a hrdelním chrčením, typickým pro Kurgany. Mluvíš teď, jako bys byl jedním z nich."

Karl se zarazil. „Mluvím jazykem milované Říše, pane—" namítl.

Von Margur zavrtěl hlavou a znovu se zasmál. Jeho mrtvé oči se protočily v důlcích. „Ne, Karle, to já mluvím jazykem Říše. Ty, obávám se, hovoříš kurganským dialektem a musím říct, že dokonale."

Karl seděl užasle vedle rytíře.

„Uvažoval jsi o útěku?" zeptal se von Margur.

„Já..." Karl se naklonil blíže k von Margurovi. Obával se, že by rozhovor mohl někdo zaslechnout.

„Samozřejmě že ne. Bylo ode mne hloupé vůbec o tom hovořit," řekl rychle von Margur. „Šar v tobě zanechal příliš silnou stopu. To oko. To je opravdu něco."

„Jak mů—" začal Karl. „Myslím, že vás Šar také změnil, pane," řekl nakonec.

„Ano, Karle. To ano," povzdechl si slepý rytíř. „To jistě ano."

Karl vstal a rozloučil se. Potřeboval se dostat ven, nadýchat se studeného vzduchu.

„Je dobré tě zas vidět, Karle," zavolal za ním von Margur.

XII

Zima ubíhala pomalu. Válečníci trávili krátké, temné dny spánkem, zápasením a návštěvami chrámu. Po nocích se hlučně hodovalo.

Chegrume téměř nebyl k vidění. Zdálo se, že mladý šaman se nadobro usadil ve svatyni.

Karl utloukal čas klábosením s muži. Za jasných dnů rozvíjel na zasněžených pláních své lučištnické umění. Berlas mu daroval velmi dobrý luk, jeden z těch, které zhotovili při obléhání Wolfenburgu. Byl teď už dobře proschlý a opatřený tětivou. Za soumraku Karl zasedal s tlupou k hodovnímu stolu a naslouchal příběhům. Při jedné příležitosti uchvátil Uldin celý sál barvitým vyprávěním o staré kurganské bitvě. Závěr příběhu vyvolal hromový potlesk a vyžádal si několik rozbitých stolů. Aeslingové prozpěvovali svoje pronikavě tklivé ságy. Dolgani tančili divoké šavlové tance.

Čas od času, většinou když ho zmohla samohonka, podlehl Karl bezhlesým svodům mlčenlivých kněžek. Nikdy nespatřil jejich tváře ani je neznal jménem, protože komnaty, do kterých ho pokaždé odvedly, byly temné. Navíc tam byl vzduch prosycený omamným kouřem z doutnajících bylin. Stejné užívali tenkrát Hinnové ve vyvražděném kislevském městě, jehož jméno se Karl nikdy nedozvěděl. Probouzel se osamocen, do pižmem prosyceného, studeného ranního vzduchu. Hlavu plnou útržků vášnivých scén předchozí noci.

Několik nocí strávil popíjením s Dolgany u jejich stolů. Přijímali ho jako bratra... lépe než bratra, neboť ho chovali ve zbožné úctě. Vyprávěli mu o Tzeentchovi, svém bohu. O tom, jak vládne skrze proměnlivost věcí. Karl se jim pokoušel vysvětlit, že jelikož přichází z jiného světa, připadá mu takové učení podivné, až pomatené. Nikdo se ale nepozastavoval nad tím, že se narodil jako syn nepřátel.

„Věci plynou," pověděl mu Broka. „Všechny věci se mění, Karle-Azytzeene. To, jak vnímáme pravdu, závisí na okolnostech. Neměli bychom se urputně držet starých hodnot, jelikož to může bránit zření skutečné Tzeentchovy pravdy. To, co se mění, roste a sílí v tomto světě. To, co zůstává vázané, bývá smeteno a sraženo k zemi, protože nic nemůže přežít navěky."

Taková filozofie se od nomádských kmenů, které jsou neustále na cestě a nikdy nevytvořily nic trvalého, dala očekávat. Karl si Broku a skupinu Dolganů oblíbil pro jejich velkorysost a svobodného ducha. Byl ale poněkud znepokojen, když v té době - zima se už přehoupla do druhé poloviny - Brokovy oči docela zmodraly.

Když se Karl vydával do okolí, aby se cvičil v lukostřelbě, jeden z tlupy ho vždycky doprovázel. Obvykle to byl Efgul, který nevycházel bez lahve samohonky, nebo Berlas či Hzaer. Vypadalo to, že berou svůj slib střežit jej opravdu vážně.

Po nějaké hrozbě ze strany Onse Olkera zatím ale nebylo ani stopy. Mohlo to být dáno i tím, že se členové Uldinovy tlupy cíleně vyhýbali mužům z jednotek zara Blajdy, s nimiž měli ostatně málo co do činění. Od první noci nepromluvil Karl ani s von Margurem. Při několika málo příležitostech, kdy se mu podařilo rytíře skrytě sledovat, byl von Margur netečný a stranil se okolí.

Jelikož Karl odmítal navštívit svatyni, byl Uldin nucen ho tělesně trestat. Hetzar byl velmi rozlícen. Karlův odpor nevěstil nic dobrého pro celou tlupu. Nakonec Karl přislíbil, že chrám navštíví před první oblevou, než přijde čas k odjezdu.

Nastal konec roku. Míjely dlouhé noci a krátké dny. Na obloze nad věčným modrým plamenem na vrcholu mohyly rozkvétaly duhové květy polární záře. V zavátých lesích, obklopujících Chamon Dharek, se rozléhalo vytí vlků.

Karl věděl, že musí navštívit svatyni dřív, než posvátné místo opustí. Ženy mu to ve spánku našeptávaly do uší.

XIII

Znovu hodovali, už po nesčetněkráte. Radost z neomezené hojnosti jídla a pití pomalu bledla a Karl začínal toužit po prostém, tvrdém životě v sedle. U hodovního stolu se Lyr s Hzaerem dohadovali, jak dlouho to bude ještě trvat, než opustí Chamon Dharek. Týden, domníval se Lyr. Dva, trval na svém Hzaer. Juskel s Efgulem soudili, že doroste ještě alespoň jeden měsíc, než sněhy roztají natolik, aby byly stezky slušně sjízdné.

„Karle-Azytzeene!" zasyčel jim za zády hlas. Byl to Chegrume. Šaman byl hubený a chorobně bledý. Opatrně odvracel zrak od Karlovy tváře.

„Co je?"

„Bude nejlepší, když půjdeš se mnou," pravil Chegrume.

„Právě jím, čaroději. Nemohlo by to počkat?"

Chegrume zavrtěl hlavou. „Musíš jít se mnou. Šar si to žádá."

„Raději udělej, co říká, Karle seh," zavrčel Uldin z křesla v čele stolu. „Naučil jsem se důvěřovat instinktům svého šamana."

Karl vstal.

„Mám jít s tebou, Karle seh?" zeptal se Efgul.

Karl zavrtěl hlavou. Připjal si palaš. „Bude to v pořádku, Efgule seh. Dobře se najez."

„A když už bude pryč, využij příležitost a obskoč alespoň jednu ženskou!" zařval Fegul. „Měl je celou zimu jenom pro sebe!"

Provázen smíchem, následoval Karl šamana do chladné noci. Přehodil si přes ramena medvědí kožich a pevně ho sepnul zlatou koňskou broží.

Zrovna přestalo sněžit a obloha se vyjasnila. V temnotě nad nimi planuly hvězdy a mihotavé světlo polární záře.

„Kam jdeme?" zeptal se Karl, vypouštěje z úst páru do mrazivého vzduchu.

„Do svatyně," odpověděl Chegrume, pobízeje ho posunky.

„Ne," pravil Karl rázně a otočil se k návratu.

„Musíš! Musíš právě teď! Šar je blízko, ó, velmi blízko. Pověděl mi, že přichází, aby ti požehnal."

„Čert ať vezme Šara! Nepůjdu!"

„Uzdraví tě, Karle Reinere Vollene," řekl Chegrume.

Karl vzal z kruhu u dveří planoucí pochodeň a následoval šamana podél rozlehlého sálu k temné mase kurganské mohyly. Chegrume byl shrbený a třásl se. Kolem hubených ramen měl pevně ovinuté zvířecí kožky, bosýma nohama zapadal do hlubokého sněhu.

Pomalu kráčeli temnotou. Karl očekával, že budou nuceni vylézt na vrchol kopce, k zlověstně se mihotajícímu ohni, který prozařoval noc. Místo toho ho Chegrume vedl cestou lemovanou zasněženými postavami k základům mohyly.

Byly stejné jako ty, které tvořily kruh kolem mohyl. Když procházeli kolem, pozdvihl Karl plápolající pochodeň. Zjistil, že jsou to koně. Mrtví, mumifikovaní koně, upevnění k mohutným kůlům a střežící hrobku po zbytek času. Na svraštělých postrojích ležel sníh a od vyceněných zubů visely rampouchy jako kusy skla.

To Uldin takhle vystavěl mrtvé koně kolem Subotajovy hrobky.

Na konci ledové kolonády, lemované zmrzlými mumiemi koní, byla v základech mohyly veliká vrata. Uvnitř pableskovalo světlo pochodní.

„Co jsi tady celou tu dobu dělal?" zeptal se Karl. Rty měl prokřehlé chladem zimní noci. Na špičce nosu mu zmrzly slzy.

„Učil jsem se, přemýšlel jsem a snil," odpověděl mu Chegrume. Sklonil hlavu, zdobenou parožím, a vstoupil dovnitř. „Přišel jsem do svatyně Chamon Dhareku, abych se učil a znásobil svou moc. Hlasy zásvětí ke mně byly laskavé. V mnoha ohledech mi požehnaly. Získal jsem sílu, Karle-Azytzeene. Moje úsilí, půsty a očista v mraze, to všechno bylo odměněno. Stal jsem se Šarovým vyvoleným."

Karl kráčel za šamanem vstupní chodbou. Bylo tam o poznání tepleji než venku. Nevál tam ledový vichr a stěny z vysušené hlíny byly ozářeny mihotavým světlem pochodní. Chodba ústila do samého nitra mohyly.

„Jsem rád, že jsi nalezl to, co jsi hledal," křikl Karl za Chegrumem, který pospíchal kupředu, až jeho bosé nohy pleskaly o suchou podlahu chodby. „Proč ale já?"

Chegrume se otočil a poháněl Karla posunky. „Protože Šar si tě žádá. Zvolil si tuhle chvíli na setkání s tebou."

„Nejsem si vůbec jistý, jestli se s ním chci setkat," namítl Karl.

„To ne!" vykřikl Chegrume tak hněvivě, až sebou Karl trhl. „Nesnaž se mu odporovat."

Karl následoval vychrtlou, rohatou postavu dlouhým tunelem do útrob kurganu. Vzduch tu byl horký a zatuchlý, prosycený dusivým kouřem pochodní. Ve vzdálenosti čtyřiceti pěti délek luku, na hranici, kdy ještě rána může být

přesná, tunel končil a ústil do rozlehlé pohřební komory. Stěny a podlaha byly z udusané hlíny. Strop byl klenutý do podoby gigantického dómu.

Karl ještě nikdy neviděl tolik zlata. Skythské zlato, bílé a zářící, v nesmírné hojnosti zaplňovalo celý prostor. Pohřební urny a truhlice, pouzdra na luky, přilby, uzdy a skvostná brnění pro muže i koně. Všechno to bylo zhotoveno s největším umem a vyzdobeno skythskými symboly a složitými vyobrazeními válečníků v sedlech, útočících kopiníků, kozlů a kozorožců, havranů a orlů, mečů a luků. A hlavně koní. Ti byli všude. Poklad prastaré mohyly se blýskal a planul ve světle pochodní. V téhle jediné mohyle bylo ukryto bohatství mnoha národů. Karl se divil, že ji ještě nevyrabovali hrabiví Kurgani nebo jiní Severané, kteří se přišli klanět do místní svatyně.

Viděli všechny ty drahocennosti, pohybovali se mezi nimi, ale ani se jich nedotkli. To vypovídalo o úctě - nebo spíš možná o hrůze - kterou na tomhle místě cítili.

To místo mělo své strážce. Po celé svatyni seděli, plazili se nebo stáli, podpíráni kůly, válečníci a otroci. Byli zaškrceni a poté mumifikováni stejně jako koně venku. Vysušení válečníci seděli ve zlatých sedlech, odění do zlatých zbrojí. Jeden z nich měl pěst vztyčenou, podepřenou kůlem, a svíral mumifikovaného sokola se zlatou čapkou, zakrývající jeho vyschlé oči. Seschlí otroci, přitlučení k podpěrám, byli naaranžováni do kleku, v pózách pokory a ponížení. Kůly podpírané ruce pozdvihovaly zlaté mísy, původně plné obětin, které se ale už před dávnými dobami rozpadly na prach, a pozlacené poháry z lebek, jejichž obsah se vypařil ještě před příchodem Sigmara. Na kost vysušené konkubíny, na věky povolné a připravené, ležely na katafalcích. Oděny byly do zaprášených, plísní potažených cárů zlatem vyšívaného hedvábí. Jedna z mumií svírala zlatý roh, připravena zadout na něj rozšklebenými ústy bez rtů. Svraštělí válečníci pozdvihovali meče a kulaté štíty, zdobené plesnivými koňskými ohony. Zírali slepě do tmy, tihle strážci bran zásvětí.

Karl kráčel pomalu kupředu a zíral na neobyčejnou podívanou kolem sebe. Nad hlavou držel pochodeň.

Chegrume spěchal do středu svatyně, kde stál na hliněném návrší gigantický oltář v podobě zlatého prasete. Uvnitř oltáře planul jakýsi podivný, jasně zářící oheň. Modré, zelené a bílé plameny ho olizovaly a zuřivě plápolaly. Stoupaly k otvoru ve středu klenby. Karl si uvědomil, že věčný oheň na vrcholu mohyly pochází právě odsud, z úchvatného zlatého prasete.

„Pospěš honem, Karle-Azytzeene!" volal Chegrume. „Šar se blíží a přeje si tě zde!"

Karl následoval šamana k podstavci oltáře. Nedalo se říct, že by z mohutného plamene vycházel nějaký žár. Cítil větší teplo z pochodně, kterou svíral v pěsti.

„Pohlédni do plamenů," pravil Chegrume. „Pohlédni a uvidíš."

„Uvidím co?"

„Uvidíš!" trval na svém Chegrume, a divoce posunkoval k plamenům žhnoucím uvnitř zlatého oltáře.

Karl si poprvé povšiml šamanových rukou. Chegrume přišel v mládí o oba prostředníčky a následkem toho se jeho ruce podobaly ohavným spárům.

Nyní to byly spáry skutečné. Spáry mohutného ptáka. Zbývající vnější prsty srostly a spolu s ukazovákem a palcem teď tvořily zahnutý, pohyblivý pařát. Pokožka získala svraštělou a šupinatou tvářnost kůže na nohou sokola. Nehty ustoupily tmavým, zahnutým drápům. Jedním z darů, kterých se šamanovi dostalo, byly ruce přeměněné v dravci spáry. Na zápěstích a předloktích mu v chomáčích rašilo žlutohnědé peří.

Karl pohlédl do plamenů. Nevěděl, co má očekávat, a tak nebyl zklamán. Nepřišla k němu žádná úžasná zjevení. Nepropukla bouře zásvětních sil, doprovázená klapotem nesmírných ptačích zobáků a šumem obřích křídel. Nespatřil jedno velké, zřící oko.

Nedolehl k němu ani Šarův syčivý hlas.

Odtáhl se od plamenů a pohlédl na vyčkávajícího šamana. Ten se šklebil blahem.

„Co jsem měl vlastně..." začal. Pak se zarazil. Viděl. Viděl na obě oči.

Karl zdvihl ruku ke tváři a přejel si dlaní po hrubém šrámu, lemujícím poničený oční důlek. Nahmatal opět jen svraštělé, srostlé maso. Viděl ale, dokonce i když zavřel zdravé oko.

I když si to ztracené zakryl dlaní.

Viděl a nepotřeboval k tomu oči.

„Zrcadlo!" vyštěkl, chvěje se děsem. „Dej mi vidoucí sklo!"

Chegrume hrábl neobratnými ptačími paňáty do vaku a vytáhl zrcadlo. Jak předmět podával Karlovi, dotkl se ho zahnutými drápy. Karl se otřásl hnusem.

Pohlédl do zrcadla.

Tvář měl poničenou stejně jako dřív. Temné záhyby srostlé tkáně obklopovaly a překrývaly jeho levý oční důlek. Ale za tenkou blanou masa, kterou zející otvor zarostl, v mrtvém očním důlku zářilo a pulzovalo tvrdé, modré světlo. Prosvěcovalo srostlou tkáň takovou silou, až byly vidět jemné oční cévky.

Jako kdyby hleděl se zavřenýma očima proti slunci. Upustil zrcadlo.

„Co jsi mi to udělal?" řekl Karl. Klopýtal pozpátku od oltáře.

„Nic. Já nic neudělal..."

„Co mi to Šar udělal?" zasyčel Karl.

„Vrátil ti zrak," prohlásil Chegrume.

Karl mu chtěl odpovědět, vtom ale ztuhl a spěšně pohlédl k ústí chodby.

Plameny se zatřepotaly a vzplanuly s ještě větší silou.

„Co je?" zeptal se šaman. „Co jsi viděl?"

„Ty hlupáku!" vyprskl Karl. Tasil palaš. „Nahrál jsi jim přímo do rukou!"

„Cože? Jak to myslíš, Karle-Azytzeene?"

„Dovedl jsi mě sem samotného, šamane. Právě na to celou tu dobu čekali."
„Kdo?" opáčil Chegrume.
„Blajda a jeho šaman."
„Ale... jak by mohli, vždyť se na tebe ani neodváží pohlédnout, Karle-Azytzeene, Šarův vyvolený! Jak by mohli doufat, že—"
Do svatyně vstoupila postava, oděná v černé, klikyháky zdobené válečné zbroji. V ruce svírala meč.
Byl to von Margur.
„Jen ti, kteří nevidí, se na mě odváží zaútočit," řekl Karl šamanovi. „Člověka nemusí osvítit Šar, aby mu to došlo."

XIV

„Tohle nemusíme dělat, pane," řekl Karl. Pomalu šel od oltáře k rytíři, palaš držel zvednutý.
„Bojím se, že musíme, Karle," odpověděl von Margur.
„Proč?"
„Protože na to, abys mohl žít, jsi příliš nebezpečný. Jsi odporná zrůda."
„Dobrá. V otrocích klecích u Žedevky jste mi řekl, že vás zabiju. Není tedy tenhle souboj rozhodnut, dříve než začal?"
„Také jsem řekl, že vyryješ pátou značku do Uldinovy tváře," připomněl mu von Margur.
„To jsem taky udělal."
„A že ho zabiješ."
„Stále žije."
„Tedy to, co je nám zjeveno, může být změněno. Některé věci se stanou skutečností, jiné se pozmění. Díky přílivu a odlivu Šarovy vůle. Prokážu ti teď službu a ukončím tvůj život."
„Proč, pane?"
„Protože jsem přísežný rytíř svatého řádu, mistrovsky ovládající šermířské umění, a ty jsi pouhý hulán."
„Na to jsem se neptal."
„Protože jsi hnusnou skvrnou na tváři světa. A já, jakožto rytíř Říše, musím dostát své přísaze. Uchránit lidský rod před odpornou stvůrou. Jsi jen pěšcem v rukou Chaosu."
„Oba jsme pěšci v rukou Chaosu," řekl Karl. „Já to jen vím lépe než vy. Nenuťte mě, abych naplnil věštbu. Ustupte, nebudeme bojovat."
Von Margur zvedl meč oběma rukama. Jak jím vířil kolem hlavy, oči se mu zvrátily v sloup. Oháněl se těžkým mečem s mistrovskou dovedností.
„Marníš čas, Karle," řekl. „Ještě poznám zplozence Chaosu."
„Já také," řekl Karl-Azytzeen a zavřel zdravé oko.
Von Margur se rozběhl proti němu, meč napřažený k ráně. Střetli se, až o sebe jejich čepele zazvonily. Oba muži pátrali slepými zraky. Snažili se nalézt skulinu v obraně protivníka. Von Margur tlačil Karla před sebou a najednou zaútočil mocnou ranou, která měla soupeře rozetnout od ramene až k boku. Karl ale zareagoval včas a vykryl ji; břity jejich zbraní se srazily s takovou prudkostí, až zasršely jiskry. Pak Karl provedl těžkým, širokým mečem výpad naplocho proti von Margurově hlavě.
Rytíř hbitě uskočil a obrátil se. Meč držel svisle, připraven zachytit další Karlův výpad, jdoucí křížem.
Když jej odrazil, ucouvl krokem takřka tanečním a vzápětí zaútočil čepelí na Karlovo břicho. Karl se nahrbil a ránu odrazil. Rozehnal se proti rytířově hlavě.
Von Margur jeho záměr odhalil dřív, než stačil udeřit. Kontroval ranou, která odskočila od trofejních kruhů na Karlově pravém předloktí. V tu chvíli si Karl povšiml trofejních náramků, pokrývajících obě von Margurovy paže od zápěstí k bicepsům.
Karl se otočil a ohnal se po von Margurovi špičkou čepele. Rytíř výpad zadržel sebevědomým krytem. Pak se vrhl proti Karlovi, těžký meč vedl shora na jeho lebku.
Karl ránu zadržel v ohňostroji jisker a pak už se jen bránil a bránil, zatímco ho von Margur zasypával krupobitím tvrdých úderů.
Karl trochu ustoupil, aby získal prostor, a pak odpověděl sérií výpadů jdoucích střídavě zdola a shora.
Von Margur je všechny bez velké námahy odrazil. Byl zručnější než jakýkoliv vidoucí mistr těžkého meče. Karl si uvědomil, že o výsledku tohoto střetu rozhodne libovůle samotného Šara. Ve kterém ze svých nástrojů nalezl vrtkavý bůh větší zalíbení?
Von Margur sekl po Karlovi shora. Byl to zabijáčky úder, vedený tak, aby rozpoltil lebku ve dví. Karl ale uskočil protivníkově čepeli z cesty a vložil veškerou zbývající sílu do mocného výpadu.
Palaš se zasekl von Margurovi do podpaží, proťal mu hrudní koš a vyjel na druhé straně pod ramenem. Prudkost úderu vyrazila rytíři těžký meč z rukou, takže prolétl pohřební komorou a zastavil se teprve až o zlatou koňskou zbroj, vztyčenou na kůlu. Oba kusy von Margurovy mrtvoly dopadly na špinavou zem, do velké louže jeho horké krve.
Karl na von Margura z Altdorfu dlouho zíral.
„Karle-Azytzeene?" řekl Chegrume měkce, přistupuje k němu.
Karl ho ignoroval. Náhle vyrazil k hromadám pokladů na jedné straně kurganské svatyně. Odhazoval zlaté trůny a kupy zlacených štítů, bortící se s velkým lomozem. Rozhrnoval kabátce z kroužků z bílého zlata, až si prorazil cestu do stínů za nimi. Bodl jednou, dvakrát, jako by napichoval krysu. Pak se vynořil. S nahým, třesoucím se tělem Onse Olkera, naraženým po délce na čepeli palaše. Jak se šaman svíjel bolestí, jeho korále a kostěné náhrdelníky se rozervaly a rozsypaly se po podlaze chrámu. Z čenichu jeho trojrohé býčí přilby vycházel odporný bublavý křik. Další skythské poklady se rozkutálely po zemi, jak byl Ons Olker násilím tažen ze svého úkrytu.

Karl opřel meč špičkou o zem. Nechal Onse Olkera vlastní vahou sklouznout z jako břitva ostré čepele.

Šaman sebou v agónii několikrát křečovitě zacukal a svalil se do stále se zvětšující kaluže von Margurovy krve.

„Udělal jsem to, co jsem měl udělat už v Žedevce, Onsi Olkere," řekl Karl. „Ať se smažíš v díře s ďábly."

„Prosím, p-prosím, Azytzeene..." žebral šaman svíjející se ve smrtelných křečích. Provazce střev mu vyhřezly z rozervaného těla a kopajícíma nohama kolem sebe rozstřikoval krvavé spršky. „P-prosím... ztrať za mne-ne dobré s-slovo... u Šar—"

„Buď proklet," řekl Karl.

Ons Olker s křikem a zmítáním podlehl odporné a bolestivé smrti. Když konečně ztichl, Karl se zahleděl k bráně svatyně. Chegrume sledoval jeho pohled, nic ale nespatřil.

Karl pozdvihl ruku a kamsi ukázal. „Zare Blajdo! Vidím tě, červe! Vidím, jak se krčíš mezi stíny!"

Blajda, v černé zbroji, pomalu vstoupil do prostoru osvíceného pochodněmi. Pohlédl na zmasakrovaná těla von Margura a Onse Olkera, ležící v kaluži páchnoucí krve. Pak padl na kolena, naplněn smrtelným děsem.

„Jsem tvůj, Karle-Azytzeene," zasténal Blajda a pokorně sklonil hlavu. „Jsem tvůj."

„Blajdo..." zachrčel Karl. „Podívej se na mne. Pohlédni mi do tváře."

Blajda, chvějící se děsem, váhavě pohlédl na Karla. Když spatřil jeho tvář, začal řvát.

„Pohlédni na mne. Pohlédni na Šara. Ať tě to, co vidíš, navždy oslepí. Budeš mě následovat do konce svých dní."

„Ano... ano! Budu!" ječel Blajda. Levou ruku držel na srdci. Z očí mu proudem tekly slzy. Slova mu šla vskutku od srdce.

Náhle se mu do zad zabodly dva šípy, jeden po druhém. Hroty vyšly ven hrudí, jeden z nich mu přišpendlil ruku k srdci. Blajda se svalil před sebe tváří k zemi, nehybný a stále klečící.

Do pohřební svatyně vrazil Berlas s Diormakem a Efgulem. Luky měli napjaté a opatřené novými šípy. Za nimi běžel Hzaer, jednoruký Fegul, Lyr, Sakondor, Juskel a mnozí další. Z čepelí zbraní jim stékala krev Blajdových mužů, které byli nuceni pobít, aby získali přístup do mohyly.

Soukmenovci přišlí na pomoc. Tak, jak přísahali. Karl-Azytzeen se usmál.

„Na stranu! Uhněte, vy psi!" rozezněl se řev v tunelu. „Juskele?Kde jsi?"

Uldin vtrhl do svatyně. Surově se prodral hloučkem mužů a stanul v krvavé kaluži. Zíral na těla, krev a zpřeházené zlato.

„Co je to za krvavý zločin, Berlasi? Co jste to udělali, Diormaku? Zabili jste zara, porušili jste přísahu... na posvátné pů-"

Uldin ztuhl: poprvé naplno zahlédl Karlovu tvář. Přežehnal se ochranným znamením a stejně jako předtím Blajda padl na kolena. Karl spatřil hetzarovy vyděšené oči lesknoucí se v průzoru vlčí masky.

„Hetzar jako ty by se neměl klanět muži, jako jsem já," řekl Karl. „Od Žedevky ti náležel můj život. Mohl jsi mi ho odejmout. Rozhodl ses to neudělat. Řekl jsi mi, že dokud si uvědomuji moc, kterou máš nad mým životem, nepředstavuji pro tebe nebezpečí. Vstaň, hetzare Uldine."

Uldin poslechl.

„Už ti nepatřím, Uldine. Náležím teď Šarovi."

„Já vím," pravil Uldin lehce se chvějícím hlasem.

„Měl jsi poslechnout Skarkeetaha," řekl Karl. Mrštil Věrným zabijákem. Tenká čepel dýky Droga Hanceho prolétla průzorem Uldinovy vlčí masky, pronikla okem a zaryla se hluboko do mozku.

Karl vyrval dýku z rány a Uldin padl naznak. Další krvavá oběť modle Chamon Dhareku znečistila chrámovou zem.

Karl pohlédl do strnulých tváří někdejších druhů.

„Nuže?"

„Karl-Azytzeen!" zařval Efgul.

„Karl! Karl, seh!" vyli Hzaer s Juskelem.

„Zar!" vyštěkl Karl. Zdvihl vítězoslavně paže ovinuté náramky.

„Zar Azytzeen! Zar Azytzeen!" řvali mužové. „Zar Azytzeen!"

VEBLA

I

Jen stěží dosáhli Ječiče, než třeskutá zima ustavila svou vládu rasputicy.

To slovo znamenalo ‚bezcestí'. Vztahovalo se k období roku, kdy gubernii pokrylo takové množství sněhu, že dokonce i ty nejvýznamnější cesty a úvozy byly úplně ztraceny pod ledovým příkrovem.

V průběhu posledního týdne cesty - nejdelší a nejsvízelnější, jakou kdy Gerlach podnikl - bez ustání padal sníh. Step, ten travnatý oceán, se stala jednolitou plochou, bílou až oči bolely.

Nyní se nacházeli v tom, co Borodin nazval otevřenou stepí. Obrovská pustá pláň se rozprostírala po celé severovýchodní části kislevské gubernie. Krajina tu byla otevřená, s mnohem nižším obzorem než kdekoliv jinde. Gerlach byl až poděšen naprostou pustotou stepi, v níž se jako malé klenoty skrývaly Dušajka, Leblaja a další osady, a on si nedovedl představit žádné místo, kde by prázdnota a otevřený prostor dosahovaly větší míry. Rovná země a nízký horizont zkrátka takovým dojmem působily.

Otevřená step byla mistrovským kouskem divočiny. Dokonce i kopiníci se skláněli před její prázdnotou. Slunce a oba měsíce se na své pouti oblohou zdály být menší než obvykle. Tak se krajina zdála ještě pustší.

Putovali dál, za mrazivých rozbřesků a bouřlivých dní, dokud sníh nezhoustl tak, že se z pravidelného kroku koní

stalo pouhé plahočení. Zbroj jim promrzla natolik, že ji byli nuceni svléknout; nemohli se jí dokonce ani dotknout, aniž by riskovali, že jim přimrzne k prstům. Zahalení do kožešin a hadrů vzdorovali ledovému větru. Než opustili Zojšenk, obstaral Belednij pro Gerlacha plášť a nohavice z ovčí kůže a vlněnou čapku s kožešinovým lemováním. Nezasvěcenému se mohla taková koupě zdát v parném horku tobolského léta nerozumná.

Belednij ale věděl, co je čeká na severu.

Během závěrečných dní cesty mohli skrze hustě padající sníh v dáli sem tam zahlédnout bělavé kopce a náznak zeleného lesního porostu. Šlo o Blinskou gubernii, hornaté území na okraji Sanyžského kraje. Tam v zalesněných vrších ležel Ječič.

Když vjeli do hustého borového lesa, muži roty viditelně pookřáli. Hrubými hlasy si začali prozpěvovat písně krugu. Kolem se vypínaly mohutné jehličnany, masivní kmeny zčernalé, pokryté tlustou vrstvou ledu. Mezi nimi se k zemi snášel závoj sněhových vloček. Zahlédli losy a hbité polární lišky, které, jak zaslechly hlasy blížících se mužů, zastříhaly ušima a zmizely v závějích.

Gerlach jasně pociťoval radost mužů roty z vidiny blížícího se domova. Chtěl se připojit k všeobecné rozjařenosti, a proto svolil, aby ho Váňa s Vitalijem naučili slovům jedné z písní, ale jejich pokusy byly tak zmatené a slova mu vycházela z prokřehlých rtů a zpoza kožešinových šál tak zkomolená, že se po chvíli všichni tři rozchechtali neovladatelným smíchem, který zvonil mezi stromy.

Ivan zahlédl světla Ječiče jako první a dal se do křiku. Jevnij opatrně rozehřál náustek rohu a zadul mocný tón, který mu les vracel v ozvěnách. Od stanice k nim dolehla odpověď, zpěvný tón osamoceného rohu.

Ječič byl svou velikostí srovnatelný s Dušajkou. Chalupy s doškovou střechou neuspořádaně obklopovaly dlouhý zal. Jeho tašková střecha byla, až na prostor v těsném sousedství komína, pokryta tlustou vrstvou sněhu. Stanice nebyla chráněna palisádou nebo jinými obrannými prostředky, byla však obehnána vysokým plotem ze sosnových prken, který sloužil jako zátaras proti přívalům sněhu. Jezdci provedli svoje koně branou v něm a ocitli se ve stanici.

Obyvatelé Ječiče se vyhrnuli ven, aby zahaleni v těžkých pláštích uvítali příchozí. Neozýval se ale křik ani zvuk o sebe narážejících nádob. Neproběhla rituální výměna pokrmů a nápojů. Všude bylo vidět jen vřelá, mlčenlivá objetí, jak zahalené postavy vítaly ztracené syny. Rodiče a přátelé, sourozenci a v některých případech i děti se drali sněhem, aby mohli konečně obejmout své milované. Nějakou dobu sledoval Gerlach, sedící osamoceně na Saksenově hřbetě, projevy tiché radosti a úlevy. Jemu nevěnoval nikdo nejmenší pozornost.

Mladí chlapci odvedli koně a obyvatelé uváděli znavené, mrazem ztýrané válečníky do vyhřátých prostor zalu. Když hulán sesedl, přistoupil k němu v kožešinách zahalený mladíček s rašícím knírem. Pozdravil ho kývnutím hlavy. Kolem se shromáždili další obyvatelé, zmateni pohledem na prapor roty v rukou cizince.

Mladík vztáhl ruku, aby uchopil Gerlachovy otěže.

„Jak se jmenuje?" zeptal se.

„Jevo nazývají Bjelyj-Saksen," odpověděl Gerlach bídnou kislevštinou. „Starej o něvo dobře."

Mladík slavnostně přikývl a odvedl znaveného oře do stáje.

Kolem Gerlacha se utvořil hlouček.

Do očí mu pohlédla postarší, hubená žena. „Proč prapor nenese Michail Rousa?"

„On mrtvý," řekl Gerlach.

Žena se zamračila, jako by to nebyla žádná odpověď. „Já vím, že on mrtvý. Kde on?"

„U Žedevky," odpověděl Gerlach. Přál si, aby ovládal kislevštinu lépe.

Žena jen velice věcně přikývla a odvrátila se. Ostatní ji obklopili a objali její třesoucí se ramena těžkýma rukama.

Objevil se Belednij. Vzal Gerlacha za rukáv a vedl ho houfem čumilů do zalu.

Náhlý nával horka byl tak prudký, až si Gerlach myslel, že omdlí. Sál byl naplněn lidmi ze stanice, z nichž mnozí žertovali s kopiníky, smáli se a krmili je horkou polévkou, zatímco z nich svlékali těžký cestovní oděv.

Belednij zavedl Gerlacha na konec zalu, na plošinu z tvrdého dřeva nad ohněm. Z tohoto místa předsedal vesnický ataman svým lidem. Sám ataman, muž středního věku s dlouhými hustými vlasy a urostlým tělem dřevorubce, jim vyšel vstříc, doprovázen jesaulem. Ten nesl atamanskou bulavu - malý palcát, symbol atamanovy moci.

Ataman si Gerlacha měřil se zájmem a s jistou dávkou nelibosti. Belednij se otočil ke shromážděnému lidu a zdvihl mocné paže, aby si zjednal klid.

„Toto je Gerlach Heileman z Talabheimu!" zvolal kislevsky. „Rota v tomto temném roce čelila mnohému protivenství, vykonala mnoho hrdinských skutků a ztratila také mnoho druhů ve zbrani. Když padl Michael Rousa, tenhle muž zachránil náš prapor. Za tuhle službu ho Belednij, velitel roty, jmenoval praporečníkem!"

Vesničané spustili na znamení souhlasu nadšený pokřik.

Belednij se je pokoušel trochu utišit. „Nyní je jedním z nás. Patří k Ječičskému kruhu. Přijměte ho jako bratra. Říkáme mu Vebla!"

Znovu propukly ovace. Tentokrát byl ale potlesk doprovázen hlasitým smíchem.

Gerlach pohlédl na Belednije. „Tvoje slova velice laskavá, rotamastěr," řekl, jak nejlépe dovedl.

„Vebla tolik zaslouží," odpověděl Belednij, přičemž znovu přešel do své neskolené reikspiel. „Vebla zasloužil chválu krugu. Teď... Vebla dá prápor roty zpátky atamanovi."

Gerlach se obrátil. Pohlédl atamanovi do tváře a podal mu prapor. Než ho pustil z rukou, přitáhl si ho zpět a políbil žerď. Ataman prapor uchopil a opatrně prostrčil spodní konec žerdi otvorem v dřevěné tribuně. Prapor zavlál nad zalem. Pak sevřel Gerlacha v nadšeném, medvědím objetí.

Lid opět propukl v jásot.

Na jesaulův příkaz byl přinesen kvas a sůl pro přípitky. Gerlach se ujistil, že ví, kde je nejbližší křeslo.

II

Slavili a hodovali, pak se prospali a hodovali dál. Ječičské špižírny, přetékající nasoleným masem a nakládaným vepřovým z velké podzimní zabijačky, poskytovaly hojný přísun pokrmů. Zásoby kvasu a kumysu se zdály být nevyčerpatelné.

Během dlouhých hodovních nocí si dlouho odloučení přátelé a příbuzní měli co vyprávět. Kopiníci podrobně líčili dobrodružství, která zažili na svých cestách. Skony spolubojovníků, prohry, slavná vítězství i neslavné útěky. Vesničané a rodiny na oplátku vyprávěli o průběhu sklizně, o ztracených zvířatech nebo jejich nemocech, které je postihly, o narozeních, svatbách a smrti. Pak se hrálo na skřipky s krkem vyřezávaným do podoby koňské hlavy, rytmus udával polní buben.

Vitalij Gerlacha s hrdosti představil své stařičké matce. Váňa mu ukázal své dvě děti; Gerlachovi nepřipadal dost starý na to, aby je mohl zplodit. Mitrij ho seznámil se svou krásnou, kyprou ženou.

Květlaj, nervózní a váhající, zavedl Gerlacha za svou snoubenkou. Byla okouzlující a velmi plachá. Stejně jako Květlaj byla téměř ještě dítě. Jmenovala se Luša.

Měla tři sestry a trvala na tom, že jsou všechny krásnější než ona. Její jediný bratr, starší než dívky, byl Sorka.

Když zahlédla překvapení v Gerlachově tváři, řekla mu, „Už jsem ho oplakala. Oplakala jsem ho, když odešel."

Mitrijova žena, Darja, chtěla vědět, proč Gerlach nemá oholenou hlavu jako ostatní válečníci.

„Muži s chocholkou a dlouhými kníry jsou přece mnohem přitažlivější," tvrdila.

„Muži tady, oni neholí," namítl Gerlach a ukázal na atamana a několik dalších vesničanů.

„Vždyť nejsou válečníci," zasmála se.

III

Zima ubíhala. Maxim se rozjel s malou skupinou mužů po gubernii, aby verboval bojovníky z vesnic v okolí. Všichni doufali, že i roty z ostatních stanic budou před táním připraveny v plné síle.

Pět mladíků z ječičského kruhu dosáhlo věku na to, aby se mohli přidat k rotě. Podstoupili iniciační pitku. dlouhou a divokou. Zahrnovala mimo jiné i oplzlá pijácká klání a obřadné holení hlav. Tohoto úkolu se zhostil Belednij hrotem kopí.

„Vebla nerozumí," řekl Gerlach Vitalijovi, když pozorovali němohru doprovázející odstraňování vlasů.

„Holíme se před bitvou, my všichni," odpověděl Vitalij.

„To Vebla ví. Ale rozumět tomu nět."

Vitalij se zašklebil a předvedl tak své malé zuby. „Před bitvou brousíme šavle a kopí. Brousíme je pořádně, aby na ně byl spoleh. Pak si oholíme hlavy, zápěstí a brady. Když pak rotmistr vidí, že někteří muži mají strniště, hned pozná, že jejich ostří nejsou pro bitvu dobře připravená."

Nad tak prostým, účelným zvykem Gerlach jen obdivně povzdechl.

Podnapilí nováčkové s bledými, holými - a v některých případech zkrvavenými - hlavami stáli v pozoru před Belednijem. Ten s praporem v rukou, postupně přistoupil ke každému z nich. Nechal ho uchopit okraj látky a odříkat přísahu věrnosti. Všechno bylo provázeno usedavým pláčem hrdých matek.

Chlapci se jmenovali Genadij, Bodo, Xaver, Kuba a Valentin. Kuba byl mladík, který po příjezdu roty do vsi odvedl Saksena do stáje. Gerlach se dozvěděl, že je to Belednijův syn. Teď to bylo úplné zřejmé. Příbuzenská podoba. Přidat pár kil navíc, pár let a povyrážet přední zuby...

Poté Belednij nováčkům objasňoval filozofii poslední bitvy. Každá bitva, řekl chlapcům, je tou poslední. Je bitvou, která je může stát život. Pokud budou k jakémukoliv střetnutí přistupovat s menší vážností, jistě při něm zahynou. Muž roty bojuje v každé bitvě tak, jako by byla tou poslední.

Potom přistoupil Borodin s křídly. Byla zhotovena z peří ptáků, které ulovili sami mladíci - vran, káňat, strak, sojek, poštolek. Významnější peří - orlí a sokolí - může přijít později, až mládenci předvedou svou zdatnost v boji.

Taková křídla nutně potřeboval každý jezdec, aby ho vynesla do nebes. Za Dažem.

Smích utichl. Shromáždění vyšli ven, do studené noci. Zahalili se do těžkých kabátců a kožešin. Kráčeli k lampami osvětlenému prostranství za zalem. Byl tu odhrabaný sníh a Gerlach spatřil pět otevřených hrobových jam, zejících v černé zemi.

Lidé ze stanice se, za zvuku žalozpěvů za pět chlapců, rozestoupili kolem hrobů. Matky a sestry vhodily do promrzlé země suché letní květiny a vlasy mladíků. Třásly se při tom pláčem nad ztrátou milovaných. Chlapci teď byli mrtví, odešli z lůna rodiny. Budou pohřbeni, aby tak byli všichni pro příští dny ušetřeni zármutku. Nikdo nebude po celý další rok očekávat zprávy o svém chlapci. Byli mrtví a osudem jim teď byl osud roty.

Navždy už patřili k jízdě mrtvých.

IV

Později, za slunovratu, probudil Gerlacha ze spánku živý sen. Ležel v zalu, přikrytý kožešinami. Byl celý zpocený. V zalu spali všichni mužové roty. V zemnicích rodin teď pro ně nebylo místo.

Poblíž seděl Borodin. Hleděl do praskajících a jiskřících plamenů ve velkém krbu.

„Vebla měl sen," řekl Gerlach a přisedl si k němu.

„Očekával jsem to. Všichni je míváme. I hvězdy mi zjevily, že se to stane. Co jsi viděl?"

„Vebla viděl—"

„Mluv po vašem, Vebla. Já rozumím."

Gerlach se usmál. „Viděl jsem bitvu. Mnoho mužů v poli. Kurganské a kislevanské prapory proti sobě. A já jsem se utkat s náčelníkem."

Borodin, pán koní, pokýval hlavou. „Viděl jsem to. Všichni jsme to viděli. Daž nám to vyjevil na obloze." Pohlédl na Gerlacha. Ten spatřil, jak se v Borodinových očích odráží záře žhavých uhlíků.

„Myslel jsem, že jsi k nám přišel, abys zachránil prapor. Prapor roty. Domníval jsem se, že proto tě Daž a Ursun poslali. Ale byl to jenom začátek. Průsečík cest roty a Gerlacha-který-je-také-Vebla."

„Co bude dál?"

„Pokud tě budou provázet bohové, staneš proti vyvolenému Chaosu."

„Myslíš Archaona? Mám se utkat s Archaonem? To je můj osud?"

Borodin pokrčil rameny. „Sny nelžou, mohou ale mást. Jediné, co vím, je, že budeš zápasit s mocnou šelmou Chaosu. Pokud zvítězíš, gubernie a tvá velká Říše přežijí. Jestliže padneš a ta zrůda tě udolá, utone Starý svět v moři krve. Takže ano. Věřím, že ty jsi ten válečník, který se utká s Archaonem, protože větší zlo na tomto světě není."

„Zvítězím?" zeptal se Gerlach.

„O tom hvězdy mlčí, i sny."

„Zvítězím ale?" dožadoval se Gerlach odpovědi.

„Samozřejmě. Budeš mít na své straně rotu a celý Ječičský kruh."

V

Země byla stále uvězněna pod silnou vrstvou sněhu. Nebe bylo ale modré a jasné. Bylo po slunovratu a zima pořád nebrala konce.

Gerlach si vyšel na prostranství ve středu obce. Pozoroval, jak chlapci ze stanice zvykají poníky na ohlávku. Stranou, na druhém konci prostranství, protože už nebyli malými chlapci, cvičili nováčkové roty koně, na kterých budou jezdit v Belednijově jednotce. Vodili je v kruzích, bez otěží, a přitom tloukli do polních bubnů, vždy jeden na každé straně koňské hlavy. Bum-bum! Bum-bum!

Gerlach stál u plotu, který chránil obec před sněhem. Pozoroval kroužící jezdce a brousil ostří nového kopí, které mu daroval Belednij. Kuba cválal na svém oři. Snažil se ho vyděsit příručním bubínkem, do kterého vytrvale tloukl. Bylo vidět, že je dobrý jezdec, jako jeho otec.

Dalšího dne se měla konat svatba Květlaje a Luši. Gerlach se při té příležitosti rozhodl vyholit. Vešel do zalu a nalil si horkou vodu z kotlíku, který byl trvale zavěšen nad plameny. Potom vzal hrot svého kopí a opatrně si oholil bradu, tváře a hlavu. Všechno kromě kníru a dlouhé kadeře na temeni.

VI

Při divoké hostině se svatebčané zpili pod obraz. Ženich, v novém bešmetu zdobeném křídly, trval na tom, aby Gerlach pronesl několik slov - Váňa s Vitalijem jeho požadavek hlasitě podporovali - a několik slov bylo také všechno, na co se Gerlach zmohl. Hovořil příšernou, zmatenou kislevštinou o Zamaku a Květlajově hrdinství. Pak vychválil krásu nevěsty. Shromáždění mu přesto odpovědělo nadšeným řevem.

Když padl zpět do křesla, přejela mu Mitrijova žena rukou po oholené lebce.

„To je lepší," prohlásila.

Zazněla hudba. Svatebčané přerušili hodování a dali se do tance. Lexandra, jedna z nevěstiných sester, vytáhla Gerlacha za ruku do houfu vířících těl.

Lexandra byla jasně nejkrásnější dívka, jakou kdy Gerlach spatřil. Jak tak tančili a svírali se v náručí, začala se hihňat.

„Ty jsi Vebla."

„A ty Lexandra."

„To není tak legrační. Vebla je legrační."

„Co je vebla? Co to znamená, Lexandro? Nikdo mi to nechce prozradit."

„To je ovce."

„Ovce?"

„Matka ovce. Má jehňata. Některé jsou velké a silné, jiné jsou malé. Nejmenší z nich, rve se s ostatními. Chce mléko. Je to... otravné malé zvíře. Vždycky ti stojí v cestě, všude se plete pod nohy. Vždycky chce víc, pořád potřebuje péči. Je náročné. Tlačí se všude a je jenom na obtíž."

„A to je vebla?"

„Přesně tak," řekla a rozesmála se, až se jí krásná hlava zvrátila.

Kroužila kolem něj za zvuku polního bubnu. Gerlach věděl, že její šťastný smích ho bude provázet, kamkoliv půjde.

VII

Týden po svatbě. Rota se probudila rámusem, který dělal Maxim, když tloukl naběračkou do bronzového kotle, užívaného k vaření brambor.

Urážek a kleteb, kterými ho muži častovali, si nevšímal o nic víc než doporučení, co by měl se sebou raději provést.

„První tání," prohlásil.

VIII

Když Gerlach přijal prapor z rukou atamana, otočil se a vyšel na prostranství před zalem. Země byla i nadále pokrytá silnou vrstvou křupavého sněhu, ale ve vzduchu už byla cítit voda. Obloha nad borovým lesem měla modrozelenou barvu.

Jakmile se Gerlach objevil před vesničany, ozval se divoký potlesk a křik. Borodin mu přes zimu vyspravil potlučenou zbroj a vyložil ji zlatem a stříbrem. Kokardu na hulánské přilbě nahradil bodec a na záda a ramena mu teď splýval závoj

ze stříbrných kroužků. Přes kyrys natažená drátěná košile sahala až k bokům a chřestila. Kolem ramen měl ovázané kožešiny. Podpěry na zádovém pancíři držely skvostná, dlouhá křídla z orlích per. Chvíli trvalo, než si zvykl na hledí ve tvaru srdce, které mu Borodin připevnil k přilbě. Člověk se teď musel dívat opravdu pozorně, aby rozeznal, že základem přilby není šišak. ale helma říšských hulánů.

Lexandra vyběhla za ním. Obřadně mu nabídla hlt kumysu a přidala vášnivý polibek, který kolemstojící dav uvítal radostným řevem. Gerlach ji pevně objal. Pak podal prapor čekajícímu Kubovi, hrdě se tyčícímu ve skvostné kopinické válečné zbroji.

Ze stoje vyskočil Saksenovi do sedla, což vzbudilo další uznalé ovace. Bjelyj-Saksen, zdravý a dobře živený, byl, po vzoru chlapců z dušajské stanice, čerstvě natřený bílou a rudou barvou. Hřívu měl přistřiženou a podvázanou, přestože původně, podle jezdeckých pravidel, zdaleka nedosahovala nepřípustné délky.

Kuba vrátil prapor Gerlachovi. Ten ho vztyčil. Jevnij zadul k odjezdu.

Padesát tři mužů roty, pro ostatní jízda mrtvých, vyrazilo cvalem z Ječičské stanice, aby se po chvíli ztratilo v lese.

Lidé kruhu stáli a mávali ještě dlouho potom, co jim zmizeli z očí.

MAZHOROD
I

V kislevštině se to místo nazývalo Mazhorod, ale Kurgani ho znali jako Khar'phak Aqshyek, jelikož se tam před dávnými dobami odehrála velká a pro ně významná bitva. Když se tu člověk v letních měsících procházel nazdařbůh, mohl narazit na staré hroty šípů, prohnuté štíty, uzdové kroužky a další cetky, které tady v půdě zůstaly po pradávném střetnutí. U Mazhorodu se nalézal slušný brod na řece Urskoj. Byl to oblázkový břeh, zvolna se svažující do ohybu široké řeky.

Po obou stranách řeky se rozprostírala pustá otevřená krajina velké stepi, jen řídce porostlá pokroucenými stromky a bodláčím. Na západě se tyčil vysoký hřeben mladých hor. Jihovýchodně ležel pás mladších skalnatých vrchů.

Jaro přicházelo toho roku jen pomalu. Na zemi stále ležela silná vrstva mokrého sněhu a měla vydržet ještě alespoň šest dalších týdnů. Ale tání už začalo. Nebe bylo jasné, modrobílé, vzduch čistý a svěží. Rozbouřená řeka, živená tajícím sněhem, pokrytá velkými kusy ledu, se hnala do dáli. Málokdo pamatoval, že by někdy měla větší průtok.

Rok byl ještě mladý a stěží popadal dech, ale období bojů už začalo.

Cesta stepí zpět do Zojšenku trvala rotě o tři týdny déle, než muži očekávali, přestože díky Maximovu nosu, citlivému na příznaky nadcházejícího tání, se do sedel dostali poměrně brzy. Step, během prudkých zimních bouří zavalená sněhem, se teď jako bílá poušť pokryla mohutnými dunami. Jezdci byli nuceni urazit mnoho mil po svých. Táhli za sebou koně mrazivým, ke kolenům vysokým sněhem.

Když konečně dosáhli Zojšenku, zjistili, že Sanyzský pluk se už zformoval a vydal na cestu. Fjodor Kurkosk využil zimy a shromáždil slušné vojsko. Počtem čtyřikrát přesahovalo bídné zbytky, které se předchozího léta sešly u Tobolu. Postupoval společně s Uskovským plukem, který byl teď také výrazně posílen. Bojar, který se nechtěl dlouho zdržovat a promarnit tak výhodu brzkého započetí válečných operací, jíž se mu tohoto roku dostalo, vedl vojsko k jihu.

V gubernii, ležící mnoho set mil západně od Kisleva samotného - v zemi, jež trpěla pod nájezdy severských hord - narazila bojarova armáda na potulující se vojsko Okkodaje Tarsa. Hladové a promrzlé zástupy velezarovych válečníků směřovaly k západu. Vypadalo to, jako by byly svolány samotným Archaonem, aby podpořily své druhy v rozhodujícím boji probíhajícím právě na vzdálené straně Středového pohoří.

Velezarova horda měla proti bojarovým spojeným plukům téměř dvojnásobnou početní převahu. Ke střetnutí došlo u Krasicina, poblíž trnitého lesa. Zpočátku se zdálo, že když pluk minulý rok uprchl před Okkodajem Tarsem do solných plání, získal tím jen odklad své úplné zkázy rukou velezara.

Mezitím ale dorazilo další vojsko, říšská armáda ze Stirlandu, která přišla od jihu a napadla nepřítele zezadu. Takto lapena mezi kislevským a říšským vojskem byla horda Okkodaje Tarsa v bitvě u Krasicina, která trvala dva dny, rozdrcena, rozehnána a obrácena na útěk.

Velká část severské hordy, včetně velezara, obklíčení unikla a uprchlá z pole. Schopnost hordy operovat jako samostatná, životaschopná vojenská síla tím ale byla značně narušená.

Spojená vojska se s jásotem obrátila k západu. Šlo o první síly Kisleva a Východu, které v těchto temných dobách, kdy jich bylo obzvláště zapotřebí, udeřily proti nepříteli, nacházejícímu se v samotném srdci Říše.

Ostatní, přicházející z Kisleva, z části vedení samotnou carevnou, postupovali za nimi.

Belednijova rota se setkala s vojskem Fjodora Kurkoska u Mazhorodu. S ní i ostatní, kteří dorazili do Zojšenku později. Mezi muži vládla horečná, sebevědomá nálada.

Gerlach ji ale nesdílel. Už jenom to ho dovádělo k zuřivosti. Konečně... konečně! Vracejí úder, mstí se za kruté rány, utržené v průběhu minulého léta. Všechno, co si přál a v co doufal, se právě stávalo skutečností.

Ale sen, který se mu zdál při slunovratu, mu kalil všechnu radost.

„Nemohl by ses tvářit trochu veseleji, Vebla?" káral ho Vitalij, když cválali vedle sebe.

„Da," souhlasil Váňa. „Bojujeme. To je to, co Vebla vždycky chtěl. Pojeďte do boje se mnou. Proč vy nechtít jet do boje se mnou? Jako ozvěna v jeskyni. Teď jedeme do boje s tebou a... holá! Vebla, on tváří jako muž, který našel ve svém stakanu moč."

„Jsem spokojený," odpověděl jim Gerlach jejich řečí. „Jsem spokojený, protože jedeme do války. Vebla jenom..."

„Co Vebla jenom?" zeptal se Váňa.

„To ten sen, který se ti zdál, že?" zeptal se Vitalij kislevsky. „Ten, který se zdál nám všem."

Gerlach přikývl.

„Až to přijde, tak to přijde," prohlásil Vitalij rozvážně. Pohnul dlaní, jako by z ní vysypával prach. „Na tom nezáleží."

„Já myslet," řekl Gerlach, „že by na tom záležet mohlo."

II

U Mazhorodu, zrovna před brodem, se k pluku vrátili jízdní zvědové. Viděli mocnou hordu, která se k nim blížila od východu. Setkají se u Mazhorodu, tam proběhne bitva.

Bojar nechal pluk utábořit ve skalnatých vrších jihovýchodně od brodu. Byl odtamtud dobrý výhled na celou pláň a vinoucí se řeku. Když padla noc, mohli na protějším břehu Urskoje zahlédnout světla pochodní z kurganského tábora.

„Zítra budeme bojovat," řekl Belednij rotě, když se muži shromáždili kolem plápolajícího ohně. Navečer byl spolu s ostatními veliteli jednotek pluku předvolán na poradu k bojarovi a teď výsledek schůzky tlumočil svým mužům.

„Pokusí se získat brod, pravděpodobně za úsvitu. Podle bojarových rozkazů je napadneme právě tam. Řeka je hluboká. Budou zranitelní."

Muži se zaradovali. V kruhu počaly kolovat měchy s kumysem. Zapíjelo se vítězství. Belednij jim přikázal oholit se.

Gerlach opustil kruh a uchýlil se stranou, na skalní ostroh. Kolem něho, v mrazivé temnotě, zářila světla ohňů velkého bojarova pluku.

Pár mil od nich, na druhém břehu Urskoje - řeka byla teď v noci úplně neviditelná - žhnuly na pláni ohně nepřátelského tábora.

„Neholíš se, jak jsem rozkázal," řekl Belednij, který se vynořil ze tmy za jeho zády.

„Udělám to, rotmistře. Svědomitě, než půjdu spát."

„Něco tě trápí."

Gerlach se obrátil k mohutnému, starému rotmistrovi. „Víš o těch snech?"

„Sám jsem je měl."

„Je to hrozné," řekl Gerlach. Ukázal dolů, ke světlům kurganského ležení. „Daž mi zjevil, že se mám utkat s velkou šelmou Chaosu. Že mám v rukou osudy národů."

„Dá."

„Archaon - budiž prokleto jeho jméno -je tou velkou šelmou, že?"

„Rotmistr Belednij by si to tak představoval."

„Dobrá... ale on tam dole přece není, nebo ano? Zítra máme rozdrtit tuhle severskou hordu. A i když zvítězíme—"

„Zvítězíme, Vebla."

„Samozřejmě. Ale i tak pro mne bude tohle vítězství jenom krůčkem na cestě. Kolik armád musíme porazit, než se postavím šelmě? Jak silný musím být?"

„Silný jsi dost."

Gerlach si přejel rukama po holé hlavě a urovnal si spletenou čupřinu. „Také doufám. Jen to vypadá, že bych tu neměl být. Měl bych být někde jinde, kde je mě třeba."

„Tady je tě třeba, Vebla. Tady na tom záleží. Tady na tom, pak na další věci a na další. Je to cesta. A cesta je—"

„Kruh. Vím. Ale jak bych mohl na své cestě opsat kruh a skončit tam, kde bych měl podle Daže být? Nikdy jsem nepotkal Archaona. Nikdy jsem nepotkal žádnou šelmu Chaosu. Spíš si myslím, je moje cesta je přímkou, ať už říká kislevská filozofie cokoliv. A bitva, k níž se chystáme, mi stojí v cestě."

„Jsi Vebla," řekl Belednij. přecházeje do mizerné reikspiel. „Zlobíš a obtěžuješ. Děláš si starosti kvůli věcem. Nevzdáváš se. Zjistíš, že i tvůj krug se uzavře." '

Gerlach se usmál. „Můžu něco říct, rotmistře?" zeptal se.

Belednij přikývl.

„Když jsem byl ještě mladík..." začal Gerlach. „Vlastně ještě minulý rok," dodal, čímž Belednije rozesmál. „Věřil jsem, že můžu jednou rukou změnit celý svět. Vyjel jsem z Talabheimu, plný zuřivosti a octa, chystal jsem se svrhnout vládu noci, já sám. Stát se zachráncem Říše. Zahnat hordy z celého severu jedním máchnutím šavle..."

Pohlédl na okamžik ke hvězdám. „Ta doba, kterou jsem strávil s vámi, s rotou - venku ve stepi - změnila můj pohled na svět. Širá gubernie mě naučila, jak jsem ve skutečnosti malý. Jak jsem bezvýznamný. Osamocený, malý člověk v nesmírném světě. Bylo to... pokořující."

„Před stepí se skloní každý," uznal Belednij.

„Da. Pro Veblu, jako jsem já, to byla hodně opožděná lekce. Naučil jsem se znát své místo. Nebýt tak povýšený."

„Pak jsi tedy celý rok nepromarnil," zasmál se Belednij.

Gerlach se také rozesmál. „A teď mi Daž řekne, že vůbec nejsem bezvýznamný. Jsem vším tím, o čem snilo moje nabubřelé ego. To mi Daž tvrdí."

„Daž nám ukazuje věci, které jsou důležité," přikývl Belednij.

„Najednou mám tenhle osud. Ten, který jsem zavrhl, protože byl hloupý. Jsem muž, který sám spasí svět. Muž, který se může postavit šelmě Chaosu. Někdo významný - opravdu významný - v řádu věcí. A to zrovna ve chvíli, kdy jsem poznal, že nejsem nic."

Belednij se posadil na kámen. „Daž umí někdy být pěkný parchant," přisvědčil. To Gerlacha znovu rozesmálo.

„Na každém záleží," pokračoval Belednij. „Jak žije, jak umírá, co dělá. Jak řídí svůj život, jakým způsobem z něho odchází. Kruh se otáčí a my bereme každý den tak, jak přichází. Jestli Daž říká, že najdeš šelmu Chaosu, tak ji najdeš. Pohne světem, bude to tak."

„Vážně?"

„Tvůj sen, to nebylo proroctví, které mělo něco znamenat. Byl to Daž, chtěl tě varovat před tím, co se stane."

III

Za úsvitu se válečné oddíly hordy Surthy Lenka shromáždily na západním břehu Urskoje. Už od půlnoci byli mužové postupně uváděni do varu. Šamani rozdávali požehnání, velebili sílu válečníků a vřeštěli modlitby k temným božstvům války.

V kalném, mrazivém světle úsvitu se brod zdál nepřekročitelný. Urskoj proudil zběsilou rychlostí. V jeho rozbouřených vodách se zmítaly velké ledové bloky. Koním se tam rozhodně chtít nebude, budou nervózní a budou se plašit...

Ranním pološerem se nesl hlas rohů. Přestože mužové tlup byli znepokojeni, zarové a hetzarové neměli nejmenší pochybnosti. Plnili Archaonovy rozkazy. Pán Konce časů vyjevil Surthovi Lenkovi svou vůli. Rozkázal mu vyrazit na východ a rozdrtit vojsko stepních národů. Východní křídlo Archaonových vojsk bylo odhalené. Horda Surthy Lenka měla zajistit jeho nezbytnou obranu.

Zarové, vybraní Surthou Lenkem jako velitelé první útočné vlny, se shromaždovali na vyvýšeném břehu poblíž brodu. Zar Herfil, zar Skolt, zar Bellicuz, zar Narrhos. Všichni se svými jezdci, celkem asi devět set mužů. Za nimi postupovala pěchota, dva tisíce mužů. I v kalném světle rozbřesku mohli dobře vidět Kislevany a sigmaritské říšské vojáky, kteří je očekávali sešikovaní na druhém břehu.

Zar Azytzeen vedl muže skrz hustou masu válečníků, vyčkávajících na západním břehu. Jak se blížil v čele své jednotky, všichni mu ustupovali z cesty. Byl děsivý. Mohutné postavy, paže pokryté trofejními kruhy a hlavu uzavřenou ve zlaté, ostnaté válečné přilbě, o níž někteří tvrdili, že pochází z mohyly v Chamon Dhareku. Jiní zasvěceně vykládali, že mu ji na tom zapovězeném místě na míru zhotovili kněží-kováři. Až už to bylo jakkoliv, při pohledu na něj tuhla krev v žilách. Přilba, tepaná z bílého skythského zlata, měla průzor jen pro jedno oko - na pravé straně. Na místě, kde obvykle bývá druhý otvor, byl vyvedený reliéf v podobě děsivého oka, lemovaného hady. V jeho zřítelnici byl zasazen nefrit.

„Dnes prolijeme krev, zare Azytzeene, seh," řekl Juskel a pobídl svého ryčícího, černobíle pruhovaného oře. Prapor Azytzeenovy tlupy, který svíral mocnýma rukama, se mu třepotal nad hlavou.

„Prolijeme, Juskele seh," ujistil ho zar.

IV

Zaduly rohy. Vojsko Surthy Lenka vyrazilo kupředu, vrhajíc se po hlavě do dravého proudu ledové řeky. V čele útoku postupovala pěchota, štíty a válečné sekery vysoko zdvižené. Za ní se do vod mrazivého toku odvažovali první jezdci. Mocný pluk je očekával, zbraně připravené.

Kurganské muže pohltil příval tající sněhové masy. Dravý proud odnášel množství potlučených těl. Následovali je koně, strnulí a v křečích; vlekli za sebou zmítající se jezdce.

Ale armáda Surthy Lenka si i přes tyto ztráty stále zachovávala drtivou převahu. První pěšáci se vyškrábali na východní břeh a rozběhli se vstříc vyčkávajícímu nepříteli. Krátce po nich překonaly tok první skupiny jezdců. Tlupa zara Herfila. Pak i zara Skolta.

Pluk vyčkával, dokud řeku nepřekročil výraznější počet nepřátel. Ti měli teď mrazivý tok v zádech a neměli kam ustoupit.

Pak zaduly kostěné rohy a polnice. Pluk se pohnul kupředu. Stirlandští pikneři se přeskupili, utvořili obrannou zeď a očekávali nápor. Mezitím říští lučištníci ze svých pozic na obou stranách ohybu řeky zasypávali mračny šípů ty. kterým se podařilo přebrodit běsnící veletok. Muži, někteří probodaní hned několika šípy, se káceli k zemi.

Ve stejném okamžiku se od jihu přihnal početný oddíl jízdních lučištníků a cválaje podél břehu začal ostřelovat Kurgany zápasící s rozbouřeným tokem. Účinky byly drtivé. Stovky Kurganů, pobitých kislevskými střelci, zmíraly uprostřed řeky. S prostřelenou lebkou padl i zar Herfil. Zar Skolt se svalil z koně s dvěma kislevskými šípy, trčícími z hrudi.

Z plic mužů pluku se vydral mocný, vítězný řev, vysmívající se nepříteli. Pluk a řeka spojily své síly a způsobily Kurganům těžké ztráty.

Na západním břehu zar Azytzeen hlasitě proklínal jména nepřátelských bohů a obviňoval své vlastní z nedostatečné podpory. I jeho nejoddanější muži nad takovým rouháním bledli hrůzou.

„Šare! Ty, který měníš cesty! Proč jsi nás opustil?" řval Azytzeen k jitřnímu nebi, modrému jak hadí oči. Sejmul si zlatou přilbu a zíral zničeným, změněným okem do tváře svého boha.

Možná že Šar vyslyšel hlas oblíbeného syna, možná sám velký Surtha Lenk, vládnoucí značnou magickou mocí, vznášel stejné prosby. Každopádně obloha náhle potemněla. Nebeskou klenbu zakryly hladové bouřkové mraky a pohltily kalný svit vycházejícího slunce. Začalo sněžit, pak se přidaly i kroupy, bušící bez rozdílu do zbroje mužů obou znepřátelených stran. Závan strašlivého mrazu prořízl vzduch, teplota klesala neskutečnou rychlostí.

A Urskoj u Mazhorodského brodu docela zamrzl.

Kurgani, chystající se opustit západní břeh a vstoupit do rozbouřených vod, úplně zmatení ztuhli. Řeka zamrzla tak náhle a nepřirozeně, že pod ledem uvěznila pěchotu a jezdce, kteří se nacházeli v proudu. Někteří byli rovnou rozdrceni. Jiní se ocitli v pasti a řvali hrůzou a bolestí. Horlivé nadšení pluku při pohledu na tuhle prazvláštní podívanou značně pokleslo.

„Teď! Teď!" zakvílel zar Azytzeen, narážeje si přilbu. „Kupředu, ve jménu Archaona a Šara!"

Hzaer mocně zadul; hlas rohu se nesl nad bitevním polem. Byl nadšeně přejímán a zesilován trubači ostatních tlup. Horda kurganské jízdy vyrazila tryskem vpřed. Kopyta bušila o tlustý ledový příkrov a odštěpovala kusy ledu, které, podobny safírům, létaly vzduchem. Pěchota, kopiníci a sekerníci se valili za nimi.

Azytzeenova tlupa dosáhla břehu jako první. Jezdci se prohnali kolem rozptýlených skupinek mužů, kteří přežili z první útočné vlny. Při pohledu na něj se přední řada formace stirlandských piknerů v panice rozprchla. Nejblíže kurganským jezdcům teď byla jednotka jízdních lučištníků, vedená Dmirovem, synem Gaspara, bratrem Antalovým. Střelbou sužovali Seveřany, kteří dosáhli břehu. Dmirov teď obrátil své muže a plnou rychlostí je vedl proti blížícím se jezdcům.

Kislevské luky zapraskaly a zadrnčely. Seveřany zasypalo mračno šípů. Válečníci byli sráženi ze sedel. Padali spolu s mrtvými či zmrzačenými koňmi.

Kurgani vytáhli vlastní luky. Berlas, Lyr, Diormac... všichni včetně samotného zara. Natáhli a vystřelili, ne jednou, ale znovu a znovu. Přikládali k tětivě zbývající šípy, kterých měli slušnou zásobu mezi prsty rukou, ovládajících luky. Na Kislevany pršely černé střely, salva za salvou.

Během několika vteřin jich padly tucty. Když se jednotky střetly, bylo více Dmirovových mužů mrtvých než živých.

Poté, co vypálili většinu šípů, tasili Kurgani čepele a vrhli se na stepní lučištníky. Koně se promísili, ale těžká, silně pancéřovaná jízda Seveřanů jasně prokázala svou převahu. Efgul uťal Dmirovovi hlavu, aniž by zvolnil tempo. Sakondor skolil nepřátelského praporečníka.

Pak se řítili dále, do boku pluku, který se před nimi rozestupoval.

A nebyli sami. I ostatní jízdní tlupy následovaly své zary. Vrhly se proti čelu protivníkových řad a proti jeho pravému boku. Tenhle zdrcující úder ještě plně nedopadl, když dorazily i kurganské pěší síly. Jak se do sebe armády zaklesly, nabírala bitva, od prvních okamžiků už téměř rozhodnutá, nové obrátky.

A válečné štěstí se měnilo způsobem, který jistě potěšil Šarovo oko.

V

Když zamrzla řeka a věci se začaly měnit, chystala se právě rota ječičského kruhu, situovaná na pravém křídle, provést výpad zpoza řady vztyčených pík.

Belednij se vztyčil v sedle a obrátil se ke svým mužům. „Nezapomeňte! Tohle je vaše poslední bitva! Poslední! Bojujte, jako by to byla vaše poslední příležitost. Jen tak se jí nestane!"

Na Belednijův rozkaz zatroubil Jevnij k útoku. Rota vyrazila zpoza pěších a začala nabírala rychlost, kopí skloněná. Po boku jí uháněly další dva kislevské oddíly. Jak se řítili vstříc nepříteli, byl na ně pěkný pohled. Byl na ně krásný pohled, skvostný. Válečníci, odění ve stříbře a zlatě, s třepotajícími se křídly na zádech, si razili cestu sněhem. Prapory na špicích kopí vesele vlály.

Skupina kislevských partyzánů, pěšáků sebraných po celé gubernii, byla právě rozdělena vedví jízdou zara Kreji. Kurganští sekerníci vrazili mezi otřesené muže jako klín. Jízdní kopiníci dorazili právě včas. Udeřili na nepřítele jako zlatá přílivová vlna.

Odporní Krejovi muži, ozbrojení jen sekerou a palašem, nebyli kislevským kopiníkům rovnými soupeři. Belednijovým mužům se chvěla v rukou ratiště kopí. Síla nárazu je ohýbala v sedlech, když ostří dlouhých zbraní procházela těly Kurganů. Kopí prorážela i zbroj, mnohá se ale zlámala. Nikdo z kopiníků nebyl při útoku zabit ani zraněn.

Během tohoto drtivého střetnutí bylo pět nováčků mezi mrtvými jezdci pokřtěno v boji. Ke své cti skolili také několik nepřátel. Přeživší zarovi muži se pokoušeli probít si cestu k ústupu, byli ale obklopeni zoufalými pěšími sekerníky. Kurgani se začali vraždit navzájem. Nejprve neúmyslně, když strachy šílení koně najížděli do řad pěchoty. Pak prchající Kreja zabil muže, který mu stál v cestě. To zděšeným pěšákům stačilo, aby v šílené touze po životě obrátili sekery proti vlastním jezdcům.

Většina kopí roty teď byla ztracena či zlámána. Někteří z jezdců si je ale dokázali zachovat a razili si jimi cestu zpět. Konečně Mitrij prohnal to své hrudí Krejova trubače.

Kopiníci vytáhli oštěpy, kratší vrhací kopí, a začali je metat proti tisknoucí se mase nepřátel. Váňa, který cválal jen kus před Gerlachem, mrštil první oštěp takovou silou, až prošel ramenním chráničem zbroje prchajícího zara. Kreja zaječel a zavrávoral v sedle svého plašícího se oře. Podařilo se mu ho obrátit, právě včas, aby ho druhý Váňův oštěp zasáhl přímo mezi oči.

Rota zmasakrovala Krejovu tlupu i pěchotu kolem ní. Jevnij zadul na kostěný roh signál, aby opět nabrali rychlost, a Belednij otočil jednotku. Blížili se k další kurganské tlupě.

Která se plnou rychlostí hnala proti nim.

VI

Juskel uviděl, kde se mezi svými válečníky nachází kislevský bojar, a křikem o tom zpravil svého zara. Azytzeen hnal své muže s řevem kupředu. To byla kořist, kterou si přál nejvíce. Umísti bojarovu hlavu na vrchol své první mohyly z lebek, aby mohla vypálenými očními důlky pozorovat, jak Chegrume dělá zaru Azytzeenovi jeho první šrám na znamení vítězství. Pak ji nechá pozlatit a narazit na žerď bojové zástavy Azytzeenovy tlupy.

A co víc, Azytzeen si tím získá přízeň velezara. Pak nebude pochyb o tom, kdo se stane novým oblíbencem Surthy Lenka. Stane se hetzarem Azytzeenem, vůdcem vůdců.

Mezi ním a bojarovými trabanty teď stála jen jediná řada kislevských kopiníků. Okřídlení jezdci právě prošli divokou řeží, v níž ztratili většinu kopí a oštěpů. Rozdrtí je, vezme si jejich hlavy a péra, oškubaná z těch jejich směšných křídel, ať roznese bouře.

VII

V plném rozestupu, bez jakéhokoliv zaváhání, se proti sobě řítily tlupa zara Azytzeena a rota ječičského kruhu přes zasněžené pole. Pak se čelně střetly.

VIII

„Velký Daž a Sigmar nás ochraňuj..." vydechl Gerlach, když spatřil šelmu, jedoucí v čele nepřátelské jednotky. Zlatá přilba s průzorem pro jedno oko byla už tak dost ohavná, navíc se ale zdálo, že na místě, kde měl být průzor pro druhé oko, žhnul skrz bílé zlato jakýsi obscénně modrý oheň. Démon, stvůra z temných hlubin vypuštěná do světa. Gerlach si nedokázal představit, které peklo mohlo zplodit takového válečníka.

Ale právě modrou a zlatou barvu mu ve snech ukázal Daž, takže teď věděl, že je přece jen na správném místě.

IX

Svět se otřásl, jako by ho zasáhlo obrovské kladivo. Kurganští váleční koně a kislevští oři se střetli a promísili. V jejich řadách zavládl chaos.

Chaos a smrt.

Berlas vystřelil svůj poslední šíp. Mitrij se svalil do sněhu, paže rozhozené, z hrudi mu trčel dřík černého šípu. Rotmistr Belednij za sebou zanechal mrtvého Diormaka s přilbou rozraženou mocným úderem šavle. Jak se hnali kolem sebe, zasáhlo Maxima do stehna ostří Efgulovy sekery. Pak stanul tváří v tvář Sakondorovi. Sakondorův palaš setnul pera Maximových křídel. Maximův meč ho vzápětí připravil o hlavu.

Genadij, nejmladší z nováčků, vrhl poslední oštěp, cíl ale minul. Jen krátce vykřikl, když ho Lyr poslal k zemi i s koněm.

Jednoruký Fegul se zblízka utkal s Ivanem. Vyměňovali si údery, jejich koně se otáčeli kolem sebe. Oběma se podařilo protivníka zranit, nakonec ale Jednoruký Fegul, nadaný silou severu, prorazil Ivanův kryt a vrazil mu palaš do hrudi. Spustil vítězný řev, když vtom se přiřítil Květlaj a s očima zalitýma slzami hněvu ho navždy umlčel svou šaškou.

Váňa s Vitalijem, jako vždy pospolu, kryli Gerlacha z boků, když se střetli s nejsevřenější částí kurganské útočné linie. Jejich meče se staly osudnými dvěma Seveřanům. Blížili se k protivníkově ohavné zástavě a chlapovi na pruhovaném koni, který ji svíral v rukou. Jevnij a Kuba je následovali.

Juskel si jich všiml a pozvedl svůj těžký meč. Hzaer s Lyrem vyrazili za ním, aby ho ochránili. Pak se Hzaer rozjel kupředu, aby se dostal k praporu roty a zabil vlajkonoše. Do cesty se mu ale postavil Vitalij a utkal se s ním tváří v tvář.

„Jeď!" řval Váňa. „Jeď, Vebla!" Bránil se proti Lyrově meči se zahnutou špicí, jeho kůň byl zraněný a krvácel. Gerlach pohodl Saksena, snaže se vyhnout zápasícím jezdcům. Jevnij a Kuba se mihli kolem něj a zamířili přímo na kurganského praporečníka. Když Juskela konečně dostihli, rozťal mu Kuba krk. Juskelova pruhovaná bestie se začala vzpouzet a divoce rzát Nakonec shodila jezdce ze sedla a dala se na útěk. Korouhev Azytzeenovy tlup spadla na zem.

Jevnij se otočil, podkovy jeho koně klouzaly v krví zmáčeném sněhu. Snažil se ukořistit korouhev nepřítele, aby tak podlomil jeho bojovou morálku.

Hzaer, šílený vztekem, mezitím poranil Vitalije a vyrazil vpřed. Šíleným tryskem překonal krátkou vzdálenost, která ho dělila od ležící korouhve. První ranou srazil Jevnije z koně a pak, když se napůl ochromený muž pokusil vstát, mu zasadil několik ran do hlavy a ramen. Vzápětí se objevil Efgul, popadl korouhev a zvedl ji nad hlavu.

To všechno viděl Váňa, zatímco vrážel svou šavli Lyrovi do srdce.

X

Zar Azytzeen spatřil třepotající se prapor a toho, který ho nesl, muže na rudobílém valachovi. Kůň Karla-Azytzeena zaržál, jak se mu ostruhy zaryly hluboko do břicha, pak vyrazil kupředu jako blesk. To je on, pomyslel si Azytzeen. I bez praporu by to byl on. Ukázal mu to vnitřní zrak daný Šarem.

Gerlach zahlédl odlesk zlata a zaslechl kohosi - Váňu, nebo možná Vitalije - jak volá jeho jméno, aby ho varoval. Šelma Chaosu, kterou v bitevní vřavě na čas ztratil z očí, se znovu objevila. Tentokrát si jela pro něho.

Ten modrý plamen. Jen při pohledu na něj stydla Gerlachovi krev v žilách. Modrý jako osamocené modré oko, které vídal v horečnatých snech. Nebyla to žádná věštba. Daž ho prostě jen varoval před tím, co přijde.

V ruce svíral šavli, starou hulánskou šavli. Nevypadala jako zbraň, pomocí níž by se dalo skolit takové monstrum.

Náhle se přihnali blyštící se jezdci a postavili se mezi šelmu Chaosu a praporečníka. Belednij a Borodin, rotmistr a pán koní, bok po boku čelili útočícímu zarovi. Nedávali najevo ani náznak strachu.

Ale možná se bát měli.

Meč zara Azytzeena zranil Borodinovu kobylu tak těžce, že začala střečkovat. Po chvíli se svalila mrtvá na zem a shodila svého pána. Dopad byl tvrdý, přestože ho ztlumil sníh, a Borodin zůstal ležet.

Ostří Belednijovy šašky zařinčelo o zarův palaš. Oba mistrně vládli mečem, a když se do sebe pustili, jedna zuřivá rána střídala druhou, zatímco se zoufale snažili nalézt slabinu v protivníkově obraně.

Belednij ji nalezl jako první a udeřil. Šaška odskočila od trofejních náramků obepínajících zarovu pravou paži.

Zar Azytzeen se rozmáchl mečem.

„Beledniji!" zaječel Gerlach. Rotmistr se zakymácel v sedle. Pak se zvolna sesunul k zemi.

Gerlach hnal Saksena vpřed a přitom volal Belednijovo jméno. Potřeboval meč a potřeboval i druhou ruku, aby mohl vést svého koně v trysku. Bez nejmenšího zaváhání odhodil prapor roty do sněhu a vrhl se přímo proti vražednému zarovi.

Azytzeen na něho bez většího zájmu pohlédl. Co viděl, byl bojovník ozbrojený pouze jezdeckou šavlí, příliš rozrušený hněvem a žalem na to, aby byl schopen jasně uvažovat. Odrazit ho a zabít by nemělo vyžadovat mnoho úsilí. Ten směšně malý meč...

Hulánská šavle.

Karl-Azytzeen zíral na blížícího se jezdce. Upíral na něho Šarův vnitřní zrak.

Viděl ho a poznal.

Gerlach Heileman. Proč, mezi všemi věcmi, které mu Šar odhalil, přišel tenhle podivný obraz tak pozdě?

Pozdvihl mohutný, zkrvavený palaš. Očekával snadnou práci. Na okamžik ale zaváhal.

Gerlachova šavle, držená v útočné pozici před vztekle vyjícím obličejem, se mihla vzduchem, natočila se špičkou dopředu a zabodla se do zarova těla tak prudce, že ji neudržel v ruce.

Gerlach otočil Saksena, aby zaútočil znovu. Připravil si dýku, pro případ, že by šelma Chaosu chtěla pokračovat v boji.

Zar ležel na zádech ve sněhu, který se pod nim barvil do ruda. Zlatá přilba mu spadla z hlavy.

Modré světlo už úplně pohaslo.

Byl mrtvý.

Gerlach se zastavil a podíval se dolů. Zarova pokřivená tvář, zohavená jizvami, mu připadala nějak povědomá.

Náhle v ní, jako v nesmyslném, horečnatém snu, rozpoznal tvář Karla Reinera Vollena. Jeho tvář to ale nebyla. Byla to tvář čehosi, co to jméno kdysi nosilo. Čím se to však stal? Čím by se mohl stát, kdyby to Gerlach nezabil?

Gerlach se zachvěl hrůzou a po zádech mu přeběhl mráz. Kdyby odhalil totožnost svého protivníka dřív, možná by zaváhal...

Obloha se vyjasňovala stejně rychle, jako před časem zčernala. Na širé pláni drtil pluk s obnoveným úsilím řady mocné Lenkovy hordy a její zbytky hnal zpátky do řeky, teď už zas divoce bouřící.

Gerlach nevnímal, co se kolem něho děje. Málo se staral o to, kdo zvítězil nebo byl poražen. Zvedl odhozený prapor roty a pomalu zamířil k místu, kde ležel Belednij. Borodin, zraněný a trpící krutou bolestí, klečel vedle rotmistra.

Gerlach poklekl vedle něho. V očích měl slzy.

„Netruchli, Vebla. Teď špatný čas na smutek," zasípal Belednij. „Rotamastěr Belednij mrtvý už mnoho let."

Gerlach se pokoušel zadržet slzy, ale nedokázal to.

„Zabil jsi ho, Vebla," řekl Belednij. „Jak ti Daž ukázal."

„Nakonec to byl přece jenom kruh," řekl Gerlach.

„Da. Rotamastěr Belednij ti to říkal. Ale Vebla nechal padnout prapor."

Gerlach potřásl hlavou a pokrčil rameny.

„Na tom nezáleží," řekl.

POHŘEBNÍ HRANICE

I

Belednije a ostatní padlé pohřbili v otevřené stepi. Obtížení koně cválali vstříc Dažovu ohni. Gerlach doufal, že až jim pod kopyty zmizí země, budou mít křídla, která je ponesou dál.

II

Pozdě na jaře ho uložili poslední z jeho tlupy, kteří předtím, než uprchli od Mazhorodu, vybojovali tělo svého zara, k odpočinku v Chamon Dhareku.

Umístili ho do zlaté mohyly a jeho zbroj rozložili kolem něj. K ruce mu Berlas položil nezlomeny luk.

Venku stál na stráži neohrožený Kůň Karla-Azytzeena. Tělo měl podepřené čerstvě přitesanými kůly. Byly zažehnuty pohřební ohně. Hzaer zadul na roh poslední, dlouhý tón. Efgul vykřikl.

„Azytzeen!"

III

Poslední sníh roztál. Válka pokračovala dále, po celém světě. Jaro v gubernii osvěžilo zemi a z tajícího ledu povstala mračna komárů. Rota tábořila v Olkanské stanici. Hojila si rány, nabírala nové síly. Po mnoho dní byl Gerlach neklidný. Byl unavený, toužil po čemsi, co nedokázal pojmenovat.

Když jednoho pozdního odpoledne stanul na dvoře, pohlédl přes step k rudnoucímu nebi a spatřil mrak, který připomínal ovci, která krmí jehňata. V tu chvíli věděl, že nadešla jeho chvíle. Mrak opsal kruh a on ho nyní uviděl podruhé. Jeho pouť byla u konce.

Vyvedl Bjelovo-Saksena a osedlal ho. Váňa s Vitalijem viděli, co se děje, ale nic nenamítali. Pomohli mu obléci zbroj. Gerlach pak předal prapor roty Kubovi.

„Dobře ho opatrujte," řekl Váňovi a Vitaliji.

Pak vyjel z brány, do stepi. Blížil se soumrak. V dáli za ním, u bran stanice, začali najednou Váňa s Vitalijem volat jeho jméno. Jako by změnili názor a doufali, že je přece jen neopustí.

„Vebla!" volali. „Vebla, dá!" znovu a znovu do houstnoucí temnoty. Gerlach se neohlédl. Jel vstříc náruči osudu, dokud nenastala úplná tma a muže i hlasy, volající jeho jméno, úplně nepohltila nekonečná step.

Dan Abnett
JÍZDA MRTVÝCH

Z anglického originálu Riders of the Dead,
který vydal v Black Library Publication

Games Workshop Ltd.,
přeložila Barbora Matoušková a Štěpán Hlavsa.
Ilustraci na obálce namaloval Adrian Smith,
grafickou úpravu obálky provedlo Vertigo, a.s.
Vydal Bohuslav Svoboda - POLARIS,
Podkopčí 464, Frenštát p. R.,
e-mail: svoboda@polarissf.cz,
v roce 2005 jako svou 176. publikaci.
Tisk: Slezská Grafia s.r.o., Veleslavínova 7, Opava.
Vydání první.
Cena: 209 Kč
ISBN 80 - 7332 - 065- 17